

VALTIMON ARKEOLOGINEN INVENTOINTI 2006

Oili Forsberg
Pohjois-Karjalan museo
Ylä-Karjalan inventoinnit -hanke

nähty 5.2.2008
Pii Kankkonen
vedet kaideet veehy vesistöine

Tiivistelmä

VALTIMON INVENTOINTI

Tutkimuksen suorittaja: Pohjois-Karjalan museo
Inventoija: FM Oili Forsberg

Pohjois-Karjalan museossa on vuodesta 2001 lähtien ollut käynnissä useita arkeologisia projekteja, joissa on tehty arkeologinen perusinventointi maakunnan kunnissa ja kaupungeissa. Ylä-Karjalan inventointihankkeessa vuosina 2005-2006 inventoitiin loputkin maakunnan alueen kunnat Ilomantsi, Juuka, Lieksa, Valtimo ja Nurmes. Inventoinnit olivat luonteeltaan perusinventointeja, joissa tarkastettiin ennestään tunnetut esihistorialliset kiinteät muinaisjäännökset ja irtolöytöpaikat, sekä etsittiin uusia muinaisjäännöksiä.

Nurmes ja Valtimo inventoitiin 8.5.-16.6.2006 rinnan kuuden viikon aikana, joista maastotyöpäiviä tehtiin Valtimonpuolella jonkin verran vähemmän kuin Nurmeksessa. Valtimolta oli ennen inventointia muinaisjäännösrekisteriin merkitty 11 kohdetta, joista kahdeksan oli esihistoriallisen ajan ja kolme historiallisen ajan kohteita. Uusia kohteita löytyi 14, joista kivikautiseksi luokiteltavia asuinpaikkoja oli 12. Yksi ennen rekisteröimätön hautapaikka ja yksi karsikkopuukohde dokumentoitiin. Uusia kohteita löytyi niin Karhunpäästä, Ylä-Valtimolta kuin Rumostakin. Tentatiivikohteita raportissa on yksi. Irtolöytökohteita inventoinnissa tarkastettiin yhteensä 23. Suurin osa kohteista on ns. Hämmäläisen sekä Karhunpään kansakoulun kokoelmien irtolöytöpaikkoja. Lisäksi tarkastettiin Kuopion museossa talletettuna olevan ristiretkiaikaisen miekan (KuM 281) löytöpaikka.

Inventoinnin jälkeen Valtimolta tunnetaan 25 kiinteäksi muinaisjäännökseksi luokiteltua kohdetta. Kivikautisten ja varhaismetallikautisten kohteiden lisäksi tunnetaan sekä historiallisen ajan hautapaikkoja ja karsikoita, sekä yksi markkinapaikka Karhunpäässä.

Löydöt: KM 35988 – 36004. Museovirasto.

Kenttätyöaika: 8.5.-16.6.2006.

Tutkimuskustannukset: Pohjois-Karjalan liitto, Nurmeksen kaupunki, Metsähallitus, Metsäntutkimuslaitos, Pohjois-Karjalan museo.

Tutkimusraportti: Oili Forsberg 31.5.2007, Pohjois-Karjalan museo ja Museoviraston arkeologian osaston arkisto

VALTIMON INVENTOINTI 2006

Sisällysluettelo

Tiivistelmä

1. Johdanto.....	1
Ylä-Karjalan inventoinnit.....	1
Valtimon sijainti ja maantiede.....	1
Valtimon arkeologinen tutkimushistoria.....	5
Inventoinnin kenttätyöt.....	6
Inventoinnin tulokset.....	6
Esihistorialliset kiinteät muinaisjäännökset.....	6
Historiallisen ajan muinaisjäännökset.....	7
Raportin rakenne.....	7
2. Valtimon esihistoriallisen asutuksen kuva ja esihistorian kronologia.....	9
3. Yleiskartat.....	11
Valtimon esihistorialliset kiinteät muinaisjäännökset.....	11
Valtimon historiallisen ajan kiinteät muinaisjäännökset.....	12
Valtimon paikallistetut irtolöydöt.....	13
4. Luettelot.....	14
4.1 Suojelukohdeluettelo.....	14
4.2 Luettelo Valtimon löydöistä.....	28
4.3 Kuvaluettelo.....	31
4.4 Luettelo kohteista peruskarttalehdittäin.....	36
4.5 Kohdehakemisto.....	37

Kannen kuva: DG7_468. Valtimo 22 Murtojärvi Laavu. Kaksi venettä Murtojärven rannalla. Oili Forsberg/Pohjois-Karjalan museo.

Johdanto

Ylä-Karjalan inventointihanke

Pohjois-Karjalan museossa on vuodesta 2001 lähtien ollut käynnissä useita EU-rahoitteisia hankkeita, joissa on inventoitu maakunnan alueita. Ns. Jyty-kunnat (Eno, Joensuu, Kiihtelysvaara, Kontiolahti, Liperi, Outokumpu, Polvijärvi ja Pyhäselkä) inventoitiin 2002-2003 Polkuja esihistoriaan – hankkeessa. Keski-Karjalan kunnat (Kesälahti, Kitee, Rääkkylä, Tohmajärvi, Tuupovaara ja Värtsilä) inventoitiin 2004-2005 Muinaisilla poluilla –hankkeen laskuun. Ylä-Karjalan inventoinnit –hanke tehtiin maakunnan inventointityön loppuun saattamiseksi. Vuosien 2005-2006 aikana tässä hankkeessa inventoitiin loput Pohjois-Karjalan kunnat (Ilomantsi, Juuka, Lieksa, Nurmes ja Valtimo).

Inventointihankkeiden tavoitteena oli suorittaa arkeologinen perusinventointi mainittujen kuntien alueella. Perusinventoinnilla tarkoitetaan sekä uusien kohteiden etsimistä maastossa että jo tiedossa olevien kohteiden tarkastamista. Yhdistämällä uusi tutkimustieto aiempaan informaatioon rakennetaan kattavampaa kokonaiskuvaa alueen esihistoriasta. Alueen kuntien ja Pohjois-Karjalan liiton kannalta oli tärkeää saada muinaisjäännöksistä ajantasaista tietoa maankäytön suunnittelua ja kulttuurimatkailun kehittämistä varten.

Viime vaiheessa tätä uutta materiaalia hyödynnettiin Matka maakunnan menneisyyteen –hankkeessa, jossa Pohjois-Karjalan museoon rakennettiin uusi esihistorian perusnäyttely sekä tehtiin verkko- ja oppimismateriaalia maakunnan kouluja ja suurta yleisöä varten. Näyttely avattiin 9.5.2007. Pohjois-Karjala on näiden hankkeiden myötä tällä hetkellä parhaiten inventoitu maakunta koko maassamme, ja hankittu uusi tutkimustieto on kaiken tulevan tutkimuksen pohja.

Ylä-Karjalan inventointihankkeen vastuutahona ja koordinoijana toimi Pohjois-Karjalan museo. Yhteistyökumppaneina hankkeessa olivat Metsähallitus, Metsäntutkimuslaitos, Museovirasto sekä kohdealueen kunnat. Hankkeen rahoitus on saatu pääosin Pohjois-Karjalan liiton kehittämisrahastolta, mutta rahoitukseen ovat osallistuneet myös Metsähallitus, Metsäntutkimuslaitos, alueen kunnat sekä Pohjois-Karjalan museo. Hanke oli kaksivuotinen, vuonna 2005 inventoitiin Ilomantsi ja osa Lieksaa, vuonna 2006 Juuka, Nurmes, Valtimo sekä loput Lieksasta. Ilomantsin ja Juuan inventoi FM Taisto Karjalainen, Lieksan FL Petro Pesonen, Nurmeksen ja Valtimon allekirjoittanut, FM Oili Forsberg.

Valtimon sijainti ja maantiede

Topografia

Valtimon kunta sijaitsee Itä-Suomen läänin (Pohjois-Karjalan maakunnan) pohjoisosassa, Pielisen luoteispuolella. Kunta rajoittuu pohjoisessa Sotkamoon, idässä Rautavaaraan, etelässä ja idässä Nurmeksen kaupunkiin. Kunnan pinta-ala on noin 840 km², josta vettä on noin 38 km². Asukkaita kunnan alueella on noin kaksi ja puoli tuhatta.

Valtimo on ylävää aluetta, jossa kunnan eteläisimmätkin osat ovat yli 100 mpy. Maan pinta nousee loivasti kohden pohjoista aina 200-250 mpy. Muinaista Pielisen altaan aluetta lukuun ottamatta suurin osa kunnan pohjoispuolesta on ns. supra-akvaattista eli vedenkoskematonta aluetta, jossa mannerjään sulamisen jälkeen paljastui kuiva maa.

Kallioperä alueella on varsin vaihteleva. Suurimmassa osassa kuntaa on eniten graniittikivilajeja. Itäosissa, paikoin myös etelässä ja pohjoisrajalla, on erilaisia gneissejä. Myös vuolukiveä tavataan Valtimolla.

Kaakko-luode –suuntaiset mannerjään jälkeensä jättämät harjut seurailevat Valtimojoen ja Kokkopuronjoen uomia. Kunnassa on myös laajoja hiekkakankaita. Vanha muinais-Pielisen pohja on savinen, ja näille alueille onkin keskittynyt kunnan maanviljelys. Muualla maisemaa dominoivat jylhät metsät ja erämaat.

Valtimon sijainti

Vesistöt

Valtimon kunta käsittää lähes koko Valtimon reitin vesialueen, vain reitin lähdepurot sijaitsevat Sotkamon puolella. Vesistön latvoilla, Maanselällä, sijaitsee kahden vesistön – Oulunjoen ja Vuoksen – välillä ns. bifurkaatio, kun Kalliojärvi laskee vetensä sekä pohjoiseen että etelään. Pohjoisesta vedet valuvat kohti etelää useina jokia, joista huomattavimmat ovat Rumonjoki, Kokkojoki ja Verkkojoki.

Valtimonreitin itäinen päähaara on Sivakkajoki, joka virtaa Autiojärven ja Sivakkajärven kautta mutkitellen Ylä-Valtimojärveen. Täältä vedet kulkevat Valtimojärvien ja Pienen Haapajärven kautta reitin kokooma-altaaseen, Haapajärveen. Lännestä tänne laskevat Koppelojärven ja Polvijärven vedet. Haapajärvi laskee Karhunpäänjokena Karhujärven kautta Valtimojokena Kuokkastenkosken kautta Kuokkasenjärveen ja sieltä edelleen Pielisjärveen.

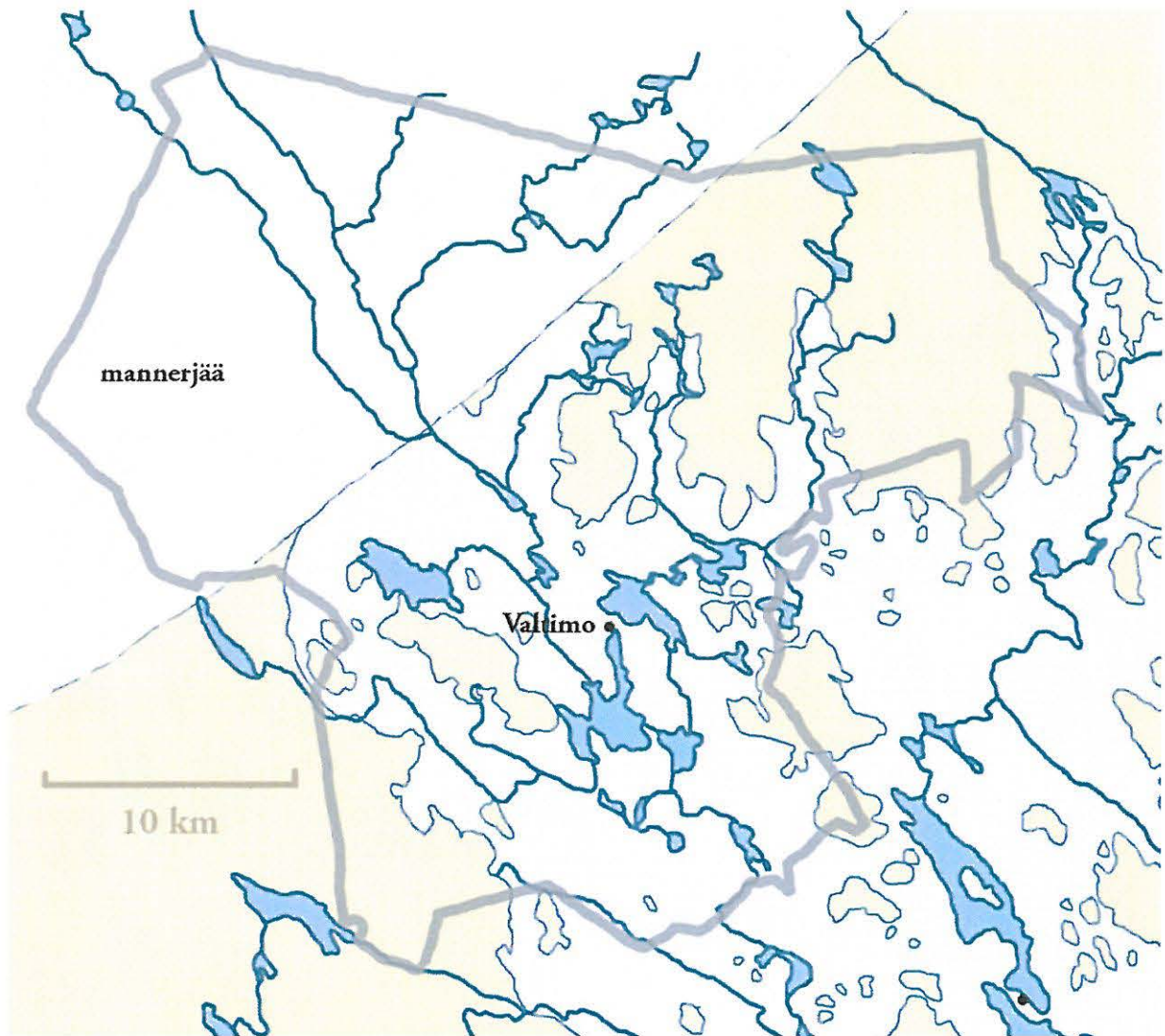
Jään perääntyessä jääkauden loppuvaiheissa kohden luodetta syntyi jään reunan eteen sulamisvesistä Baltian jääjärvi, joka muodosti Itämeren ensimmäisen vaiheen. Vaikka sulamisvedet peittivät aluksi suuria alueita Suomesta, kohosivat korkeimmat huiput Baltian jääjärvestä paljaksi saarekkeiksi. Maan kohoamisen ansiosta maata kuitenkin kirjaimellisesti sanottuna nousi vedestä nopeasti.

Baltian jääjärvi oli merenpinnan tasoa korkeammalla sijaitseva valtava sisäjärvi. Jään vetäytyttyä läntisen Skandinavian alaville alueille mursi järvi uuden lasku-uoman Keski-Ruotsissa, ja veden pinta laski lähes 30 metriä. Suolaista vettä virtasi entiseen makean veden altaaseen. Tätä Itämeren vaihetta on kutsuttu Yoldia-mereksi (9500-8800 eKr).

Pielinen kuroutui jääjärveksi Yoldia-merestä noin 9250 eKr. Aluksi tämän jääjärven lasku-uomana toimi Uimaharju. Kuposenvaaran lasku-uoma Nunnanlahdessa avautui noin 100 vuotta myöhemmin, jolloin vedenpinta laski Pielisen altaassa noin kuusi metriä, ja Uimaharjun kynnyks jäi kuiville. Pielisen jääjärvi oli laajimmillaan noin 9000 eKr., jolloin jään reuna sijaitsi Nurmeksen seudulla. Epätasaisen maankohoamisen seurauksena vedenpinta nousi järven kaakkoispäässä ylittäen Uimaharjun kynnyksen noin 8250 eKr. Sekä Uimaharjun että Kuposenvaaran uomat olivat samanaikaisesti toiminnassa, joskin Kuposenvaaran toiminta heikkeni vähitellen.

Jään reunan peräännyttyä Valtimon Kalliojärven vedenjakajan ylitse avautui yhteys Sotkamon jääjärveen. Pielisen-Sotkamon yhteistä jääjärvivaihetta kesti noin 300 vuotta, kunnes jääjärvi purkautui Kajaanin eteläpuolisen Kattilamäen kynnyksen paljastuttua noin 8600-8500 eKr. Tällöin Pielinen kuroutui lopullisesti itsenäiseksi järveksi. Sen lasku-uomaksi tuli Maanselän Kalliojärvi, joka oli toiminnassa noin 500 vuotta Uimaharjun puhkeamiseen saakka.

Uimaharjun uoman puhkeamisen ja Pielisjoen synnyn jälkeen Pielisen alueen suurimmat muutokset ovat seurausta maankohoamisesta ja kallistumisesta; järven rantaviiva on vetäytynyt pohjoisessa lähes 40 km Maanselältä Nurmekseen, ja vedenpinta Nurmeksen kohdalla on laskenut 40-50 m. Vanhimmat Pielisen ympäristön kivikautiset asuinpaikat ovat Lieksan puolella, ja ne ovat mahdollisesti jo 8700-8500 eKr. Eri ikäisiä asuinpaikkoja tunnetaan rantaterasseilta aina nykyrannoille asti.

Pielisen alueen vesistötilanne noin 10500 vuotta sitten (vaalean sinisellä), jolloin mannerjää oli vetäytynyt Valtimon kirkonkylän luoteispuolelle. Kartan pohjana käytetty Hyvärinen ja Rainio 2000, Kallistuva Pielinen, kartta sivulla 51, teoksessa Kolin perintö (Jyväskylä 2000).

Valtimon arkeologinen tutkimushistoria

Valtimon ensimmäinen kuntainventointi tehtiin vuonna 1972, jolloin HuK Maarit Lönnberg inventoi alueella Karjalaisen Kulttuurin Edistämisseuran myöntämien varain. Inventoinnissa kunnasta rekisteröitiin yksi kivikautinen asuinpaikka, sekä kolme historiallista hautapaikkaa. Irtolöytökohteita ja irtolöytöjä Lönnberg kykeni tarkastamaan kolmisenkymmentä, joukossa olivat ananino-kirveen valinmuotinpuolikkaiden (KM13934) löytöpaikka Valtimonniemellä sekä ristiretkiaikaisen miekan (KuM 281) löytöpaikka Kokkojoen varressa.

Lönnbergin inventointiraportin erityisenä antina voidaan pitää hänen huolellista irtolöytöpaikkojen kuvaamisestaan. Nurmeksessa 1900-luvun alkupuolella vaikuttaneen tilallinen Väinö Hämäläisen kokoelmiin kuuluneet Valtimon irtolöydöt on raportissa paikannettu kiitettävästi. Löytötiedoissa on joidenkin esineiden osalta epäselvyyksiä, useat eri henkilöt ovat aikojen saatossa tehneet merkintöjään alkuperäisdokumentteihin. Aina ei ole varmuutta, mistä nämä tiedot ovat peräisin. Hämäläisen kokoelmia säilytetään tätä nykyä Nurmeksen museossa, jossa esineet ovat näyttelyssä esillä. Tässä inventointikertomuksessa on esineiden osalta noudatettu Nurmeksen museon nykyistä numerointia, ja esineisiin viitataan tunnuksella NuM. Muutamat alkuperäiskokoelmien esineistä ovat aikojen saatossa joutuneet hukkaan, mutta suurin osa on tallessa.

Toinen merkittävä irtolöytöjen ryhmä, jota Lönnberg selvitti, olivat Karhunpään kansakoulun (tässä raportissa lyhenne KK) kokoelmat, jotka käsittävät pääasiassa kivikautisia esinelöytöjä. Kesän 2006 inventoinnin yhteydessä esitteli minulle kokoelman opettaja emeritus Hannes Heikura, joka myös ystävällisesti antoi useita kokoelmaan liittyviä tietoja. Esineitä säilytetään tällä hetkellä Valtimon kunnantalon arkistossa. Tässä kertomuksessa käytetyt esineiden tunnukset (KK1, jne.) on luotu kertomusta varten, eikä esineillä ole minkäänlaisia muita luettelotunnuksia.

Hannu Poutiainen, Martti Koponen ja Risto Kupiainen tekivät Pohjois-Karjalassa vuosina 1992-1994 ns. metallikautisen ja keskiaikaisen asutuksen avainalueiden inventointia. Heidän tutkimuksensa ulottuivat myös Valtimon alueille. Raportissa todetaan, että asiakirjalähteiden perusteella Valtimon vanhimmat kylät olisivat peräisin 1600-luvun alkupuolelta. Inventoinnin yhteydessä löytyi kaksi uutta kivikautista asuinpaikkaa sekä kaksi ajoittamatonta löytöpaikkaa, joiden löytöaineisto kuitenkin näyttäisi viittaavaan toimiin historiallisen ajan kuluessa.

Valtimon alueilla on tehty näiden laajempien inventointien lisäksi joukko pienempiä tarkastuksia. Irtolöydöistä suurin osa on peräisin Hämäläisen kokoelmista, mutta jonkin verran irtaimia esineitä on toimitettu myös suoraan Museovirastoon.

Inventoinnin kenttätyöt

Nurmeksen ja Valtimon kuntia inventoitiin rinnan 8.5.-16.6.2006 välisenä aikana. Vastuullisena inventoijana toimi allekirjoittanut. HuK Eeva-Riitta Majoinen avusti inventoinnissa suurimman osan aikaa. Ajankohdasta johtuen laajat peltoalueet käytiin läpi ennen oraan nousua, mutta toki peltoalueita jäi tarkastamattakin.

Inventoinnissa pyrittiin tarkastamaan kaikki entuudestaan tunnetut kiinteät muinaisjäännökset, joita ennen inventointia oli mj-rekisteriin kertynyt kahdeksan kappaletta. Tunnetut irtolöytökohteet pyrittiin systemaattisesti käymään läpi sekä dokumentoimaan. Lisäksi etsittiin uusia, entuudestaan tuntemattomia kohteita.

Kokonaisuutena voidaan sanoa, että Valtimon kunta tuli tyydyttävästi ja tasaisella volyyymilla tarkastettua kauttaaltaan.

Inventoinnin tulokset

Ennen inventointia oli Museoviraston ylläpitämään muinaisjäännösrekisteriin viety yhteensä 11 kohdetta, joista eri-ikäisiä esihistoriallisia asuinpaikkoja oli viisi, kyläkalmistoja neljä, markkinapaikkoja yksi ja karsikkokohteita yksi.

Kesän 2006 inventoinnissa uusia kohteita löytyi 14, joista 12 oli kivikautisiksi määriteltyjä pyyntiasuinpaikkoja. Kivikautinen asuinpaikka –termi on kuitenkin vain tekninen, ja sillä viitataan todellisuudessa tarkemmin ajoittamattomaan pyyntiasuinpaikkaan. Usein kohteet ovat sellaisia, että inventoinnin löytöaineisto muodostuu kvartsista ja palaneesta luusta, eikä rantakorkeuksienkaan perusteella kohteita voi tarkemmin ajoittaa. Inventoinnin seurauksena rekisteröityjä uusia historiallisen ajan kohteita ovat Murtojärven Laavun karsikkopuukohde sekä Peri-Sivakan Iki-pihan hautapaikka.

Silmiinpistävää inventoinnin tuloksissa on, että Valtimon kivikautisilta asuinpaikoilta ei juurikaan löydy keramiikkaa. Kohteiden löytöaineisto koostuu lähinnä iskoksista, palaneesta luusta sekä muusta kivimateriaalista. Keramiikan vähäisyys neoliittisilla asuinpaikoilla on ilmiö, joka ei rajoitu vain Valtimoon. Esimerkiksi Pohjois-Karjalassa Nurmeksen, Juuan, Lieksan ja Ilomantsin alueita on pidettävä saman ilmiön piiriin kuuluvina. Pohjoisessa lähes koko Kainuun neoliittinen kivikausi on keramiikatonta. Kun kuitenkin neoliittisen keramiikan kukoistuksen keskus Saimaalla oli vain kivenheiton päässä, voidaankin sanoa, että Nurmeksen ”keramiikatonta neoliittikum” on tutkimusongelmana mitä kiintoisin.

Esihistorialliset kiinteät muinaisjäännökset

Esihistoriallisia kiinteitä muinaisjäännöksiä on kesän 2006 inventointien perusteella 25, joista 17 on asuinpaikkoja. Kolmea näistä on syytä epäillä varhaismetallikautisiksi tai tätä nuoremmiksi. Kaksi näistä – 911 01 0001 Syvälahti ja 911 01 0002 Pitkäniemi – sijaitsevat niin matalalla, että kivikautinen asutus paikalla lienee mahdotonta. Kolmannelta, 911 01 0003 Valtimonniemeltä, ovat aikoinaan löytyneet valinmuotin puolikkaat, mikä jo sinänsä viittaa varhaiselle metallikaudelle.

Uusista kohteista suurin osa sijaitsee joko Karhunpäässä tai Ylä-Valtimolla, josta asuinpaikkoja oletettiin löytyvän. Näiden lisäksi Rumosta löytyi kolme uutta kivikautista asuinpaikkaa. Aluksi kohteita epäiltiin mesoliittisiksi, mutta radiohiiliajoituksessa niistä korkeimmalla sijainnut Rumonkosken asuinpaikka varmistui keskineoliittiseksi (noin 3900 eKr). Rumon asuinpaikat sijaitsivat kauniilla rantaterassin näköisellä muodostumalla, jonka korkeus näytti vaihtelevan 145-140 mpy välillä. Mahdollisesti terasseja oli kaksi. Nykyinen jokiuoma on asuinpaikkojen kohdalla noin 135 mpy, eikä uoman historiaa ole tutkittu.

Historiallisen ajan muinaisjäännökset

Valtimon inventoinnissa tarkastettiin historiallisia kohteita kuusi, joista neljä on kalmistoja. Karhunpään Toripelto on perimätiedon mukaan vanha tori- ja markkinapaikka. Koiravaaran talomuseon pihapiirin tuntumassa sijaitseva karsikkokohde oli entuudestaan tunnettu, mutta lähitiemäen toinen karsikkokohde, Murtovaaran Laavu, löytyi yleisöviheen perusteella.

Toinen entuudestaan tuntematon tai ainakin rekisteröimätön historiallinen kohde on Peri-Sivakan Iki-pihan kalmistoalue, jonne päädyttiin maanomistajien viheen perusteella. Alueella todettiin kolme hautapainannetta sekä jonkin rakennuksen kiviperusteet. 1990-luvun alussa, jolloin maanomistaja löysi ihmisen kallon luita yhdestä painaumasta, kävi Matti Huurre paikalla. Hänen mukaansa kyseessä lienee 1600-luvun alun kalmisto.

Kalmistoja on inventoinnissa kutsuttu nimityksellä kyläkalmisto, sillä päällisin puolin ei mahdollisista hautauksista kyetä sanomaan, mille uskon suunnalle ne ovat kuuluneet. Kyläkalmistojen joukossa voi siis olla muun muassa ortodoksikalmistoja väliaikaisia, luterilaisia hautauksia.

Raportin rakenne

Raportissa kohteet on jaoteltu muinaisjäännösrekisterin mukaisesti kolmeen ryhmään: kiinteisiin muinaisjäännöksiin, tentatiivikohteisiin ja irtolöytöpaikkoihin. Tentatiivikohteita ovat sellaiset kohteet, joiden löytöaineisto on niin vähäistä, ettei kiinteää lain suojaama muinaisjäännöstä voida varmuudella todeta.

Tämän raportin juokseva numerointi, joka on sekä suojelukohdeluettelossa että kohdekuvauksissa ensimmäisenä, pätee ainoastaan tässä raportissa. Lisäksi entuudestaan tunnetuilla kohteilla on mj-rekisterin 911-alkuinen tunnus, jossa seuraavalla 01-tunnuksella tarkoitetaan kiinteää esihistoriallista muinaisjäännöstä. Viimeinen nelinumeroinen osuus on yksittäisen kohteen tunnus. Muutama vuosi sitten mj-rekisterissä tehtiin tunnusnumeroinnissa uudistus, jossa uudet kohteet saavat osittain sattumanvaraisen tunnusnumeroinnin, jolloin myös tentatiivikohteet ja irtolöytöpaikat saavat samankaltaisen numeroinnin. Koska kuitenkin numerotunnus annetaan vasta mj-rekisteriin viennin yhteydessä, ei uusilla kohteilla tätä tunnusta vielä ole. Tässä raportissa uudet kohteet ovat saaneet entisenkaltaiset väliaikaiset tunnuksot, jotka kuitenkin on merkitty joko sulkuihin (911 01 0013) tai sitaatteihin ”911 01 0013” merkiksi siitä, että numerointi koskee vain tätä raporttia.

Kukin kohde esitetään raportissa omana kokonaisuutenaan, ja kunkin kohteen perässä on ao. peruskarttaote. Kohteista esitetään perustiedot, joita ovat etäisyys-, peruskartta- ja koordinaattitiedot, laajuus-, löytö- ja tutkimustiedot sekä lyhyt kohdekuvaus. Tässä raportissa ei ole mukana kiinteistötietoja, sillä niiden hankkiminen oli taloudellisesti mahdotonta.

Inventoinnissa kerätyt löydöt on luetteloitu Kansallismuseon kokoelmiin päänumeroille KM 35988–36004. Alkuperäinen löytöluettelo on Museoviraston arkeologian osaston arkistossa. Digitaalikuvat on luetteloitu Pohjois-Karjalan museon kokoelmiin numeroille DG7_400 – 474, 593-606.

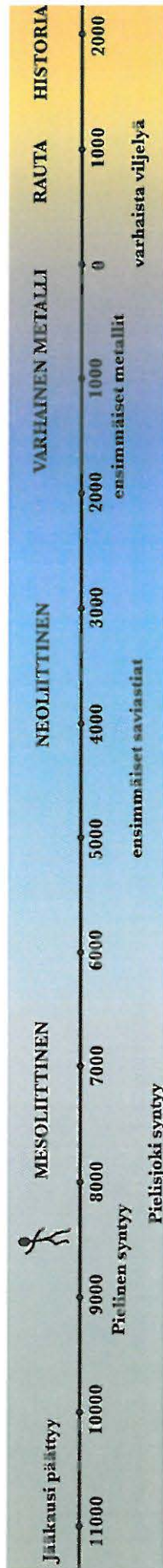
Kiinteät muinaisjäännökset ovat perinteiseen tapaan luokiteltu kolmeen rauhoitusluokkaan, jotka ovat:

1. Arvokas muinaisjäännös, jonka säilyminen on turvattava kaikissa olosuhteissa. Tieteellisesti tai maisemallisesti merkittävä, hyvä tyyppinsä edustaja.
2. Muinaisjäännöksen luonnetta tai ajoitusta ei voida selvittää ilman tarkempia tutkimuksia.
3. Täysin tuhoutunut muinaisjäännös tai kohde, jota tarkastuksen perusteella ei voi pitää rauhoituksen piiriin kuuluvana kiinteänä muinaisjäännöksenä.

Ämmänsaarella 31.5.2007

Oili Forsberg, FM

2. Valtimon esihistoriallisen asutuksen kuva ja esihistorian kronologia

Pohjois-Karjalan vanhin tunnettu asuinpaikka sijaitsee Enon Sarvingissa, jonne ihmisiä saapui jo 8700 eKr. Näin vanhoja asuinpaikkoja ei Valtimolta tunneta, sillä tässä vaiheessa suuri osa nykyistä kuntaa oli jään sulamisvesien peitossa.

Ilmaston lämmitessä ja jään hävitessä yhä loitommas levisi asutus Pohjois-Karjalan pohjoisimpiinkin osiin. Yksittäisten esinelöytöjen perusteella voidaan päätellä ihmisten liikkuneen Valtimolla mesoliittisen kauden aikana. Hiirenjoen varrelta, kunnan itäosista, on löytynyt mesoliittinen pallonuija. Toinen samanlainen pallonuija on Pajukosken Kurenkoskelta.

Valtimon löydöissä on myös kvartsiittisäleestä aloitettu nuolenkärjen teelmä. Säletekniikka oli yleinen pientyökalujen valmistusmenetelmä jääkauden päättymisen aikoihin Suomen lähialueilla. Jonkin verran tällaista esineistöä tunnetaan myös Pohjois-Karjalasta. Valtimon teelmän lisäksi Ilomantsista on löytynyt piisäleestä tehty ruodollinen nuolenkärki. Myös Enon Sarvingin löydöissä on säleitä.

Kivikautinen asutus ei levinnyt tasaisesti kaikkialle. Pyyntiyhteisöjen ihmiset suosivat asumisessaan järvien ja jokien rantoja. Suosiossa olivat etenkin sellaisien vesistöjen rannat, jotka sijaitsivat hyvien kulkuyhteyksien varrella. Vesireitit olivat esihistoriallisia valtateitä, joita pitkin tavara, ihmiset ja vaikutteet liikkuvat.

Neoliittisen kivikauden mukanaan tuoma uutuus Suomessa oli saviastioiden valmistus ja käyttö. Pohjois-Karjalan neoliittisista keramiikkalöydöistä valtaosa on tehty muinaisen Suur-Saimaan vaikutuspiiristä, jossa samoihin aikoihin yleistyi kivikautinen kyläasutus. Valtimon neoliittinen asutusmuoto poikkesi Suur-Saimaan alueen kyläasutuksesta. Sama ilmiö näkyy muuallakin Pohjois-Karjalan itä- ja pohjoisosissa. Syytä siihen, miksi saviastioita ei Valtimolla valmistettu, eikä kiinteitä taloja rakennettu, ei ole tutkittu. On mahdollista, että pyyntistrategiat poikkesivat Saimaan alueen vahvasti kalastukseen perustuneesta elannonhankinnasta. Liikkuvampi, suurriistan metsästyksen perustuva pyynti sopi huonosti yhteen paikallaan pysyvän asutuksen ja hankalasti liikuteltavien, raskaiden saviastioiden kanssa.

Neoliittisia asuinpaikkoja tunnetaan Valtimolta useita. Karhujärven tuntumassa oli tässä vaiheessa selvä asutuskeskittymä, toinen keskittymä syntyi Ylä-Valtimojärven rannoille. Usein näistä asuinpaikoista on jäljellä vain kvartsin iskennässä syntyneitä sälä, kvartsi-iskoksia, ja palanutta luuta, mutta myös kauttaaltaan hiottuja kiviesineitä on löytynyt asuinpaikkojen läheisyydestä.

Rumojoen ja Kokkojoen väliltä, Rasimäen pohjoispuolelta, on muutamia asuinpaikkoja, joiden löydöt ovat kvartsi-iskoksia ja palaneen luun siruja. Rumonkosken asuinpaikalta löydetyistä palaneesta hirvenluun kappaleesta tehty radiohiiliajoitus osoitti hirvipaistia kypsytetyn paikalla noin 3900 eKr.

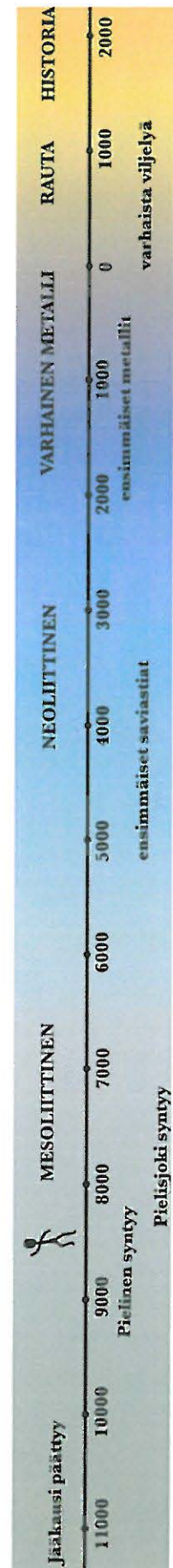
Pian vuoden 2000 eKr jälkeen näkyy itäsuomalaisessa arkeologisessa aineistossa selviä muutoksia. Kivikauden kylät häviävät ja itäiseen Suomeen levisi tietämystä metallien käsittelystä. Metalliesineet olivat kuitenkin hyvin harvinaisia Pohjois-Karjalassa. Vanhimmat valetut esineet ovat pronssia, rautaan tutustuttiin ajanlaskun taitteen tienoilla. Rautaa oli pelkistettiin suo- ja järvimalmeista. Metallien käsittelystä kertovat muutamat valinmuottilöydöt. Valtimonniemeltä on löytynyt pronssisen ns. Ananino-kirveen valinmuotin puolikkaat. Ne on valmistettu vuolukivestä, ja muotteihin on kaiverrettu ajalle tyypillisiä koristeita. Karhunpään Kaskelasta on löytynyt niin ikään vuolukivinen muotoiltu kappale, josta ilmeisesti oli aiottu valinmuottia, mutta työ jäi jostain syystä kesken.

Pohjois-Karjalasta tunnetaan rautakautisia asuinpaikkoja huomattavasti kivi- ja varhaismetallikautisia vähemmän. Osittain tämä voi johtua siitä, että rautakautinen, maata viljelevä asutus on jäänyt nykyasutuksen alle. Kivestä valmistetut työkalut jäivät hiljalleen pois käytöstä, ja saviastioita valmistettiin aiempaa vähemmän. Todennäköisesti metallit korvasivat entisiä raaka-aineita. Esineen rikkoutuessa metalli voitiin sulattaa ja valaa uudelleen.

Varhaisimmat merkit viljelystä Pohjois-Karjalassa ovat parin tuhannen vuoden takaa. Pienimuotoinen maanviljely eli rinnan pyyntielinkeinojen kanssa rautakauden aikana. Viljely yleistyi maakunnassa vasta keskiajalla. Valtimon varhaisin viljely näyttää nykytietämyksen perusteella ajoittuvan esihistorian ja historian rajamaille, ristiretkiaikaan. Siitepölytutkimusten perusteella Karhujärven itäpuolella sijaitsevan Ristijärven tuntumassa maata on viljelty 1200-luvulta alkaen.

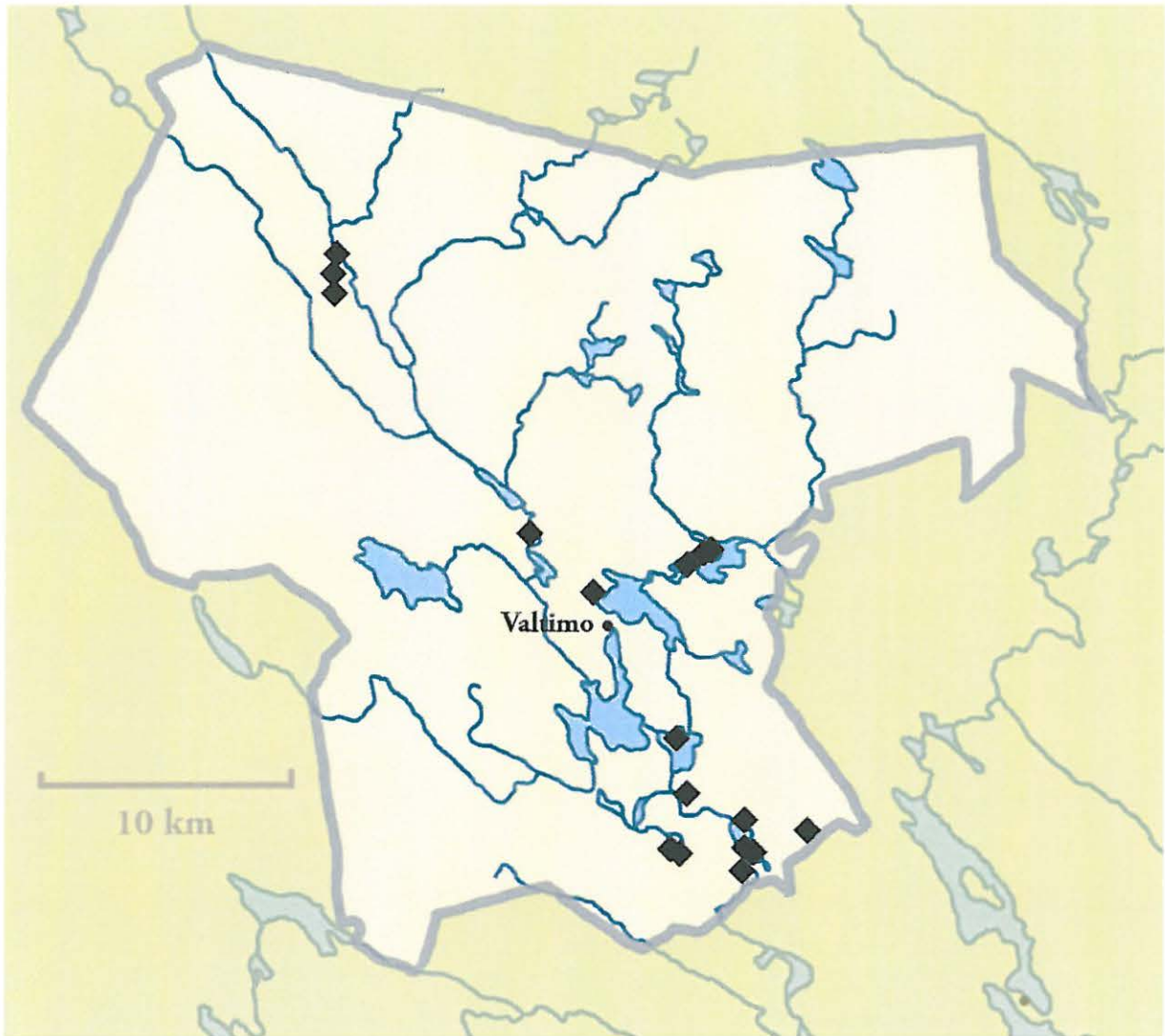
Ristiretkiaikaan ajoittuu myös Valtimon toistaiseksi ainoa tunnettu rautakautinen löytö, pallonupillinen miekka. Se on löytynyt Kokkojoen ja Verkkojoen yhtymäkohtien eteläpuolelta, Kalliokosken myllytörmästä. Miekan löytötahtumasta tiedetään, että esineen havaitsi mylläri Aapro Hiltunen alkukesällä 1883 sortuvasta rantatörmästä. Miekka oli paljastunut törmän valuvasta hiekasta yhdessä ihmisluiden kera. Löytöjä ei halunnut heti löydöksestään ilmoittaa, sillä hänen väitetään aikoneen tehdä esineellä taikoja juhannusyönä.

Valitettavasti emme tiedä tarkemmin miekan löytöyhteydestä. Jos ihmisluita todella oli miekan kera rinteessä, saattaa kysymyksessä olla ainoa Pohjois-Karjalasta toistaiseksi tunnettu rautakautinen hautaus. Varmuutta asiasta ei kuitenkaan ole.

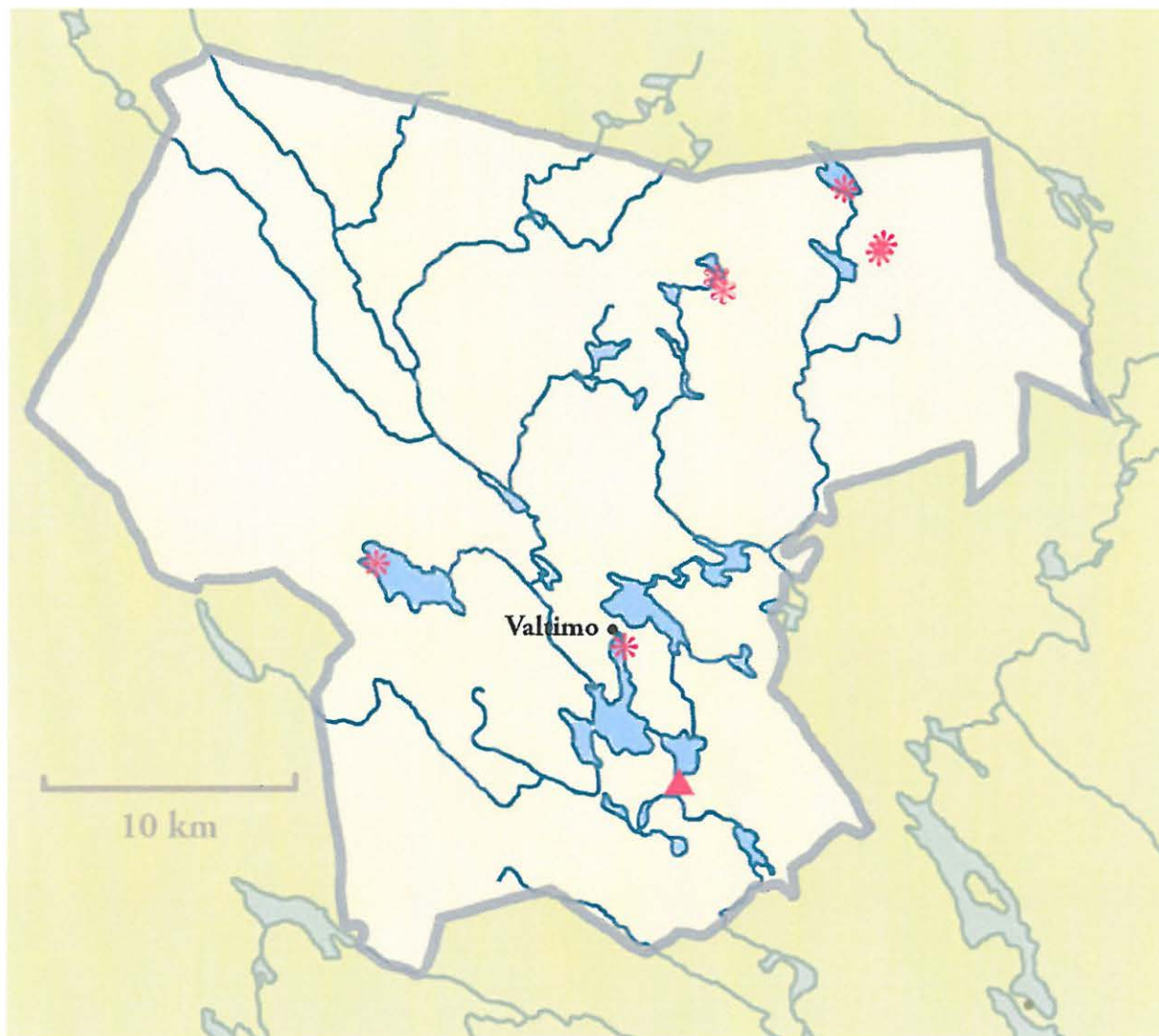
3. Yleiskartat

Valtimon esihistorialliset kiinteät muinaisjännökset

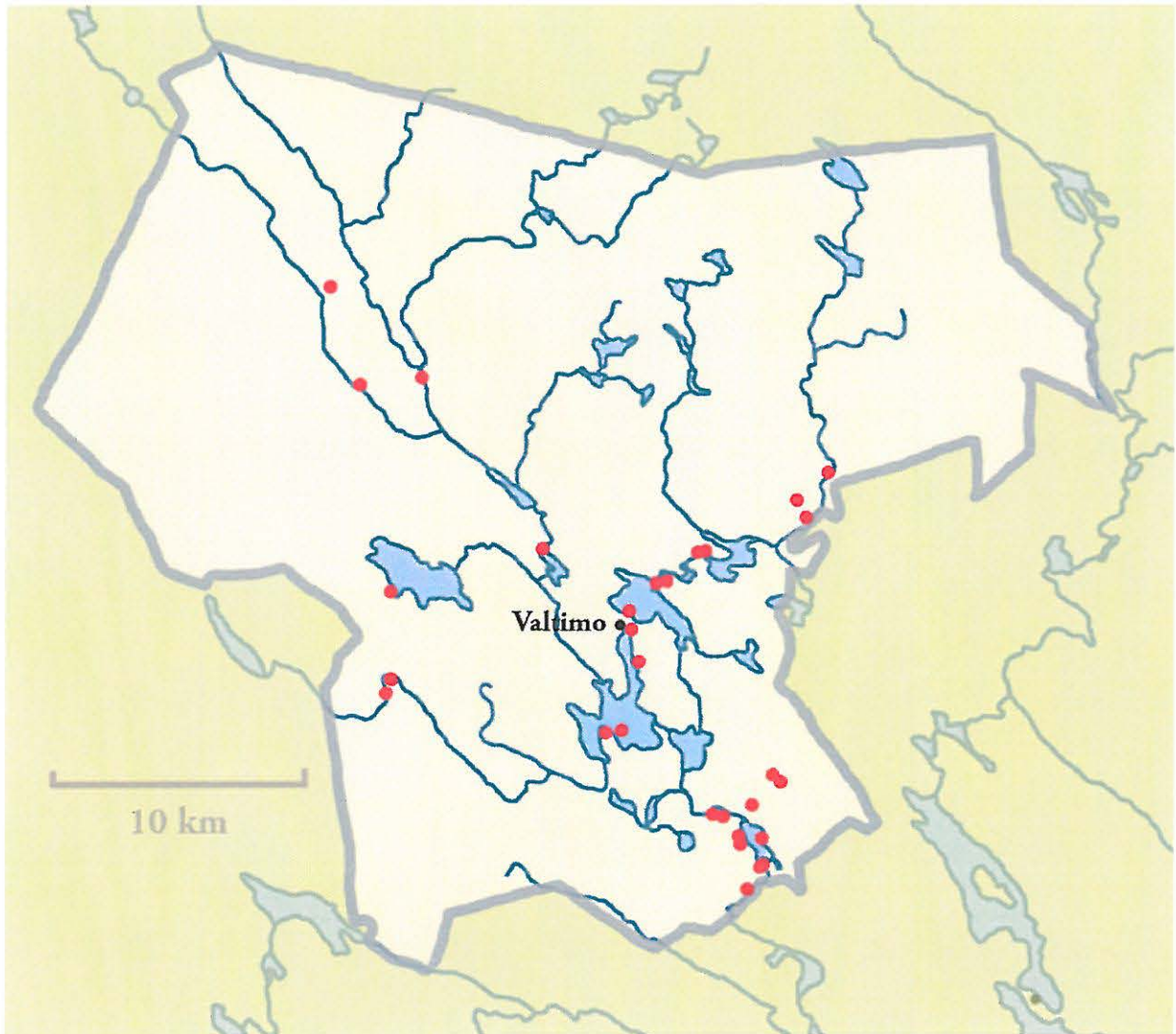
Valtimon esihistorialliset kiinteät muinaisjännökset ovat kaikki kivi- tai varhaismetallikautisia asuinpaikkoja.

Valtimon historiallisen ajan kiinteät muinasjäännökset

Valtimon historialliset, kiinteät muinasjäännökset ovat erilaisia kalmistoja lukuun ottamatta Martonvaaran kahta karsikkokohdesta, jotka on merkitty karttaan osittain avonaisella tähdellä sekä vanhaa markkinapaikkaa Karhunpää Toripellolla (kolmio kartalla).

Valtimon paikallistetut irtolöydöt

4. Luettelot

4.1 Suojelukohdeluettelo

1. Valtimo Syvälahti 911 01 0001

<i>Muinaisjäännytyystyyppi:</i>	asuinpaikat
<i>Ajoitus:</i>	kivikautinen/varhaismetallikautinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	2
<i>Lukumäärä:</i>	1
<i>Peruskartta:</i>	4321 08 Karhunpää
<i>Koordinaatit:</i>	7056 725, 3595 890, z 110 mpy Mj-rekisterin koordinaatit ovat virheelliset.
<i>Sijainti:</i>	Valtimon luterilaisesta kirkosta 10.6 km kaakkoon
<i>Laajuus:</i>	Kapealla kannaksella muutaman kymmenen metrin matkalla.
<i>Tutkimukset ja löydöt:</i>	Maarit Lönnberg 1972, inventointi KM 19095, kvartsi-iskoksia Oili Forsberg 2006, inventointi

Lyhyt kohdekuvaus: Asuinpaikka sijaitsee Karhujärveen pistävällä Pitkäniemellä, Karhunpäästä Jokikylään vievältä tieltä noin 150 m luoteeseen. Niemi on kapea ja korkea hiekkaharju, jolla kasvaa mäntymetsää. Löydöt on havaittu harjun lakea kulkevan polun tuntumasta. Polku on nykyään pinnaltaan kovettunut, ja sen päälle on ajettu sepeliä ilmeisesti niemen nokkaan vastikään rakennetun mökin teon yhteydessä.

Kohteen koordinaatit on tarkastettu vähäisten pisteestä löytyneiden kvartsien perusteella. Iskoksia ei ole luetteloitu.

2. Valtimo Pitkäniemi 911 01 0002

<i>Muinaisjäännytyystyyppi:</i>	asuinpaikat
<i>Ajoitus:</i>	kivikautinen/varhaismetallikautinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	2
<i>Lukumäärä:</i>	1
<i>Peruskartta:</i>	4321 08 Karhunpää
<i>Koordinaatit:</i>	7056 970, 3595 589, z 107.5 mpy Mj-rekisterin koordinaatit osoittavat rantaan eivätkä polulle.
<i>Sijainti:</i>	Valtimon luterilaisesta kirkosta 10.1 km kaakkoon
<i>Laajuus:</i>	Kapean kannaksen laella muutaman kymmenen metrin matkalla.

Tutkimukset ja löydöt: Maarit Lönnberg 1972, inventointi
KM 19095, kvartsi-iskoksia
Oili Forsberg 2006, inventointi
-

Lyhyt kohdekuvaus: Asuinpaikka sijaitsee Karhujärveen kaakosta pistävällä Pitkäniemellä, kylätiestä noin 500 m luoteeseen. Löydöt on poimittu harjun laella kulkevan polun kohdalta. Polku on nykyään pinnaltaan kovettunut, ja sen päälle on ajettu sepeliä ilmeisesti niemen nokkaan vastikään rakennetun mökin teon yhteydessä.

Kohteen koordinaatit on tarkastettu vähäisten pisteistä löytyneiden kvartsien perusteella. Iskoksia ei ole luetteloitu.

3. Valtimo Valtimonniemi 911 01 0003

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: varhaismetallikautinen
Rauhoitusluokka: 2/3
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4321 09 Valtimo
Koordinaatit: 7061 107, 3592 740 – 7061 390, 3592 702, z 107.5 mpy
Sijainti: Valtimon luterilaisesta kirkosta 5 km kaakkoon.
Laajuus: Katso yleiskarttaluonnos. Kohde pääosin tuhoutunut.

Tutkimukset ja löydöt: Linkola 1957, tarkastus
KM 13934, ananino-kirveen valinmuotin puolikkaat
Lönnberg 1972, inventointi
Matti Huurre ja Eero Ahtela 1988, tarkastus
KM 24222, kvartsikaavin
Forsberg 2006, inventointi
KM 35988, kvartsia ja palanutta luuta.

Lyhyt kohdekuvaus: Kohde sijaitsee Pienen Haapajärven ja Pienen Valtimojärven välisellä kannaksella. Ananino-kirveen valinmuotin puolikkaiden (KM 13934) löytöpaikka sijaitsi saha-alueella, maata on tasoitettu ja asuinpaikka on ilmeisesti suurilta osilta tuhoutunut. Löytöjä on poimittu alueelta noin pari sataa metriä pitkältä vyöhykkeeltä. Maaperä alueella on hiekkaa.

4. Valtimo Tuupankangas 911 01 0004

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4321 06 Koppelo
Koordinaatit: 7069 042, 3586 901 – 7069 092, 3586 824 z: 120 mpy
Sijainti: Valtimon luterilaisesta kirkosta 4.6 km luoteeseen.
Laajuus: Kvartsia ilmeisesti pesäkkeisesti ainakin reilun 70 metrin matkalta vanhan rantaterassin päältä. Kivitaltta alemmaa pellosta, jonne asuinpaikka todennäköisesti jatkuu.

Tutkimukset ja löydöt: Matti Huurre ja Rauni Laukkanen 1994, tarkastus
KM 28372, taltta
Oili Forsberg 2006, inventointi
KM 35989, kvartsi-iskoksia

Lyhyt kohdekuvaus: Asuinpaikka sijaitsee Tuupanlammen tilalla, viljelyspellon länsipuolella, hiekkaisella törmällä. Törmän reunaa kulkevalta peltotieltä ja metsänaurautusvaoista väitetään poimitun aiemmin kvartsia, jota kuitenkin ei ilmeisesti ole luetteloitu. Noin 100 m päästä savipohjaiselta pellosta on löydetty kivitaltta (KM 28372).

5. Valtimo Levälahti 911 01 0005

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4321 08 Karhunpää
Koordinaatit: 7058 077, 3595 376, z: 112.5 mpy
Sijainti: Valtimon luterilaisesta kirkosta 9 km kaakkoon.
Laajuus: Pelto nurmella, ei havainnointimahdollisuuksia.

Tutkimukset ja löydöt: Poutiainen et al. 1992, inventointi
KM 27652, kvartsia, kiviesineen katkelma
Oili Forsberg 2006, inventointi
-

Lyhyt kohdekuvaus: Asuinpaikka sijaitsee Karhujärven pohjoisrannalla, lounaaseen viettävällä peltorinteellä, vanhan Valtimon kirkolle johtavan maantien länsipuolella.

6. Valtimo Kylänlahti Kalmanniemi 911 01 0006

<i>Muinaisjäännöstyyppi:</i>	hautapaikat - hautausmaat
<i>Ajoitus:</i>	historiallinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	2
<i>Lukumäärä:</i>	1
<i>Peruskartta:</i>	4321 09 Valtimo
<i>Koordinaatit:</i>	7064 834, 3590 463, z: 105 mpy
<i>Sijainti:</i>	Valtimon luterilaisesta kirkosta 800 metriä eteläkaakkoon.
<i>Laajuus:</i>	Nurmella, ei havainnointimahdollisuuksia.
<i>Tutkimukset ja löydöt:</i>	Maarit Lönnberg 1972, inventointi. Oili Forsberg 2006, inventointi
<i>Lyhyt kohdekuvaus:</i>	Haapajärven itärannalla, hyvin pienellä ja korkealla niemellä, joka tunnetaan Kalmanniemenä, on kalmisto. Vuonna 1972 Urpialan talon emäntä kertoi äitinsä aikaan paikalla olleen niin paljon luita maanpinnalla, että koirat kuljettivat niitä ympäriinsä. Niemeltä kerrotaan löydetyn ainakin kolme pääkalloa.

7. Valtimo Autiojärvi Kalmosaari 911 01 0007

<i>Muinaisjäännöstyyppi:</i>	hautapaikat - ortodoksikalmistot
<i>Ajoitus:</i>	historiallinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	1
<i>Lukumäärä:</i>	1
<i>Peruskartta:</i>	4322 11 Portinsalo
<i>Koordinaatit:</i>	7082 701, 3598 674, z 177 mpy
<i>Sijainti:</i>	Valtimon luterilaisesta kirkosta 19.2 km koilliseen.
<i>Laajuus:</i>	Saaren alueella.
<i>Tutkimukset ja löydöt:</i>	Maarit Lönnberg 1972, inventointi.
<i>Lyhyt kohdekuvaus:</i>	Autiojärven eteläosassa sijaitsevassa Kalmosaarella on ortodoksikalmisto. Kalmosaari on pitkänomainen ja tasainen, mäntyä kasvava n. 140 x 50 m kooltaan oleva saari. Sen keskivaiheilla on pitkänomaisia painanteita ja kumpareita, jotka ovat ilmeisesti hautoja.

8. Valtimo Vastaskankaan kalmisto 911 01 0008

Muinaisjäänöstyyppi: hautapaikat - ortodoksikalmistot
Ajoitus: historiallinen
Rauhoitusluokka: 1
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4322 10 Sivakka
Koordinaatit: 7080 255, 3599 890, z 215 mpy
Muistoristin koordinaatit: 7079 854, 3599 866.
Sijainti: Valtimon luterilaisesta kirkosta 17.6 km koilliseen.
Laajuus:

Tutkimukset ja löydöt: Maarit Lönnberg 1972, inventointi
Oili Forsberg 2006, inventointi

Lyhyt kohdekuvaus: -
Ortodoksinen kalmisto sijaitsee Sivakkajärven itäpuolella, Sivakkavaaran kaakkoispuolella olevasta Yläpiha-nimisen tilan asuinrakennuksesta noin 100 m koilliseen, viljelyspeltolohkojen väliin jäävällä kapealla metsäkannaksella. Paikalla on havaittu matalia painaumia, ja yhdestä tällaisesta on tullut esille pääkallo. Myös perimätieto kertoo paikalla sijainneen kalmiston.

Kalmistolle on pystytetty muistoristi aivan toisaalle.
Kalmiston sijaintitieto on epävarma.

9. Valtimo Karhunpää Peltola (911 91 0009)

Muinaisjäänöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4321 08 Karhunpää
Koordinaatit: 7059 148, 3593 130, z 107.5 – 117.5 mpy.
Sijainti: Valtimon luterilaisesta kirkosta 7.2 km kaakkoon.
Laajuus: Löytövyöhykkeitä on kaksi. Koillisempi on ainakin 150 m pitkä, useita kymmeniä metrejä leveä vyöhyke metsänrajassa, Hirsikankaan soranottoalueen länsipuolella. Toinen löytöalue on hajanaisempi, löytöjä on sieltä täältä, parinsadan metrin matkalta, pellosta, Peltolan talon luoteispuolelta.

Tutkimukset ja löydöt: Jouko Sarasoja, irtolöytö
NuM 2472 (Hämäläisen kokoelmat), itäkarjalainen
taltta.
Maarit Lönnberg 1972, inventointi
Oili Forsberg 2006, inventointi
KM 35990, kvartsi- ja kvartsiitti-iskoksia,
palanutta luuta.

Lyhyt kohdekuvaus: Kohde sijaitsee Karhunpäässä, Pienen Haapajärven etelä-
puolella, Hirsikankaan soranottoalueen lounais-puoleisella
pellolla. Löytöjä poimittiin pellolta kahdelta selvästi erilli-
seltä alueelta, joista matalammalla sijainneesta löytyi vain
vähän artefakteja, kun taas Peltolan talon koillispuolelta, pellon
ja metsän reunasta, löytyi runsaasti kvartsi-iskoksia.
Itäkarjalainen taltta on löytynyt Karhujoen rannalta, Peltolan
talon luoteispuolelta.

10. Valtimo Ahola (911 01 0010)

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: PK 4321 08 Karhunpää
Koordinaatit: 7055 961, 3595 298, z 112.5 mpy.
Sijainti: Valtimon luterilaisesta kirkosta 10.8 km kaakkoon.
Laajuus: Inventointilöydöt poimittiin noin 50 x 50 m laajalta alueelta
koordinaattipisteen ympäriltä. 110 – metrin korkeuskäyrä
muodostaa Kirkkolan, Aholan ja Suosärkän talojen välissä ”saaren”.
Irtolöydöistä päätellen asuinpaikkaa lienee koko saarekkeen alueella.

Tutkimukset ja löydöt: Maarit Lönnberg 1972, inventointi
Oili Forsberg 2006, inventointi
KM 35991, kvartsia, piitä, kiillettä, palanutta
luuta.

Lähilöytöjä: Kirkkolan päärakennus sijaitsee noin 400 metriä koilliseen
Aholan päärakennuksesta. Talojen välinen maasto on
peltoa Valtimojoen länsirannalla. Kirkkolan talon mailta
Karhunpään kansakoulun kokoelmissa eri aikoina
löytyneet:
KK1, alkeellinen kirves
KK2, kourutaltoa
KK7, pallomaisen reikäkiven katkelma
KK9, nelisivuinen kirves

NuM 2476 (entinen Hämäläisen kokoelma no. 64)
itäkarjalainen kourutaltoa, joka on löydetty Kirkkolan
pellosta, noin 50 metriä jokirannasta.

Lyhyt kohdekuvaus: Asuinpaikka sijaitsee Karhujärven eteläpuolella, Aholan talon pohjoispuolella kulkevan kylätien mutkassa. Löydöt poimittiin savisesta pellostä. Kohteen ympäristöstä on aikojen saatossa löytynyt runsaasti kiviesineitä irtolöytöinä. Nämä löydöt ovat tätä nykyä Nurmeksen museon kokoelmissa sekä ns. Karhunjään kansakoulun kokoelmissa. Jälkimmäisiä säilytetään Valtimon kunnantalon arkistossa.

11. Valtimo Karhunjään Mäkelä (911 01 0011)

Muinaisjäänöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4321 08 Karhunjään
Koordinaatit: 7056 741, 3592 412, z 112 – 115 mpy.
Sijainti: Valtimon luterilaisesta kirkosta 9.2 km eteläkaakkoon.
Laajuus: Löytöalue on noin 150 x 150 metriä koordinaattipisteen ympärillä.

Tutkimukset ja löydöt: Oili Forsberg 2006, inventointi
KM 35992, kvartssia, palanutta luuta.

Lyhyt kohdekuvaus: Kohde sijaitsee Karhunjään Pohjajärven lounaisrannalla, Mäkelän talon itäpuolisella pellolla. Keskeinen löytöalue on pienen, muinaisen lahden rannalla. Löytöjä poimittiin suhteellisen laajalta alueelta hiekkaisesta pellostä.

12. Valtimo Pohjajärvi (911 01 0012)

Muinaisjäänöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4321 08 Karhunjään
Koordinaatit: 7056 521, 3592 782, z 116-117 mpy
Sijainti: Valtimon luterilaisesta kirkosta 9.4 km eteläkaakkoon.
Laajuus: Löytöalue on noin 50 x 50 metriä koordinaattipisteen ympärillä.

Tutkimukset ja löydöt: Oili Forsberg 2006, inventointi
KM 35993, kvartssia, palanutta luuta.

Lyhyt kohdekuvaus: Kohde sijaitsee Karhunpään Pohjajärven eteläpuolella, Pohjajärven talon pohjoispuolitse kulkevan kylätien pohjoispuolisella pellolla. Löydöt on poimittu hiekkaisesta pellosta noin 50x50 m suuruiselta alalta.

13. Valtimo Ylä-Valtimo Herranen (911 01 0013)

Muinaisjäännoistyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4321 09 Valtimo
Koordinaatit: 7067 874, 3592 968, z 115 – 120 mpy.
Sijainti: Valtimon luterilaisesta kirkosta 3.8 km koilliseen.
Laajuus: Koordinaattipisteen ympärillä noin 50 x 50 metriä.

Tutkimukset ja löydöt: Oili Forsberg 2006, inventointi
KM 35994, kvartsia, palanutta luuta.

Lyhyt kohdekuvaus: Kohde sijaitsee Kalliojärven ja Ylä-Valtimojärven välissä, korkealla niemellä, Herrasen talon pohjoispuoleisella pellolla. Löytöjä poimittiin saviselta pelloilta noin 50x50 m laajalta alueelta.

14. Valtimo Ylä-Valtimo Hiekkalahti (911 01 0014)

Muinaisjäännoistyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4321 09 Valtimo
Koordinaatit: 7066 765, 3589 386, z 117.5 – 120 mpy.
Sijainti: Valtimon luterilaisesta kirkosta 1.3 km luoteeseen.
Laajuus: Koordinaattipisteen ympärillä noin 150 metrin pituinen, leveimmillään lähes sadan metrin laajuinen vyöhyke.

Tutkimukset ja löydöt: Poutiainen et al. 1992, inventointi
KM 27655:1-2, kvartsi-iskoksia, kuonaa.
Oili Forsberg 2006, inventointi
KM 35995, kvartsi-, kvartsiitti- ja pii-iskoksia,
hioimen katkelma, palanutta luuta.

Lyhyt kohdekuvaus: Kohde sijaitsee Ylä-Valtimolla, Valtimojärven luoteisnurkkauksessa, Hiekkalahden tilan pellolla. Löytöjä poimittiin pelloilta useammasta pesäkkeestä. Alueen laajuus on noin 140x80 m.

15. Valtimo Ylä-Valtimo Tuliniemi (911 01 0015)

<i>Muinaisjäänöstyyppi:</i>	asuinpaikat
<i>Ajoitus:</i>	kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	2
<i>Lukumäärä:</i>	1
<i>Peruskartta:</i>	4321 09 Valtimo
<i>Koordinaatit:</i>	7068 527, 3593 934, z 115 mpy.
<i>Sijainti:</i>	Valtimon luterilaisesta kirkosta 5 km luoteeseen.
<i>Laajuus:</i>	Löytöalue noin 30x30 metriä koordinaattipisteen ympärillä.
<i>Tutkimukset ja löydöt :</i>	Onni Eskelinen 1951, irtolöytö KM 12875, piitikari Maarit Lönnberg 1972, inventointi Oili Forsberg 2006, inventointi KM 35996, kvartssia, kvartsiittia, palanutta luuta.
<i>Lyhyt kohdekuvaus:</i>	Kohde sijaitsee Ylä-Valtimolla, Ylä-Valtimojärven Tuliniemessä. Löytöalue on savista peltoa välittömästi Tuliniemen päärakennuksen pohjoispuolella. Isäntävään kertoman mukaan piitikari on löytynyt samalta tienoolta kuin kesän 2006 inventointilöydötkin.

16. Valtimo Ylä-Valtimo Pursiala (911 01 0016)

<i>Muinaisjäänöstyyppi:</i>	asuinpaikat
<i>Ajoitus:</i>	kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	2
<i>Lukumäärä:</i>	1
<i>Peruskartta:</i>	4321 09 Valtimo
<i>Koordinaatit:</i>	7068 273, 3593 614, z 120 mpy.
<i>Sijainti:</i>	Valtimon luterilaisesta kirkosta 4.6 km koilliseen.
<i>Laajuus:</i>	Kaksi pesäkettä, noin 20x20 m pisteissä: 7068 273, 3593 614 7068 357, 3593 504
<i>Tutkimukset ja löydöt:</i>	Reino Parkkinen 1962, irtolöytö KK11, pohjalainen kirves Maarit Lönnberg 1972, inventointi Oili Forsberg 2006, inventointi KM 35997, kvartssia, palanutta luuta.
<i>Lähilöytöjä:</i>	Reino Parkkinen 1967, irtolöytö. KM 19092, pohjalainen talta. Löytynyt noin 250 metriä länteen Parkkisen toisesta irtolöydöstä (KK11, pohjalainen kirves), 300-400 metriä Pursialan asuinpaikalta länteen.

Lyhyt kohdekuvaus: Kohde sijaitsee Ylä-Valtimojärven länsirannalla, Tuliniemen eteläosissa, Pursialan talon kaakkoispuolella ja Leinolan talon pohjoispuolella. Alue on hiekkaisen peltotörmän päällä. Matkaa Tuliniemen (15) asuinpaikalle on noin 400 metriä.

17. Valtimo Ristijärvi Lähdemäki (911 01 0017)

Muinaisjäännoistyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4321 08 Karhunpää
Koordinaatit: 7057 480, 3597 898, z 110 – 115 mpy.
Sijainti: Valtimon luterilaisesta kirkosta 11 km kaakkoon.
Laajuus: Löytöalue on pellossa Lähdemäen talon luoteispuolella, 110 mpy yläpuolisella alueella.

Tutkimukset ja löydöt: Heikki Pelkonen 1939, irtolöytö
KM 11212, poikkikirves
Maarit Lönnberg 1972, inventointi
Oili Forsberg 2006, inventointi
KM 35998, kvartsia.

Lyhyt kohdekuvaus: Asuinpaikka sijaitsee Karhujärven itäpuolisen pienen Ristijärven kaakkoispäässä, Lähdemäen talon rantapellolla. Löydöt poimittiin savisesta peltorinteestä. Aiempia löytöjä jostain saman talon mailta on KM 11212, poikkikirves. Ristijärven siitepölynäytteen perusteella alueella on ollut peltoviljelyä jo 1200-luvulla.

18. Valtimo Laatikaisenkangas (911 01 0018)

Muinaisjäännoistyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4322 04
Koordinaatit: 7078 185, 3579 180, z 140 mpy.
Sijainti: Valtimon luterilaisesta kirkosta 17.2 km luoteeseen.
Laajuus: Löydöt suppealta alalta 10x10 m koordinaattipisteen ympärillä.

Tutkimukset ja löydöt: Oili Forsberg 2006, inventointi
KM 35999, kvartsia, palanutta luuta.

Lyhyt kohdekuvaus: Kohde sijaitsee Kokkojoen ja Rumonlammen välissä, hiekkaisella kankaalla. Löydöt poimittiin pienen hiekkakuopan reunalta. Alue muodostaa 140 metrin käyrällä pienen saarekkeen.

19. Valtimo Rumonkangas Kortepuro (911 01 0019)

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4322 04
Koordinaatit: 7079 048, 3578 885, z 140 mpy.
Sijainti: Valtimon luterilaisesta kirkosta 18 km luoteeseen.
Laajuus: Löytöjä koordinaattipisteen ympäristöstä noin 20x20 m säteeltä, lisäksi yksittäinen luun siru reilu sata metriä tästä luoteeseen, Rumonkoskelle vievän tien pohjoispuolelta. Katso yleiskarttaluonnos.

Tutkimukset ja löydöt: Oili Forsberg 2006, inventointi
KM 36000, liusketta, kvartssia, palanutta luuta.

Lyhyt kohdekuvaus: Kohde sijaitsee Kokkojoen länsipuolella, Kajaani-Joensuu-tien ja siitä Rumonkankaalle erkanevan tien risteyksessä. Alue on kuivaa männikkökangasta, löytöjä poimittiin pääasiassa pienen hiekkakuopan reunalta.

20. Valtimo Rumonkoski (911 01 0020)

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4322 04
Koordinaatit: 7079 615, 3579 151, z 145 mpy.
Sijainti: Valtimon luterilaisesta kirkosta 18.2 km luoteeseen.
Laajuus: Löydöt suppealta alalta, noin 30x30 m, koordinaattipisteen ympäriltä.

Tutkimukset ja löydöt: Oili Forsberg 2006, inventointi
KM 36001, kvartssia, palanutta luuta.

Lyhyt kohdekuvaus: Kohde sijaitsee Kokkojoen länsirannalla Rumossa, Rumonkoskesta reilu parisataa metriä länteen, jokirantaa myötäilevän hiekkatien ja joen välissä. Tien toisella puolella on hiittirata, joka näkyy peruskartalla. Löytöalue on hiekkaista kangasta, jossa törmä laskee kohti jokea muodostaen useita rantaterasseja. Asuinpaikka sijaitsee näistä ylimmällä, yli 145 mpy.

21. Valtimo Peri-Sivakka Ikipiha (911 01 0021)

Muinaisjäänöstyyppi: hautapaikat - ortodoksikalmistot
Ajoitus: historiallinen
Rauhoitusluokka: 1
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4322 10 Sivakka
Koordinaatit: 7080 617, 3600 193, z 210 mpy.
Sijainti: Valtimon luterilaisesta kirkosta 18 km koilliseen.
Laajuus: Katso yleiskarttaluonnos.

Tutkimukset ja löydöt: Matti Huurre 1993, tarkastus
Teuvo ja Lempi Häkkinen 2005, irtolöytö. KM 35190, reikäkiven katkelma.
Oili Forsberg 2006, inventointi

Lyhyt kohdekuvaus: Kohde sijaitsee Peri-Sivakassa, Ikipiha-nimisen talon mailla, päärakennuksen pohjoispuolisessa haassa. Paikalla on ainakin kolme hautakuoppaa, joista yhdestä on löytynyt pääkopan luita. Luut on sittemmin haudattu takaisin samaan kuoppaan. Muutaman metrin päässä kuopista on isoja kiviä, jotka saattavat olla peräisin jonkin rakennuksen perustasta. Yksi kivistä on myöhemmin nostettu pystyyn. Maasto laskee jyrkästi hakamaan koillispuolella kohti Likolampea ja suota.

22. Valtimo Murtojärvi Laavu (911 01 0022)

Muinaisjäänöstyyppi: kultti- ja tarinapaikat - karsikkopaikat
Ajoitus: historiallinen
Rauhoitusluokka: 1
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4322 07
Koordinaatit: 7079 090, 3593 990, z 195 mpy
Sijainti: Valtimon luterilaisesta kirkosta 13.8 km pohjoiseen.
Laajuus: Yksittäinen karsikkopuu koordinaattipisteessä.

Tutkimukset ja löydöt: Oili Forsberg 2006, inventointi

Lyhyt kohdekuvaus: Karsikkopuu sijaitsee Murtojärven etelärannalla, reilu 300 metriä Murtovaaran talomuseon luoteispuolella. Puu sijaitsee rinteessä, noin 7 metriä rannasta, rinteessä. Rinne on kuivaa louhikkoista männikköä, järven rannat ovat soiset. Karsikkopuun tauluosa on osittain tuhoutunut.

23. Valtimo Karhupää Toripelto 911 50 0003

Muinaisjäännöstyyppi: työ- ja valmistuspaikat - markkinapaikat
Ajoitus: historiallinen
Rauhoitusluokka: -
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4321 08 Karhupää
Mj-rekisterin koordinaatit: 7059 491, 3592 617, (Niskalan päärakennus).
Löytöjen koordinaatit: 7059 315, 3592 685, z 115 mpy.
Sijainti: Valtimon luterilaisesta kirkosta 6.8 km kaakkoon.
Laajuus: Löydöt koordinaattipisteen tuntumasta, noin 20 x 20 m.

Tutkimukset ja löydöt: Maarit Lönnberg 1972, inventointi
Poutiainen et al. 1992
KM 27653:1-3 kvartsi-iskoksia, hioin, liitupiipun katkelma
Oili Forsberg 2006, inventointi
KM 36002, kvartsia, piitä

Lyhyt kohdekuvaus: Kohde sijaitsee Karhupäässä, Pienen Haapajärven ja Karhujärven yhdistävän Karhujoen niskalla, Niskalan ja Suholan talojen välisellä pellolla. Löytöjä poimittiin avonaisesta pellostalojen välillä kulkevan kylätien pohjoispuoliselta rinteeltä. Pellostalo löytyi myös liitupiipun katkelmia, joita ei kuitenkaan ole luetteloitu. Niskalan talon pellolla on tarinan mukaan ollut kauppapaikka, nelisen sataa metriä kaakkoon sijaitsee myös Torila-niminen talo.

24. Valtimo Koiravaara Murtovaara 911 50 0004

<i>Muinaisjäänöstyyppi:</i>	kultti- ja tarinapaikat - karsikkopaikat
<i>Ajoitus:</i>	historiallinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	1
<i>Lukumäärä:</i>	1
<i>Peruskartta:</i>	4322 07
<i>Mj-rekisterin koordinaatit:</i>	7078 825, 3594 162 (päärakennus)
<i>Puun koordinaatit:</i>	7078 762, 3594 286.
<i>Sijainti:</i>	Valtimon luterilaisesta kirkosta 13.6 km pohjoiseen.
<i>Laajuus:</i>	Yksittäinen karsikkopuu koordinaattipisteessä.
<i>Tutkimukset ja löydöt:</i>	Maarit Lönnberg 1972, inventointi Oili Forsberg 2006, inventointi
<i>Lyhyt kohdekuvaus:</i>	Murtovaaran talomuseon päärakennuksesta noin 100 m kaakkoon, polun varressa, on suuri petäjä, jonka kyljessä on useita vuosilukuja ja nimikirjaimia. Karsikkopuu sijaitsee museoalueen aidatun pihan ulkopuolella, havupuuvaltaisen metsikön puolella.

25. Valtimo Koppelojärvi Kalmasaari 911 50 0007

<i>Muinaisjäänöstyyppi:</i>	hautapaikat - hautasaaret
<i>Ajoitus:</i>	historiallinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	-
<i>Lukumäärä:</i>	1
<i>Peruskartta:</i>	4321 06
<i>Koordinaatit:</i>	7067 856, 3580 796, z
<i>Sijainti:</i>	Valtimon luterilaisesta kirkosta 9.6 km länsiluoteeseen.
<i>Laajuus:</i>	-
<i>Tutkimukset ja löydöt:</i>	Oili Forsberg 2006, inventointi
<i>Lyhyt kohdekuvaus:</i>	Kalmasaarelle kerrotaan haudatun venäläisiä. Keskellä saarta on aukea paikka, jossa on näkyvissä painanteita.

4.2 Luettelo Valtimon löydöistä

2331:1	Karhunpää Suuren Salmen Niemi	kehdonjal. muot. kuokka	4321 08	7.5.1885	lp.tuntematon
2331:14	Karhunpää	ohut, pyöreäteräinen kirves	4321 08	7.5.1885	Lp. tuntematon
2573:2	Karhunpää	tasataltta	4321 08	24.4.1888	lp. tuntematon
2573:3	Karhunpää	tuuran kärkikatkelma	4321 08	24.4.1888	Lp. tuntematon
10334	Karhunpää Kortejärvi	nelisivuinen poikkikirves	4321 08	22.5.1938	7059 715, 3595 964
11212	Karhunpää Ristijärvi Lähde-Mäki	poikkikirves	4321 08	13.8.1940	"911 01 0017"
11467	Sivakkajoki Rauhala	reikäkiven puolikas	4321 09	1.8.1945	7070 308, 3596 762
12875	Ylä-Valtimo Tuliniemi	skandin.piitikari	4321 09	26.9.1951	"911 01 0015"
13918	Sivakkajoki Jokiranta	soikea reikäkivi	4321 09	11.6.1956	7069 790, 3597 319
13934	Karhunpää Valtimonniemi 3	Ananino-kirveen valinm.	4321 08	x.x.1957	911 01 0003
15867	Pajukoski Kurenkoski	reikäkivi	4321 05	7.5.1963	7063 222, 3581 098
15874	Haapajärvi Ruotinsaari	reikäkivi	4321 09	21.8.1963	7061 413, 3590 150
19092	Ylä-Valtimo Harjuranta	pohjalainen taltta	4321 09	4.5.1973	7068 374, 3593 116
19093	Haapajärvi Mustaniemi	oikokirves	4321 09	4.5.1973	7061 279, 3589 435
19094	Karhunpää Saarela	taltta	4321 08	4.5.1973	7057 023, 3594 854
19095	Karhunpää Saarela	kvartsia	4321 08	4.5.1973	911 01 0001 ja 911 01 0002
19096	Karhunpää Siikasärkkä	kirveen teelmä	4321 08	4.5.1973	7058 162, 3594 296
19097	Sivakkajoki Jokiranta	reikäkivi	4321 09	4.5.1973	7069 790, 3597 319
19098	Pajukoski Kurenkoski	reikäkivi	4321 05	4.5.1973	7062 633, 3580 871
24198	Elomäki Lampela	oikoteräinen kirves	4322 04	6.5.1988	Talon koord. 7078441, 3578359
24222	Karhunpää Valtimonniemi 3	kvartsikaavin	4321 08	26.5.1988	911 01 0003
25193	Kirkonkylä Koulukatu	kaksoistaltta	4321 09	21.11.1989	Lp sekundäärinen Lp tuntematon
26589	Valtimo ?	Kvartsiittisälekarjen teelmä	?	3.9.1991	Lp tuntematon
27652	Karhunpää Levälahti 5	kvartsia, kivies. katkelma	4321 08	31.12.1992	911 01 0005
27653	Karhunpää Niskala (Toripelto)	epäm.kvartsia, hist.ajan löytöjä	4321 08	31.12.1992	911 50 0003
27654	Karhunpää Neitivirta	liippa, pal.luu	4321 08	31.12.1992	7058485, 3593 998
27655	Ylä-Valtimo Hiekkalahti 14	kvartsia, kuonaa	4321 09	31.12.1992	"911 01 0014"
27656	Sivakkajoki	asuinpaikkalöytö	?	31.12.1992	Lp tuntematon
28372	Valtimo Tuupa	taltta	4321 06	5.9.1994	911 01 0004
35190	Ikipiha	kivirenkaan katkelma	4322 10	21.8.2005	"911 01 0021"
35988	Valtimo 3 Valtimonniemi	Asp.löytöjä	4321 09	22.9.2006	911 01 0003
35989	Valtimo 4 Tuupankangas	kvartsia	4321 06	22.9.2006	911 01 0004
35990	Valtimo 9 Peltola	Asp.löytöjä	4321 08	22.9.2006	911 01 0009

35991	Valtimo 10 Ahola	Asp.löytöjä	4321 08	22.9.2006	911 01 0010
35992	Valtimo 11 Mäkelä	Asp.löytöjä	4321 08	22.9.2006	911 01 0011
35993	Valtimo 12 Pohjajärvi	Asp.löytöjä	4321 08	22.9.2006	911 01 0012
35994	Valtimo 13 Herranen	Asp.löytöjä	4321 09	22.9.2006	911 01 0013
35995	Valtimo 14 Hiekkalahti	Asp.löytöjä	4321 09	22.9.2006	911 01 0014
35996	Valtimo 15 Tuliniemi	Asp.löytöjä	4321 09	22.9.2006	911 01 0015
35997	Valtimo 16 Pursiala	Asp.löytöjä	4321 09	22.9.2006	911 01 0016
35998	Valtimo 17 Lähdemäki	kvartsia	4321 08	22.9.2006	911 01 0017
35999	Valtimo 18 Laatikaisen-kangas	Asp.löytöjä	4322 04	22.9.2006	911 01 0018
36000	Valtimo 19 Kortepuro	Asp.löytöjä	4322 04	22.9.2006	911 01 0019
36001	Valtimo 20 Rumonkoski	Asp.löytöjä	4322 04	22.9.2006	911 01 0020
36002	Valtimo Toripelto	Asp.löytöjä	4321 08	22.9.2006	911 50 0003
36003	Rasimäki Kuopparinne	Palanutta luuta	4322 04	22.9.2006	7074 734, 3579 613
36004	Sivakkajoki Myllykoski	poikkitalta	4322 10	22.9.2006	7071 543, 3598 296
KK1	Karhunpää Kirkkola	alkeellinen kirves	4321 08	-	"911 01 0010"
KK2	Karhunpää Kirkkola	kourutaltoa	4321 08	-	"911 01 0010"
KK3	Karhunpää Niemelä	tasatalta	4321 08	-	7058 346, 3593 714
KK4	Karhunpää Huvila	tasatalta	4321 08	-	Talon koord. 7055 452, 3595 081
KK5	Kortejärvi Kallio	itäkarjalainen talta	4321 08	-	7059 302, 3596 291
KK6	Karhunpää Kaskela	valinmuotin teelmä ?	4321 08	-	7058 336, 3595 327
KK7	Karhunpää Kirkkola	reikäkiven katkelma	4321 08	-	"911 01 0010"
KK8	Karhunpää Kaskela	kaitatalta	4321 08	-	7058 336, 3595 327
KK9	Karhunpää Kirkkola	nelisivuinen kirves	4321 08	-	"911 01 0010"
KK10	Ylä-Valtimo Ilomäki	pohjalainen kirves	4321 09	-	7067 165, 3591 650
KK11	Ylä-Valtimo Pursiala	pohjalainen kirves	4321 09	-	7068 323, 3593 403
KK12	Karhunpää Syvälahti	reikäkivi	4321 08	-	Talon koord. 7056 343, 3596 073 esine vedestä Lp. tuntematon
NM2423 (Häm 4)	Valtimo Rouhisaari	pohjal.taltoa		-	
NM2424 (Häm 26)	Valtimo Nuolikoski	kaksoistaltoa	4321 3+6	-	7068 451, 3586 997
NM2425 (Häm 27)	Karhunpää Saarela	tasatalta	4321 08	-	7057 485, 3594 712
NM2426 (Häm 4)	Karhunpää Saarela	liuskeveitsi skandin.	4321 08	-	7057 485, 3594 712
NM2427	Karhunpää Salmela	kivikirveen katkelma	4321 08	-	7056 266, 3595 799
NM2438 (Häm 18)	Ylä-Valtimo Kokkaranniemi	nelisivuinen poikkikirves	4321 09	-	Talon koord. 7067 156, 3591 238
NM2439	Verkkoniemi (mk-koulu)	kourutaltoa	4321 09	-	Lp. tarkemmin määrittämättä
NM2441 (Häm 465/ 21)	Karhunpää Saarela/ Mustola	pohjalainen kirves	4321 08	-	7057 485, 3594 712

NM2457 (Häm41)	Valtimo Kauppila	kourutaltoa	4321 09	-	Talon koord. 7064 240, 3590 769
NM2458	"Onni Suhosen pellosto"	liippa	?	-	Lp. tuntematon
NM2459 (Häm 45)	Lamminpää Pirola (kunnalliskoti)	kirves	4321 09	-	Pirolanlampi Kunnalliskodin eteläpuolella
NM2472 (Häm 59)	Karhunpää Peltola	itäkarjal.tasataltoa	4321 08	-	7058 926, 3592 853 lähistöllä "911 01 0009"
NM2474 (Häm 62)	Karhujärvi Kankaanpää	tasataltoa	4321 08	-	7057 243, 3595 593
NM2476 (Häm 64)	Karhunpää Kirkkola	kourutaltoa	4321 08	-	"911 01 0010"
NM2460	Lamminpää (kunnalliskoti)	Kehdonjalashakku Esine hukassa	4321 09	-	Pirolanlampi Kunnalliskodin eteläpuolella
Häm31	Koppelo Tervalhti	Taltoa - esine hukassa	4321 3+6	-	7066 612, 3581 149
Häm32	Ylä-Valtimo Tuovila	hiottu kiviliuska esine hukassa	4321 09	-	Lp. tuntematon
KuM 281	Elomäki Kalliokoski	ristiretkiaikainen miekka	4322 1+4	-	Myllyn koord. 7074 889, 3582 312
KuM72	Karhunpää	poikkikirves	4321 08	3/1885	Lp. tuntematon

4.3 Kuvaluettelo

Digitaalikuvat, luetteloitu Pohjois-Karjalan museoon. Kuvaaja Oili Forsberg.

- DG7_400 Valtimo 2 Pitkäniemi. Varhaismetallikautinen asuinpaikka. Panoraama, kuvattu kaakosta luoteeseen. 8.5.2006.
- DG7_401 Valtimo 2 Pitkäniemi. Varhaismetallikautinen asuinpaikka. Panoraama, kuvattu kaakosta luoteeseen. 8.5.2006.
- DG7_402 Valtimo 1 Syvälahti. Varhaismetallikautinen asuinpaikka. Panoraama, kuvattu kaakosta luoteeseen. 8.5.2006.
- DG7_403 Valtimo 1 Syvälahti. Varhaismetallikautinen asuinpaikka. Panoraama, kuvattu kaakosta luoteeseen. 8.5.2006.
- DG7_404 Valtimo 911 50 0004 Murtovaara. Karsikkopuu talomuseon pihapiirin tuntumassa, 7078 762, 3594 286. 9.5.2006.
- DG7_405 Valtimo 911 50 0004 Murtovaara. Karsikkopuu talomuseon pihapiirin tuntumassa, 7078 762, 3594 286. 9.5.2006.
- DG7_406 Murtovaaran talomuseon pihapiiriä karsikkopuulta katsottuna. Kuvattu kaakosta luoteeseen. 9.5.2006.
- DG7_407 Sivakan Vastaskankaan kalmiston (8) muistomerkki pisteessä 7079 854, 3599 866. Mj-rekisteriin kalmisto on merkitty sijainneeksi 400 metriä pohjoisemmaksi. Kuvattu koillisesta lounaaseen. 9.5.2006.
- DG7_408 Valtimo 15 Tuliniemi, kivikautinen asuinpaikka, piiveitsen KM 12875 löytöpaikka. Panoraama, kuvattu idästä länteen. 9.5.2006.
- DG7_409 Valtimo 15 Tuliniemi, kivikautinen asuinpaikka, piiveitsen KM 12875 löytöpaikka. Panoraama, kuvattu idästä länteen. 9.5.2006.
- DG7_410 Valtimo 4 Tuupanjoki, kivikautinen asuinpaikka. Panoraama, kuvattu etelästä pohjoiseen. 10.5.2006.
- DG7_411 Valtimo 4 Tuupanjoki, kivikautinen asuinpaikka. Panoraama, kuvattu etelästä pohjoiseen. 10.5.2006.
- DG7_412 Valtimo 3 Valtimonniemi, varhaismetallikautinen asuinpaikka. Ananino-kirveen KM 13934 valinmuotinpuolikkaiden löytöpaikka. Panoraama, kuvattu kaakosta luoteeseen. 18.5.2006.
- DG7_413 Valtimo 3 Valtimonniemi, varhaismetallikautinen asuinpaikka. Ananino-kirveen KM 13934 valinmuotinpuolikkaiden löytöpaikka. Panoraama, kuvattu kaakosta luoteeseen. 18.5.2006.
- DG7_414 Valtimo 3 Valtimonniemi, varhaismetallikautinen asuinpaikka. Ananino-kirveen KM 13934 valinmuotinpuolikkaiden löytöpaikka. Panoraama, kuvattu kaakosta luoteeseen. 18.5.2006.
- DG7_415 Karhunpää Peltola (9), kivikautinen asuinpaikka. Löytöjä ladon takaa metsänrajasta sekä vanhoilta rantamuodostumilta pellostä. Panoraama, kuvattu etelästä pohjoiseen. 18.5.2006.
- DG7_416 Karhunpää Peltola (9), kivikautinen asuinpaikka. Löytöjä ladon takaa metsänrajasta sekä vanhoilta rantamuodostumilta pellostä. Panoraama, kuvattu etelästä pohjoiseen. 18.5.2006.
- DG7_417 Karhunpää Peltola (9), kivikautinen asuinpaikka. Löytöjä ladon takaa metsänrajasta sekä vanhoilta rantamuodostumilta pellostä. Panoraama, kuvattu etelästä pohjoiseen. 18.5.2006.
- DG7_418 Valtimo Karhunpää Toripelto (911 50 0004), historiallinen markkinapaikka. Panoraama, kuvattu idästä länteen. 22.5.2006.

- DG7_419 Valtimo Karhunpää Toripelto (911 50 0004), historiallinen markkinapaikka. Panoraama, kuvattu idästä länteen. 22.5.2006.
- DG7_420 Valtimo 5 Levälahti. Kivikautinen asuinpaikka metsäsaarekkeen tuntumassa. Panoraama, kuvattu koillisesta lounaaseen. 22.5.2006.
- DG7_421 Valtimo 5 Levälahti. Kivikautinen asuinpaikka metsäsaarekkeen tuntumassa. Panoraama, kuvattu koillisesta lounaaseen. 22.5.2006.
- DG7_422 Valtimo 10 Ahola, kivikautinen asuinpaikka peltorinteessä, tien vasemmalla puolella. Panoraama, kuvattu lounaasta koilliseen. 23.5.2005.
- DG7_423 Valtimo 10 Ahola, kivikautinen asuinpaikka peltorinteessä, tien vasemmalla puolella. Panoraama, kuvattu lounaasta koilliseen. 23.5.2005.
- DG7_424 Valtimo 11 Mäkelä, kivikautinen asuinpaikka. Löytöjä pääasiassa ladon ja sähkötolpan väliseltä alueelta. Panoraama, kuvattu lännestä itään. 24.5.2006.
- DG7_425 Valtimo 11 Mäkelä, kivikautinen asuinpaikka. Löytöjä pääasiassa ladon ja sähkötolpan väliseltä alueelta. Panoraama, kuvattu lännestä itään. 24.5.2006.
- DG7_426 Valtimo 11 Mäkelä, kivikautinen asuinpaikka. Löytöjä pääasiassa ladon ja sähkötolpan väliseltä alueelta. Panoraama, kuvattu lännestä itään. 24.5.2006.
- DG7_427 Valtimo 12 Pohjajärvi, kivikautinen asuinpaikka pellolla. Panoraama, kuvattu lounaasta koilliseen. 24.5.2006.
- DG7_428 Valtimo 12 Pohjajärvi, kivikautinen asuinpaikka pellolla. Panoraama, kuvattu lounaasta koilliseen. 24.5.2006.
- DG7_429 Valtimo 12 Pohjajärvi, kivikautinen asuinpaikka pellolla. Panoraama, kuvattu lounaasta koilliseen. 24.5.2006.
- DG7_430 Valtimo 13 Herranen, kivikautinen asuinpaikka peltorinteessä. Taustalla kapeikko Ylä-Valtimojärven ja Kalliojärven välissä. Panoraama, kuvattu etelästä pohjoiseen. 24.5.2006.
- DG7_431 Valtimo 13 Herranen, kivikautinen asuinpaikka peltorinteessä. Taustalla kapeikko Ylä-Valtimojärven ja Kalliojärven välissä. Panoraama, kuvattu etelästä pohjoiseen. 24.5.2006.
- DG7_432 Valtimo 13 Herranen, kivikautinen asuinpaikka peltorinteessä. Taustalla kapeikko Ylä-Valtimojärven ja Kalliojärven välissä. Panoraama, kuvattu etelästä pohjoiseen. 24.5.2006.
- DG7_433 Valtimo 13 Herranen, kivikautinen asuinpaikka peltorinteessä. Taustalla kapeikko Ylä-Valtimojärven ja Kalliojärven välissä. Panoraama, kuvattu etelästä pohjoiseen. 24.5.2006.
- DG7_434 Valtimo 14 Hiekkalahti, kivikautinen asuinpaikka. Löytöjä muun muassa välittömästi talon alapuolelta sekä mäen nyppylältä. Panoraama, kuvattu idästä länteen. 25.5. 2006.
- DG7_435 Valtimo 14 Hiekkalahti, kivikautinen asuinpaikka. Löytöjä muun muassa välittömästi talon alapuolelta sekä mäen nyppylältä. Panoraama, kuvattu idästä länteen. 25.5. 2006.
- DG7_436 Valtimo 14 Hiekkalahti, kivikautinen asuinpaikka. Löytöjä muun muassa välittömästi talon alapuolelta sekä mäen nyppylältä. Panoraama, kuvattu idästä länteen. 25.5. 2006.

- DG7_437 Valtimo 14 Hiekkalahti, kivikautinen asuinpaikka. Löytöjä muun muassa välittömästi talon alapuolelta sekä mäen nyppylältä. Panoraama, kuvattu idästä länteen. 25.5. 2006.
- DG7_438 Valtimo 16 Pursiala, kivikautinen asuinpaikka pellossa. Taustalla Ylä-Valtimojärven Pertunlahti. Panoraama, kuvattu kaakosta luoteeseen. 25.5.2006.
- DG7_439 Valtimo 16 Pursiala, kivikautinen asuinpaikka pellossa. Taustalla Ylä-Valtimojärven Pertunlahti. Panoraama, kuvattu kaakosta luoteeseen. 25.5.2006.
- DG7_440 Valtimo 16 Pursiala, kivikautinen asuinpaikka pellossa. Taustalla Ylä-Valtimojärven Pertunlahti. Panoraama, kuvattu kaakosta luoteeseen. 25.5.2006.
- DG7_441 Valtimo 17 Ristijärvi Lähdemäki, kivikautinen asuinpaikka pellon törmällä. Löytöjä kumpareelta. Taustalla Ristijärvi, josta otetussa siitepölynäytteessä merkkejä viljelystä 1200-luvulta. Kuvattu kaakosta luoteeseen. 31.5.2006.
- DG7_442 Valtimo Kalliokoski, ristiretkiaikaisen miekan (KuM 281) löytöpaikan alapuolella. Panoraama, kuvattu lännestä itään. 1.6.2006.
- DG7_443 Valtimo Kalliokoski, ristiretkiaikaisen miekan (KuM 281) löytöpaikan alapuolella. Panoraama, kuvattu lännestä itään. 1.6.2006.
- DG7_444 Valtimo Kalliokoski, ristiretkiaikaisen miekan (KuM 281) löytöpaikan alapuolella. Panoraama, kuvattu lännestä itään. 1.6.2006.
- DG7_445 Valtimo Kalliokoski. Myllyn rakenteita kosken länsirannalla. Kuvattu lounaasta koilliseen. 1.6.2006.
- DG7_446 Valtimo Kalliokoski. Myllyn rakenteita kosken länsirannalla, hirsiperustetta kiveyksen alla. Kuvattu luoteesta kaakkoon. 1.6.2006.
- DG7_447 Eeva-Riitta Majoinen Valtimon Kalliokosken rannalla. 6.6.2006.
- DG7_448 Valtimon Kalliokosken myllytörmää. Näiltä tienoilta kerrotaan miekan, KuM 281, löytyneen alkukesästä 1883 yhdessä ihmisluiden kanssa. Kuvattu pohjoisesta etelään. 6.6.2006.
- DG7_449 Valtimon Kalliokosken myllytörmää. Näiltä tienoilta kerrotaan miekan, KuM 281, löytyneen alkukesästä 1883 yhdessä ihmisluiden kanssa. Kuvattu pohjoisesta etelään. 6.6.2006.
- DG7_450 Valtimo Verkkojoki Surmakoski. Kuvattu koillisesta lounaaseen. 6.6.2006.
- DG7_451 Valtimo 18 Laatikaisenkangas, kivikautinen asuinpaikka hiekkakuopan reunalla. Taustalla Kajaani-Joensuu -tie. Kuvattu lännestä itään. 6.6.2006.
- DG7_452 Valtimo Rumonlampi, irtolöytökohde. Mj-verifikaatin koordinaattien mukaan on kirves, KM 24198, löytynyt tien ja pellon reunalta. Taustalla häämöttää Koskelan talo. Kuvattu luoteesta kaakkoon. 7.6.2006.
- DG7_453 Valtimo 911 50 0007 Koppelojärvi Kalmasaari. Saari häämöttää taustalla. Kuvattu lounaasta koilliseen. 7.6.2006.
- DG7_454 Valtimo Kuopparinne. Palanutta luuta ylärinteestä, talon ja navetan alapuolelta. Kuvattu etelästä pohjoiseen. 7.6.2006.
- DG7_455 Valtimo 19 Rumonkangas Kortepuro, kivikautinen asuinpaikka. Löytöjä hiekkakuopan reunalta. Panoraama, kuvattu lounaasta koilliseen. 7.6.2006.

- DG7_456 Valtimo 19 Rumonkangas Kortepuro, kivikautinen asuinpaikka. Löytöjä hiekkakuopan reunalta. Panoraama, kuvattu lounaasta koilliseen. 7.6.2006.
- DG7_457 Valtimo 20 Rumonkoski. Tulenpidon merkkejä koekuopassa, 7079 622, 3579 145. 7.6.2006.
- DG7_458 Valtimo 20 Rumonkoski. Kivikautinen asuinpaikka kynnetyn metsäalueen reunalla, pienen terassin päällä. Panoraama, kuvattu kaakosta luoteeseen. 7.6.2006.
- DG7_459 Valtimo 20 Rumonkoski. Kivikautinen asuinpaikka kynnetyn metsäalueen reunalla, pienen terassin päällä. Panoraama, kuvattu kaakosta luoteeseen. 7.6.2006.
- DG7_460 Valtimo Kokkaraisenniemi, irtolöytöpaikka. NuM 2438, nelisivuinen poikkikirves, on löytynyt näiltä tienoin. Kuvattu etelästä pohjoiseen. 7.6.2006.
- DG7_461 Valtimo Sivakkajoki Myllykoski. Eeva Korhosen taltan, KM 36004, löytötienoota rinteessä, jonka alapuolella virtaa Sivakkajoki. Panoraama, kuvattu pohjoisesta etelään. 8.6.2006.
- DG7_462 Valtimo Sivakkajoki Myllykoski. Eeva Korhosen taltan, KM 36004, löytötienoota rinteessä, jonka alapuolella virtaa Sivakkajoki. Panoraama, kuvattu pohjoisesta etelään. 8.6.2006.
- DG7_463 Valtimo Sivakkajoki. Kaksi reikäkiveä (KM 13918 ja 19097) joen rannalta. Kuvattu luoteesta kaakkoon. 8.6.2006.
- DG7_464 Valtimo 22 Murtovaara Laavu. Karsikkopuu järven rannalla. Kuvattu pohjoisesta etelään. 8.6.2006.
- DG7_465 Valtimo 22 Murtojärvi Laavu. Karsikkopuu 7079 090, 3593 990. Panoraama, kuvattu pohjoisesta etelään. 8.6.2006.
- DG7_466 Valtimo 22 Murtojärvi Laavu. Karsikkopuu 7079 090, 3593 990. Panoraama, kuvattu pohjoisesta etelään. 8.6.2006.
- DG7_467 Valtimo 22 Murtojärvi Laavu. Karsikkopuu 7079 090, 3593 990. Panoraama, kuvattu pohjoisesta etelään. 8.6.2006.
- DG7_468 Valtimo 22 Murtojärvi Laavu. Kaksi venettä Murtojärven rannalla. Kuvattu pohjoisesta etelään. 8.6.2006.
- DG7_469 Valtimo Pajukoski. Kuvattu lännestä itään. 14.6.2006.
- DG7_470 Valtimo 21 Peri-Sivakka Ikipiha. Kalmiston länsipäädyn kiveyksiä. Hautakuopat pystypaalun takana. Kuvattu lännestä itään. 14.6.2006.
- DG7_471 Valtimo 21 Peri-Sivakka Ikipiha. Kalmiston länsipäädyn kiveyksiä. Hautakuopat pystypaalun takana. Kuvattu lännestä itään. 14.6.2006.
- DG7_472 Valtimo 21 Peri-Sivakka. Talon mailta kerättyjä historiallisen ajan löytöjä. 14.6.2006.
- DG7_473 Valtimo Sivakkajoki Myllykoski. Taltta, KM 36004. Eeva Korhosen toukokuussa 2004 löytämä esine.
- DG7_473 Valtimo Sivakkajoki Myllykoski. Taltta, KM 36004. Eeva Korhosen toukokuussa 2004 löytämä esine.
- DG7_474 Valtimo Sivakkajoki Myllykoski. Taltta, KM 36004. Eeva Korhosen toukokuussa 2004 löytämä esine.

- DG7_593 Nurmeksen museon näyttelyssä ovat esineet. 10.5.2006.
- DG7_594 Nurmeksen museon veitset sekä hioin. 10.5.2006.
- DG7_595 Nurmeksen museo, kirveitä ja talttoja. 10.5.2006.
- DG7_596 Nurmeksen museo. Kirveitä. 10.5.2006.
- DG7_597 Nurmeksen museo. Kourutalttoja. 10.5.2006.
- DG7_598 Nurmeksen museo. Reikäkiviä. 10.5.2006.
-
- DG7_599 Karhunpään kansakoulun kokoelmat 1. Alkeellinen kirves Karhunpään Kirkkolasta. 23.5.2006.
- DG7_600 Karhunpään kansakoulun kokoelmat 3. Tasatalta Karhunpään Niemelästä. 23.5.2006.
- DG7_601 Karhunpään kansakoulun kokoelmat 5. Itäkarjalainen taltta Karhunpään Kortejärven Kalliosta. 23.5.2006.
- DG7_602 Karhunpään kansakoulun kokoelmat 6. Valinmuotin teelmä Karhunpään Kaskelasta. 23.5.2006.
- DG7_603 Karhunpään kansakoulun kokoelmat 8. Kaitatalta Karhunpään Kaskelasta. 23.5.2006.
- DG7_604 Karhunpään kansakoulun kokoelmat 9. Nelisivuinen kirves Karhunpään Kirkkolasta. 23.5.2006.
- DG7_605 Karhunpään kansakoulun kokoelmat 10. Pohjalainen kirves Ylä-Valtimon Ilomäestä. 23.5.2006.
- DG7_606 Karhunpään kansakoulun kokoelmat 11. Pohjalainen kirves Ylä-Valtimon Pursialasta (Harjuranta). 23.5.2006.
- DG7_607 Ristiretkiaikainen miekka, KuM 281, Valtimon Kalliokoskelta. Kuvattu Kuopion museolla 26.5.2006.

4.4 Luettelo kohteista peruskarttalehdittäin

Kohteiden numerointi vastaa inventointikertomuksen *juoksevaa numerointia*.

<i>PK</i>	<i>Kiinteät muinaisjännökset</i>	<i>tentatiivikohteet</i>	<i>irtolöydöt</i>
3343 07	-	-	-
3343 12	-	-	-
3344 10	-	-	-
3344 11	-	-	-
4321 03	-	-	-
4322 01	-	-	-
4322 02	-	-	-
4321 05	-	-	-
4321 06	4,25	-	41,45
4322 04	18,19,20	26	47,49
4322 05	-	-	-
4321 08	1,2,5,9,10,11,12,17,23	-	32,33,34,35,36,37,38,39,48
4321 09	3,6,13,14,15,16,	-	28,29,30,31,42,43,44,46
4322 07	22,24	-	-
4322 08	-	-	-
4321 11	7	-	-
4322 10	8,21	-	27
4322 11	-	-	-
4324 01	-	-	-

4.5 Kohdehakemisto

Juokseva numerointi	Mj-tunnus	Kohdenimi	Mj-tyyppi	Ajoitus	Peruskartta	sivunumero
---------------------	-----------	-----------	-----------	---------	-------------	------------

Kiinteät muinaisjännökset

1	911 01 0001	Syvälähti	asuinpaikat	kivikautinen/ varh.metallikautinen	4321 08	40
2	911 01 0002	Pitkänieni	asuinpaikat	kivikautinen/ varh.metallikautinen	4321 08	43
3	911 01 0003	Valtimonniemi	asuinpaikat	varh.metallikautinen	4321 09	46
4	911 01 0004	Tuupankangas	asuinpaikat	kivikautinen	4321 06	50
5	911 01 0005	Levälähti	asuinpaikat	kivikautinen	4321 08	53
6	911 01 0006	Kylänlahti Kalmanniemi	hautapaikat	historiallinen	4321 09	55
7	911 01 0007	Autiojärvi Kalmosaari	hautapaikat	historiallinen	4322 11	57
8	911 01 0008	Vastaskankaan kalmisto	hautapaikat	historiallinen	4322 10	59
9	911 01 0009	Peltola	asuinpaikat	kivikautinen	4321 08	62
10	911 01 0010	Ahola	asuinpaikat	kivikautinen	4321 08	66
11	911 01 0011	Mäkelä	asuinpaikat	kivikautinen	4321 08	70
12	911 01 0012	Pohjajärvi	asuinpaikat	kivikautinen	4321 08	73
13	911 01 0013	Herranen	asuinpaikat	kivikautinen	4321 09	76
14	911 01 0014	Hiekkalahti	asuinpaikat	kivikautinen	4321 09	79
15	911 01 0015	Tuliniemi	asuinpaikat	kivikautinen	4321 09	83
16	911 01 0016	Pursiala	asuinpaikat	kivikautinen	4321 09	86
17	911 01 0017	Lähdemäki	asuinpaikat	kivikautinen	4321 08	90
18	911 01 0018	Laatikaisenkangas	asuinpaikat	kivikautinen	4322 04	93
19	911 01 0019	Rumonkangas Kortepuro	asuinpaikat	kivikautinen	4322 04	96
20	911 01 0020	Rumonkoski	asuinpaikat	kivikautinen	4322 04	100
21	911 01 0021	Peri-Sivakka Ikipiha	hautapaikat	historiallinen	4322 10	104

22	911 01 0022	Murtojärvi Laavu	kultti- ja tarinapaikat	historiallinen	4322 07	109
23	911 50 0003	Toripelto	markkinapaikat	historiallinen	4321 08	112
24	911 50 0004	Koiravaara Murtovaara	kultti- ja tarinapaikat	historiallinen	4322 07	115
25	911 50 0007	Koppelojärvi Kalmasaari	hautapaikat	historiallinen	4321 06	118

Tentatiivikohteet

26		Rasimäki Kuopparinne	asuinpaikat?	kivikautinen	4322 04	120
----	--	-------------------------	--------------	--------------	---------	-----

Irtolöytökohteet

27		Sivakkajoki Myllykoski	löytöpaikat	kivikautinen	4322 10	122
28		Ilomäki	löytöpaikat	kivikautinen	4321 09	125
29		Kauppila	löytöpaikat	kivikautinen	4321 09	127
30		Haapajärvi Ruotinsaari	löytöpaikat	kivikautinen	4321 09	129
31		Haapajärvi Mustaniemi	löytöpaikat	kivikautinen	4321 09	131
32		Kortejärvi Kallio	löytöpaikat	kivikautinen	4321 08	133
33		Kortejärvi	löytöpaikat	kivikautinen	4321 08	135
34		Karhujärvi Kankaanpää	löytöpaikat	kivikautinen	4321 08	137
35		Karhunpää Kaskela	löytöpaikat	kivikautinen/ varh.metallikautinen	4321 08	139
36		Karhunpää Niemelä	löytöpaikat	kivikautinen	4321 08	141
37		Karhunpää Saarela	löytöpaikat	kivikautinen	4321 08	143
38		Karhunpää Salmela	löytöpaikat	kivikautinen	4321 08	146
39		Karhunpää Siikasärkkä	löytöpaikat	kivikautinen	4321 08	148
40		Koppelo Tervalhti	löytöpaikat	kivikautinen	4321 06	150
41		Pajukoski Kurenkoski	löytöpaikat	kivikautinen	4321 06	152
42		Sivakkajoki Jokiranta	löytöpaikat	kivikautinen	4321 09	154
43		Sivakkajoki Rauhala	löytöpaikat	kivikautinen	4321 09	156
44		Ylä-Valtimo Kokkaranniemi	löytöpaikat	kivikautinen	4321 09	158

45		Nuolikoski	löytöpaikat	kivikautinen	4321 06	160
46		Lamminpää Pirola (kunnalliskoti)	löytöpaikat	kivikautinen	4321 09	162
47		Elomäki Kalliokoski	löytöpaikat	rautakautinen	4322 04	164
48		Karhunpää Neitivirta	löytöpaikat	kivikautinen	4321 08	168
49		Elomäki Lampela	löytöpaikat	kivikautinen	4322 04	170

5. Kohdekuvaukset karttaotteineen

Kiinteät muinaisjäännökset

1. Valtimo Syvälahti 911 01 0001

<i>Muinaisjäännöstyyppi:</i>	asuinpaikat
<i>Ajoitus:</i>	kivikautinen/varhaismetallikautinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	2
<i>Lukumäärä:</i>	1
<i>Peruskartta:</i>	4321 08 Karhunpää
<i>Koordinaatit:</i>	7056 725, 3595 890, z 110 mpy Mj-rekisterin koordinaatit ovat virheelliset.
<i>Sijainti:</i>	Valtimon luterilaisesta kirkosta 10.6 km kaakkoon
<i>Laajuus:</i>	Kapealla kannaksella muutaman kymmenen metrin matkalla.
<i>Lyhyt kohdekuvaus:</i>	Asuinpaikka sijaitsee Karhujärveen pistävällä Pitkäniemellä, Karhunpäästä Jokikylään vievältä tieltä noin 150 m luoteeseen. Niemi on kapea ja korkea hiekkaharju, jolla kasvaa mäntymetsää. Löydöt on havaittu harjun lakea kulkevan polun tuntumasta. Polku on nykyään pinnaltaan kovettunut, ja sen päälle on ajettu sepeliä ilmeisesti niemen nokkaan vastikään rakennetun mökin teon yhteydessä. Kohteen koordinaatit on tarkastettu vähäisten pisteistä löytyneiden kvartsien perusteella. Iskoksia ei ole luetteloitu.

Tutkimukset ja löydöt:

Maarit Lönnberg 1972, inventointi, KM 19095, kvartsi-iskoksia
Oili Forsberg 2006, inventointi.

Kohde tarkastettiin 8.5.2006. Pitkää kannasta halkoo vanha metsätie, jolle on ajettu joskus sepeliä. Maassa oli runsaasti lehtiä ja havunneulasia, mikä häytti hieman havainnointia. Lisäksi polun eteläpäässä sepeliä oli niin runsaasti, ettei varmoja iskoksia voitu paikalla erottaa.

Maasto on havupuuvaltaista kuivaa kangasta. Niemi on noin kilometrin mittainen, kaakkois-luode-suuntainen muodostuma, joka halkoo Karhujärveä. Niemeke nousee korkeimmillaan vain noin 107.5 mpy, viitisen metriä järven pintaa korkeammalle. Kohde ei todennäköisesti ole kivikautinen vaan tätä nuorempi.

Liitteet:

PK-ote 4321 08 Karhunpää

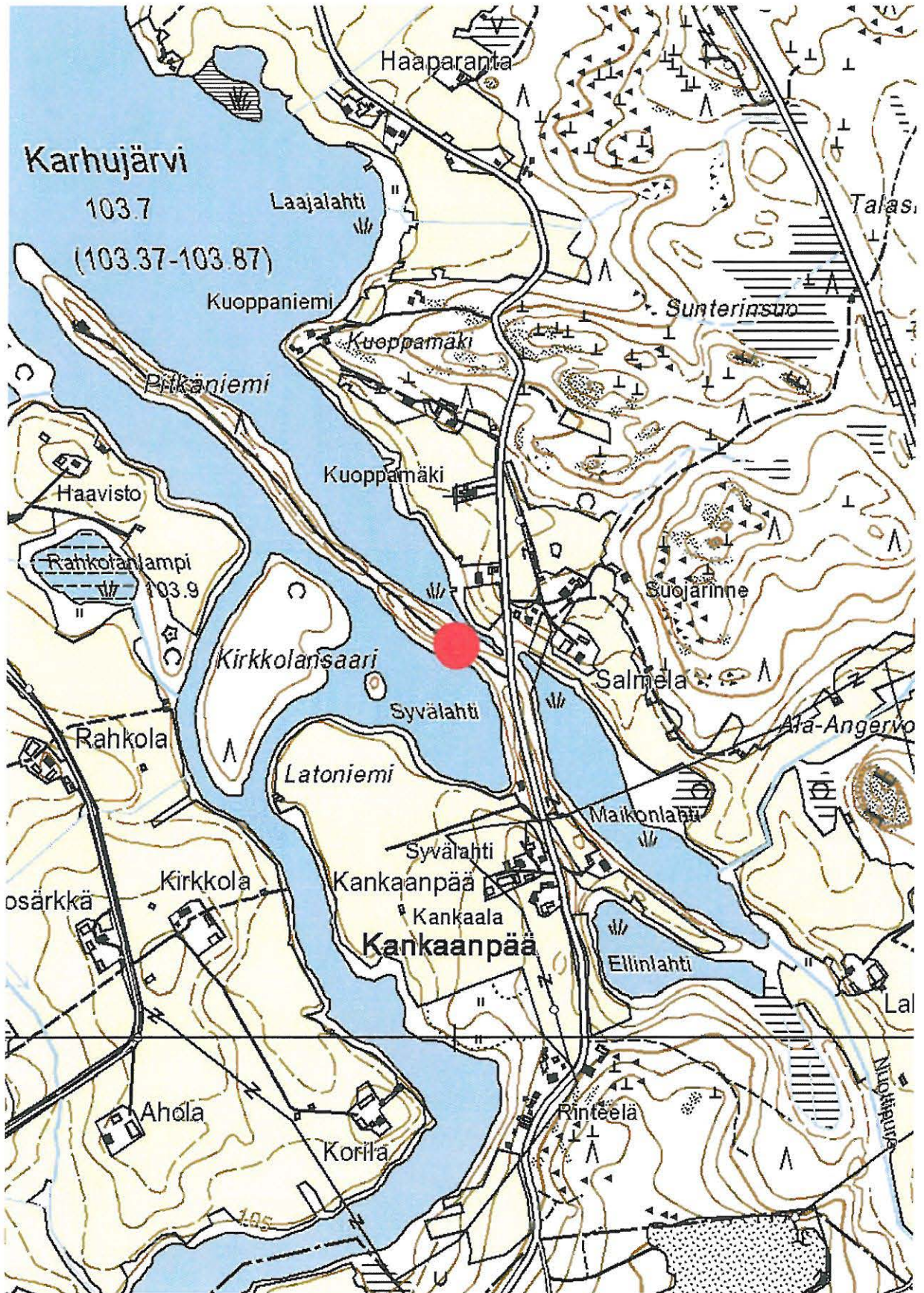
kuvat:

DG7_402.Valtimo 1 Syvälahti. Varhaismetallikautinen asuinpaikka. Panoraama, kuvattu kaakosta luoteeseen. 8.5.2006.

DG7_403 Valtimo 1 Syvälahti. Varhaismetallikautinen asuinpaikka. Panoraama, kuvattu kaakosta luoteeseen. 8.5.2006.

DG7_402 - 403. Valtimo 1 Syvälahti. Varhaismetallikautinen asuinpaikka. Panoraama, kuvattu kaakosta luoteeseen. 8.5.2006. Kuva: Oili Forsberg/P-K museo.

Valtimo 1 Syvälahti, varhaismetallikautinen asuinpaikka. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä. Ote peruskartasta 4321 08 Karhunjärvi.

2. Valtimo Pitkäniemi 911 01 0002

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen/varhaismetallikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4321 08 Karhunpää
Koordinaatit: 7056 970, 3595 589, z 107.5 mpy
Mj-rekisterin koordinaatit osoittavat rantaan eivätkä polulle.

Sijainti: Valtimon luterilaisesta kirkosta 10.1 km kaakkoon
Laajuus: Kapean kannaksen laella muutaman kymmenen metrin matkalla.

Lyhyt kohdekuvaus: Asuinpaikka sijaitsee Karhujärveen kaakosta pistävällä Pitkäniemellä, kylätiestä noin 500 m luoteeseen. Löydöt on poimittu harjun laella kulkevan polun kohdalta. Polku on nykyään pinnaltaan kovettunut, ja sen päälle on ajettu sepeliä ilmeisesti niemen nokkaan vastikään rakennetun mökin teon yhteydessä.

Kohteen koordinaatit on tarkastettu vähäisten pisteestä löytyneiden kvartsien perusteella. Iskoksia ei ole luetteloitu.

Tutkimukset ja löydöt:

Maarit Lönnberg 1972, inventointi, KM 19095, kvartsi-iskoksia
Oili Forsberg 2006, inventointi.

Kohde tarkastettiin 8.5.2006. Pitkää kannasta halkoo vanha metsätie, jolle on ajettu joskus sepeliä. Maassa oli runsaasti lehtiä ja havunneulasia, mikä häytti hieman havainnointia. Sepelin seasta löytyi yksi mahdollinen iskos, sekä kaapimen oloinen kvartsin kappale. Niitä ei kuitenkaan otettu talteen.

Maasto on havupuuvältaista kuivaa kangasta. Niemi on noin kilometrin mittainen, kaakkois-luode-suuntainen muodostuma, joka halkoo Karhujärveä. Niemeke nousee korkeimmillaan vain noin 107.5 mpy, viitisen metriä järven pintaa korkeammalle. Kohde ei todennäköisesti ole kivikautinen vaan tätä nuorempi.

Liitteet:

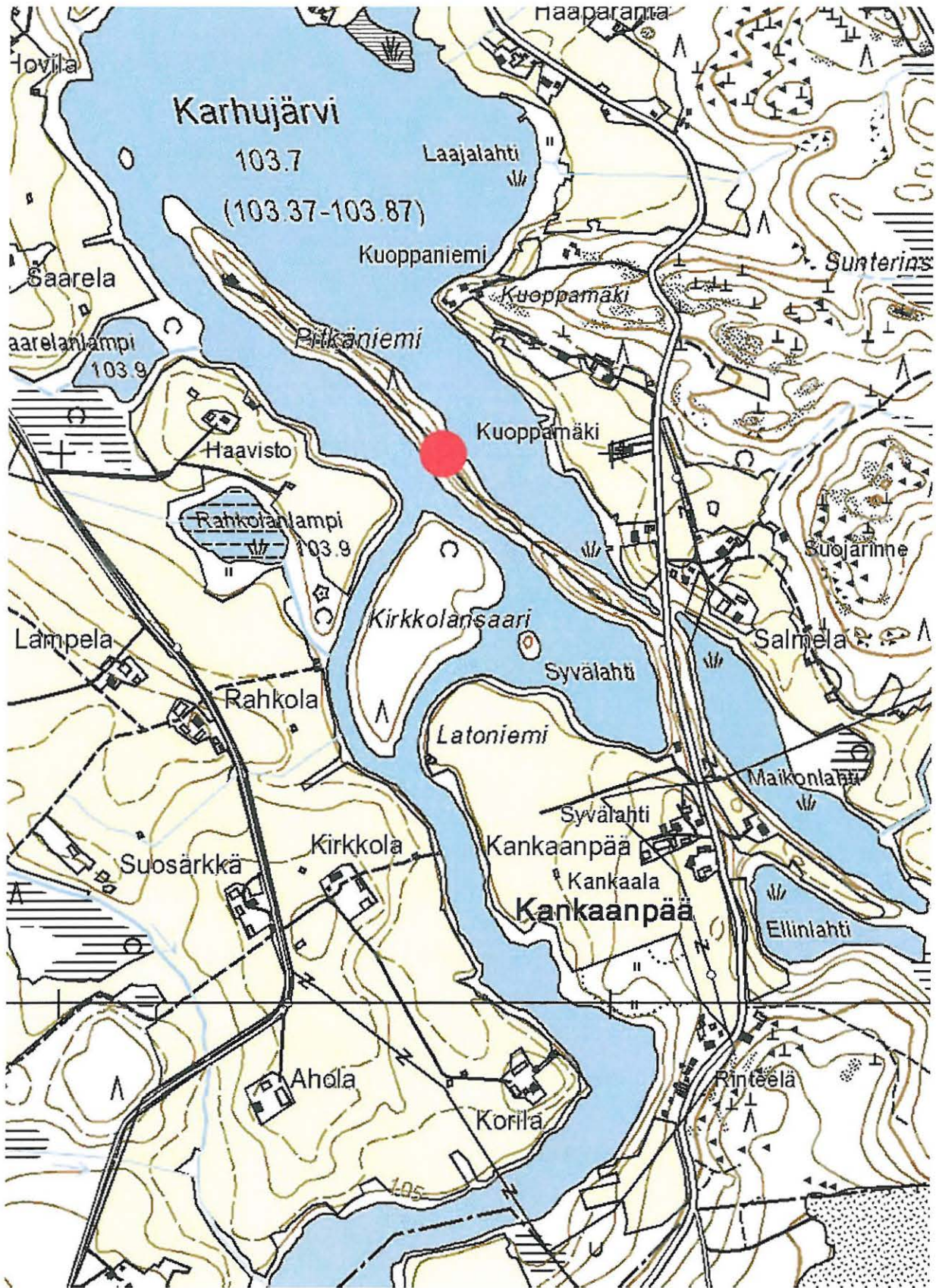
PK-ote 4321 08 Karhunpää

kuvat:

DG7_400. Valtimo 2 Pitkäniemi. Varhaismetallikautinen asuinpaikka. Panoraama, kuvattu kaakosta luoteeseen. 8.5.2006.
DG7_401. Valtimo 2 Pitkäniemi. Varhaismetallikautinen asuinpaikka. Panoraama, kuvattu kaakosta luoteeseen. 8.5.2006.

DG7_400-401. Valtimo 2 Pitkäniemi, varhaismetallikautinen asuinpaikka. Panoraama, kuvattu kaakosta luoteeseen. 8.5.2006. Kuva: Oili Forsberg/P-K museo.

Valtimo 2 Pitkäniemi, varhaismetallikautinen asuinpaikka. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä. Ote peruskartasta 4321 08 Karhunjärvi.

3. Valtimo Valtimonniemi 911 01 0003

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: varhaismetallikautinen
Rauhoitusluokka: 2/3
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4321 09 Valtimo
Koordinaatit: 7061 107, 3592 740 – 7061 390, 3592 702, z 107.5 mpy
Sijainti: Valtimon luterilaisesta kirkosta 5 km kaakkoon.
Laajuus: Katso yleiskarttaluonnos. Kohde pääosin tuhoutunut.

Lyhyt kohdekuvaus: Kohde sijaitsee Pienen Haapajärven ja Pienen Valtimojärven välisellä kannaksella. Ananino-kirveen valinmuotin puolikkaiden (KM 13934) löytöpaikka sijaitsi saha-alueella, maata on tasoitettu ja asuinpaikka on ilmeisesti suurilta osilta tuhoutunut. Löytöjä on poimittu alueelta noin pari sataa metriä pitkältä vyöhykkeeltä. Maaperä alueella on hiekkaa. Kesän 2006 inventoinnissa löytöjä tehtiin parinsadan metrin matkalta yksittäisinä esiintyminä.

Tutkimukset ja löydöt:

KM 13934, ananino-kirveen valinmuotin puolikkaat
Linkola 1957, tarkastus
Lönnberg 1972, inventointi
Matti Huurre ja Eero Ahtela 1988, tarkastus. KM 24222, kvartsikaavin
Forsberg 2006, inventointi. KM 35988, kvartsia ja palanutta luuta.

Kohde tarkastettiin 18.5.2006. Mukana paikalla oli HuK Eeva-Riitta Majoinen. Vaikka kohde vaikuttaa päällisin puolin hyvin tuhoutuneelta, tehtiin yksittäisiä löytäjä neljästä eri pisteestä (kts. yleiskarttaluonnos alueesta):

1. palanutta luuta 7061 248, 3592 754
2. kvartsi-iskoksia 7061 373, 3592 723
3. kvartsi-iskos 7061 390, 3592 702
4. kvartsi-iskos 7061 198, 3592 730.

Löytöalue on lähes 200 metriä pitkä kaistale Pienen Haapajärven itärannalla. Ilmeisesti – koordinaattien perusteella – valinmuotin puolikkaat ovat löytyneet tämän alueen eteläpuolelta, muutaman kymmenen metrin päästä. Kokonaiskuva alueesta onkin sellainen, että kysymyksessä on ollut alun pitäen sängen laaja asuinpaikka.

Liitteet:

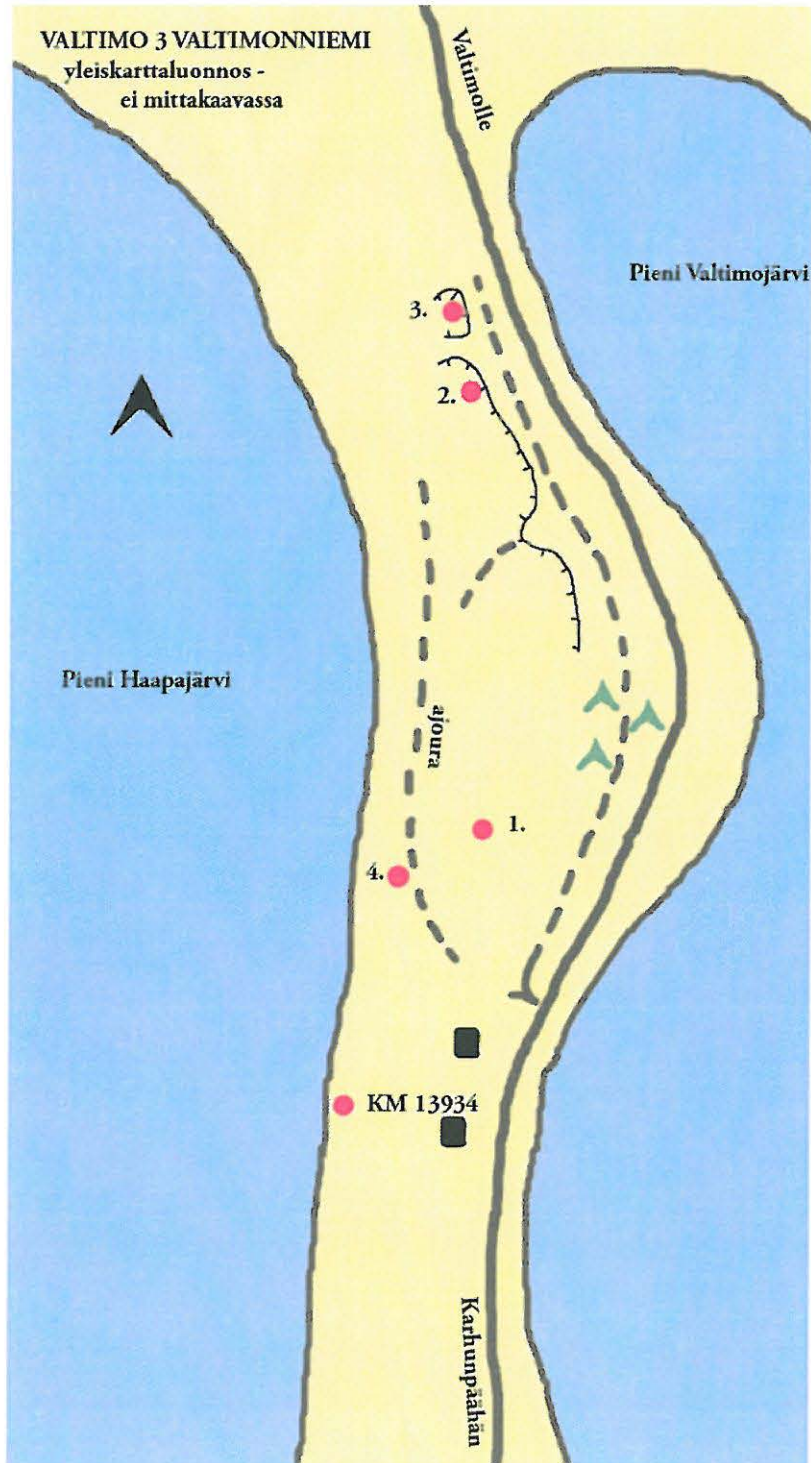
PK-ote 4321 09 Valtimo
yleiskarttaluonnos muinaisjäännösalueesta

kuvat:

DG7_412. Valtimo 3 Valtimonniemi, varhaismetallikautinen asuinpaikka. Ananino-kirveen KM 13934 valinmuotinpuolikkaiden löytöpaikka. Panoraama, kuvattu kaakosta luoteeseen. 18.5.2006.

DG7_413. Valtimo 3 Valtimonniemi, varhaismetallikautinen asuinpaikka. Ananino-kirveen KM 13934 valinmuotinpuolikkaiden löytöpaikka. Panoraama, kuvattu kaakosta luoteeseen. 18.5.2006.

DG7_414. Valtimo 3 Valtimonniemi, varhaismetallikautinen asuinpaikka. Ananino-kirveen KM 13934 valinmuotinpuolikkaiden löytöpaikka. Panoraama, kuvattu kaakosta luoteeseen. 18.5.2006.

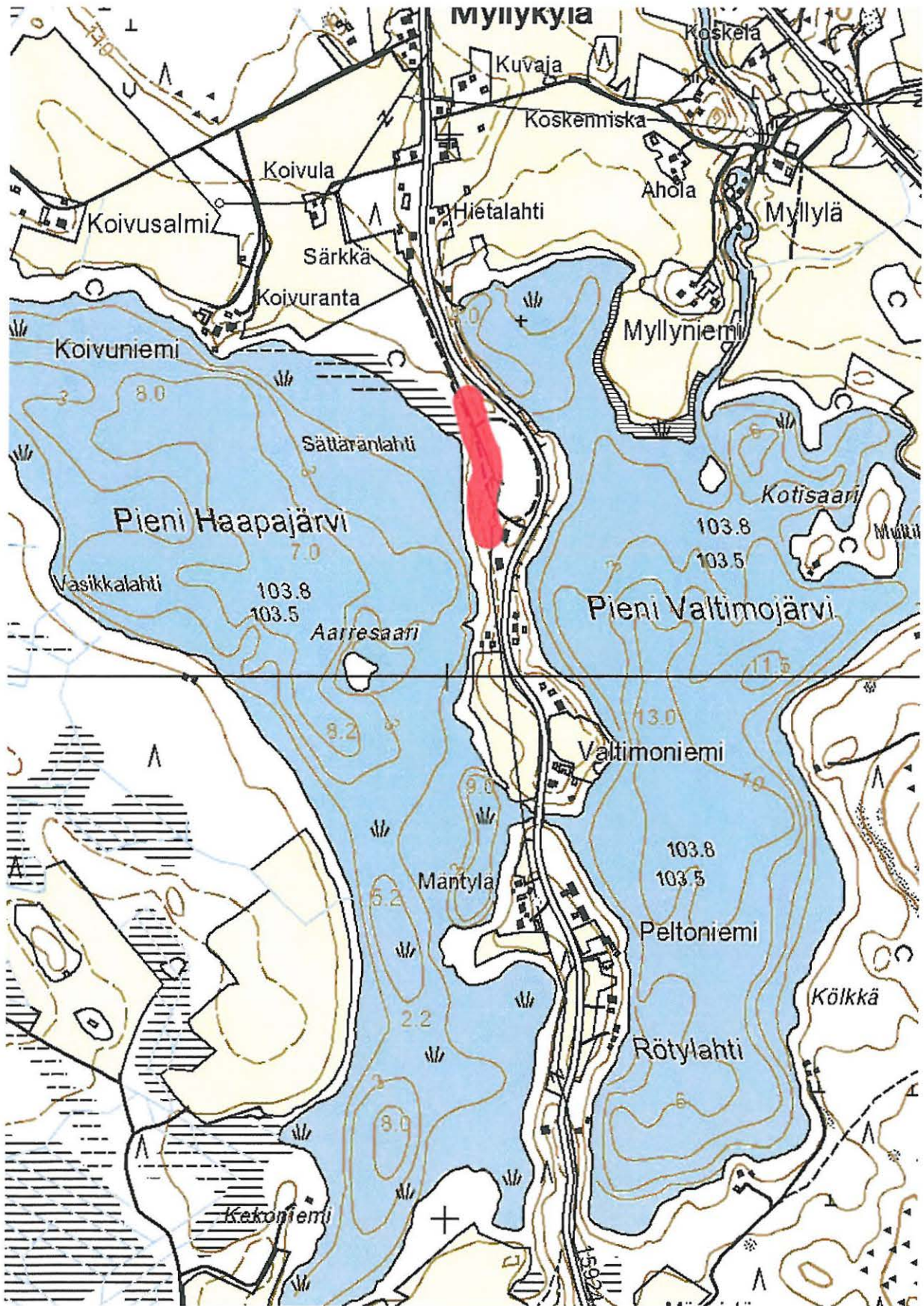
*Valtimo 3 Valtimonniemi, varhaismetallikautinen asuinpaikka.
Yleiskarttaluonnos, ei mittakaavassa.*

48

DG7_412-414. Valtimo 3 Valtimonniemi, varhaismetallikautinen asuinpaikka. Ananino-kirveen (KM 13934) valinmuotin puolikkaiden löytöpaikka. Panoraama, kuvattu kaakosta luoteeseen. 18.5.2006. Kuva: Oili Forsberg/P-K museo.

*Sp. ...
...?*

Valtimo 3 Valtimoniemi, varhaismetallikautinen asuinpaikka. Löytöalue (2006) on merkitty punaisella. Ote peruskartasta 4321 09 Valtimo.

4. Valtimo Tuupankangas 911 01 0004

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta 4321 06 Koppelo
Koordinaatit: 7069 042, 3586 901 – 7069 092, 3586 824 z: 120 mpy
Sijainti: Valtimon luterilaisesta kirkosta 4.6 km luoteeseen.
Laajuus: Kvartsia ilmeisesti pesäkkeisesti ainakin reilun 70 metrin matkalta vanhan rantaterassin päältä. Kivitalta alemmaa pellostä, jonne asuinpaikka todennäköisesti jatkuu.

Lyhyt kohdekuvaus: Asuinpaikka sijaitsee Tuupankankaalla, Tuupanjoen länsipuolella. Löytöalue on hiekkaisella törmällä, jonka alapuolella pelto laskee kohti jokea. Törmän reunaa kulkevalta peltotieltä ja metsänaurusvaoista kerrotaan poimitun aiemmin kvartsia, jota kuitenkin ei ilmeisesti ole luetteloitu. Noin 100 m päästä savipohjaiselta pellosta on löydetty kivitalta (KM 28372).

Tutkimukset ja löydöt:

Matti Huurre ja Rauni Laukkanen 1994, tarkastus. KM 28372, taltta.
Oili Forsberg 2006, inventointi. KM 35989, kvartsi-iskoksia

Tarkastin kohteen 10.toukokuuta yhdessä HuK Eeva-Riitta Majoisen kanssa. Peltorinne kohoaa Tuupanjoelta (105 mpy) kankaalle. Noin 110 mpy on selkeähkö rantaterassi, 120 mpy on seuraava terassi. Tämän ylemmän rantamuodostuman päältä, metsikön puolelta, kartallekin merkityn metsätien kohdalta, poimittiin joitakin kvartsi-iskoksia. Havainnointiolot eivät olleet optimaaliset, sillä alue on umpeen kasvamassa. Valitettavasti peltoalue oli nurmella, eikä sieltä saatu mitään havaintoja. Asuinpaikka-alueen laajuus jäi siten avoimeksi.

Liitteet:

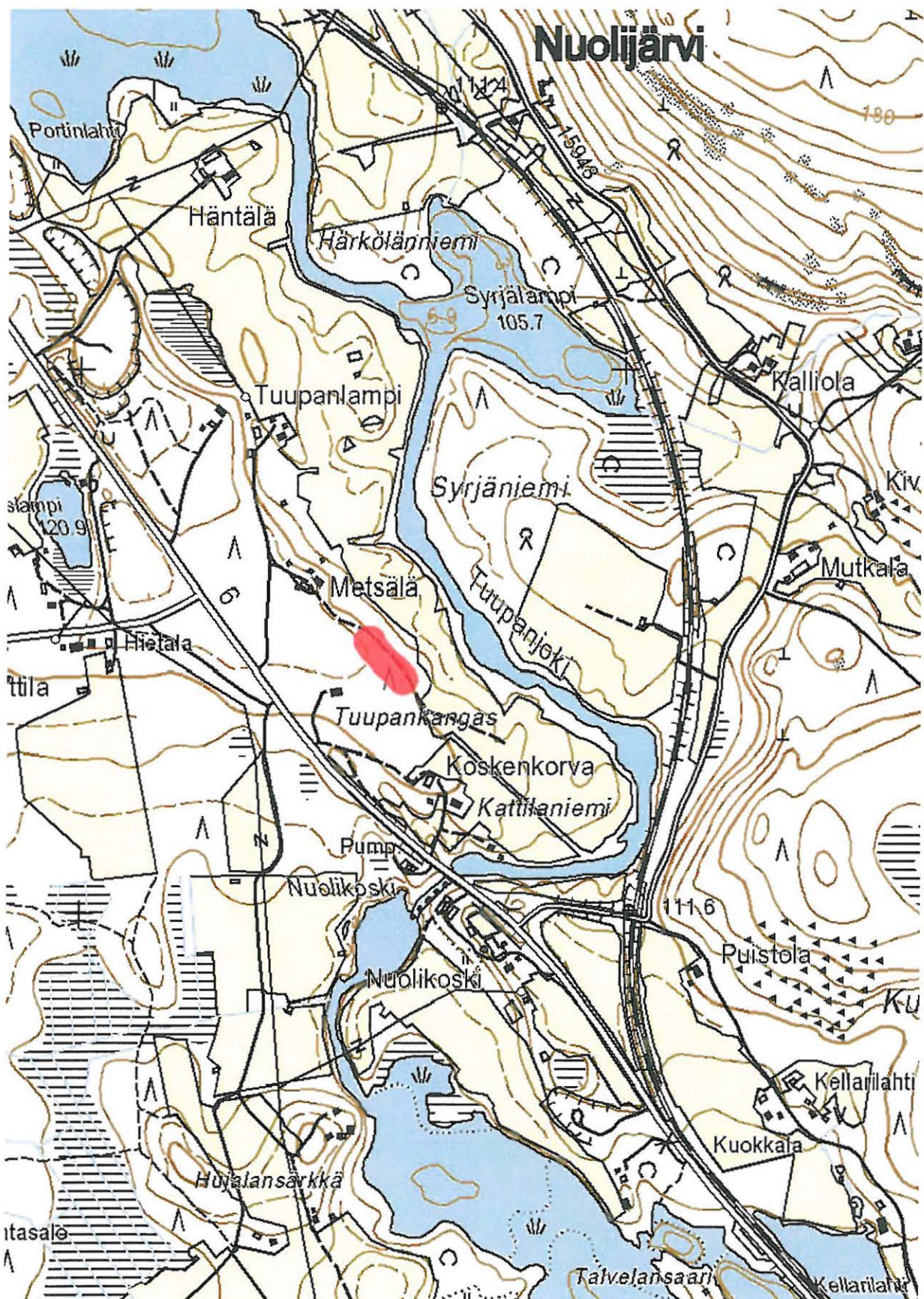
PK-ote 4321 06 Koppelo

kuvat:

DG7_410. Valtimo 4 Tuupanjoki, kivikautinen asuinpaikka. Panoraama, kuvattu etelästä pohjoiseen. 10.5.2006.
DG7_411. Valtimo 4 Tuupanjoki, kivikautinen asuinpaikka. Panoraama, kuvattu etelästä pohjoiseen. 10.5.2006.

DG7_410 - 411. Valtimo 4 Tuupanjoki, kivikautinen asuinpaikka. Panoraama, kuvattu etelästä pohjoiseen. 10.5.2006. Kuva: Oili Forsberg/P-K museo.

Valtimo 4 Tuupankangas, kivikautinen asuinpaikka. Löytöalue on merkitty punaisella. Ote peruskartasta 4321 06 Koppelo.

5. Valtimo Levälahti 911 01 0005

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4321 08 Karhunpää
Koordinaatit: 7058 077, 3595 376, z: 112.5 mpy
Sijainti: Valtimon luterilaisesta kirkosta 9 km kaakkoon.
Laajuus: Pelto nurmella, ei havainnointimahdollisuuksia.

Lyhyt kohdekuvaus: Asuinpaikka sijaitsee Karhujärven pohjoisrannalla, lounaaseen viettävällä peltorinteellä, vanhan Valtimon kirkolle johtavan maantien länsipuolella.

Tutkimukset ja löydöt:

Poutiainen et al. 1992, inventointi. KM 27652, kvartsia, kiviesineen katkelma.

Oili Forsberg 2006, inventointi.

Tarkastin kohteen 22.5.2006. Alueen pellot olivat nurmella, eikä paikalla kyetty havaitsemaan mitään sellaista, josta esihistoriallisen asutuksen luonne olisi saanut lisävalaistusta.

Liitteet:

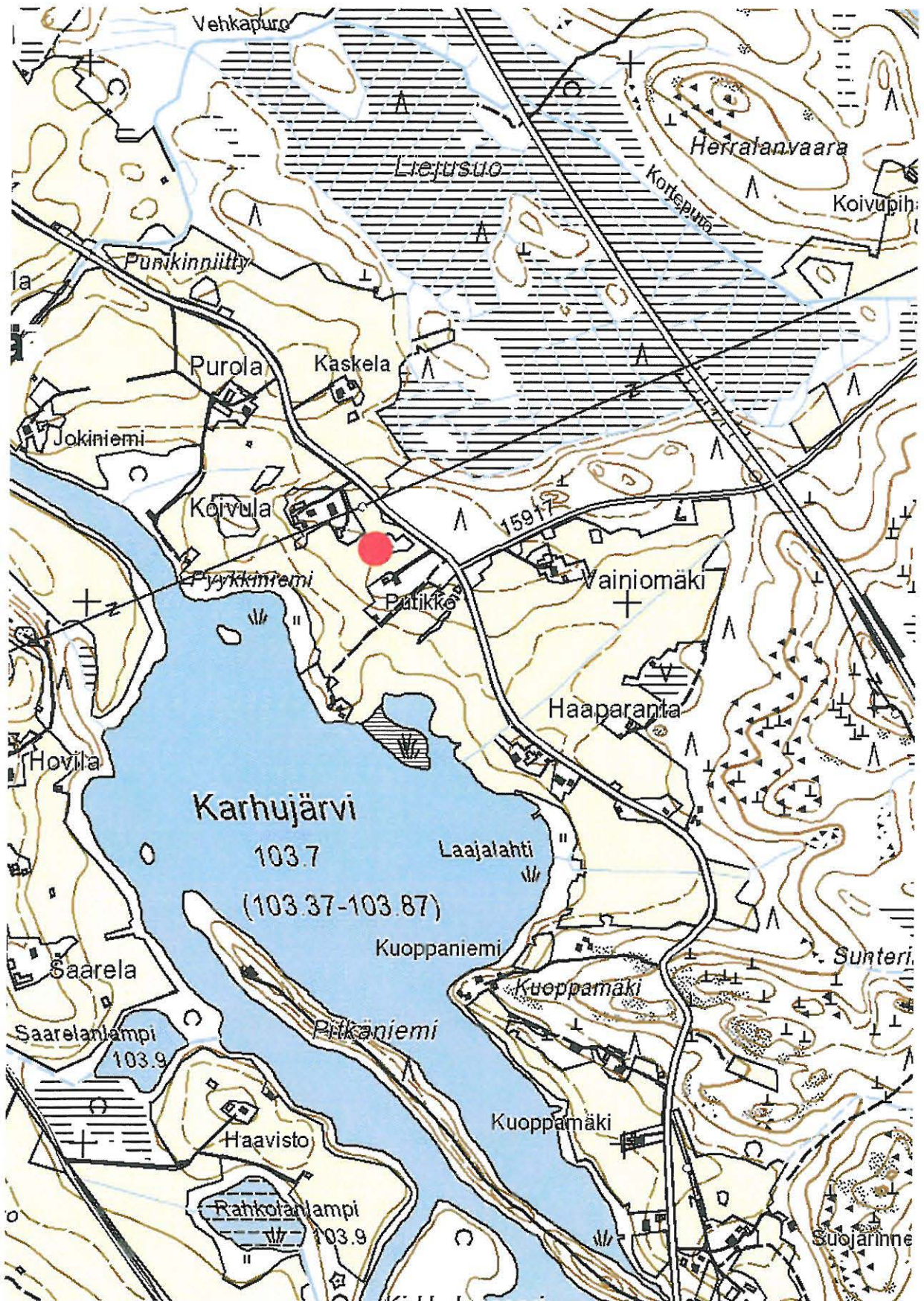
PK-ote 4321 08 Karhunpää

kuvat:

DG7_420. Valtimo 5 Levälahti. Kivikautinen asuinpaikka metsäsaarekkeen tuntumassa. Panoraama, kuvattu koillisesta lounaaseen. 22.5.2006.

DG7_421. Valtimo 5 Levälahti. Kivikautinen asuinpaikka metsäsaarekkeen tuntumassa. Panoraama, kuvattu koillisesta lounaaseen. 22.5.2006.

Valtimo 5 Levälampi, kivikautinen asuinpaikka. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä. Ote peruskartasta 4321 08 Karhupää.

6. Valtimo Kylänlahti Kalmanniemi 911 01 0006

Muinaisjäännöstyyppi: hautapaikat - hautausmaat
Ajoitus: historiallinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4321 09 Valtimo
Koordinaatit: 7064 834, 3590 463, z: 105 mpy
Sijainti: Valtimon luterilaisesta kirkosta 800 metriä eteläkaakkoon.
Laajuus: Nurmella, ei havainnointimahdollisuuksia.

Lyhyt kohdekuvaus: Haapajärven itärannalla, hyvin pienellä ja korkealla niemellä, joka tunnetaan Kalmanniemenä, on kalmisto. Vuonna 1972 Urpialan talon emäntä kertoi äitinsä aikaan paikalla olleen niin paljon luita maanpinnalla, että koirat kuljettivat niitä ympäriinsä. Niemeltä kerrotaan löydetyn ainakin kolme pääkalloa.

Tutkimukset ja löydöt:
Maarit Lönnberg 1972, inventointi.
Oili Forsberg 2006, inventointi

Kesällä 2006 oli alue nurmea kasvavaa peltoa.

Liitteet:
PK-ote 4321 09 Valtimo

kuvat: -

Valtimo Kylänlahti 6 Kalmanniemi, historiallinen hautapaikka. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä.
Ote peruskartasta 4321 09 Valtimo.

7. Valtimo Autiojärvi Kalmosaari 911 01 0007

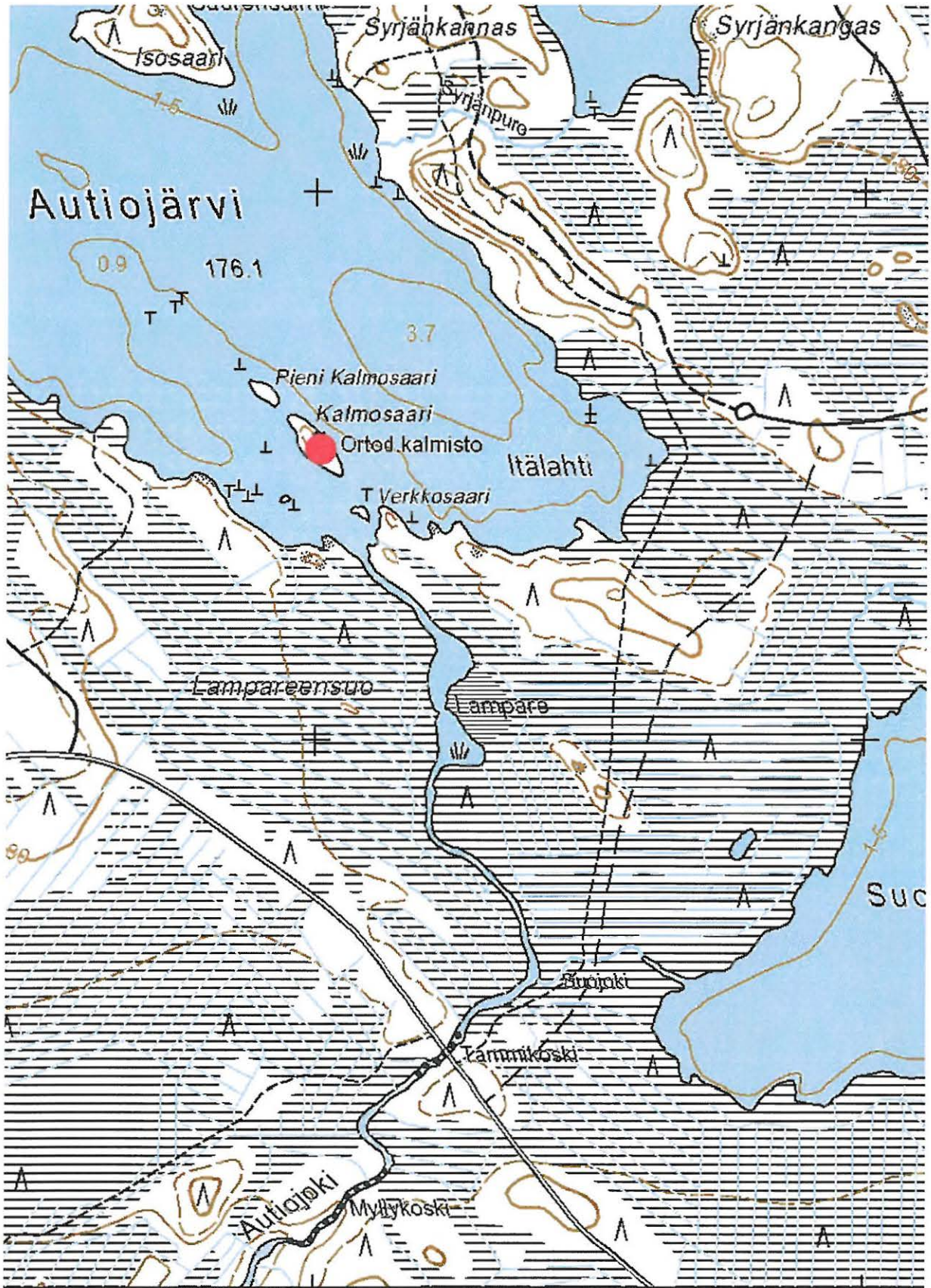
<i>Muinaisjäännöstyyppi:</i>	hautapaikat - ortodoksikalmistot
<i>Ajoitus:</i>	historiallinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	1
<i>Lukumäärä:</i>	1
<i>Peruskartta:</i>	4322 11 Portinsalo
<i>Koordinaatit:</i>	7082 701, 3598 674, z 177 mpy
<i>Sijainti:</i>	Valtimon luterilaisesta kirkosta 19.2 km koilliseen.
<i>Laajuus:</i>	Saaren alueella.
<i>Lyhyt kohdekuvaus:</i>	Autiojärven eteläosassa sijaitsevassa Kalmosaarella on ortodoksikalmisto. Kalmosaari on pitkänomainen ja tasainen, mäntyä kasvava n. 140 x 50 m kooltaan oleva saari. Sen keskivaiheilla on pitkänomaisia painanteita ja kumpareita, jotka ovat ilmeisesti hautoja.
<i>Tutkimukset ja löydöt:</i>	Maarit Lönnberg 1972, inventointi.

Kesällä 2006 kohdetta ei tarkastettu.

Liitteet:

PK-ote 4322 11 Portinsalo

kuvat: -

Valtimo Autiojärvi 7 Kalmosaari, historiallinen hautapaikka. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä. Ote peruskartasta 4322 11 Portinsalo.

8. Valtimo Vastaskankaan kalmisto 911 01 0008

<i>Muinaisjäännöstyyppi:</i>	hautapaikat - ortodoksikalmistot
<i>Ajoitus:</i>	historiallinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	1
<i>Lukumäärä:</i>	1
<i>Peruskartta:</i>	4322 10 Sivakka
<i>Koordinaatit:</i>	7080 255, 3599 890, z 215 mpy
<i>Muistoristin koordinaatit:</i>	7079 854, 3599 866.
<i>Sijainti:</i>	Valtimon luterilaisesta kirkosta 17.6 km koilliseen.
<i>Laajuus:</i>	

Lyhyt kohdekuvaus: Ortodoksinen kalmisto sijaitsee Sivakkajärven itäpuolella, Sivakkavaaran kaakkoispuolella olevasta Yläpiha-nimisen tilan asuinrakennuksesta noin 100 m koilliseen, viljelyspeltolohkojen väliin jäävällä kapealla metsäkannaksella. Paikalla on havaittu matalia painaumia, ja yhdestä tällaisesta on tullut esille pääkallo. Myös perimätieto kertoo paikalla sijainneen kalmiston.

Tutkimukset ja löydöt:

Maarit Lönnberg 1972, inventointi
Oili Forsberg 2006, inventointi

Tarkastin kohteen yhdessä HuK Eeva-Riitta Majaisen kanssa 9.5.2006. Oppaana toimi Ylä-Pihan vanhaisäntä, Hannes Häkkinen, jonka johdolla päädyttiin paikalle, jonne joitakin vuosia sitten on pystytetty muistoristi. Kohta on kuitenkin Mj-rekisteriin merkitystä paikasta noin 400 metriä etelään. Täälläkin on metsäinen kumpare. Häkkisen mukaan kalmisto olisi sijainnut täällä. Paikalla oli epämääräisiä matalia painaumia, jotka tosin saattavat olla jotain vallan muuta kuin hautoja.

Vaikka kalmiston sijainti jäi epävarmaksi, kertoi Häkkinen siihen liittyvän vahvan perimätiedon. Hänen isoisänsä aikaan, 1900-luvun alussa, Pekka Halonen –niminen henkilö löysi kalmistosta luita ja hiuksia. Samoihin aikoihin oli renki hajottanut jostain lähistön pelloilta kiviraunion, josta sitten seuraavana vuonna kyntäessään löysi ploatuja. Lähti niitä Nurmekseen viemään, mutta matkalla koko ajan ahdistelivat käärmeet, kun ei niitä ollut lepytellyt.

Lisäksi Hannes Häkkinen kertoi suvussaan kulkevasta tarinasta, jonka mukaan muuan esi-isä 1700 –luvulla olisi piilottanut jonnekin Ylä-Pihan maille hopea-aarteen. Tämä esi-isä oli seppä, jolle maksut suoritettiin rahassa, ja näitä peruja oli tämä aarre. Taloon oli tulossa häät, ja ukko piilotti rahat. Sitten joi taikaviinaa häissä ja meni kesken kaiken nukkumaan. Löytyipä sitten aitasta kuolleena. Häkkinen kertoi, että suku on hopea-aarretta miinaharavan kanssa etsinyt mitään kuitenkaan löytämättä.

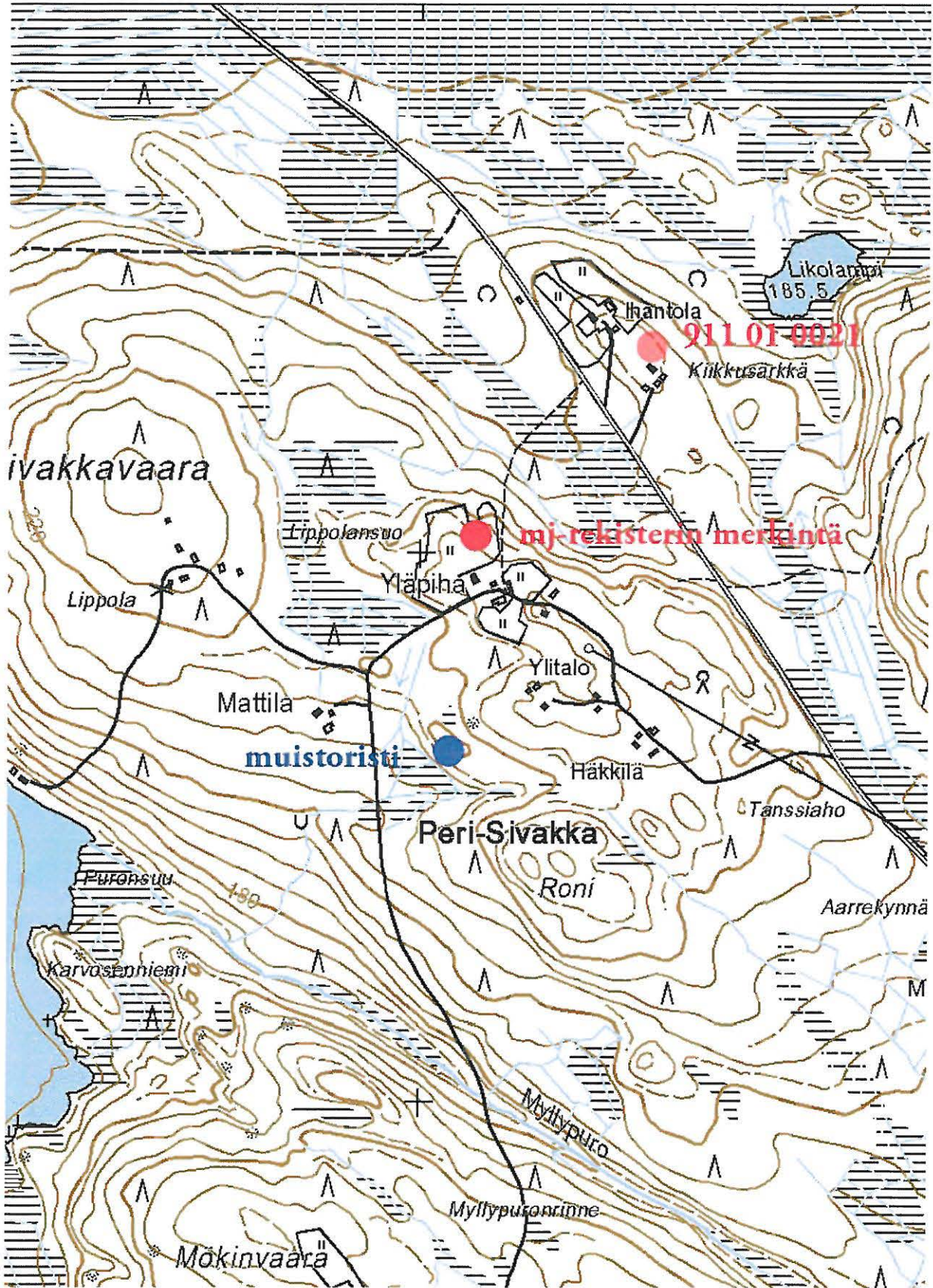
Liitteet:

PK-ote 4322 10 Sivakka

kuvat: DG7_407. Sivakan Vastaskankaan kalmiston (8) muistomerkki pisteessä 7079 854, 3599 866. Mj-rekisteriin kalmisto on merkitty sijainneeksi 400 metriä pohjoisemmaksi. Kuvattu koillisesta lounaaseen. 9.5.2006.

DG7_407. Sivakan Vastaskankaan kalmiston muistomerkki pisteessä 7079 854, 3599 866. Mj-rekisteriin kalmisto on merkitty sijainneeksi 400 metriä pohjoisemmaksi. Kuvattu koillisesta lounaaseen. 9.5.2006. Kuva: Oili Forsberg/P-K museo.

Valtimo 8 Vastaskankaan kalmisto ja Valtimo 21 Peri-Sivakan kalmisto. Kalmistojen sijainnit on merkitty punaisiin ympyröihin, muistoristin paikka sineisellä ympyrällä. Ote peruskartasta 4322 10 Sivakka.

9. Valtimo Karhunpää Peltola (911 91 0009) 1000 010 327

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4321 08 Karhunpää
Koordinaatit: 7059 148, 3593 130, z 107.5 – 117.5 mpy.
Sijainti: Valtimon luterilaisesta kirkosta 7.2 km kaakkoon.
Laajuus: Löytövyöhykkeitä on kaksi. Koillisempi on ainakin 150 m pitkä, useita kymmeniä metrejä leveä vyöhyke metsänrajassa, Hirsikankaan soranottoalueen länsipuolella. Toinen löytöalue on hajanaisempi, löytöjä on sieltä täältä, parinsadan metrin matkalta, pellostä, Peltolan talon luoteispuolelta.

Lyhyt kohdekuvaus: Kohde sijaitsee Karhunpäässä, Pienen Haapajärven eteläpuolella, Hirsikankaan soranottoalueen lounaispuoleisella pellolla. Löytöjä poimittiin pellolta kahdelta selvästi erilliseltä alueelta, joista matalammalla sijainneesta löytyi vain vähän artefakteja, kun taas Peltolan talon koillispuolelta, pellon ja metsän reunasta, löytyi runsaasti kvartsi-iskoksia. Itäkarjalainen taltta on löytynyt Karhujoen rannalta, Peltolan talon luoteispuolelta.

Tutkimukset ja löydöt:

Jouko Sarasoja, irtolöytö. NuM 2472 (Hämäläisen kokoelmat), itäkarjalainen taltta.

Maarit Lönnberg 1972, inventointi.

Oili Forsberg 2006, inventointi. KM 35990, kvartsi- ja kvartsiitti-iskoksia, palanutta luuta.

Tarkastin kohteen yhdessä HuK Eeva-Riitta Majoisen kanssa 18.5.2006. Alue on peltoa Karhunpäänjoen ja metsän välissä. Pellossa erottuu vanhoja rantamuodostumia, inventointiajankohtana laajat alueet olivat auki, ja inventointiolosuhteet hyvät. Metsikössä, pellon ja kirkolle vievän maantien välissä, on suuri soranottoalue, joka on parastaikaa käytössä.

Alueelta on aiemmin löytynyt itäkarjalainen taltta, joka on kuulunut Hämäläisen kokoelmiin, ja jota säilytetään nykyään Nurmeksen museossa. Se on ilmeisesti löytynyt Peltolan ja Suholan talojen väliltä, läheltä rantaa.

Inventoinnissa löytöjä tehtiin pääasiassa kahdesta keskittymästä. Asuinpaikan ydinalue sijaitsee metsän reunassa, satakunta metriä hiekanottoalueenlounaispuolella. Löytöpisteitä olivat:

7059 174, 3593 111

7059 084, 3593 155

7059 148, 3593 130

7059 234, 3593 113.

Löydöt täältä olivat hyvälaatuisia kvartsi-iskoksia. Löytökorkeus vaihtelee 115 – 117.5 mpy välillä.

Alempaa pellolta, pisteiden 7059 040, 3592 991 ja 7058 856, 3592 897 tuntumasta, tehtiin vähäisempiä löytöjä. Näiden löytökohtien korkeus vaihtelee 105 – 110 mpy välillä. Löydöt tältä alemmalta alueelta olivat palanutta luuta, kvartsia sekä kvartsiittia.

Löytöalueen ja hiekkakuopan välinen maasto on kuivaa kangasmetsää, jossa oli polkuja ja kärrytien uria. Mitään esihistorialliseen asutukseen viittaavaa täältä sen kummemmin kuin sorakuopan reunoiltakaan ei havaittu.

Peltolan pelloilla sijaitsee kivikautinen asuinpaikka, mahdollisesti alemmat löytökeskittymät liittyvät varhaismetallikautisiin vaiheisiin.

Liitteet:

PK-ote 4321 08 Karhunpää

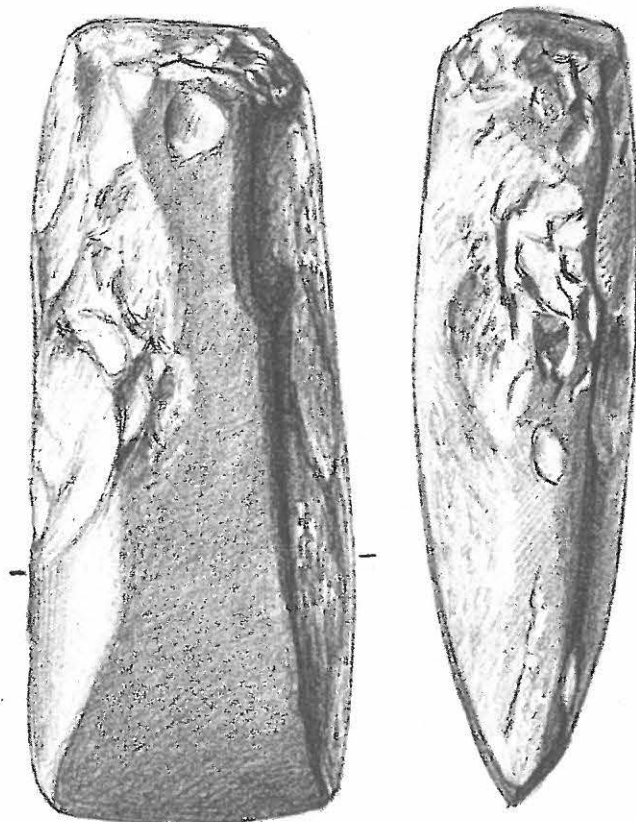
Museoviraston verifikaatin piirros esineestä NuM 2472.

kuvat:

DG7_415. Karhunpää Peltola (9), kivikautinen asuinpaikka. Löytöjä ladon takaa metsänrajasta sekä vanhoilta rantamuodostumilta pellostä. Panoraama, kuvattu etelästä pohjoiseen. 18.5.2006.

DG7_416. Karhunpää Peltola (9), kivikautinen asuinpaikka. Löytöjä ladon takaa metsänrajasta sekä vanhoilta rantamuodostumilta pellostä. Panoraama, kuvattu etelästä pohjoiseen. 18.5.2006.

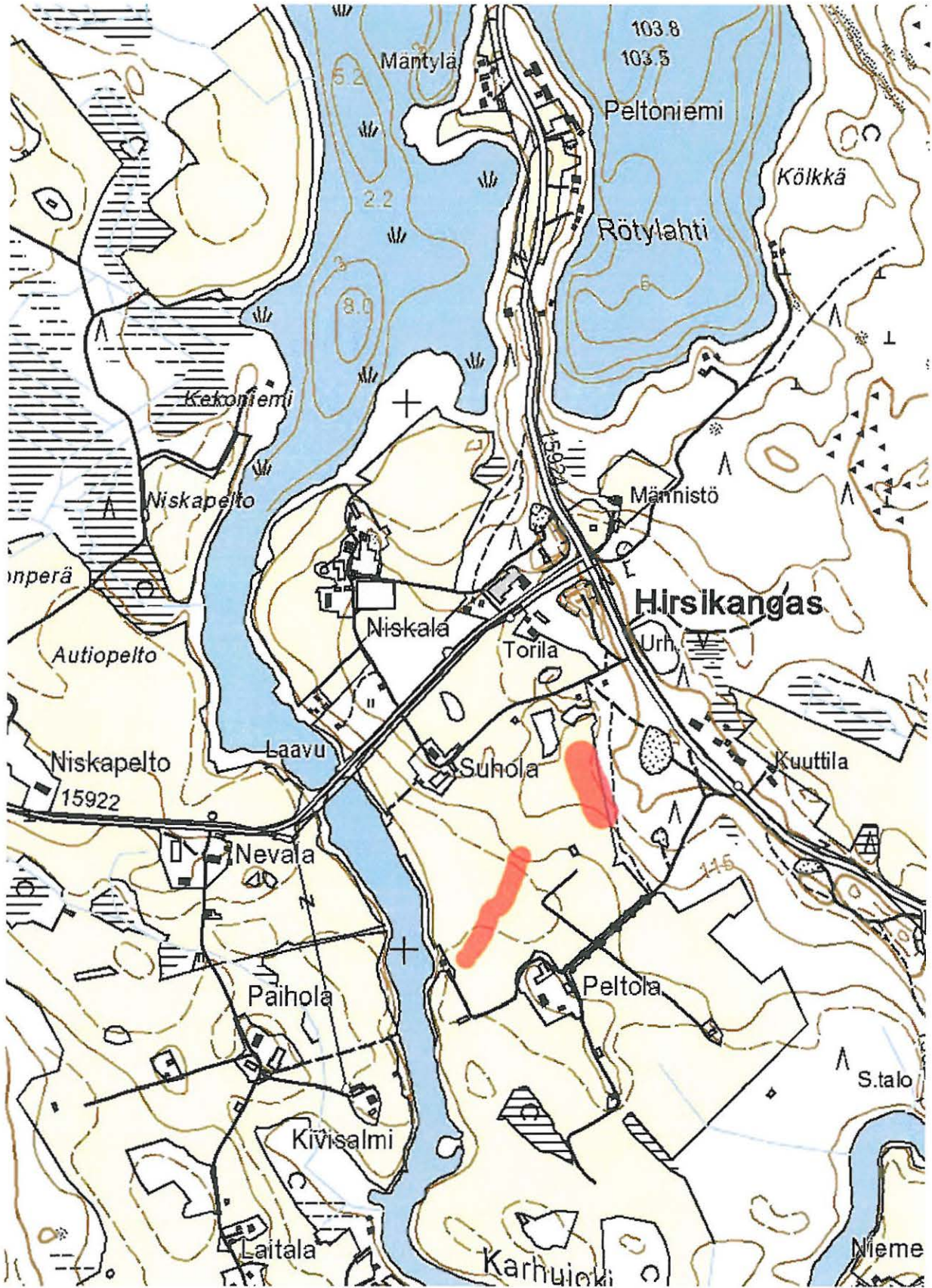
DG7_417. Karhunpää Peltola (9), kivikautinen asuinpaikka. Löytöjä ladon takaa metsänrajasta sekä vanhoilta rantamuodostumilta pellostä. Panoraama, kuvattu etelästä pohjoiseen. 18.5.2006.

*NuM 2472, itäkarjalainen taltta
Peltolan rantapellostä.*

*DG7_415 - 417. Valtimo Karhunpää 9 Peltola, kivikautinen asuinpaikka. Löytöjä ladon takaa metsän reunasta, sekä vanhoilta ranta-
muodostumilta pellostä. Panoraama, kuvattu etelästä pohjoiseen. 18.5.2006. Kuva: Oili Forsberg/P-K museo.*

Valtimo Karhupää 9 Peltola, kivikautinen asuinpaikka. Löytöalueet on merkitty punaisella. Ote peruskartasta 4321 08.

10. Valtimo Ahola

(911 01 0010) 1000 010 328

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: PK 4321 08 Karhunpää
Koordinaatit: 7055 961, 3595 298, z 112.5 mpy.
Sijainti: Valtimon luterilaisesta kirkosta 10.8 km kaakkoon.
Laajuus: Inventointilöydöt poimittiin noin 50 x 50 m laajalta alueelta koordinaattipisteen ympäriltä. 110 – metrin korkeuskäyrä muodostaa Kirkkolan, Aholan ja Suosärkän talojen välissä ”saaren”. Irtolöydöistä päätellen asuinpaikkaa lienee koko saarekkeen alueella.

Lyhyt kohdekuvaus: Asuinpaikka sijaitsee Karhujärven eteläpuolella, Aholan talon pohjoispuolella kulkevan kylätien mutkassa. Löydöt poimittiin savisesta pellostä. Kohteen ympäristöstä on aikojen saatossa löytynyt runsaasti kiviesineitä irtolöytöinä. Nämä löydöt ovat tätä nykyä Nurmeksen museon kokoelmissa sekä ns. Karhunpään kansakoulun kokoelmissa. Jälkimmäisiä säilytetään Valtimon kunnantalon arkistossa.

Tutkimukset ja löydöt:

Maarit Lönnberg 1972, inventointi.

Oili Forsberg 2006, inventointi. KM 35991, kvartssia, piitä, kiillettä, palanutta luuta.

Lähilöytöjä:

Kirkkolan päärakennus sijaitsee noin 400 metriä koilliseen Aholan päärakennuksesta. Talojen välinen maasto on peltoa Valtimojoen länsirannalla. Kirkkolan talon mailta, Karhunpään kansakoulun kokoelmissa, eri aikoina löytyneet:

KK1, alkeellinen kirves

KK2, kourutaltoa

KK7, pallomaisen reikäkiven katkelma

KK9, nelisivuinen kirves

NuM 2476 (entinen Hämäläisen kokoelma no. 64) itäkarjalainen kourutaltoa, joka on löydetty Kirkkolan pellostä, noin 50 metriä jokirannasta.

Tarkastin kohteen 23.5.2006 yhdessä HuK Eeva-Riitta Majosen kanssa, jolloin totesin paikalla sijaitsevan kivikautisen asuinpaikan.

Valtimojoen länsirannalla, Karhunpään eteläosassa sijaitseva asuinpaikka, on Kirkkolan, Aholan ja Suosärkän talon tienoilla mäki, jonka rinteet laskevat 115 mpy alapuolella. Alue lienee ollut kivikaudella saarena. Löytöalue, pelto talojen välissä, on pääosin savinen, mutta keskeisen löytöalueen (koordinaatit yllä) kohdalla hiekkainen. Löytöalueen ydinosa leviää noin 50 x 50 metrin laajuudelle. Täältä, Aholan talon pohjoispuolella kulkevan tien mutkasta, löytyi palanutta luuta ja kvartsi-iskoksia. Tällä kohdalla pelto rinne laskee 115 mpy käyrällä kohti länttä.

Tarkastushetkellä osa pelloista oli nurmella, ja osassa oraskin jo hyvää vauhtia nousemassa. Aholan isännän, Osmo Nevalaisen luvalla kuitenkin tarkastimme avoimet alueet. Keskeisen löytöalueen ulkopuolelta, Aholan talon eteläpuolelta (7055 748, 3595 329) löytyi epämääräisempiä kvartseja, tulus(?)piitä, sekä liitupiipun varsi. Maata viljelevä asutus paikalla onkin useita satoja vuosia vanhaa.

Liitteet:

PK-ote 4321 08 Karhunpää

Museoviraston verifikaatin piirros esineestä NuM 2476, itäkarjalainen taltta.

kuvat:

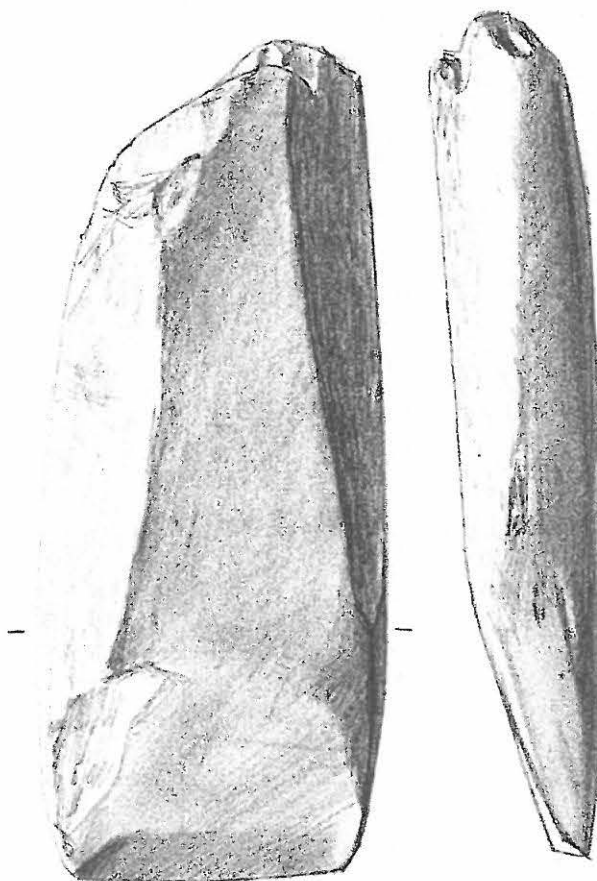
DG7_422. Valtimo 10 Ahola, kivikautinen asuinpaikka peltorinteessä, tien vasemmalla puolella. Panoraama, kuvattu lounaasta koilliseen. 23.5.2005.

DG7_423. Valtimo 10 Ahola, kivikautinen asuinpaikka peltorinteessä, tien vasemmalla puolella. Panoraama, kuvattu lounaasta koilliseen. 23.5.2005.

DG7_597. Nurmeksen museo. Kourutalttoja. 10.5.2006.

DG7_599. Karhunpään kansakoulun kokoelmat 1. Alkeellinen kirves Karhunpään Kirkkolasta. 23.5.2006.

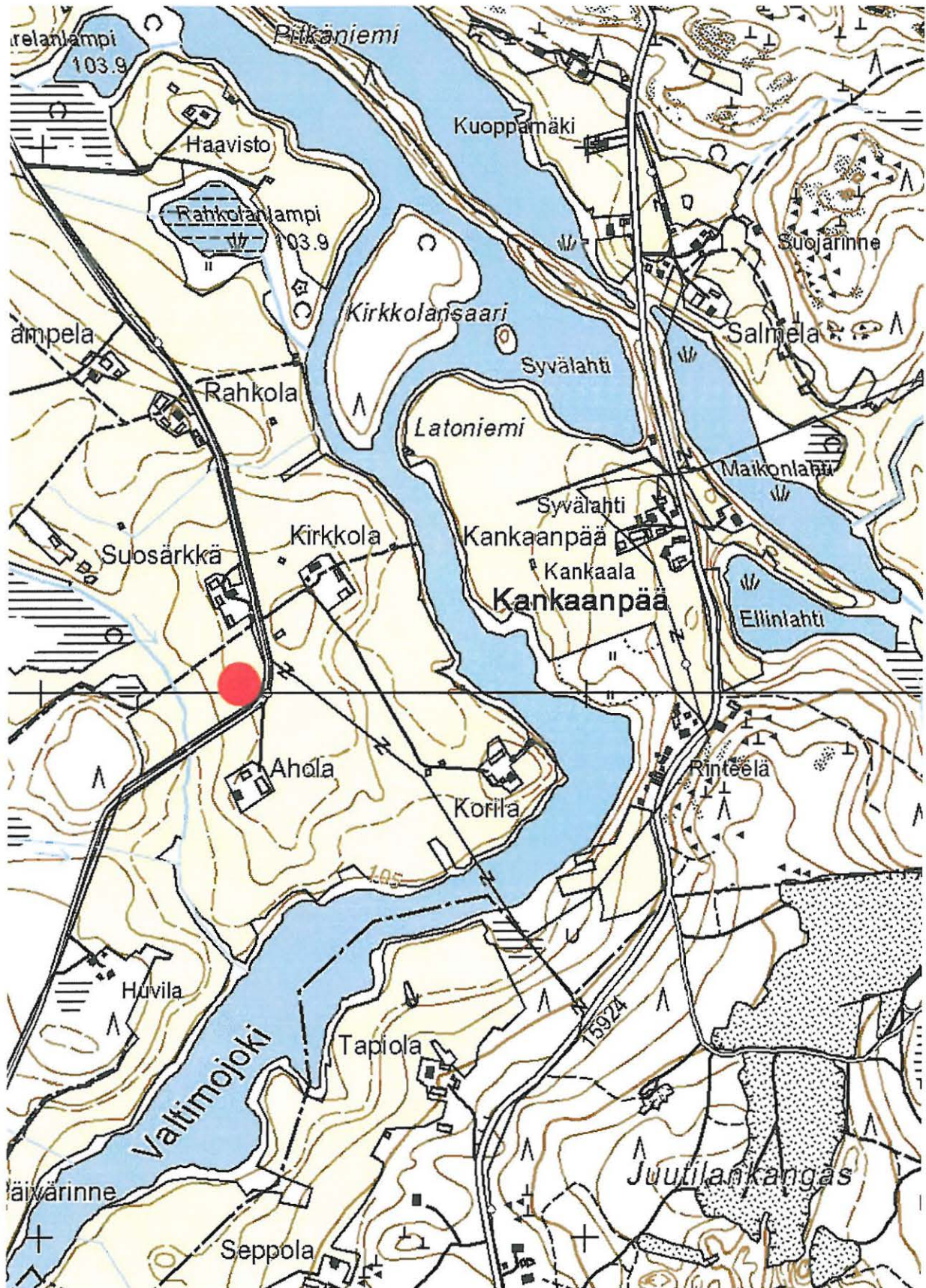
DG7_604. Karhunpään kansakoulun kokoelmat 9. Nelisivuinen kirves Karhunpään Kirkkolasta. 23.5.2006.

*NuM 2476, itäkarjalainen taltta
Aholan mailta.*

DG7_422 -423. Valtimo Karhunpää 10 Abola, kivikautinen asuinpaikka peltorinteessä, tien vasemmalla puolella. Panoraama, kuvattu lounaasta koilliseen. 23.5.2006. Kuva: Oili Forsberg/P-K museo.

Valtimo Karhupää 10 Ahola, kivikautinen asuinpaikka. Kesän 2006 löytöalue on merkitty punaisella ympyrällä. Irtolöytöjä on laajemmalla alalla Aholan, Kirkkolan ja Suosärkän pelloilta. Ote peruskartasta 4321 08 Karhupää.

11. Valtimo Karhunpää Mäkelä (911 01 0011) 1006 010 329

<i>Muinaisjäännöstyyppi:</i>	asuinpaikat
<i>Ajoitus:</i>	kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	2
<i>Lukumäärä:</i>	1
<i>Peruskartta:</i>	4321 08 Karhunpää
<i>Koordinaatit:</i>	7056 741, 3592 412, z 112 – 115 mpy.
<i>Sijainti:</i>	Valtimon luterilaisesta kirkosta 9.2 km eteläkaakkoon.
<i>Laajuus:</i>	Löytöalue on noin 150 x 150 metriä koordinaattipisteen ympärillä.
<i>Lyhyt kohdekuvaus:</i>	Kohde sijaitsee Karhunpään Pohjajärven lounaisrannalla, Mäkelän talon itäpuolisella pellolla. Keskeinen löytöalue on pienen, muinaisen lahden rannalla. Löytöjä poimittiin suhteellisen laajalta alueelta hiekkaisesta pellostä.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2006, inventointi. KM 35992, kvartsia, palanutta luuta.

Kohde löytyi inventoinnissa 24.5.2006. Mukana paikalla oli HuK Eeva-Riitta Majoinen.

Mäkelän talo sijaitsee Pohjajärven rannan tuntumassa. Pellot, joilta asuinpaikkalöytöjä tehtiin, ovat talon ja järven välissä. Ne ovat saviset, mutta paikoin myös hiekkaiset. Löytöjä poimittiin 112.5 mpy käyrän molemmin puolin. Keskeinen löytöalue on pienen, muinaisen lahden rannalla. Alueella oli selviä muinaisia rantamuodostumia.

Ydinalueelta, 7056 741, 3592 412, poimittiin lähinnä palanutta luuta. Muut tallennetut löytöpisteet ovat:

7056 661, 3592 458; palanutta luuta, kvartsia

7056 727, 3592 447; palanutta luuta

7056 820, 3592 448; palanutta luuta

7056 769, 3592 321; palanutta luuta

7056 782, 3592 306; kvartsia

Lisäksi aivan talon vierestä löytyi historiallisen ajan tavaraa, kuten liitupiipun katkelmia, kuonaa ja liippakivi. Näitä ei ole luetteloitu.

Suurin osa löydöistä on poimittu aivan 112.5 –käyrältä, ja vaikka löytöjä on levinnyt pellossa hieman laajemmallekin alueelle, lienee asuinpaikan ydin juuri näillä tienoin. Tarkastushetkellä havainnointiolot olivat erinomaiset, sillä heikko tiheys juhlisti tätä helatorstaita.

Liitteet:

PK-ote 4321 08 Karhunpää

kuvat:

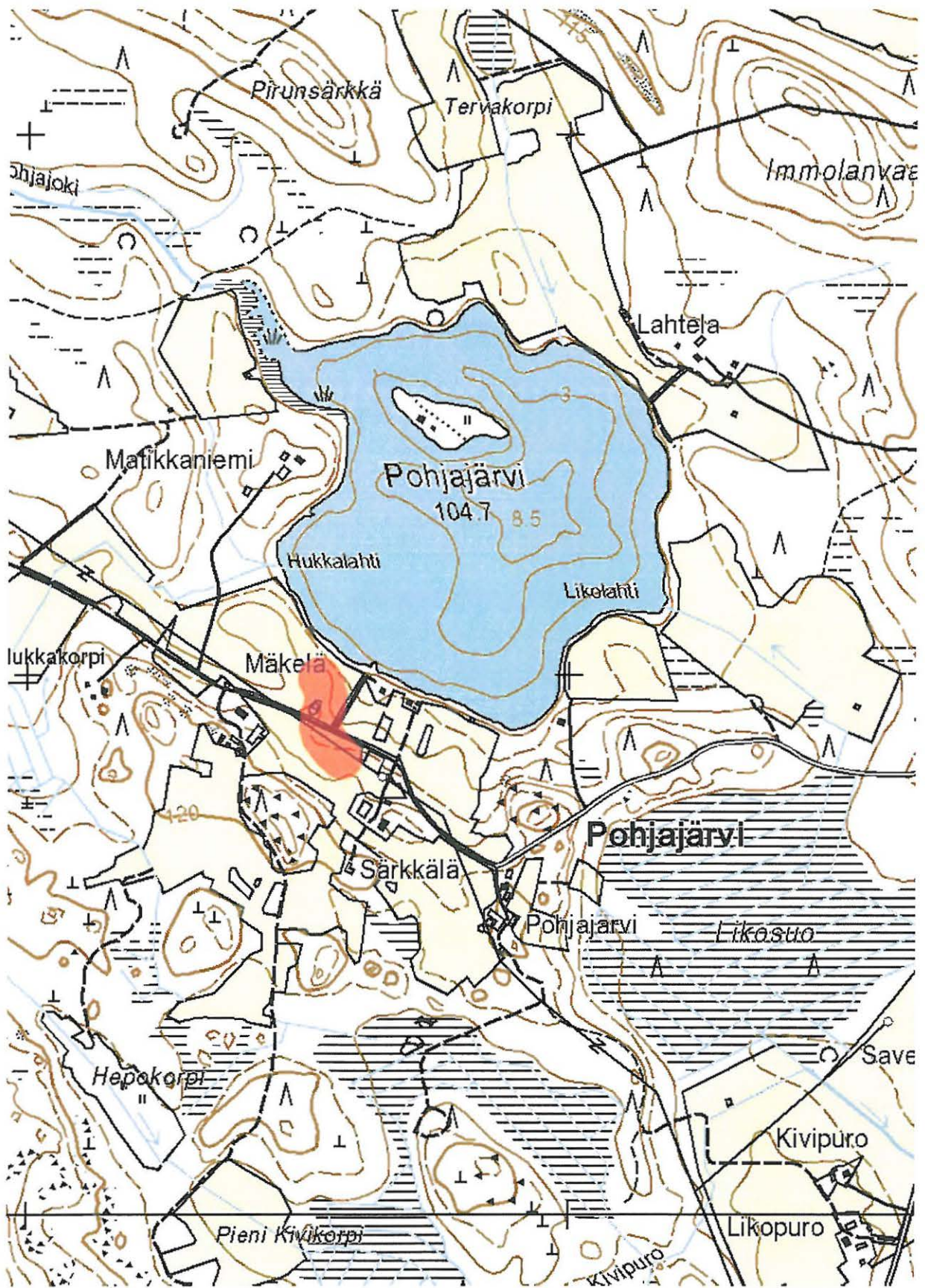
DG7_424. Valtimo 11 Mäkelä, kivikautinen asuinpaikka. Löytöjä pääasiassa ladon ja sähkötolpan väliseltä alueelta. Panoraama, kuvattu lännestä itään. 24.5.2006.

DG7_425. Valtimo 11 Mäkelä, kivikautinen asuinpaikka. Löytöjä pääasiassa ladon ja sähkötolpan väliseltä alueelta. Panoraama, kuvattu lännestä itään. 24.5.2006.

DG7_426. Valtimo 11 Mäkelä, kivikautinen asuinpaikka. Löytöjä pääasiassa ladon ja sähkötolpan väliseltä alueelta. Panoraama, kuvattu lännestä itään. 24.5.2006.

DG7_424 - 426. Valtimo Pohjajärvi 11 Mäkelä, kivikautinen asuinpaikka. Löytöjä pääasiassa ladon ja sähkötolpan väliseltä alueelta. Panoraama, kuvattu lännestä itään. 24.5.2006. Kuva: Oili Forsberg/P-K museo.

Valtimo Pohjajärvi 11 Mäkelä, kivikautinen asuinpaikka. Löytöalue on merkitty punaisella. Ote peruskartasta 4321 08 Karhunpää.

12. Valtimo Pohjajärvi (911 01 0012) 1000 010 330

Muinaisjäänöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4321 08 Karhunpää
Koordinaatit: 7056 521, 3592 782, z 116-117 mpy
Sijainti: Valtimon luterilaisesta kirkosta 9.4 km eteläkaakkoon.
Laajuus: Löytöalue on noin 50 x 50 metriä koordinaattipisteen ympärillä.

Lyhyt kohdekuvaus: Kohde sijaitsee Karhunpään Pohjajärven eteläpuolella, Pohjajärven talon pohjoispuolitse kulkevan kylätien pohjoispuolisella pellolla. Löydöt on poimittu hiekkaisesta pellosta noin 50x50 m suuruiselta alalta.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2006, inventointi. KM 35993, kvartssia, palanutta luuta.

Kohde löytyi 24.5.2006. Mukana tarkastuksessa oli HuK Eeva-Riitta Majoinen.

Kohde sijaitsee Karhunpään Pohjajärven etelärannalla, Pohjajärven talon pohjoispuolitse kulkevan kylätien pohjoispuolisella pellolla. Pelto on löytöalueella hiekkainen, alempana, järven rantaa kohden savisempi. Pellon itäpuolella kasvaa sekametsää, välittömästi löytöalueen koillispuolella on louhikkoinen ja lehtomainen saareke, joka nousee jonkin verran ympäristöään korkeammalle.

Pääosa löydöistä on poimittu noin 50 x 50 metrin suuruiselta alueelta koordinaattipisteen 7056 521, 3592 782 ympäriltä. Paikan korkeus täällä on noin 116-117 mpy. Yksittäinen luunsiru on löytynyt pisteestä 7056 489, 3592 689, keskeisen löytöalueen länsipuolelta, hieman ylempää. Todennäköisesti osa asuinpaikkaa on jäänyt kylätien alle.

Kohde määritetään kivikautiseksi asuinpaikaksi.

Liitteet:

PK-ote 4321 08 Karhunpää

kuvat:

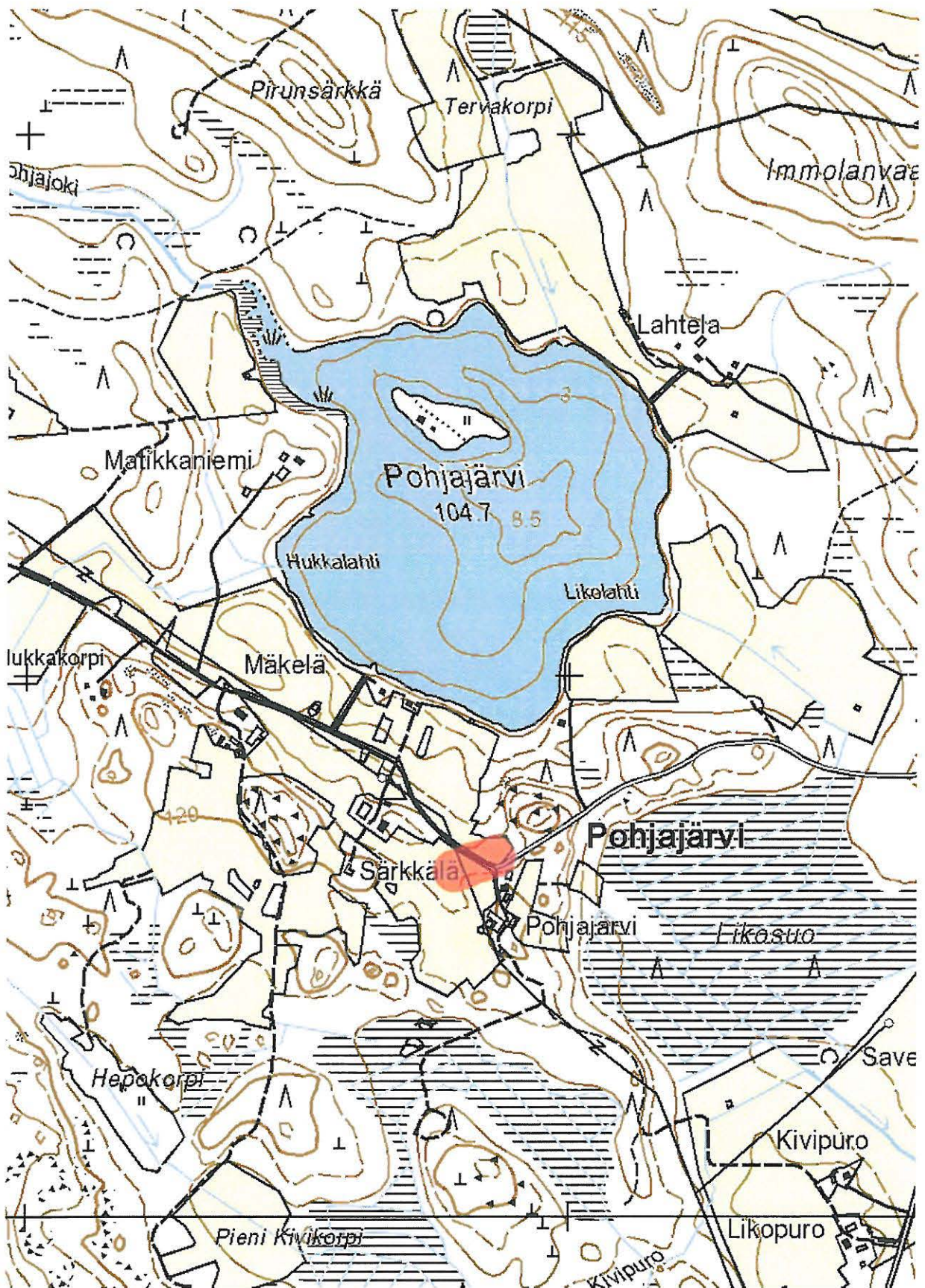
DG7_427. Valtimo 12 Pohjajärvi, kivikautinen asuinpaikka pellolla. Panoraana, kuvattu lounaasta koilliseen. 24.5.2006.

DG7_428. Valtimo 12 Pohjajärvi, kivikautinen asuinpaikka pellolla. Panoraana, kuvattu lounaasta koilliseen. 24.5.2006.

DG7_429. Valtimo 12 Pohjajärvi, kivikautinen asuinpaikka pellolla. Panoraana, kuvattu lounaasta koilliseen. 24.5.2006.

Valtimo 12 Pohjajärvi, kivikautinen asuinpaikka pellolla. Panoraama, kuvattu lounaasta koilliseen. 24.5.2006. Kuva: Oili Forsberg/P-K museo.

Valtimo 12 Pohjajärvi, kivikautinen asuinpaikka. Löytöalue on merkitty punaisella. Ote peruskartasta 4321 08 Karhunpää.

13. Valtimo Ylä-Valtimo Herranen (911 01 0013) 1000 010 331

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4321 09 Valtimo
Koordinaatit: 7067 874, 3592 968, z 115 – 120 mpy.
Sijainti: Valtimon luterilaisesta kirkosta 3.8 km koilliseen.
Laajuus: Koordinaattipisteen ympärillä noin 50 x 50 metriä.

Lyhyt kohdekuvaus: Kohde sijaitsee Kalliojärven ja Ylä-Valtimojärven välissä, korkealla niemellä, Herrasen talon pohjoispuoleisella pellolla. Löytöjä poimittiin saviselta pellolta noin 50x50 m laajalta alueelta.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2006, inventointi. KM 35994, kvartsia, palanutta luuta.

Kohde löytyi inventoinnissa 24.5.2006. Mukana tarkastuksessa oli HuK Eeva-Riitta Majoinen.

Kohde sijaitsee Kalliojärven ja Ylä-Valtimojärven välissä, korkealla niemellä, Herrasen talon pohjoispuolisella savisella pellolla. Alue työntyy laajana niemekkeenä järvien väliin muodostaen kapeikon niiden välille. Niemen koillispuolella on Tuliniemi, josta tunnetaan Tuliniemen (15) ja Pursialan (16) kivikautiset asuinpaikat.

Asuinpaikka sijaitsee peltorinteessä, josta reilun sadan metrin matkalta, koordinaattipisteiden 7067 874, 3592 968 – 7067 910, 3592 894 väliltä poimittiin kvartsia ja palanutta luuta. Löytökorkeus vaihtelee 115 -120 mpy välillä. Lähes koko niemi oli tarkastushetkellä viljeltyä peltoa, jossa näkyi useita vanhoja rantamuodostumia. Löytöalue oli ylimmällä näistä muinaisrannoista.

Huolimatta hyvistä havainnointiolosuhteista tihkusateessa jäivät löydöt kohteelta suhteellisen vähäisiksi. Yksi kvartsi-iskos löytyi hieman loitompaa, Eskelilän talon eteläpuolelta.

Kohde on kivikautinen asuinpaikka.

Liitteet:

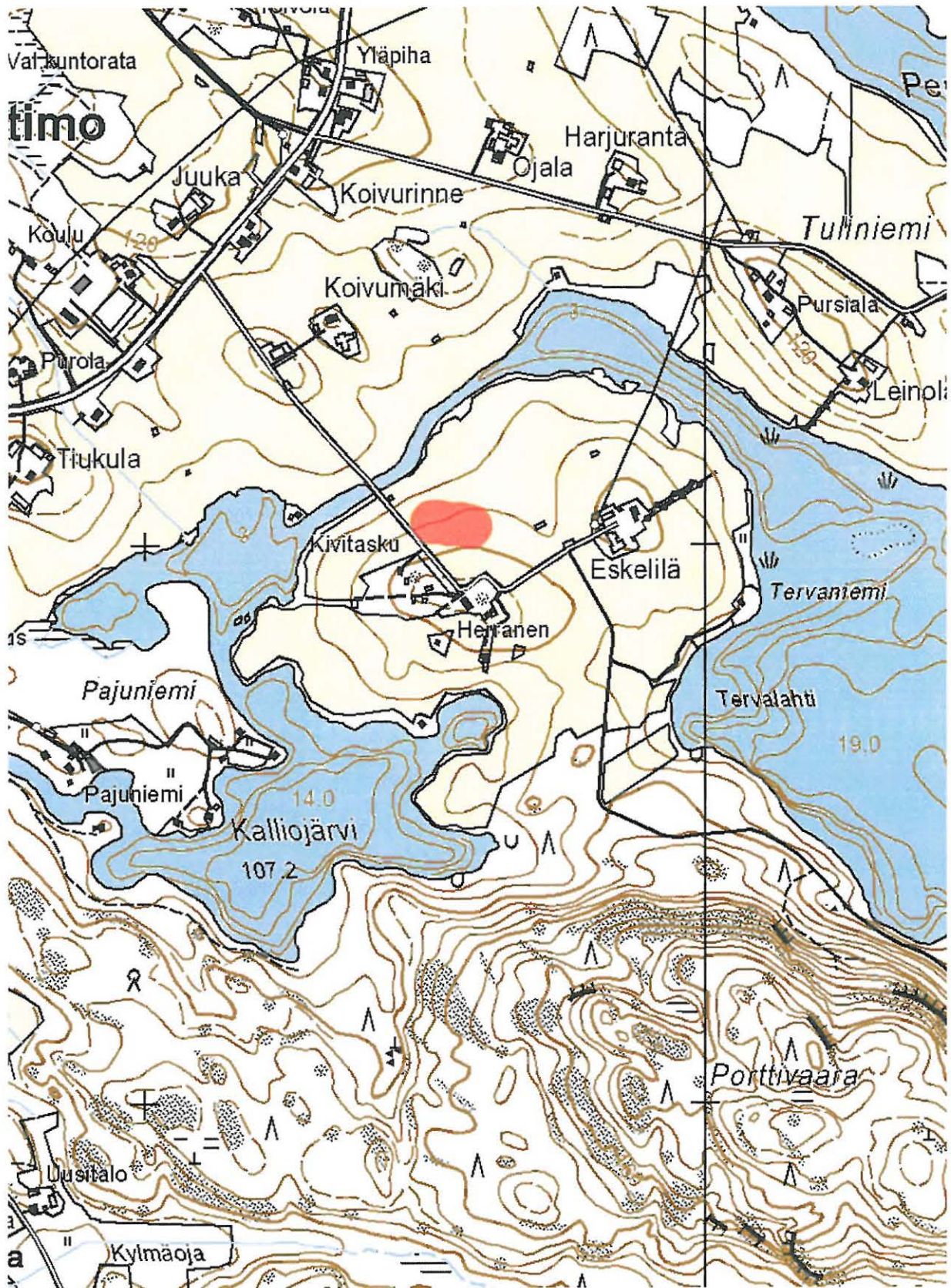
PK-ote 4321 09 Valtimo

kuvat:

DG7_430. Valtimo 13 Herranen, kivikautinen asuinpaikka peltorinteessä. Taustalla kapeikko Ylä-Valtimojärven ja Kalliojärven välissä. Panoraama, kuvattu etelästä pohjoiseen. 24.5.2006.
DG7_431. Valtimo 13 Herranen, kivikautinen asuinpaikka peltorinteessä. Taustalla kapeikko Ylä-Valtimojärven ja Kalliojärven välissä. Panoraama, kuvattu etelästä pohjoiseen. 24.5.2006.
DG7_432. Valtimo 13 Herranen, kivikautinen asuinpaikka peltorinteessä. Taustalla kapeikko Ylä-Valtimojärven ja Kalliojärven välissä. Panoraama, kuvattu etelästä pohjoiseen. 24.5.2006.
DG7_433. Valtimo 13 Herranen, kivikautinen asuinpaikka peltorinteessä. Taustalla kapeikko Ylä-Valtimojärven ja Kalliojärven välissä. Panoraama, kuvattu etelästä pohjoiseen. 24.5.2006.

DG7_430 - 433. Valtimo 13 Herranen, kivikautinen asuinpaikka peltorinteessä. Taustalla kapeikko Ylä-Valtimojärven ja Kalliojärven välissä. Panoraama, kuvattu etelästä pohjoiseen. 24.5.2006. Kuva: Oili Forsberg/P-K museo.

Valtimo Ylä-Valtimo 13 Herranen, kivikautinen asuinpaikka. Löytöalue on merkitty punaisella. Ote peruskartasta 4321 09 Valtimo.

14. Valtimo Ylä-Valtimo Hiekkalahti (911 01 0014) 1000 010 332

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4321 09 Valtimo
Koordinaatit: 7066 765, 3589 386, z 117.5 – 120 mpy.
Sijainti: Valtimon luterilaisesta kirkosta 1.3 km luoteeseen.
Laajuus: Koordinaattipisteen ympärillä noin 150 metrin pituinen, leveimmillään lähes sadan metrin laajuinen vyöhyke.

Lyhyt kohdekuvaus: Kohde sijaitsee Ylä-Valtimolla, Valtimojärven luoteisnurkkauksessa, Hiekkalahden tilan pellolla. Löytöjä poimittiin pellolta useammasta pesäkkeestä. Alueen laajuus on noin 140x80 m.

Tutkimukset ja löydöt:

Poutiainen et al. 1992, inventointi. KM 27655:1-2, kvartsi-iskoksia, kuonaa.

Oili Forsberg 2006, inventointi. KM 35995, kvartsi-, kvartsiitti- ja pii-iskoksia, hioimen katkelma, palanutta luuta.

Kohde löytyi inventoinnissa 25.5.2006. Mukana tarkastuksessa oli HuK Eeva-Riitta Majoinen. Alue on viljelyseltoa Valtimojärven luoteisimmassa nurkkauksessa, Hiekkalahdessa. Löytöjä poimittiin useista keskittymistä, 117.5 – 120 mpy välisiltä korkeuksilta välittömästi Hiekkalahden tilan vanhan päärakennuksen itä- ja koillispuolella. Ylin löytökeskittymä on talon perunapellossa talon lounaispuolella.

Löytöpisteet olivat:

7066 765, 3589 386; palanutta luuta, kvartsia, piitä

7066 755, 3589 346; palanutta luuta, kvartsia

7066 733, 3589 460; kvartsia, hioimen/hiotun kiviesineen katkelma

7066 694, 3589 384; palanutta luuta, kvartsia

7066 834, 3589 390; piitä, kvartsia

Hiekkainen pelto muuttuu alempana savisemmaksi, ja löytökohtia yhdistääkin näiden pienten pellossa mäennyppylöinä erottuvien kohtien hiekkaisuus. Alueella erottuu erilaisia vanhoja rantamuodostumia. Havainnointiolosuhteet olivat mainiot.

Liitteet:

PK-ote 4321 09 Valtimo

kuvat:

DG7_434. Valtimo 14 Hiekkalahti, kivikautinen asuinpaikka. Löytöjä muun muassa välittömästi talon alapuolelta sekä mäen nyppylältä. Panoraama, kuvattu idästä länteen. 25.5. 2006.

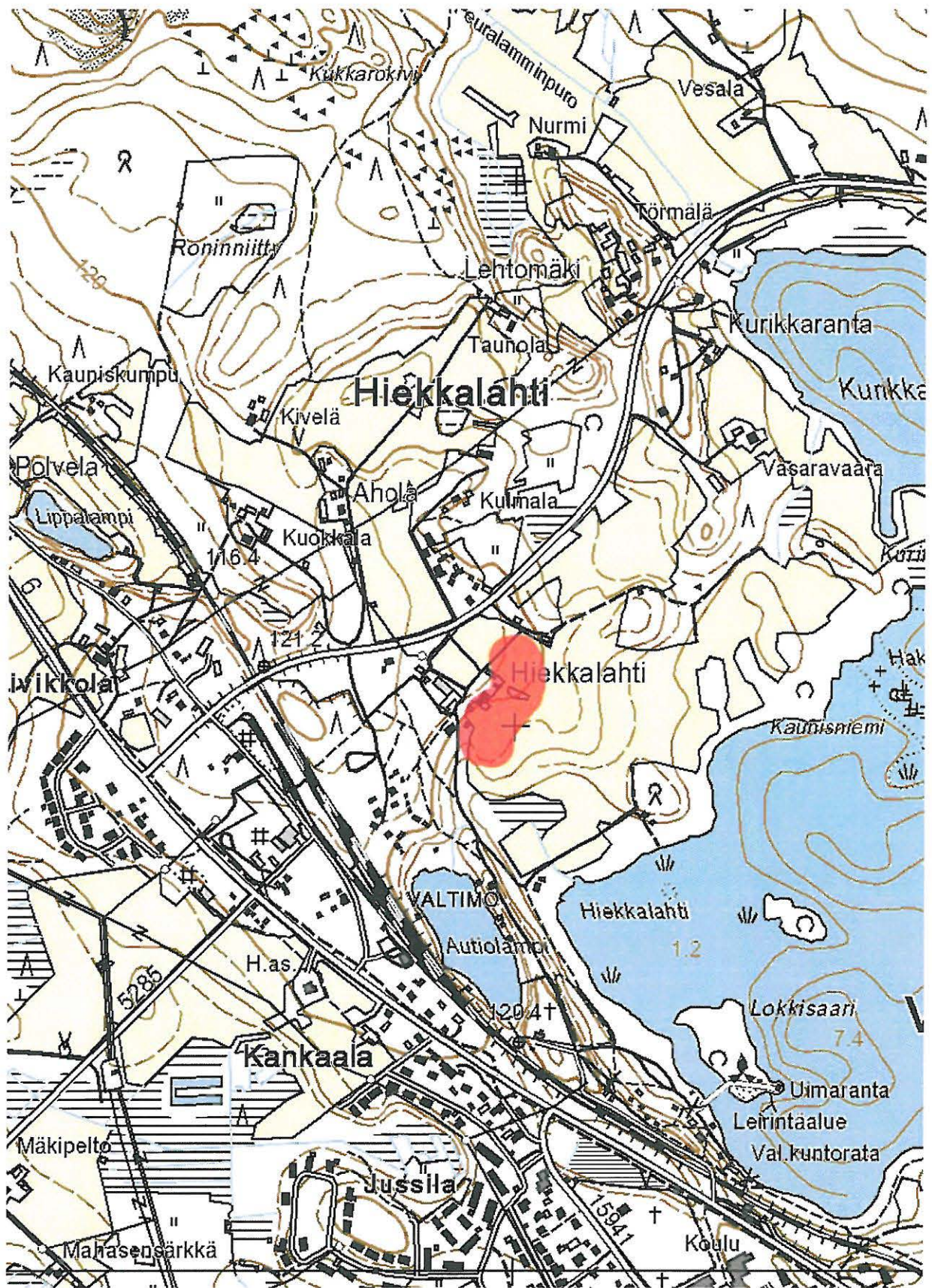
DG7_435. Valtimo 14 Hiekkalahti, kivikautinen asuinpaikka. Löytöjä muun muassa välittömästi talon alapuolelta sekä mäen nyppylältä. Panoraama, kuvattu idästä länteen. 25.5. 2006.

DG7_436. Valtimo 14 Hiekkalahti, kivikautinen asuinpaikka. Löytöjä muun muassa välittömästi talon alapuolelta sekä mäen nyppylältä. Panoraama, kuvattu idästä länteen. 25.5. 2006.

DG7_437. Valtimo 14 Hiekkalahti, kivikautinen asuinpaikka. Löytöjä muun muassa välittömästi talon alapuolelta sekä mäen nyppylältä. Panoraama, kuvattu idästä länteen. 25.5. 2006.

DG7_434 - 437. Valtimo 14 Hiekkalahti, kivikautinen asuinpaikka. Löytöjä muun muassa välittömästi talon alapuolelta sekä mäen nyppylältä. Panoraama, kuvattu idästä länteen. 25.5. 2006. Kuva: Oili Forsberg/P-K museo.

Valtimo Ylä-Valtimo 14 Hiekkalahti, kivikautinen asuinpaikka. Löytöalue on merkitty punaisella. Ote peruskartasta 4321 09 Valtimo.

15. Valtimo Ylä-Valtimo Tuliniemi (911 01 0015)/000 010 333

<i>Muinaisjäännöstyyppi:</i>	asuinpaikat
<i>Ajoitus:</i>	kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	2
<i>Lukumäärä:</i>	1
<i>Peruskartta:</i>	4321 09 Valtimo
<i>Koordinaatit:</i>	7068 527, 3593 934, z 115 mpy.
<i>Sijainti:</i>	Valtimon luterilaisesta kirkosta 5 km luoteeseen.
<i>Laajuus:</i>	Löytöalue noin 30x30 metriä koordinaattipisteen ympärillä.
<i>Lyhyt kohdekuvaus:</i>	Kohde sijaitsee Ylä-Valtimolla, Ylä-Valtimojärven Tuliniemessä. Löytöalue on savista peltoa välittömästi Tuliniemen päärakennuksen pohjoispuolella. Isäntäväen kertoman mukaan piitikari on löytynyt samalta tienoolta kuin kesän 2006 inventointilöydökkin.

Tutkimukset ja löydöt :

Onni Eskelinen 1951, irtolöytö. KM 12875, piitikari.

Maarit Lönnberg 1972, inventointi.

Oili Forsberg 2006, inventointi. KM 35996, kvartssia, kvartsiittia, palanutta luuta.

Tarkastin paikan yhdessä HuK Eeva-Riitta Majoisen kanssa ensimmäistä kertaa 9.5.2006, jolloin paikalta löytyi jokunen muru palanutta luuta. Savinen pelto oli kuitenkin tuolloin hyvin kuiva, ja havainnointimahdollisuudet todella huonot. Palasimme sateiden jälkeen, 25.5.2006, jolloin peltorinteestä löytyi myös kvartsi- ja kvartsiitti-iskoksia.

Talon isäntäväki oli uutta, muutaman vuoden paikalla asunutta, mutta he olivat tietoisia siitä, missä piitikarin löytöalueeksi mainittu perunapello aikoinaan sijaitsi. Ylä-Valtimojärveen jyrkähkösti laskeva Tuliniemen rinne on savinen, löytöalue oli suppea, noin 30 x 30 metriä. Suurin osa löydöistä tuli 115 metrin käyrän yläpuolelta.

Paikalla on ollut kivikauden lopun asuinpaikka.

Liitteet:

PK-ote 4321 09 Valtimo

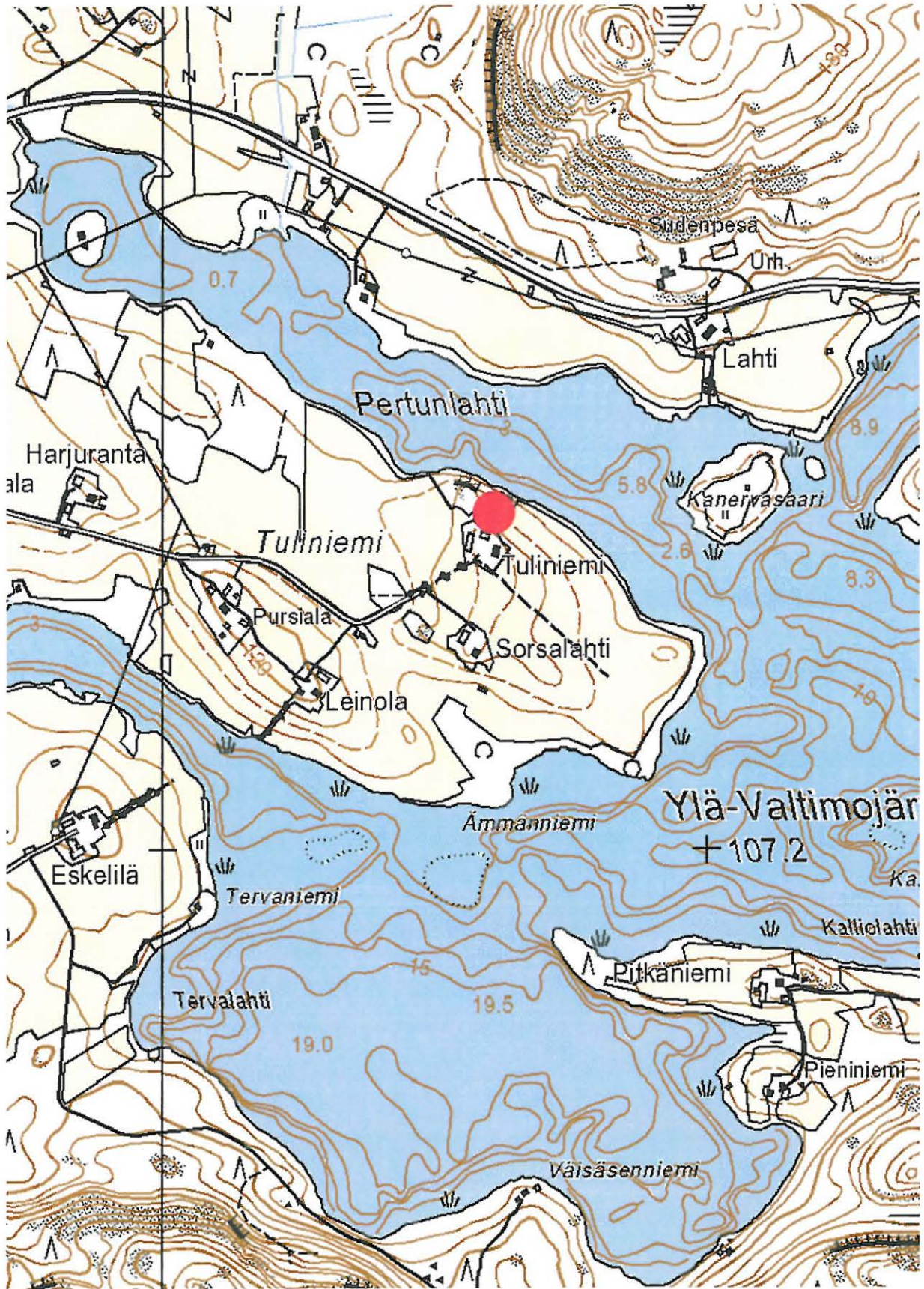
kuvat:

DG7_408. Valtimo 15 Tuliniemi, kivikautinen asuinpaikka, piiveitsen KM 12875 löytöpaikka. Panoraama, kuvattu idästä länteen. 9.5.2006.

DG7_409. Valtimo 15 Tuliniemi, kivikautinen asuinpaikka, piiveitsen KM 12875 löytöpaikka. Panoraama, kuvattu idästä länteen. 9.5.2006.

DG7_408 - 409. Valtimo 15 Tuliniemi, kivikautinen asuinpaikka. Piiveitsen/tikarin (KM 12875) löytöpaikka. Panoraama, kuvattu idästä länteen. 9.5.2006. Kuva: Oili Forsberg/P-K museo.

Valtimo 15 Tuliniemi, kivikautinen asuinpaikka. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä. Ote peruskartasta 4321 09 Valtimo.

16. Valtimo Ylä-Valtimo Pursiala (911 01 0016) 1000 010 334

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4321 09 Valtimo
Koordinaatit: 7068 273, 3593 614, z 120 mpy.
Sijainti: Valtimon luterilaisesta kirkosta 4.6 km koilliseen.
Laajuus: Kaksi pesäkettä, noin 20x20 m pisteissä:
7068 273, 3593 614
7068 357, 3593 504

Lyhyt kohdekuvaus: Kohde sijaitsee Ylä-Valtimojärven länsirannalla, Tuliniemen eteläosissa, Pursialan talon kaakkoispuolella ja Leinolan talon pohjoispuolella. Alue on hiekkaisen peltotörmän päällä. Matkaa Tuliniemen (15) asuinpaikalle on noin 400 metriä.

Tutkimukset ja löydöt:

Reino Parkkinen 1962, irtolöytö. KK11, pohjalainen kirves.
Maarit Lönnberg 1972, inventointi.
Oili Forsberg 2006, inventointi. KM 35997, kvartssia, palanutta luuta.

Lähilöytöjä:

Reino Parkkinen 1967, irtolöytö. KM 19092, pohjalainen taltta. Löytynyt noin 250 metriä länteen Parkkisen toisesta irtolöydöstä (KK11, pohjalainen kirves), 300-400 metriä Pursialan asuinpaikalta länteen.

Kohde löytyi 25.5.2006 inventoinnissa. Mukana tarkastamassa kohdetta oli HuK Eeva-Riitta Majoinen.

Asuinpaikka sijaitsee Ylä-Valtimojärven Tuliniemen lounaisrannalla, Pursialan ja Leinolan talojen välisellä peltoharjanteella. Harjanteen korkein kohta nousee yli 120 mpy, löydöt on poimittu koillisen puoliselta alarinteeltä, hieman alle 120 mpy. Kohteen koillispuolella, noin 400 metrin päässä sijaitsee Tuliniemen (15) myöhäiskivikautinen asuinpaikka. Kohteen lounaispuolella, Tervaniemellä, sijaitsee Herrasen (13) kivikautinen asuinpaikka.

Pursialassa löytöjä tehtiin pääasiassa kolmesta keskittymästä. Löytöpisteet ovat:

7068 273, 3593 614
7068 357, 3593 504
7068 394, 3593 437.

Löytöinä kerättiin talteen kvartssia ja palanutta luuta. Irtolöydöt, pohjalainen kirves ja taltta, on löydetty Tuliniemen lounaiselta ranta-alueelta, jonne ne todennäköisimmin ovat ajautuneet asuinpaikalta.

Liitteet:

PK-ote 4321 09 Valtimo

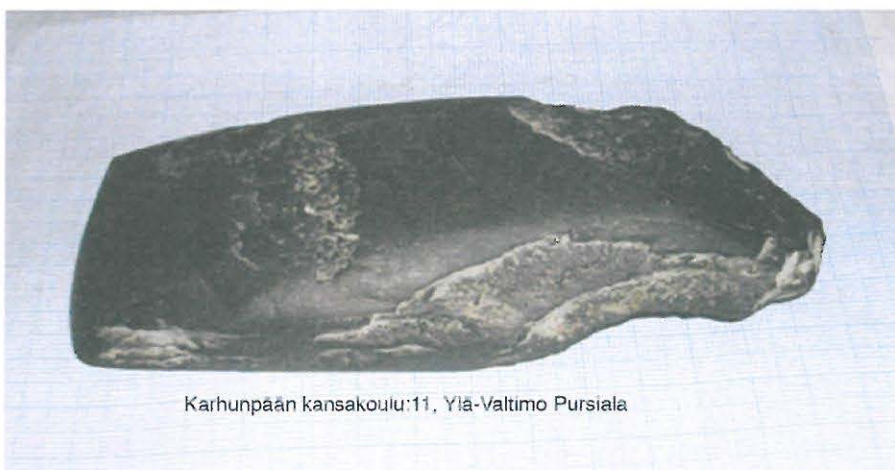
kuvat:

DG7_438. Valtimo 16 Pursiala, kivikautinen asuinpaikka pellossa. Taustalla Ylä-Valtimojärven Pertunlahti. Panoraama, kuvattu kaakosta luoteeseen. 25.5.2006.

DG7_439. Valtimo 16 Pursiala, kivikautinen asuinpaikka pellossa. Taustalla Ylä-Valtimojärven Pertunlahti. Panoraama, kuvattu kaakosta luoteeseen. 25.5.2006.

DG7_440. Valtimo 16 Pursiala, kivikautinen asuinpaikka pellossa. Taustalla Ylä-Valtimojärven Pertunlahti. Panoraama, kuvattu kaakosta luoteeseen. 25.5.2006.

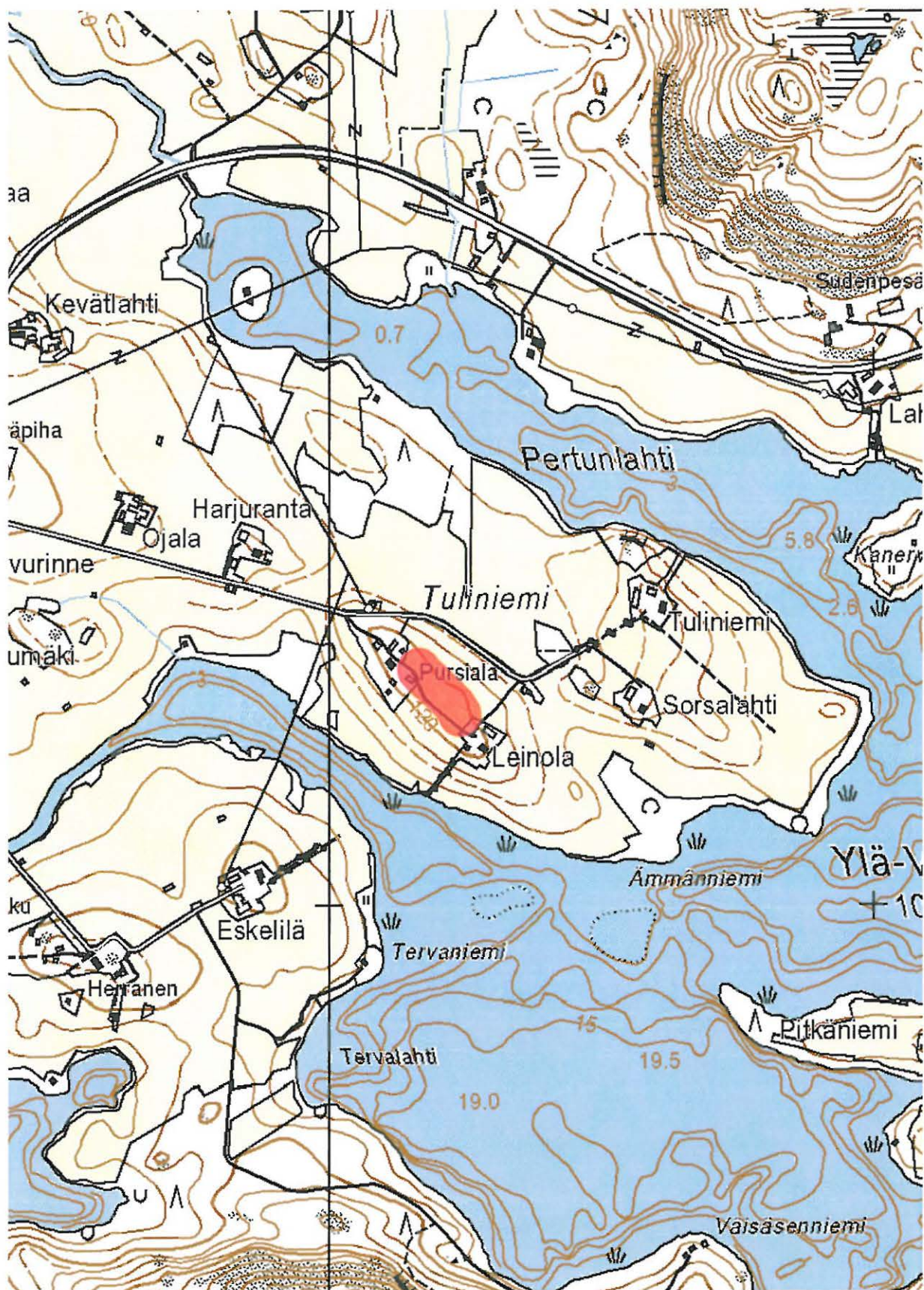
DG7_606. Karhunpään kansakoulun kokoelmat 11. Pohjalainen kirves Ylä-Valtimon Pursialasta (Harjuranta). 23.5.2006.

Karhunpään kansakoulu:11, Ylä-Valtimo Pursiala

DG7_438 - 440. Valtimo 16 Pursiala, kivikautinen asuinpaikka pellossa. Taustalla Ylä-Valtimojärven Pertunlahti. Panoraama, kuvattu kaakosta luoteeseen. 25.5.2006. Kuva: Oili Forsberg/P-K museo.

Valtimo 16 Porsiala, kivikautinen asuinpaikka. Löytöalue on merkitty punaisella. Irtolöytöjä (KK 11, KM 19092) asuinpaikan lounaispuolelta, rannalta. Ote peruskartasta 4321 09 Valtimo.

17. Valtimo Ristijärvi Lähdemäki (911 01 0017) 1000 010 335

<i>Muinaisjäännöstyyppi:</i>	asuinpaikat
<i>Ajoitus:</i>	kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	2
<i>Lukumäärä:</i>	1
<i>Peruskartta:</i>	4321 08 Karhunpää
<i>Koordinaatit:</i>	7057 480, 3597 898, z 110 – 115 mpy.
<i>Sijainti:</i>	Valtimon luterilaisesta kirkosta 11 km kaakkoon.
<i>Laaajuus:</i>	Löytöalue on pellossa Lähdemäen talon luoteispuolella, 110 mpy yläpuolisella alueella.

Lyhyt kohdekuvaus: Asuinpaikka sijaitsee Karhujärven itäpuolisen pienen Ristijärven kaakkoispäässä, Lähdemäen talon rantapellolla. Löydöt poimittiin savisesta peltorinteestä. Aiempia löytöjä jostain saman talon mailta on KM 11212, poikkikirves. Ristijärven siitepölynäytteen perusteella alueella on ollut peltoviljelyä jo 1200-luvulla.

Tutkimukset ja löydöt:

Heikki Pelkonen 1939, irtolöytö. KM 11212, poikkikirves

Maarit Lönnberg 1972, inventointi.

Oili Forsberg 2006, inventointi. KM 35998, kvartssia.

Tarkastin kohteen 31.5.2006 yhdessä HuK Eeva-Riitta Majaisen kanssa. Alueelta on aiemmin löytynyt poikkikirves, jonka verifikaatissa mainitaan esineen löytyneen korpimetsästä, noin 300 metriä Ristijärvestä, ojankaivuun yhteydessä. Lönnbergin raportissa sitä vastoin väitetään esineen löytyneen Lähdemäen pellostä, 20 cm syvyydestä savimaasta. Edelleen Lönnberg kertoo tilan silloisen omistajan (1972) löytäneen pellostä ”ukonkiveä”, mikä kuitenkin jäi varmistamatta.

Kohde sijaitsee Karhujärven itäpuolella, pienen Ristijärven kaakkoispäässä, Lähdemäen talon rantapellolla. Löydöt poimittiin savisesta peltorinteestä. Kvartseja poimittiin noin 50x50 metrin suuruiselta alueelta pisteen 7057 480, 3597 898 ympäriltä, 110-115 mpy sekä hieman alemmaa. Pistestä 7057 486, 3597 908 löytyi palaneen luun siruja, mutta niitä ei otettu talteen, koska ne löytyivät hiilirannusta pellon reunalta. Aivan tämän löytökohdan vieressä oli nimittäin jo pahoin ruostunut savustuspönttö. Mitään resenttiä ei pellostä kuitenkaan löytynyt. Luiden esihistoriallisuus ei kuitenkaan ole varmaa.

Ristijärvi on nelisoppinen pieni järvi, jonka länsi- ja itäreunoilla nousevat korkeat, kallioiset vaarat. Järven etelä- ja pohjoispäissä kohoavat hieman matalammat vaarat. Asutuksen kannalta parhaat paikat järven rannoilla sijaitsevat kapeissa purolaaksoissa järven kaakkois-, koillis- ja luoteispäissä. Koska pieni järviällä on vaarojen suojaama, on sieltä otettu siitepölynäyte, joka analyysissä paljasti jatkuvan viljelyn alkaneen lähistöllä 1240-luvulla.

Havainnointiolot inventointihetkellä olivat hyvät. Kohde lienee kivikautinen asuinpaikka, mutta myöhempääkin toimintaa alueella on siis ollut.

Liitteet:

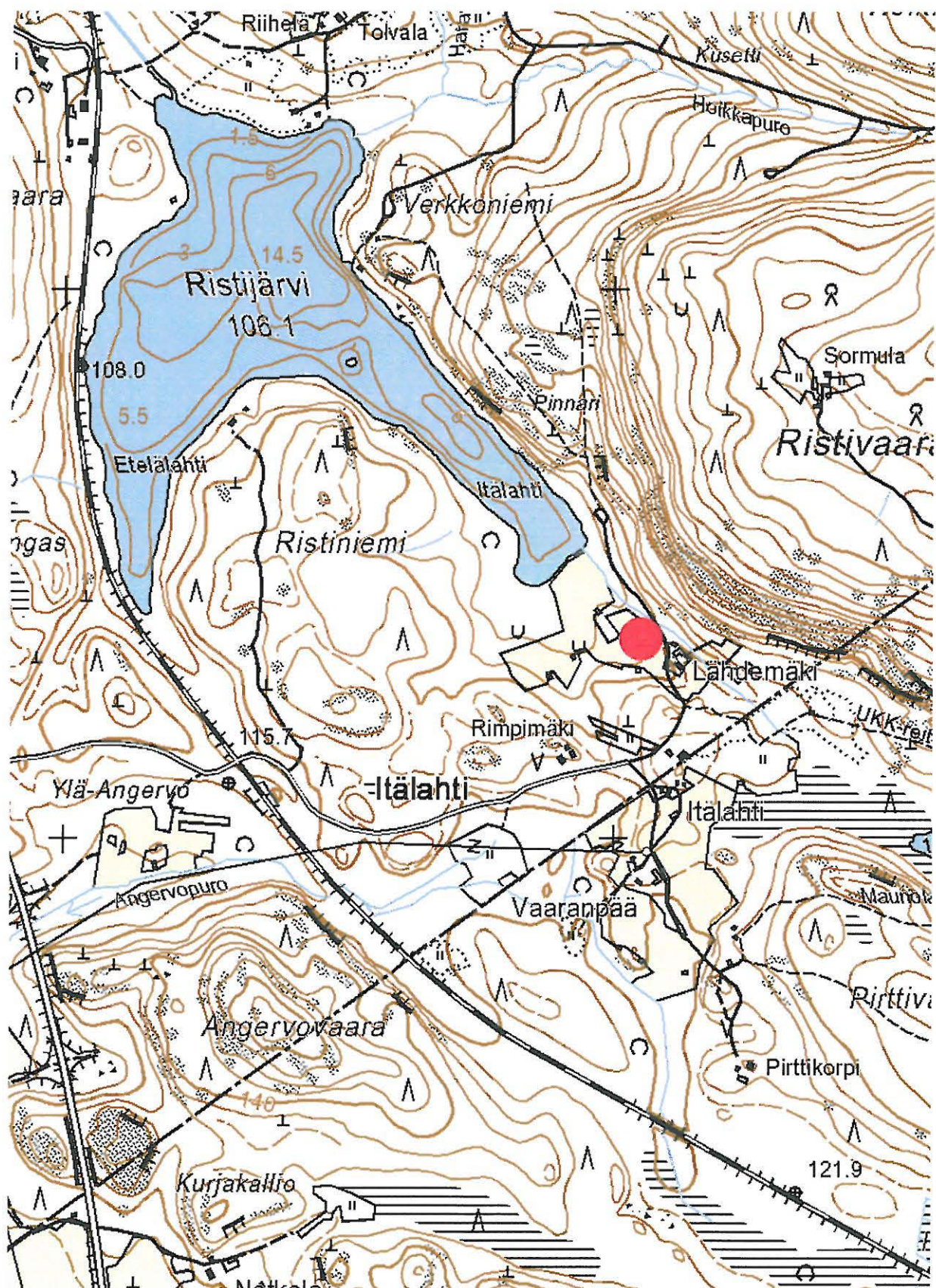
PK-ote 4321 08 Karhunpää

kuvat:

DG7_441. Valtimo Ristijärvi 17 Lähdemäki, kivikautinen asuinpaikka pellon törmällä. Löytöjä kumpareelta. Taustalla Ristijärvi, josta otetussa siitepölynäytteessä merkkejä viljelystä 1200-luvulta. Kuvattu kaakosta luoteeseen. 31.5.2006.

DG7_441. Valtimo Ristijärvi 17 Lähdemäki, kivikautinen asuinpaikka pellon törmällä. Löytöjä kumpareelta. Taustalla Ristijärvi, josta otetussa siitepölynäytteessä oli merkkejä viljelystä 1200-luvulta. Kuvattu kaakosta luoteeseen. Kuva: Oili Forsberg/P-K museo.

Valtimo Ristijärvi 17 Lähdemäki, kivikautinen asuinpaikka. Löytöalue on merkitty punaisella ympyrällä. Ote peruskartasta 4321 08 Karhunpää.

18. Valtimo Laatikaisenkangas (911 01 0018) 1000 010 336

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4322 04
Koordinaatit: 7078 185, 3579 180, z 140 mpy.
Sijainti: Valtimon luterilaisesta kirkosta 17.2 km luoteeseen.
Laajuus: Löydöt suppealta alalta 10x10 m koordinaattipisteen ympärillä.

Lyhyt kohdekuvaus: Kohde sijaitsee Kokkojoen ja Rumonlammen välissä, hiekkaisella kankaalla. Löydöt poimittiin pienen hiekkakuopan reunalta. Alue muodostaa 140 metrin käyrällä pienen saarekkeen.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2006, inventointi. KM 35999, kvartsia, palanutta luuta.

Kohde löytyi inventoinnissa 6.6.2006. Mukana tarkastuksessa oli HuK Eeva-Riitta Majoinen.

Laatikaisenkangas sijaitsee Kokkojoen ja Rumonlammen välissä. Alue muodostaa saarekkeen 140-metrin käyrällä, korkein kohta nousee 147.5 mpy. Löytöalue sijaitsee peruskartallakin näkyvän pienen hiekkakuopan reunalla. Löydöt, kvartsia ja palanutta luuta, poimittiin kuoritusta maasta, hiekkakuopan itäreunalta suppealta alueelta, 10x10 metriä. Maaperä alueella on hienoa hiekkää. Maankuorinta on tapahtunut jo joku aika sitten, sillä aluskasvillisuus oli valtaamassa pintaa. Kuorinnassa oli pintaa poistettu huuhtoutumiskerrokseen saakka. Hiekkakuoppa ei ilmeisesti ole enää käytössä, sitä on käytetty viimeaikoina jätekuoppana. Kuopan länsipäässä oli parakkirakennus, jonka merkitys paikalla jäi epäselväksi.

Alueella on selvä vanha rantaterassi noin 140 mpy, minkä alapuolella maasto soistuu nopeasti Pihasuoksi. Paikalla kulkee hiekkatie, jonka päässä, joitakin kymmeniä metrejä löytökohdasta, on noin 10x10 metriä suuruinen peltotilkku. Pellosta ei kuitenkaan löytöjä tehty.

KM 24198, oikokirves, on löytynyt Rumonlammen luoteispuolella sijaitsevan Lampelan talon pelloilta, mitä ilmeisimmin samoilta korkeuksilta, kuin Laatikaisenkankaan asuinpaikkakin. Asuinpaikkaa arveltiin korkeutensa puolesta mesoliittiseksi inventoinnin kenttätöiden aikana. Pielisen pohjoispuolisten alueiden rannansiirtymäkronologia on kuitenkin epäselvä. Noin kilometri pohjoiseen Laatikaisenkankaan asuinpaikalta sijaitsevalta uudelta kohteelta, Valtimo 20 Rumonkoski, tehdystä radiohiiliajoituksesta saatiin tulokseksi 5160 ±50 (Ua 33100). Näyte on mahdollisesta liedestä talteen otettu palanut hirvenluu. Liesi sijaitsi noin 145 mpy. Todennäköisesti Laatikaisenkankaan asuinpaikka ajoittuu suunnilleen samanikäiseksi, joten sen ajoitus asettunee aikaan 4000-3800 eKr.

Liitteet:

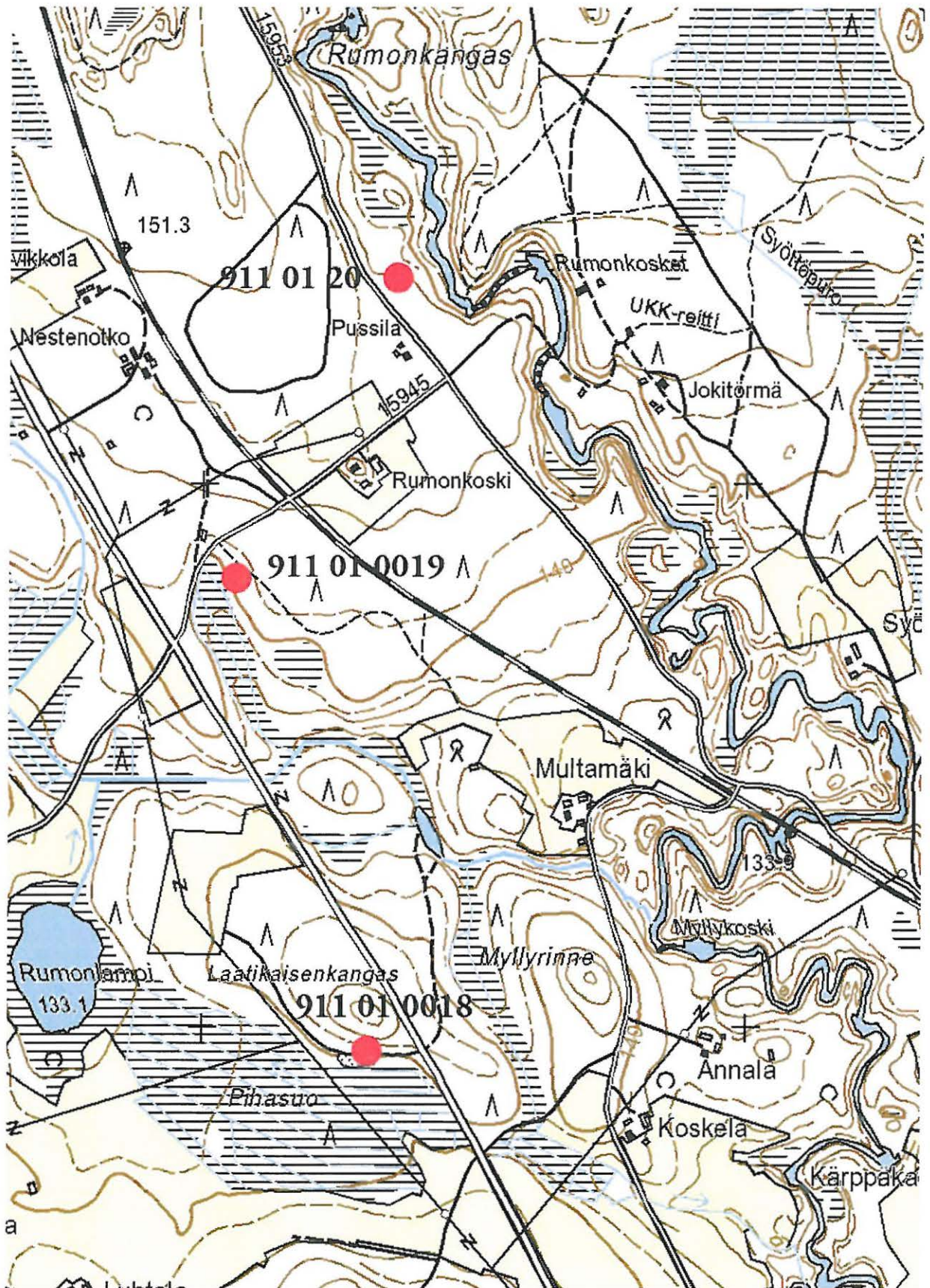
PK-ote 4322 04

kuvat:

DG7_451. Valtimo 18 Laatikaisenkangas, kivikautinen asuinpaikka hiekkakuopan reunalla. Taustalla Kajaani-Joensuu-tie. Kuvattu lännestä itään. 6.6.2006.

DG7_451. Valtimo 18 Laatikaisenkangas, kivikautinen asuinpaikka hiekkakuopan reunalla. Taustalla Kajaani-Joensuu-tie. Kuvattu lännestä itään. 6.6.2006. Kuva: Oili Forsberg/P-K museo.

Valtimo 18 Laatikaisenkangas, Valtimo 19 Kortepuro ja Valtimo 20 Rumonkoski, kivikautisia asuinpaikkoja. Kohteet on merkitty punaisiin ympyröihin. Ote peruskartasta 4322 04.

19. Valtimo Rumonkangas Kortepuro (911 01 0019) 1000 010 337

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4322 04
Koordinaatit: 7079 048, 3578 885, z 140 mpy.
Sijainti: Valtimon luterilaisesta kirkosta 18 km luoteeseen.
Laajuus: Löytöjä koordinaattipisteen ympäristöstä noin 20x20 m säteeltä, lisäksi yksittäinen luun siru reilu sata metriä tästä luoteeseen, Rumonkoskelle vievän tien pohjoispuolelta. Katso yleiskarttaluonnos.

Lyhyt kohdekuvaus: Kohde sijaitsee Kokkojoen länsipuolella, Kajaani-Joensuu -tien ja siitä Rumonkankaalle erkanevan tien risteyksessä. Alue on kuivaa männikkökangasta, löytöjä poimittiin pääasiassa pienen hiekkakuopan reunalta.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2006, inventointi. KM 36000, liusketta, kvartssia, palanutta luuta.

Kohde löytyi inventoinnissa 7.6.2006. Mukana tarkastuksessa oli HuK Eeva-Riitta Majoinen.

Laatikaisenkankaan kivikautisen asuinpaikan löytymisestä virkistyneinä ryhdyttiin samoilta rantakorkeuksilta Kokkojoen muinaistörmiltä etsiskelemään lisää merkkejä esihistoriallisesta asutuksesta. Palaneen luun siru löytyi Joensuu-Kajaani -tieltä Rumonkoskelle kääntyvän tien risteuksen koillispuolelta, pisteestä 7079 117, 3578 808. Tässä kohdassa Rumonkosken tieltä kääntyy pieni peruskartallakin näkyvälle rakennukselle vievä hiekkatie. Koska paikalta ei kiihkeistä yrityksistä huolimatta löytynyt yksittäisen luun sirun lisäksi mitään, ryhdyttiin seuraamaan kangasmaastossa selvänä erottuvaa vanhaa rantaterassia, 140 mpy, kohden etelää.

Noin 140 mpy käyrän alapuolella oli Rumonkoskelle vievän tien kaakkoispuolella suo. Suon ja 142.5 mpy välisellä alueella, noin 150 metriä Rumonkoskelle vievältä tieltä, oli hiekkakuoppa. Sen länsireunalla oli betoninen perusta, muita rakennelmia ei alueella näkynyt. Hiekkakuopan länsireunasta, läheltä betonista pohjaa, löytyi lisää palanutta luuta, sekä kvartsi-iskoksia sekä liuskeinen levy, mahdollisesti hioimen kappale. Löydöt tehtiin kohteen koordinaateista noin 15 x 15 metrin säteeltä, osa hiekkakuopan reunoilta, osa koekuopista. Lisäksi hiekkakuopan reunalla havaittiin myös maannoksessa voimakkaan punaiseksi värjäytynyt rikastunut kerros, mikä tietysti voi olla myös luontainen värjäymä.

Hiekkakuoppaa ei ilmeisesti enää vähään aikaan ole käytetty muuna kuin jätteenhävitysmaikkana. Koosta päätellen se on aikoinaan ollut kotitarvekuoppa.

Paikallatodettiin kivikautinen asuinpaikka. Ajoitusehdotus on sama kuin Valtimo 18 Laatikaisenkangas ja Valtimo 20 Rumonkoski, 4000-3800 eKr. (Ajoituksesta katso Valtimo 20 Rumonkoski.)

Liitteet:

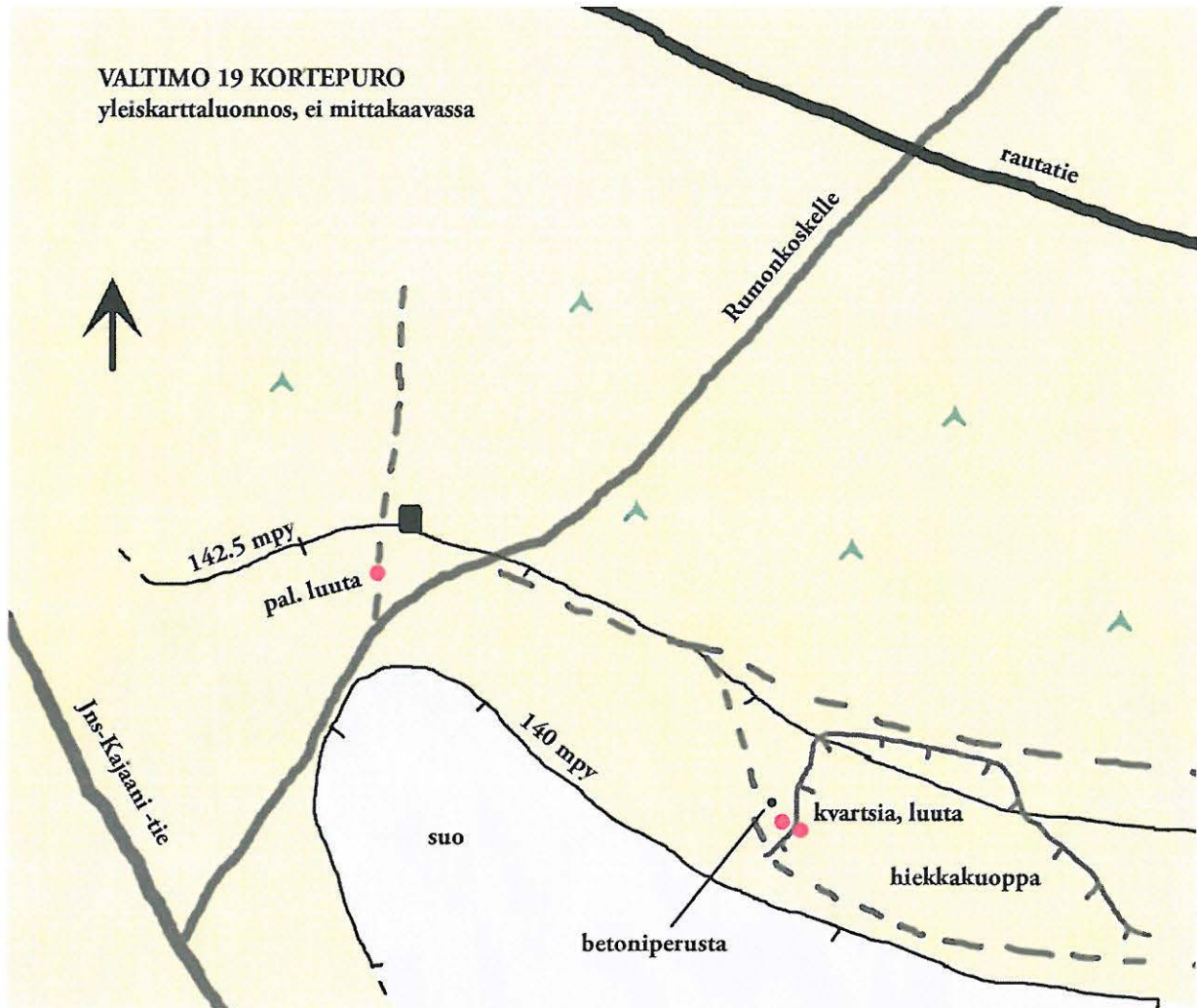
PK-ote 4322 04

Yleiskarttaluonnos alueesta, ei mittakaavassa.

kuvat:

DG7_455. Valtimo 19 Rumonkangas Kortepuro, kivikautinen asuinpaikka. Löytöjä hiekkakuopan reunalta. Panoraama, kuvattu lounaasta koilliseen. 7.6.2006.

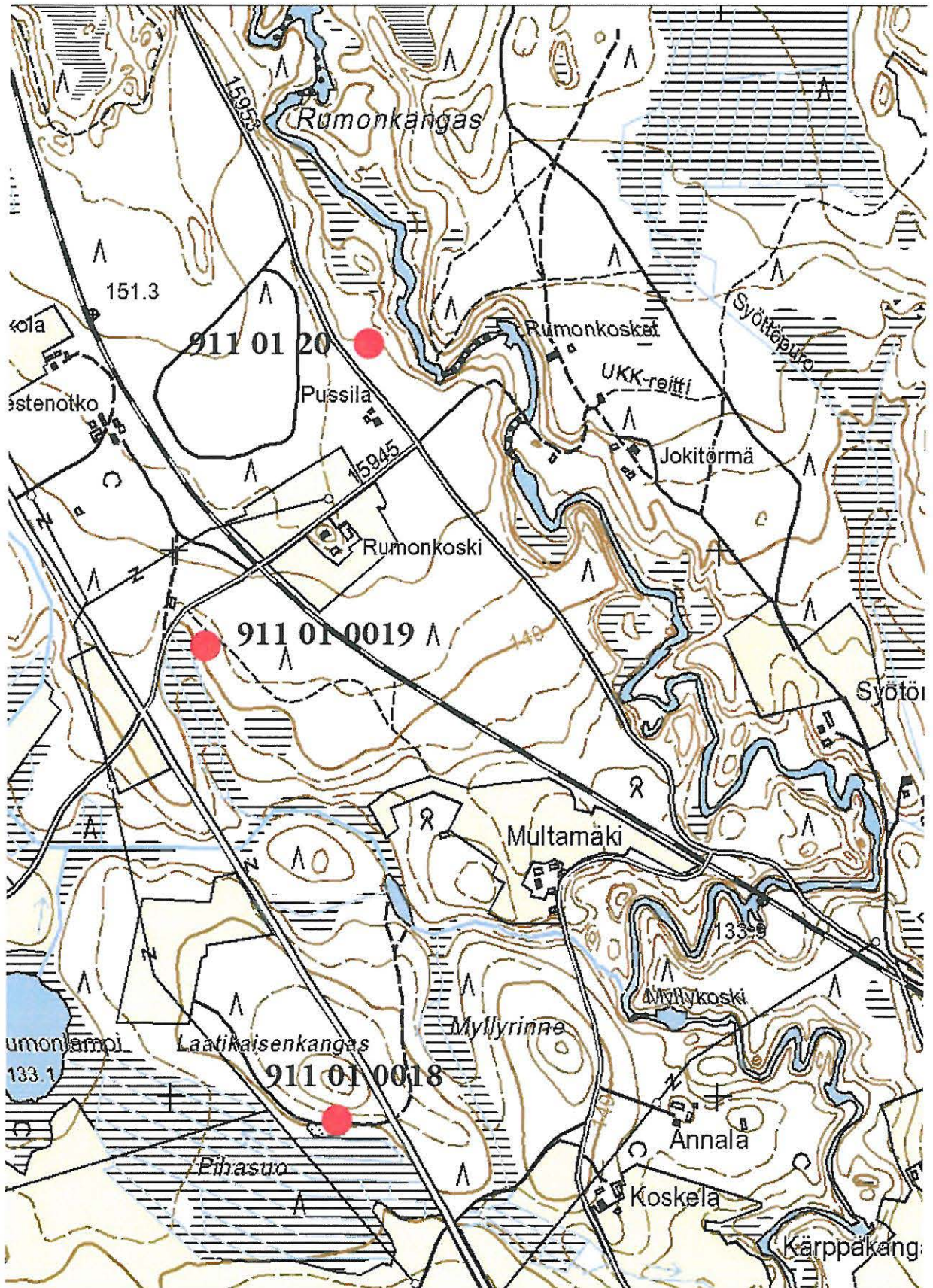
DG7_456. Valtimo 19 Rumonkangas Kortepuro, kivikautinen asuinpaikka. Löytöjä hiekkakuopan reunalta. Panoraama, kuvattu lounaasta koilliseen. 7.6.2006.

Valtimo 19 Kortepuro, kivikautinen asuinpaikka Rumonkankaalla. Yleiskarttaluonnos, ei mittakaavassa.

DG7_455 - 456. Valtimo Rumonkangas 19 Kortepuro, kivikautinen asuinpaikka. Löytöjä hiekkakuopan reunalta. Panoraama, kuvattu lounaasta koilliseen. 7.6.2006. Kuva: Oili Forsberg/P-K museo.

Valtimo 18 Laatikaisenkangas, Valtimo 19 Kortepuro ja Valtimo 20 Rumonkoski, kivikautisia asuinpaikkoja. Kohteet on merkitty punaisiin ympyröihin. Ote peruskartasta 4322 04.

20. Valtimo Rumonkoski (911 01 0020) 1000 010 338

Muinaisjäännöstyyppi: asuinpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4322 04
Koordinaatit: 7079 615, 3579 151, z 145 mpy.
Sijainti: Valtimon luterilaisesta kirkosta 18.2 km luoteeseen.
Laajuus: Löydöt suppealta alalta, noin 30x30 m, koordinaattipisteen ympäriltä.

Lyhyt kohdekuvaus: Kohde sijaitsee Kokkojoen länsirannalla Rumossa, Rumonkoskesta reilu parisataa metriä länteen, jokirantaa myötäilevän hiekkatien ja joen välissä. Tien toisella puolella on hiittirata, joka näkyy peruskartalla. Löytöalue on hiekkaista kangasta, jossa törmä laskee kohti jokea muodostaen useita rantaterasseja. Asuinpaikka sijaitsee näistä ylimmällä, yli 145 mpy. Alueelta on kaadettu puustoa, ja maapohjaa on laikutettu. Tällaisesta laikutusaukosta löytyi kvartsi-iskos. Noin 10 metrin päähän tästä tehtiin koekuoppa, josta paljastui runsaasti hiiliä sekä palanutta luuta rikastuneesta kerroksesta. Kyseessä voi olla tulisijan jäännös. Suurimmasta luunpalasesta tehdyssä radiohiiliajoituksessa saatu ajoitus oli 5160 ±50 (Ua 33100).

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2006, inventointi. KM 36001, kvartsia, palanutta luuta.

Kohde löytyi inventoinnissa 7.6.2006. Mukana tarkastuksessa oli HuK Eeva-Riitta Majoinen.

Asuinpaikka-alue sijaitsee Rumonkoskella, Kokkojoen varrella, Rumonkankaan eteläpuolella. Sen länsipuolella kulkee Rumoon vievä tie, välittömästi tien länsipuolella on hiittirata. Asuinpaikka on metsälaikutetulla alueella, vanhan rantatörmän päällä. Törmä laskee kohti Kokkojokea, mutta siinä on erotettavissa myös alempi terassi.

Löydöt tulivat hieman korkeammalta kuin Laatikaisenkankaalla ja Kortepurolla, sillä löytöalue sijoittuu 145 mpy. Maasto asuinpaikka-alueella on hiekkaista kangasta, joka kasvaa nuorta havumetsää. Myös alempi, 140 mpy, terassi erottuu paikalla selvänä. Se lienee sama terassi, jonka päällä muut Rumon kohteet sijaitsevat. Alue 140 ja 145 mpy välillä (alempi terassi) on nuorta koivikkoa kasvavaa pöpelikköä.

Aivan terassin päältä löytyi ensimmäinen palaneen luun siru. Kohdalle tehdystä koekuopasta löytyi runsaasti palanutta luuta, luun seassa oli hiilenkappaleita. Kuopan koordinaatit ovat 7079 618, 3579 161.

Toinen koekuoppa, 7079 622, 3579 145, tehtiin niin ikään terassin harjalle. Koekuopassa oli huuhtoutuneen kerroksen alapuolella, rikastuneen kerroksen sisällä, noin 15 cm sen pinnasta, erittäin selvä puuhiilikerros, jossa oli suuria hiilen kappaleita. Kerros jatkui ainakin 15 cm paksuisena, eikä pohja tullut kokonaan vastaan kaivettaessa. Tulkinta hiilirannusta (katso yksityiskohtakartta) on, että kyseessä lienee kivetön tulisija.

Yksittäinen kvartsi-iskos löytyi pisteestä 7079 615, 3579 151.

Koekuopan luukeskittymästä valittiin isohko, hirven luuksi paikalla määritelty kappale, joka lähetettiin radiohiilianalyysiin. Oletuksena oli, että kysymyksessä olisi mesoliittinen asuinpaikka. Oletus perustui pääasiassa rannankorkeuteen, vaikka Pielisen pohjoispuolen vanhat rantakorkeudet ovatkin pääosin selvittämättä. Toisekseen paikalta ei löytynyt keramiikkaa, mitä sinänsä ei voida Valtimolla pitää kovin vahvana argumenttina, sillä koko kunnasta ei ole löytynyt palaakaan esihistoriallista keramiikkaa, vaikka esimerkiksi kivikautisia esinelöytöjä on runsaasti. Ajoitustulos (Ua 33100) vahvisti asuinpaikan keskineoliittiseksi, sillä tulos oli 5160 ± 50 (noin 3900 eKr).

Rumonkosken asuinpaikka todettiin keskineoliittiseksi asuinpaikaksi.

Liitteet:

PK-ote 4322 04

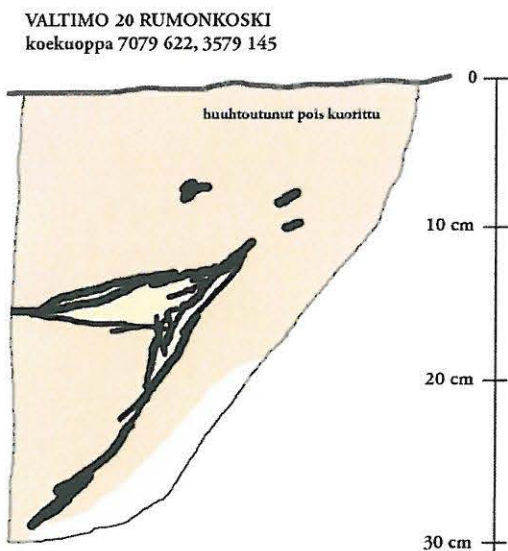
Karttaluonnos koekuopasta, 7079 622, 3579 145.

kuvat:

DG7_457. Valtimo 20 Rumonkoski. Tulenpidon merkkejä koekuopassa, 7079 622, 3579 145. 7.6.2006.

DG7_458. Valtimo 20 Rumonkoski. Kivikautinen asuinpaikka kynnetyn metsäalueen reunalla, pienen terassin päällä. Panoraama, kuvattu kaakosta luoteeseen. 7.6.2006.

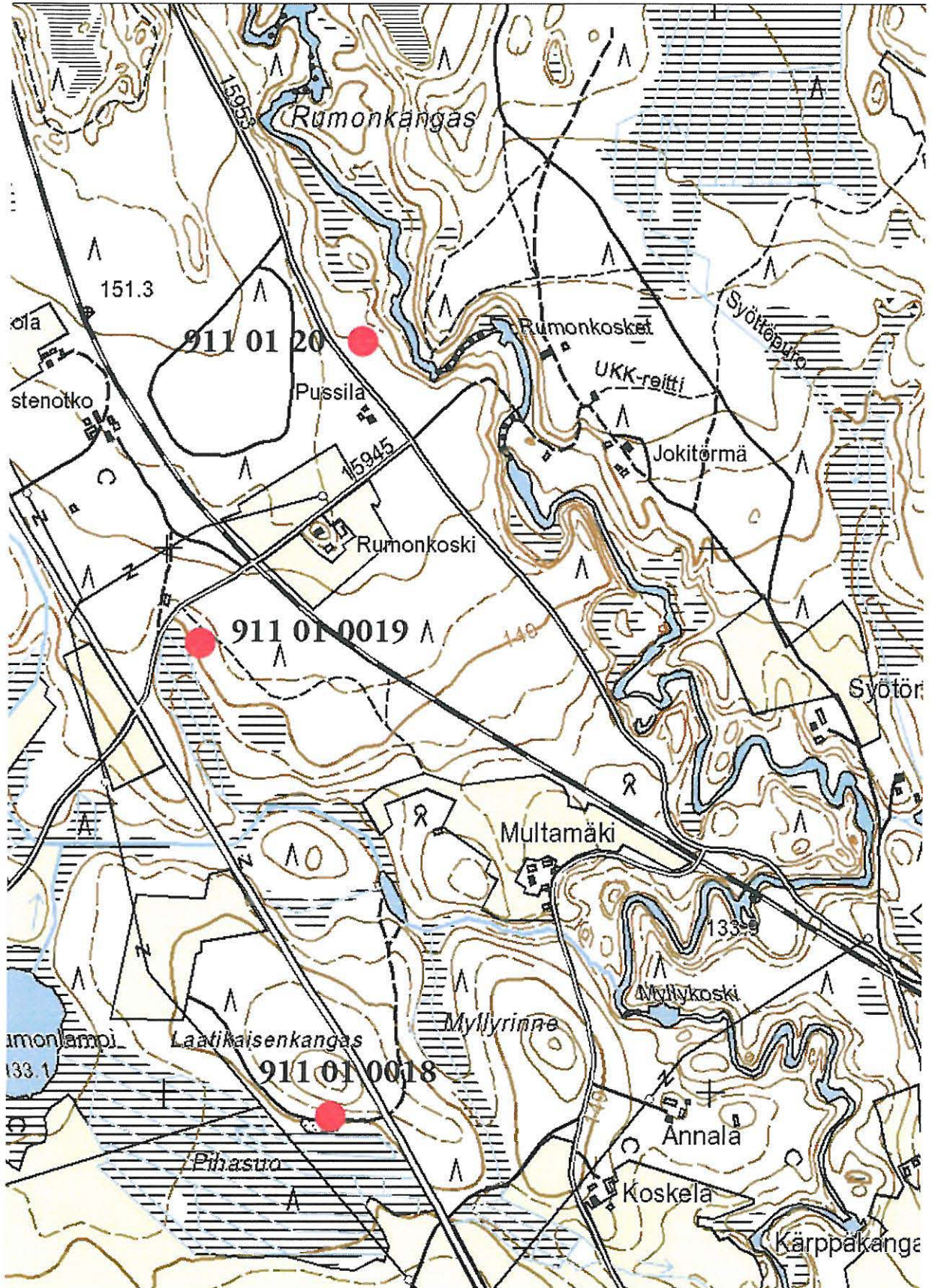
DG7_459. Valtimo 20 Rumonkoski. Kivikautinen asuinpaikka kynnetyn metsäalueen reunalla, pienen terassin päällä. Panoraama, kuvattu kaakosta luoteeseen. 7.6.2006.

*Karttaluonnos koekuopasta,
7079 622, 3579 145.*

DG7_458 - 459. Valtimo 20 Rumonkoski. Kivikautinen asuinpaikka kynnetyin metsäalueen reunalla, pienen terassin päällä. Panoraama, kuvattu kaakosta luoteeseen. 7.6.2006. Kuva: Oili Forsberg/P-K museo.

Valtimo 18 Laatikaisenkangas, Valtimo 19 Kortepuro ja Valtimo 20 Rumonkoski, kivikautisia asuinpaikkoja. Kohteet on merkitty punaisin ympyröin. Ote peruskartasta 4322 04.

21. Valtimo Peri-Sivakka Ikipiha

(911 01 0021) 1000 010 339

<i>Muinaisjäännöstyyppi:</i>	hautapaikat - ortodoksikalmistot
<i>Ajoitus:</i>	historiallinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	1
<i>Lukumäärä:</i>	1
<i>Peruskartta:</i>	4322 10 Sivakka
<i>Koordinaatit:</i>	7080 617, 3600 193, z 210 mpy.
<i>Sijainti:</i>	Valtimon luterilaisesta kirkosta 18 km koilliseen.
<i>Laajuus:</i>	Katso yleiskarttaluonnos.

Lyhyt kohdekuvaus: Kohde sijaitsee Peri-Sivakassa, Ikipiha-nimisen talon mailla, päärakennuksen pohjoispuolisessa haassa. Paikalla on ainakin kolme hautakuoppaa, joista yhdestä on löytynyt pääkopan luita. Luut on sittemmin haudattu takaisin samaan kuoppaan. Muutaman metrin päässä kuopista on isoja kiviä, jotka saattavat olla peräisin jonkin rakennuksen perustasta. Yksi kivistä on myöhemmin nostettu pystyyn merkiksi sijainnista. Maasto laskee jyrkästi hakamaan koillispuolella kohti Likolampea ja suota.

Tutkimukset ja löydöt:

Matti Huurre 1993, tarkastus

Teuvo ja Lempi Häkkinen 2005, irtolöytö. KM 35190, reikäkiven katkelma

Oili Forsberg 2006, inventointi.

Tarkastin kohteen 15.6.2006. Mukana tarkastuksessa oli HuK Eeva-Riitta Majoinen. Oppaina toimivat maanomistajat Teuvo ja Lempi Häkkinen.

Teuvo Häkkinen löysi hautaukset 1990-luvun alussa, kun hän oli kaivamassa omistamansa Iki-pihan tilan pihapiirin ulkoreunalle, sen pohjoispuolelle, hautakuoppaa koiralleen. Häkkinen oli huomannut maassa matalan painauman, jonka hän arveli hyvin sopivaksi hautapaikaksi. Noin metrin syvyydestä hän löysi ihmisen pääkopan luita, jotka löytäjä otti talteen ja ilmoitti asiasta Museovirastolle. Samassa yhteydessä hän havaitsi myös kaksi muuta matalaa painaumaa hautakuopan läheisyydessä.

Matti Huurre kävi paikalla 1993, jolloin hän myös otti luut mukaansa tutkimuksia varten. Rahaa tutkimuksiin ei kuitenkaan löytynyt, ja luut palautettiin maanomistajille muutaman vuoden päästä. Häkkiset hautasivat luut uudelleen samaan paikkaan ilmatiiviissä peltirasiassa.

Huurre arveli, että kyseessä lienee ortodoksikalmisto 1600-luvun alkupuolelta (Karjalaisen ? lehtileike vuodelta 1993). Näkemystä eivät kaikki ilmeisesti hyväksy, sillä vanhemman pohjoiskarjalaisen historiakirjoituksen mukaan ortodoksista asutusta ei koskaan ole ollut nykyisen Nurmeksen kirkonkylän pohjoispuolella. Argumentti sinänsä on hieman merkillinen, jos ajatellaan, että välittömästi pohjoisessa, Kainuun puolella, on ollut vankkaa ortodoksiasutusta itärajan läheisyydessä.

Vuoden 1693 Sivakkavaaran kylä mainitaan veroluetteloissa, Valtimohan jäi Stolbovan rauhassa osaksi Ruotsin valtakuntaa. Tällöin alueella oli kaksi verotettavaa taloa. Häkkiset arvelivat, että alueella on kuitenkin ollut huomattavasti enemmän asutusta, sillä aikojen saatossa on kylältä löytynyt runsaasti vanhoja mökin pohjia sekä historiallisen ajan löytöjä. Edelleen he arvelivat, että hautausmaa liittyisi ”alkuperäisasutuksen” elämänpiiriin, sillä perimätiedon mukaan (”maisteri Krooksin tutkimukset”) Sivakassa oli 1500-luvulla ortodoksinen hautausmaa. Kysymys hautausten iästä ja kontekstista jää kuitenkin toistaiseksi avoimeksi.

Tarkastuksessa (katso yleiskarttaluonnos) havaitsimme talon pohjoispuolisen kiviaidalla ympäröidyn haan luoteispäässä kiveyksen, joka saattaa olla jonkin rakennuksen pohja. Teuvo Häkkinen on myöhemmin nostanut yhden kivipaaden pystyyn merkiksi kiveyksestä. Noin viisi metriä kaakkoon kiveyksestä sijaitsee lähin kolmesta matalasta painaumasta, jotka kaikki sijaitsevat muutaman metrin säteellä toisistaan. Näistä alimpänä rinteessä olevasta Häkkinen aikoinaan löysi luut. Hautaukset ovat 1-1.5 metriä pitkiä, noin puolen metrin levyisiä ja 15-20 cm syviä.

Noin 30-40 metriä kaakkoon painaumista on lukuisia kuopanteita, joista Häkkiset kertoivat, että osa niistä oli koirien kaivamia, joukossa on myös jätekuoppa. Edelleen kaakkoon tästä, kohdassa, jossa kiviaita päättyy, on muutama epämääräinen peltoraunio. Haan ja kiviaidan koillispuolella, Likolampeen laskevan rinteeseen yläosassa, on tervahauta.

Haan alueella kasvaa etupäässä koivuja ja pihlajia, mutta myös muutamia havupuita. Aluskasvillisuus on lähinnä lehtomaista. Kiviaidan koillispuolella, Likolampeen laskevalla rinteellä, kasvaa synkeä kuusikko.

Iki-pihan pihapiiristä on kerätty talteen runsaasti historiallisen ajan löytöjä, kuten liitupiipun katkelmia, rautaveitsiä ja –solkia. Osa näistä aarteista oli Häkkisillä tallessa, ja ne kuvattiin tarkastuksen yhteydessä. Reikäkiven katkelma (KM 35190) on löytynyt kaivoa ruopatessa, talon lounaispuolelta, 20.7.2005. Paikan koordinaatit ovat 7080 538, 3600 151. Metsikössä, kaivon eteläpuolella, on toinenkin, puukehikolla nykyään reunustettu hete.

Tarkastuksen yhteydessä paikalla todettiin kalmisto, jonka ajoitus ja konteksti jäävät kuitenkin toistaiseksi selvittämättä.

Liitteet:

PK-ote 4322 10 Sivakka

Yleiskarttaluonnos kalmistoalueelsta, ei mittakaavassa.

kuvat:

DG7_470. Valtimo 21 Peri-Sivakka Ikipiha. Kalmiston länsipäädyn kiveyksiä. Hautakuopat pystypaalun takana. Kuvattu lännestä itään. 14.6.2006.

DG7_471. Valtimo 21 Peri-Sivakka Ikipiha. Kalmiston länsipäädyn kiveyksiä. Hautakuopat pystypaalun takana. Kuvattu lännestä itään. 14.6.2006.

DG7_472. Valtimo 21 Peri-Sivakka. Talon mailta kerättyjä historiallisen ajan löytöjä. 14.6.2006.

Valtimo 21 Peri-Sivakka Ikipiha, kalmistoalue.
Yleiskarttaluonnos, ei mittakaavassa.

200 mpy

tervahauta

205 mpy

hautakuoppia

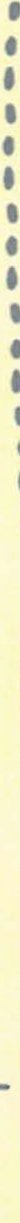
kiviä

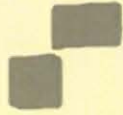
peltoauanioita

kiviaita

talo

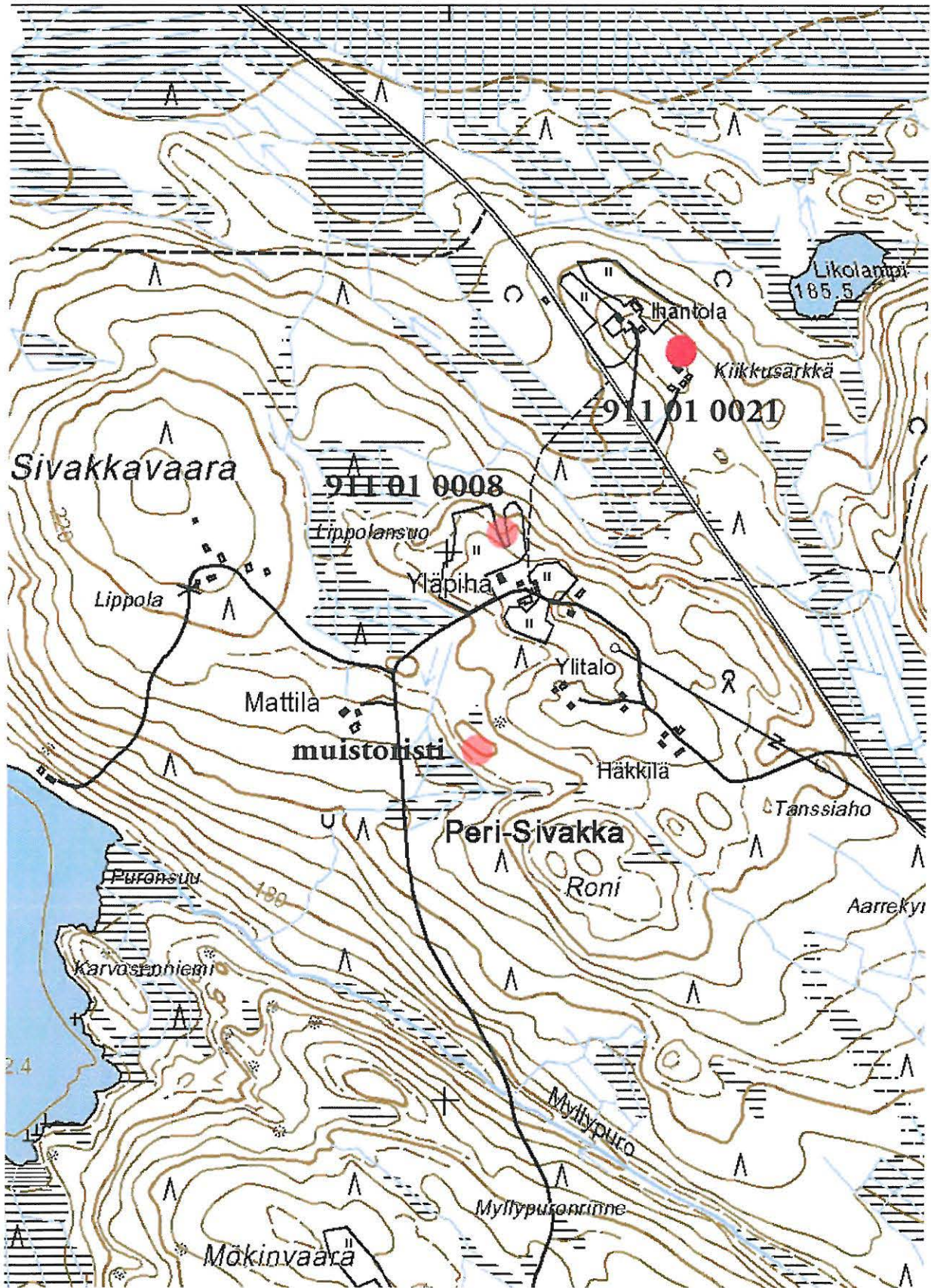

DG7_470 - 471. Valtimo 21 Peri-Sivakka Ikipiha. Kalmiston länsipäädyn kiveyksiä. Hautakuopat pystypaalun takana. Kuvattu lännestä itään. 14.6.2006. Kuva: Oili Forsberg/P-K museo.

DG7_472. Valtimo 21 Peri-Sivakka. Talon mailta kerättyjä historiallisen ajan löytöjä. 14.6.2006. Kuva: Oili Forsberg/P-K museo.

Valtimo 21 Peri-Sivakka Ikipiha, historiallinen hautapaikka. Kobde on merkitty punaisella ympyrällä. Vastaskankaan kalmiston (8) ja muistoristin paikat on merkitty vaalean punaisin ympyröin. Ote peruskartasta 4322 10 Sivakka.

22. Valtimo Murtojärvi Laavu (911 01 0022) |000 010 341

Muinaisjäännöstyyppi: kultti- ja tarinapaikat - karsikkopaikat
Ajoitus: historiallinen
Rauhoitusluokka: 1
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4322 07
Koordinaatit: 7079 090, 3593 990, z 195 mpy
Sijainti: Valtimon luterilaisesta kirkosta 13.8 km pohjoiseen.
Laajuus: Yksittäinen karsikkopuu koordinaattipisteessä.

Lyhyt kohdekuvaus: Karsikkopuu sijaitsee Murtojärven etelärannalla, reilu 300 metriä Murtovaaran talomuseon luoteispuolella. Puu sijaitsee rinteessä, noin 7 metriä rannasta, rinteessä. Rinne on kuivaa louhikkoista männikköä, järven rannat ovat soiset. Karsikkopuun maisema on jylhää ja luonnonkaunista.

Tutkimukset ja löydöt:
Oili Forsberg 2006, inventointi.

Karsikkopuu löytyi yleisövihjeen perusteella 8.6.2006. Mukana kohteessa oli HuK Eeva-Riitta Majoinen.

Karsikkopuu sijaitsee Murtojärven etelärannalla, reilu 300 metriä Murtovaaran talomuseon luoteispuolella. Puu sijaitsee rinteessä, noin 7 metriä rannasta, rinteessä. Rinne on kuivaa louhikkoista männikköä, järven rannat ovat soiset. Karsikkopuun maisema on jylhää ja luonnonkaunista.

Karsikkopuun tauluosa on osittain tuhoutunut. Siinä on runsaasti veistettyjä koloja. Vuosiluku 1905 on erotettavissa taulun yläosassa. Oikealla sivustalla on merkitty 19.61, piste erottuu selvänä, sekä kirjaimet THL. Tämän alapuolella on kruunun leima ylösalaisin. Huolimattomammin on taulun alareunaan veistetty TK 1961 sekä 1999 EP MS.

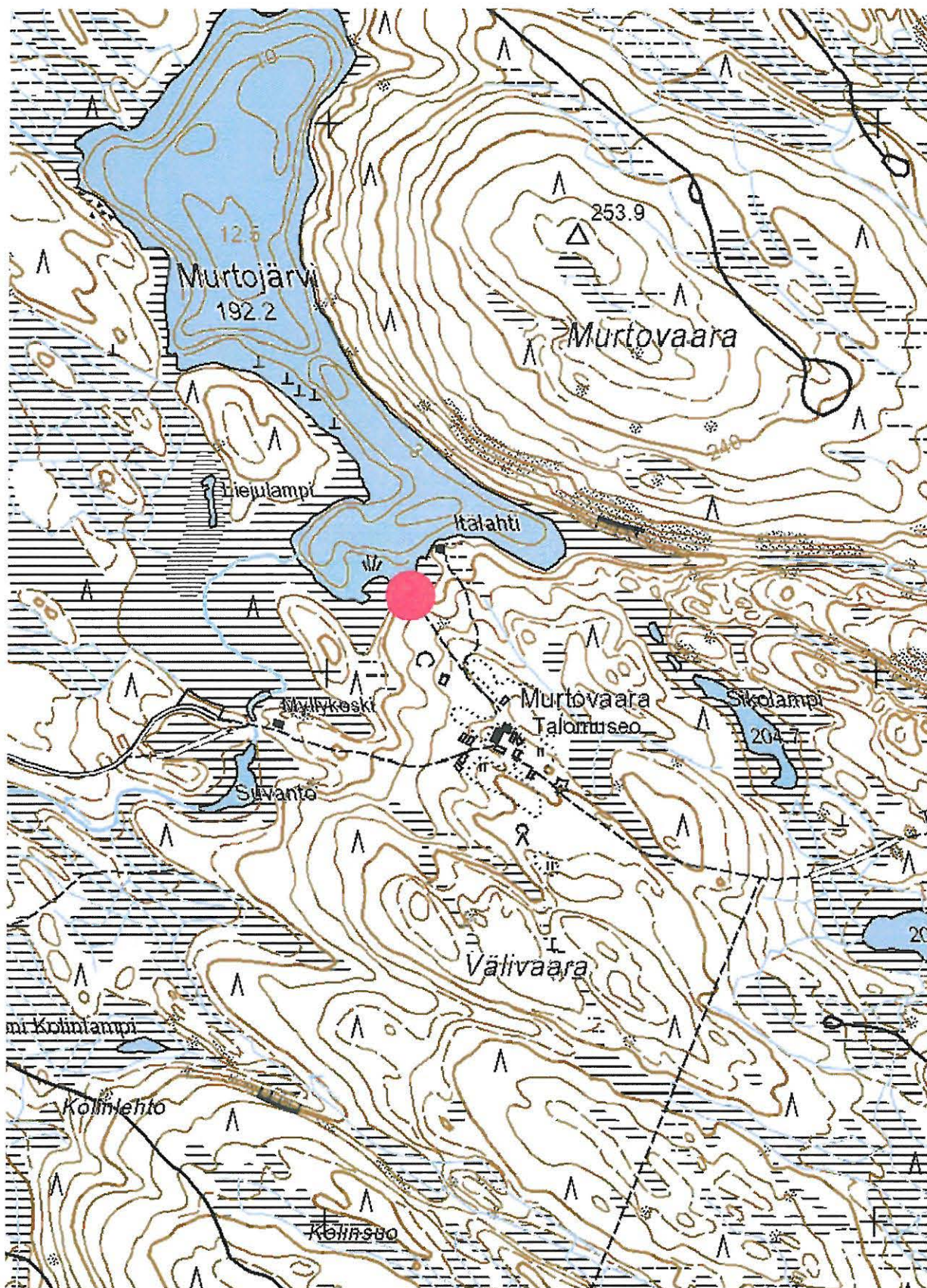
Liitteet:
PK-ote 4322 07

kuvat:

- DG7_464. Valtimo 22 Murtovaara Laavu. Karsikkopuu järven rannalla. Kuvattu pohjoisesta etelään. 8.6.2006.
DG7_465. Valtimo 22 Murtojärvi Laavu. Karsikkopuu 7079 090, 3593 990. Panoraama, kuvattu pohjoisesta etelään. 8.6.2006.
DG7_466. Valtimo 22 Murtojärvi Laavu. Karsikkopuu 7079 090, 3593 990. Panoraama, kuvattu pohjoisesta etelään. 8.6.2006.
DG7_467. Valtimo 22 Murtojärvi Laavu. Karsikkopuu 7079 090, 3593 990. Panoraama, kuvattu pohjoisesta etelään. 8.6.2006.
DG7_468. Valtimo 22 Murtojärvi Laavu. Kaksi venettä Murtojärven rannalla. pohjoisesta etelään. 8.6.2006.

*DG7_465 - 467. Valtimo 22 Murtojärvi Laavu. Karsikkopuu 7079 090, 3593 990. Panoraama, kuvattu pohjoisesta etelään.
8.6.2006. Kuva: Oili Forsberg/P-K museo.*

Valtimo 22 Murtojärvi Laavu, karsikkopuu järven rannalla. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä. Ote peruskartasta 4322 07.

23. Valtimo Karhunpää Toripelto 911 50 0003

mahdollinen myös

Muinaisjäännöstyyppi: työ- ja valmistuspaikat - markkinapaikat
Ajoitus: historiallinen
Rauhoitusluokka: -
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4321 08 Karhunpää
Mj-rekisterin koordinaatit: 7059 491, 3592 617, (Niskalan päärakennus).
Löytöjen koordinaatit: 7059 315, 3592 685, z 115 mpy.
Sijainti: Valtimon luterilaisesta kirkosta 6.8 km kaakkoon.
Laajuus: Löydöt koordinaattipisteen tuntumasta, noin 20 x 20 m.

Lyhyt kohdekuvaus: Kohde sijaitsee Karhunpäässä, Pienen Haapajärven ja Karhujärven yhdistävän Karhujoen niskalla, Niskalan ja Suholan talojen välisellä pellolla. Löytöjä poimittiin avonaisesta pellostalojen välillä kulkevan kylätien pohjoispuoliselta rinteeltä. Pellostalo löytyi myös liitupiipun katkelmia, joita ei kuitenkaan ole luetteloitu. Niskalan talon pellolla on tarinan mukaan ollut kauppapaikka, nelisen sataa metriä kaakkoon sijaitsee myös Torilaniminen talo.

Tutkimukset ja löydöt:

Maarit Lönnberg 1972, inventointi.

Poutiainen et al. 1992. KM 27653:1-3 kvartsi-iskoksia, hioin, liitupiipun katkelma.

Oili Forsberg 2006, inventointi. KM 36002, kvartsia, piitä.

Tarkastin kohteen yhdessä HuK Eeva-Riitta Majoisen kanssa 22.5.2006. Kohde sijaitsee Karhunpäänjoen itärannalla, pellossa, Niskalan talon eteläpuolella. Matkaa Peltolan (911 01 0009) kivikautiselle asuinpaikalle on joitakin satoja metrejä.

Perimätiedon mukaan paikalla on ollut markkinapaikka. Pintapöiminnassa alueelta löytyikin lähinnä historiallisiin aikoihin liittyvää aineistoa. Kvartsin lisäksi pellostalo poimittiin tulus(?)piin palasia sekä liitupiipun kappaleita, joista jälkimmäisiä ei kuitenkaan ole luetteloitu. Kvartseista huolimatta en pitäisi kohdetta automaattisesti kivikautisena asuinpaikkana, sillä kvartsia näyttää yleisesti löytyvän myös tällaisista varhaishistoriallisista kohteista.

Liitteet:

PK-ote 4321 08 Karhunpää

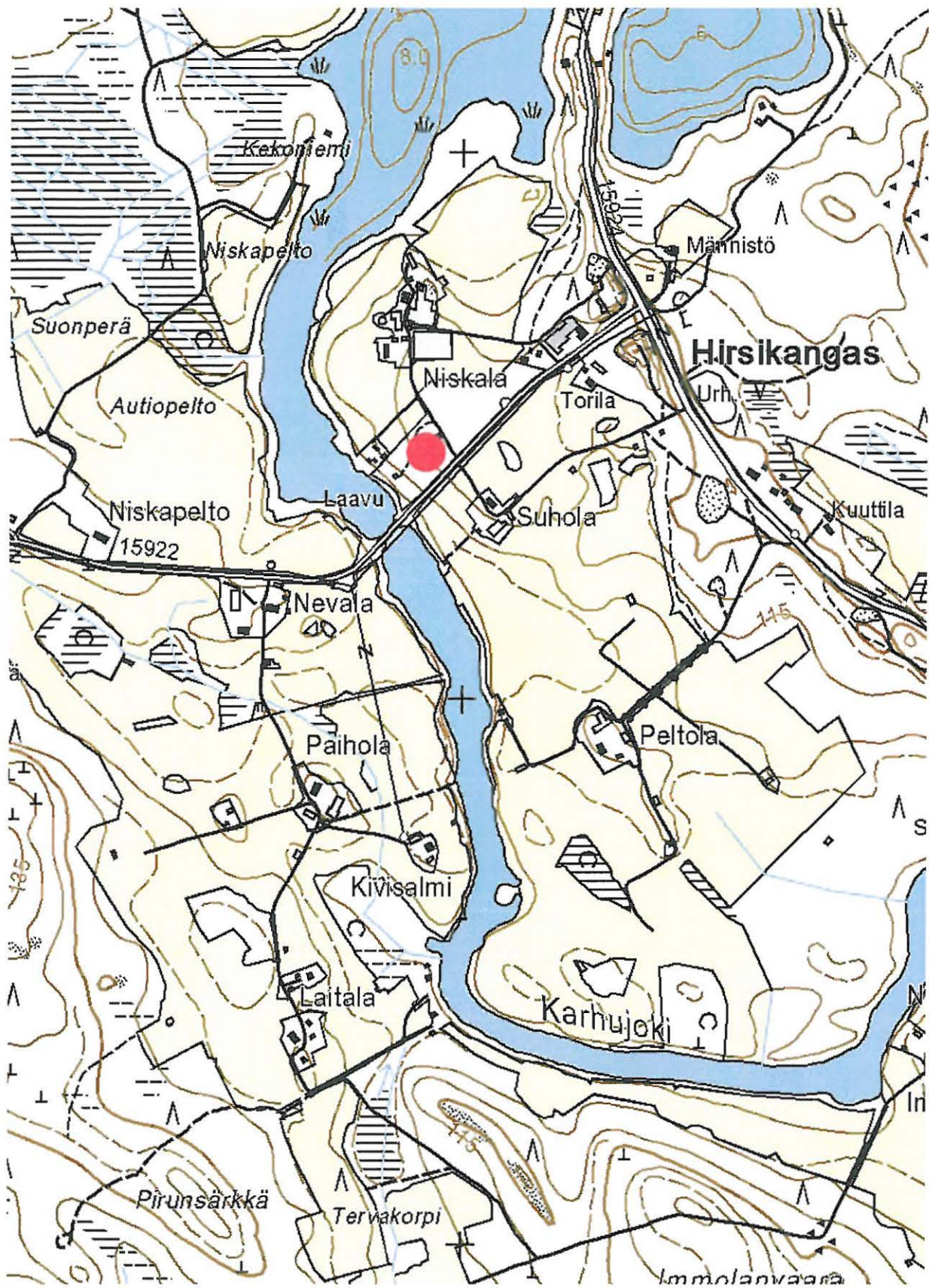
kuvat:

DG7_418. Valtimo Karhunpää Toripelto (911 50 0004), historiallinen markkinapaikka. Panoraama, kuvattu idästä länteen. 22.5.2006.

DG7_419. Valtimo Karhunpää Toripelto (911 50 0004), historiallinen markkinapaikka. Panoraama, kuvattu idästä länteen. 22.5.2006.

DG7_418 - 419. Valtimo Karhunpää Toripelto (911 50 0004), historiallinen markkinapaikka. Panoraama, kuvattu idästä länteen. 22.5.2006. Kuva: Oili Forsberg/P-K museo.

Valtimo Karhunpää 50 03 Toripelto, historiallinen markkinapaikka. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä. Ote peruskartasta 4321 08 Karhunpää.

24. Valtimo Koiravaara Murtovaara 911 50 0004

<i>Muinaisjäännöstyyppi:</i>	kultti- ja tarinapaikat - karsikkopaikat
<i>Ajoitus:</i>	historiallinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	1
<i>Lukumäärä:</i>	1
<i>Peruskartta:</i>	4322 07
<i>Mj-rekisterin koordinaatit:</i>	7078 825, 3594 162 (päärakennus)
<i>Puun koordinaatit:</i>	7078 762, 3594 286.
<i>Sijainti:</i>	Valtimon luterilaisesta kirkosta 13.6 km pohjoiseen.
<i>Laajuus:</i>	Yksittäinen karsikkopuu koordinaattipisteessä.

Lyhyt kohdekuvaus: Murtovaaran talomuseon päärakennuksesta noin 100 m kaakkoon, polun varressa, on suuri petäjä, jonka kyljessä on useita vuosilukuja ja nimikirjaimia. Karsikkopuu sijaitsee museoalueen aidatun pihan ulkopuolella, havupuuvaltaisen metsikön puolella.

Tutkimukset ja löydöt:

Maarit Lönnberg 1972, inventointi.
Oili Forsberg 2006, inventointi.

Tarkastin kohteen 9.5.2006 yhdessä HuK Eeva-Riitta Majoisen kanssa. Karsikkopuu sijaitsee Murtovaaran talomuseon pihapiirin reunalla. Tila, joka oli alkujaan kruununtorppa, muodostettiin isonjaon jälkeen. Kaksi vuosisataa asutti tilaa Lipposten suku. Museoksi Murtovaara tuli 1972. Tilalla on 16 rakennusta, joista vanhimmat ovat 1700-luvulta.

Karsikkomänty kasvaa kivikkoisessa, havupuuvaltaisessa metsässä. Siinä on kaksi ”taulua”, joista päätaulussa on runsaasti kaiverruksia. Ylinnä on vuosiluku 1861 (?), sen alla 1837 MK – 1865, jonka alapuolella risti ja 1903. Tämän alla on kaiverrus JM 18 1/3 9; viimeinen numero on lohjennut puun kyljestä. Taulun alakulmassa on kaiverrus 19 3/7 43 HL, alimmaisena 1939, jonka alla 5, mutta tästä on taas pala murtunut. Muitakin epäselvempiä kaiverruksia taulussa voi erottaa.

Vastapuolella puun runkoa, pienemmässä ”taulussa”, on karsikkopuille ominaisia reikäkaiverruksia sekä viiltoja.

Liitteet:

PK-ote 4322 07

kuvat:

DG7_404. Valtimo 911 50 0004 Murtovaara. Karsikkopuu talomuseon pihapiirin tuntumassa, 7078 762, 3594 286. 9.5.2006.

DG7_405. Valtimo 911 50 0004 Murtovaara. Karsikkopuu talomuseon pihapiirin tuntumassa, 7078 762, 3594 286. 9.5.2006.

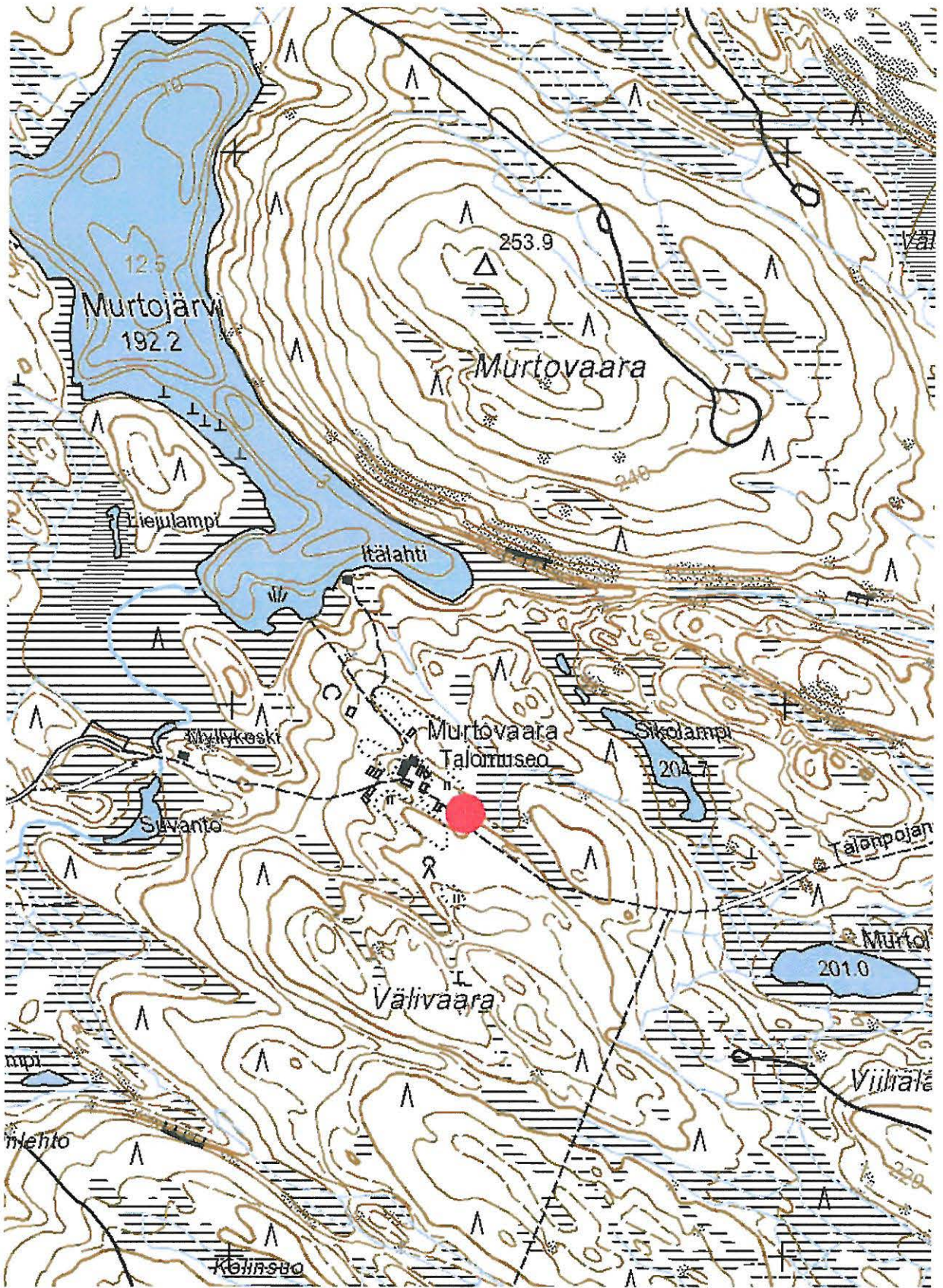
DG7_406. Murtovaaran talomuseon pihapiiriä karsikkopuulta katsottuna. Kuvattu kaakosta luoteeseen. 9.5.2006.

DG7_406. Valtimo 911 50 0004 Murtovaara. Murtovaaran talomuseon pihapiiriä karsikko-puulta katsottuna. Kuvattu kaakosta luoteeseen. 9.5.2006. Kuva: Oili Forsberg/P-K museo.

DG7_404. Valtimo 911 50 0004 Murtovaara. Karsikko-puu talomuseon pihapiirin tuntumassa. 9.5.2006. Kuva: Oili Forsberg/P-K museo.

Valtimo 911 50 0004 Murtovaara, karsikkopuu. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä. Ote peruskartasta 4322 07.

25. Valtimo Koppelojärvi Kalmasaari 911 50 0007

<i>Muinaisjäänöstyyppi:</i>	hautapaikat - hautasaaret
<i>Ajoitus:</i>	historiallinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	-
<i>Lukumäärä:</i>	1
<i>Peruskartta:</i>	4321 06
<i>Koordinaatit:</i>	7067 856, 3580 796, z
<i>Sijainti:</i>	Valtimon luterilaisesta kirkosta 9.6 km länsiluoteeseen.
<i>Laajuus:</i>	-
<i>Lyhyt kohdekuvaus:</i>	Kalmasaarelle kerrotaan haudatun venäläisiä. Keskellä saarta on aukea paikka, jossa on näkyvissä painanteita.

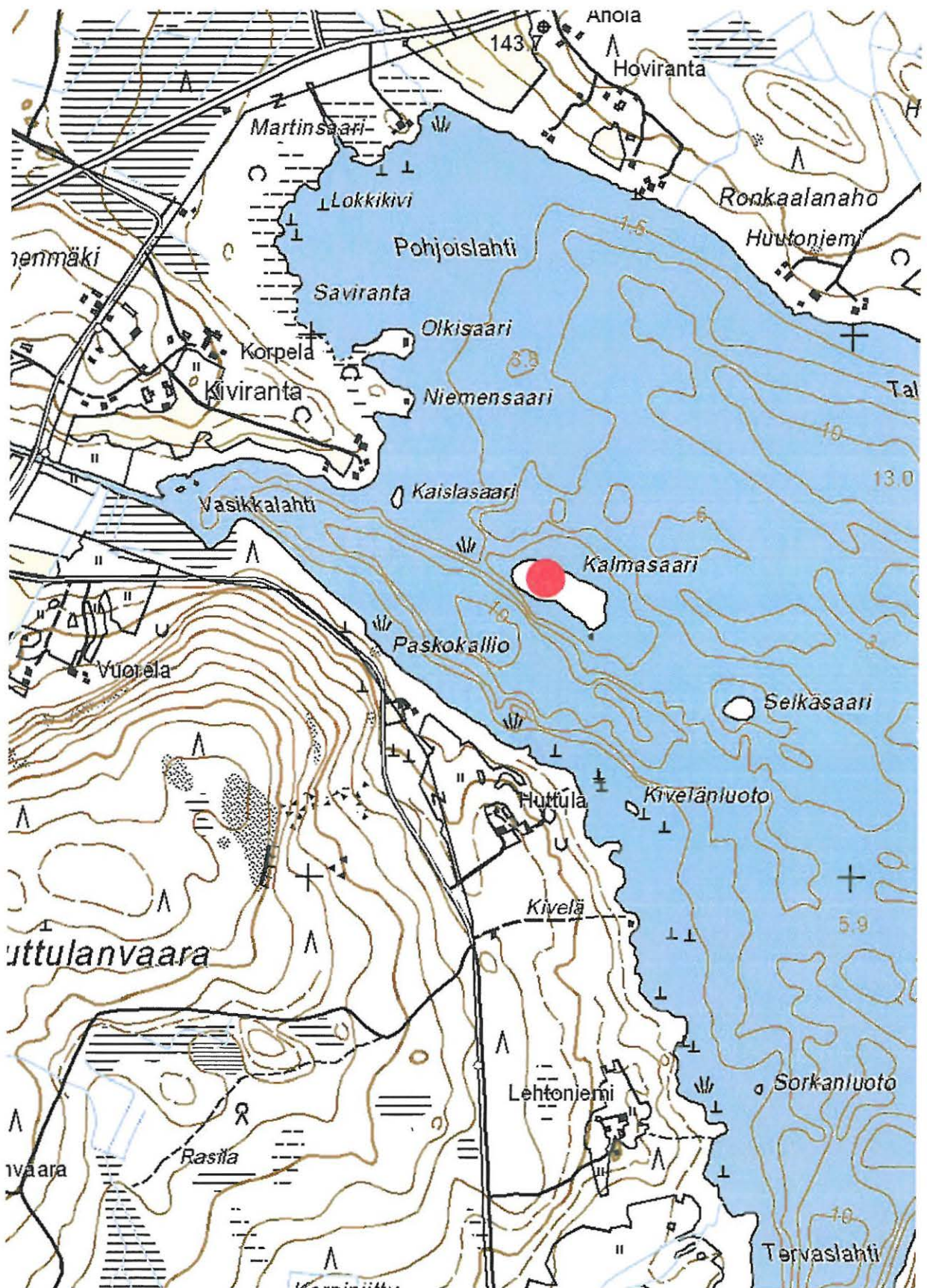
Tutkimukset ja löydöt:
Oili Forsberg 2006, inventointi.

Mistä Mj-rekisterin tiedot hautauksista ovat peräisin, jäi epäselväksi. Kesän 2006 inventoinnissa ei itse saareen päästy käymään, vaan sitä kuvattiin järven rannalta.

Liitteet:
PK-ote 4321 06

kuvat:
DG7_453. Valtimo 911 50 0007 Koppelojärvi Kalmasaari. Saari häämöttää taustalla. Kuvattu lounaasta koilliseen. 7.6.2006.

Valtimo Koppelojärvi 911 50 0007 Kalmasaari, historiallinen hautapaikka. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä. Ote peruskartasta 4321 06 Koppelo.

Tentatiivikohteet

26. Valtimo Rasimäki Kuopparinne 1000 010 342

<i>Muinaisjäännöstyyppi:</i>	asuinpaikat ? mahdollinen mj
<i>Ajoitus:</i>	kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	0
<i>Lukumäärä:</i>	1
<i>Peruskartta:</i>	4322 04
<i>Koordinaatit:</i>	7074 734, 3579 613, z 130 mpy.
<i>Sijainti:</i>	Valtimon luterilaisesta kirkosta 14 km luoteeseen.
<i>Laajuus:</i>	Löydöt koordinaattipisteestä.
<i>Lyhyt kohdekuvaus:</i>	Löydöt poimittiin Rumojoen itärannalta, Pihkakosken itäpuoliselta pellolta, Nahkakosken luoteispuolelta. Löytökohta on hiekaista pellon ylärinnettä Kuopparinteen talon eteläpuolella. Paikalla voi olla kivikautinen asuinpaikka.

Tutkimukset ja löydöt:

Oili Forsberg 2006, inventointi. KM 36003, palanutta luuta.

Tarkastin kohteen 7.6.2006. Se sijaitsee Rasimäessä, Rumonjoen itäpuolella, pellossa. Täältä, koordinaattien osoittamasta kohdasta, poimin palanutta luuta sekä liippakiven. Jälkimmäistä ei luetteloitu. Kohta sijaitsee 130 mpy.

Pellot ovat saviset ja joelle saakka avoimet. Tarkastuksessa ei kohden luun sirun lisäksi muualta pellosta löytynyt merkkejä esihistoriallisesta asutuksesta. Kohde on tentatiiviasuinpaikka.

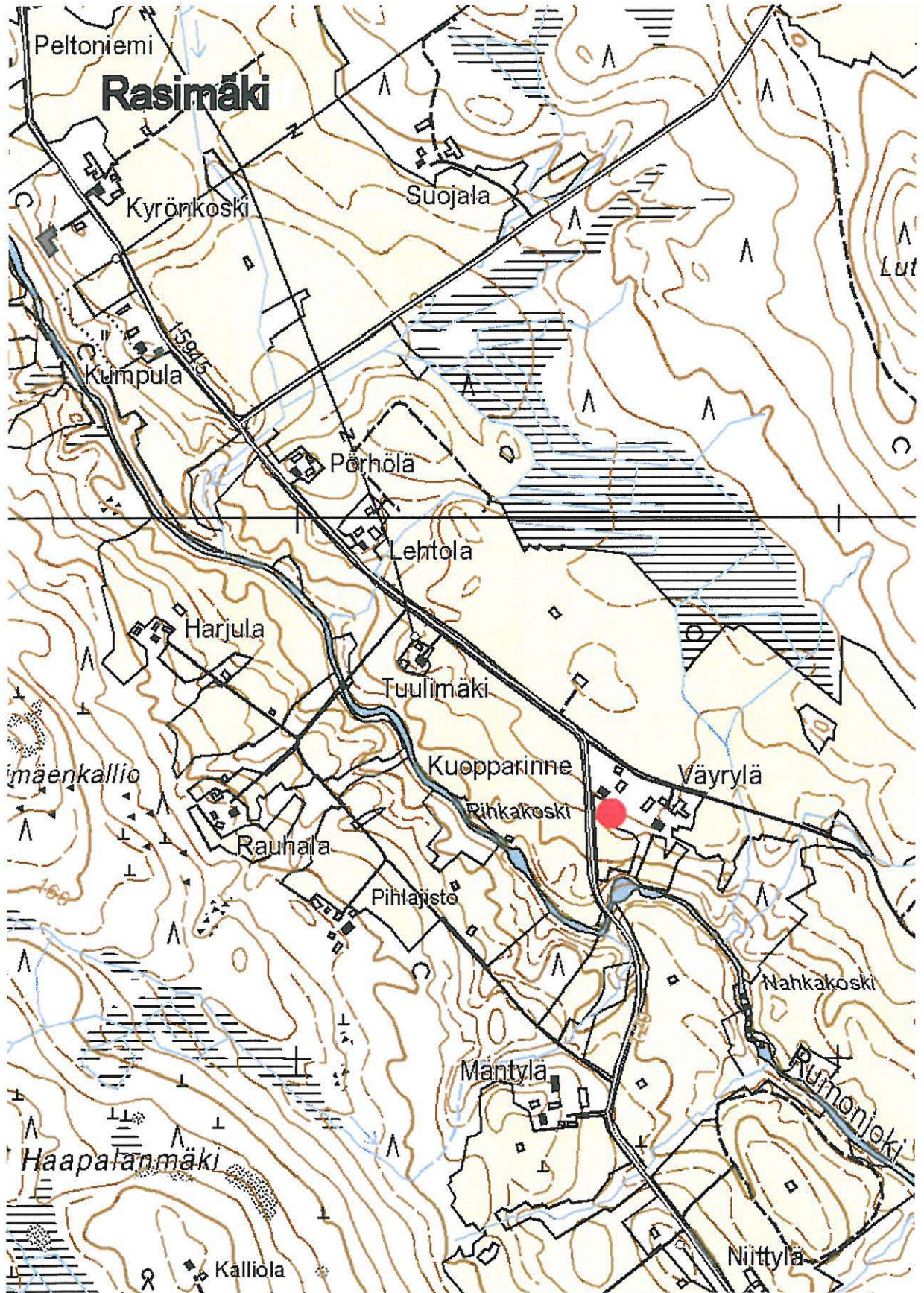
Liitteet:

PK-ote 4322 04

kuvat:

DG7_454. Valtimo Kuopparinne. Palanutta luuta ylärinteestä, talon ja navetan alapuolelta. Kuvattu etelästä pohjoiseen. 7.6.2006.

Valtimo Rasimäki Kuopparinne, tentatiivikohde. Kivikautisia löytöjä punaisen ympyrän alueelta. Ote peruskartasta 4322 04.

Irtolöytökohteet

27. Valtimo Sivakkajoki Myllykoski 1000 010 343

<i>Muinaisjäännöstyyppi:</i>	löytöpaikat - irtolöytöpaikat
<i>Ajoitus:</i>	kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	0
<i>Lukumäärä:</i>	1
<i>Peruskartta:</i>	4322 10 Sivakka
<i>Koordinaatit:</i>	7071 543, 3598 296, z 135 mpy.
<i>Sijainti:</i>	Valtimon luterilaisesta kirkosta 10.2 km koilliseen.
<i>Laajuus:</i>	Esine on löytynyt koordinaattipisteen osoittamasta kohdasta.
<i>Lyhyt kohdekuvaus:</i>	Taltan on löytänyt Eeva Korhonen toukokuussa 2004 istuttaessaan koivuntaimia omistamalleen maalle Sivakkajoen Myllykoskella. Alue on entistä peltoa. Rinne laskee löytöpaikan alapuolella idässä jyrkästi jokea kohti.

Tutkimukset ja löydöt:

Eeva Korhonen 2004, irtolöytö. KM 36004, poikkitalta.
Oili Forsberg 2006, inventointi.

Tarkastin kohteen 8.6.2006, sen jälkeen, kun esineen löytäjä, Eeva Korhonen, oli ottanut minuun yhteyttä kertoen löydöstään. Mukana kohteen tarkastuksessa oli HuK Eeva-Riitta Majoinen.

Eeva Korhonen löysi taltan omistamaltaan vanhalta pellolta toukokuussa 2004, jolloin hän istutti alueelle koivuntaimia. Löytökohta (koordinaatit yllä) sijaitsee Sivakkajoen länsirannalla, Myllykosken yläpuolella, vanhan peltorinteen päällä. Rinne nousee jyrkästi joelta.

Tarkastushetkellä koivut kasvoivat jo hyvää kyytiä, eikä entisessä pellossa voitu havaita mitään suoranaisesti asuinpaikkaan viittaavaa. Topografian puolesta alue soveltuisi hyvinkin pyyntiyhteisön asuinpaikaksi. Löytäjä kykeni osoittamaan löytöpaikan muutaman metrin tarkkuudella, mistä löydön koordinaatit ovat peräisin.

Liitteet:

PK-ote 4321 09, 4321 12, 4322 07, 4322 10

kuvat:

DG7_461. Valtimo Sivakkajoki Myllykoski. Eeva Korhosen taltan, KM 36004, löytötienoota rinteessä, jonka alapuolella virtaa Sivakkajoki. Panoraama, kuvattu pohjoisesta etelään. 8.6.2006.

DG7_462. Valtimo Sivakkajoki Myllykoski. Eeva Korhosen taltan, KM 36004, löytötienoota rinteessä, jonka alapuolella virtaa Sivakkajoki. Panoraama, kuvattu pohjoisesta etelään. 8.6.2006.

DG7_473. Valtimo Sivakkajoki Myllykoski. Taltta, KM 36004. Eeva Korhosen toukokuussa 2004 löytämä esine.

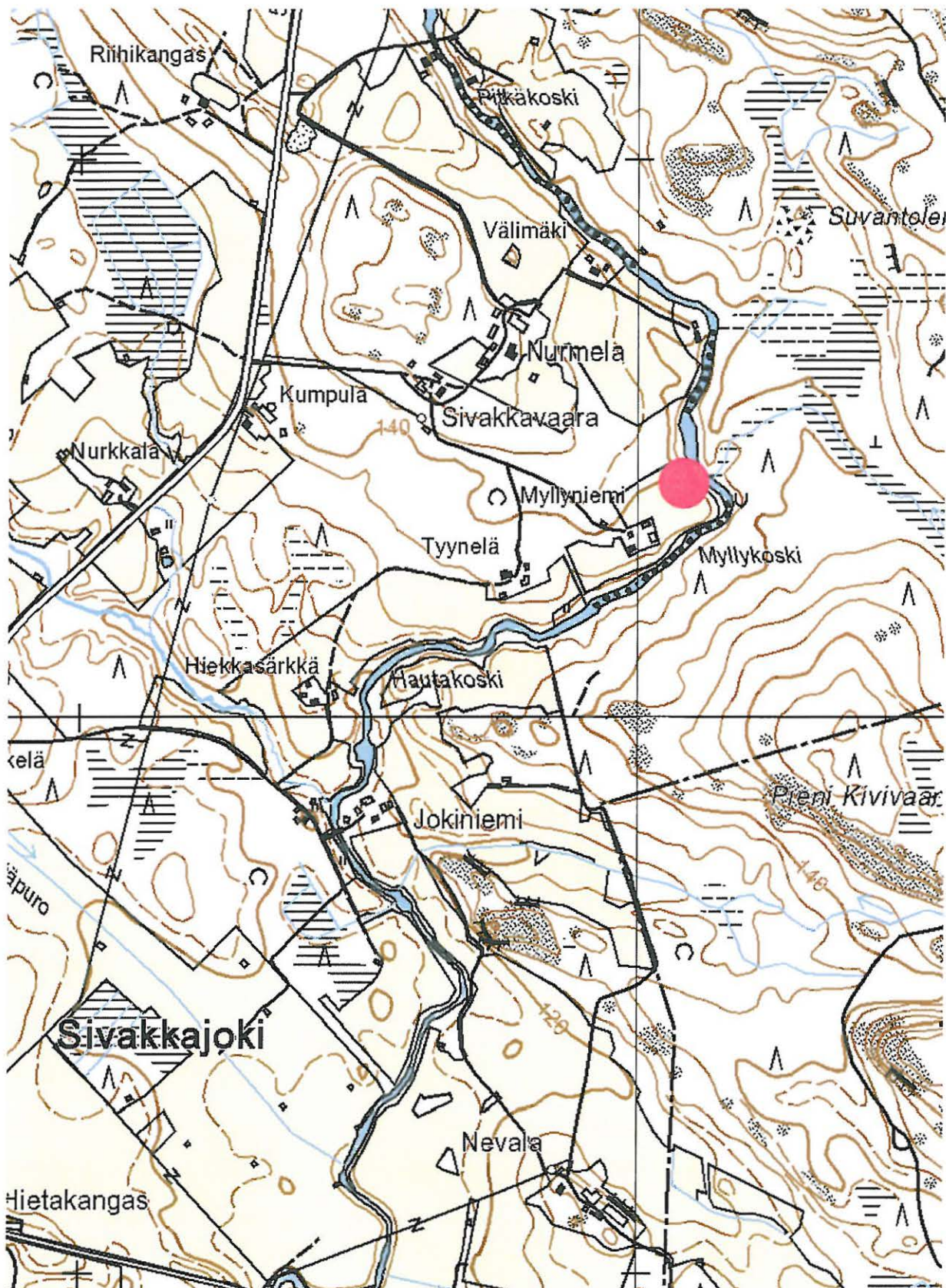
DG7_474. Valtimo Sivakkajoki Myllykoski. Taltta, KM 36004. Eeva Korhosen toukokuussa 2004 löytämä esine.

DG7_461 - 462. Valtimo Sivakkajoki Myllykoski. Eeva Korhosen taltan, KM 36004, löytötienoota rinteessä, jonka alapuolella virtaa Sivakkajoki. Panoraama, kuvattu pohjoisesta etelään. 8.6.2006. Kuva: Oili Forsberg/P-K museo.

DG7_474. Valtimo Sivakkajoki Myllykoski. Taltta, KM 36004. Eeva Korhosen toukokuussa 2004 löytämä esine. Kuva: Oili Forsberg/P-K museo.

Valtimo Sivakkajoki Myllykoski, irtolöytökohde. Taltan (KM 36004) löytöpaikka on merkitty punaisella ympyrällä. Otteet peruskartoista 4322 10 Sivakka, 4321 09 Valtimo, 4321 12 Saramojoki ja 4322 07.

28. Valtimo Ylä-Valtimo Ilomäki

Muinaisjäänöstyyppi: löytöpaikat - irtolöytöpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 0
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4321 09 Valtimo
Koordinaatit: 7067 165, 3591 650, z 107.5 – 110 mpy
Sijainti: Valtimon luterilaisesta kirkosta 2.2 km koilliseen.

Lyhyt kohdekuvaus: Kirves on löytynyt maan pinnalta, alavalta savipelloilta, läheltä rantaa.

Tutkimukset ja löydöt:

Esteri Hampinen, irtolöytö. KK10, pohjalainen kirves
Maarit Lönnberg 1972, inventointi.
Oili Forsberg 2006, inventointi.

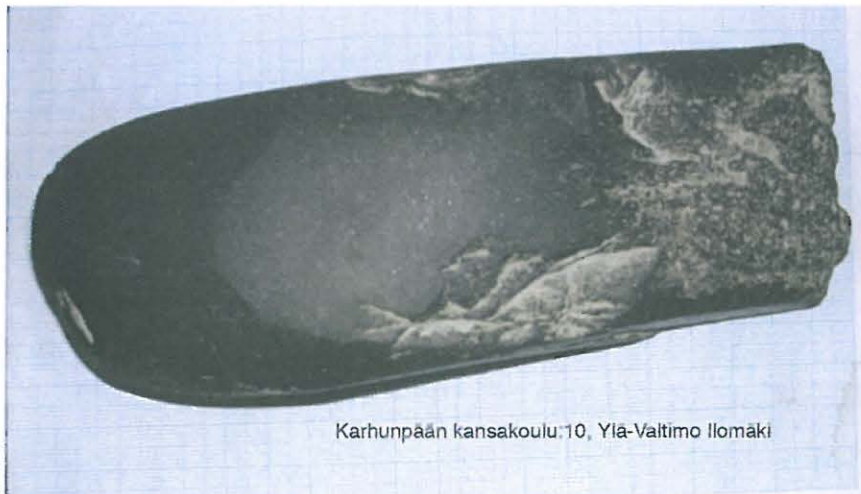
Kohde tarkastettiin 7.6.2006. Ilomäen pellot kasvoivat voikukkaa näihin aikoihin, eikä uusia havaintoja kirveen löytöpaikalta tehty.

Liitteet:

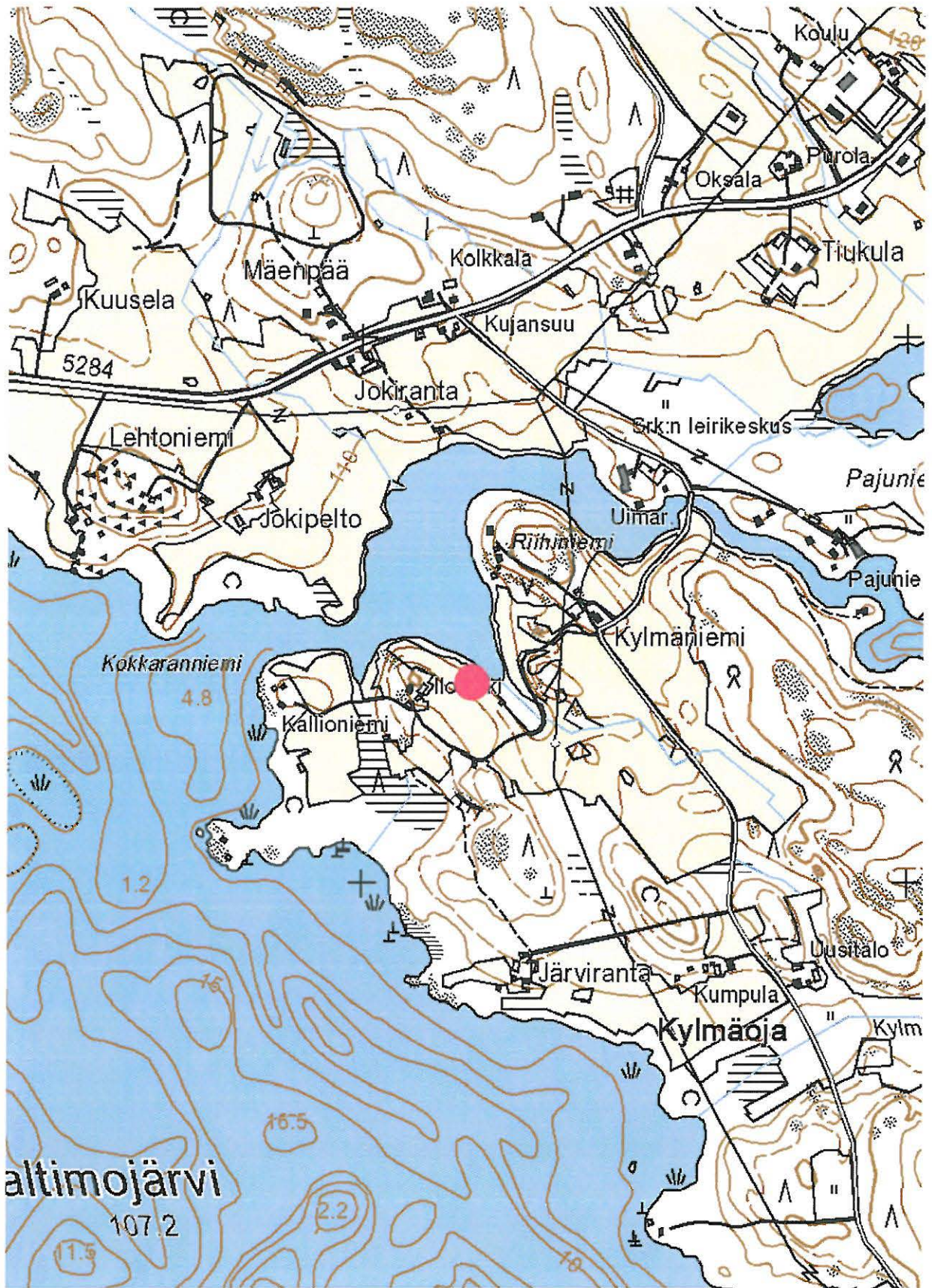
PK-ote 4321 09

kuvat:

DG7_605. Karhunpään kansakoulun kokoelmat 10. Pohjalainen kirves Ylä-Valtimon Ilomäestä. 23.5.2006.

Karhunpään kansakoulu, 10, Ylä-Valtimo Ilomäki

Valtimo Ylä-Valtimo Ilomäki, irtolöytöpaikka. Pohjalaisen kirveen (KK 10) löytöpaikka on merkitty punaisella ympyrällä. Ote peruskartasta 4321 09 Valtimo.

29. Valtimo Kauppila

Muinaisjäännöstyyppi: löytöpaikat - irtolöytöpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 0
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4321 09 Valtimo
Koordinaatit: 7064 240, 3590 769 (talon koordinaatit)
Sijainti: Valtimon luterilaisesta kirkosta 1.3 km eteläkaakkoon.

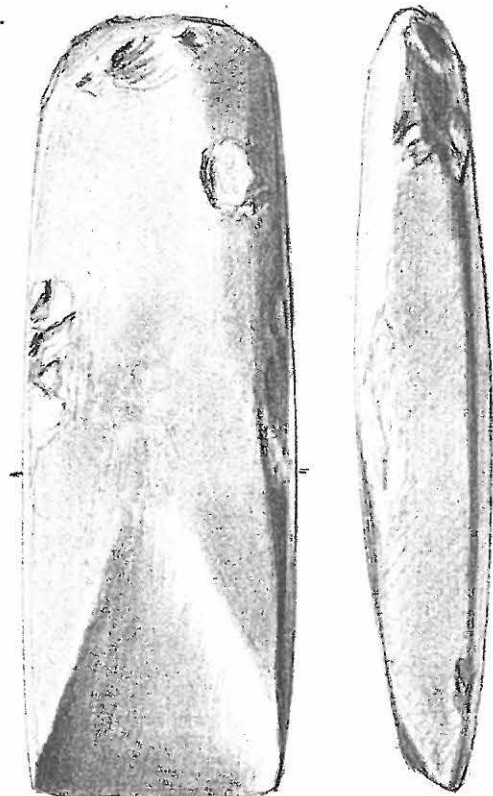
Lyhyt kohdekuvaus: Löytöpaikka sijaitsee Valtimon kirkonkylän eteläpuolella, Kauppilan talon mailla. Esine on löytynyt matalalta, saviselta peltokumpareelta Kylänlahden itärannalta.

Tutkimukset ja löydöt:
Emil Sarasoja, irtolöytö. NuM 2457, kourutalalta.
Maarit Lönnberg 1972, inventointi.
Oili Forsberg 2006, inventointi.

Kohde tarkastettiin 12.6.2006. Kourutalalta NuM 2457 on löytynyt aikoinaan Kauppilan talon mailta, ”Emil Sarasojan pellosta”. Inventoinnin aikana talon pellot olivat nurmella, eikä niitä päästy tarkemmin tutkistelemaan.

Liitteet:
PK-ote 4321 09 Valtimo
Museoviraston verifikaatin piirros esineestä NuM 2457.

kuvat:
DG7_593. Nurmeksen museon näyttelyssä ovat esineet.
10.5.2006.
DG7_597. Nurmeksen museo. Kourutaltoja. 10.5.2006.

Kourutalalta, NuM 2457, Emil Sarasojan pellosta, nyk. Kauppilan mailta.

Valtimo Kauppila, irtolöytökohde. Kourutaltan (NuM 2457) löytöpaikka on merkitty punaisella ympyrällä. Ote peruskartasta 4321 09 Valtimo.

30. Valtimo Haapajärvi Ruotinsaari

Muinaisjäännöstyyppi: löytöpaikat - irtolöytöpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 0
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4321 09 Valtimo
Koordinaatit: 7061 413, 3590 150, z 104 mpy
Sijainti: Valtimon luterilaisesta kirkosta 4.1 km etelälounaaseen

Lyhyt kohdekuvaus: Esine on löytynyt Haapajärven Ruotinsaaren kivikkoiselta etelärannalta. Mitä ilmeisimmin kyseessä on irtolöytö.

Tutkimukset ja löydöt:

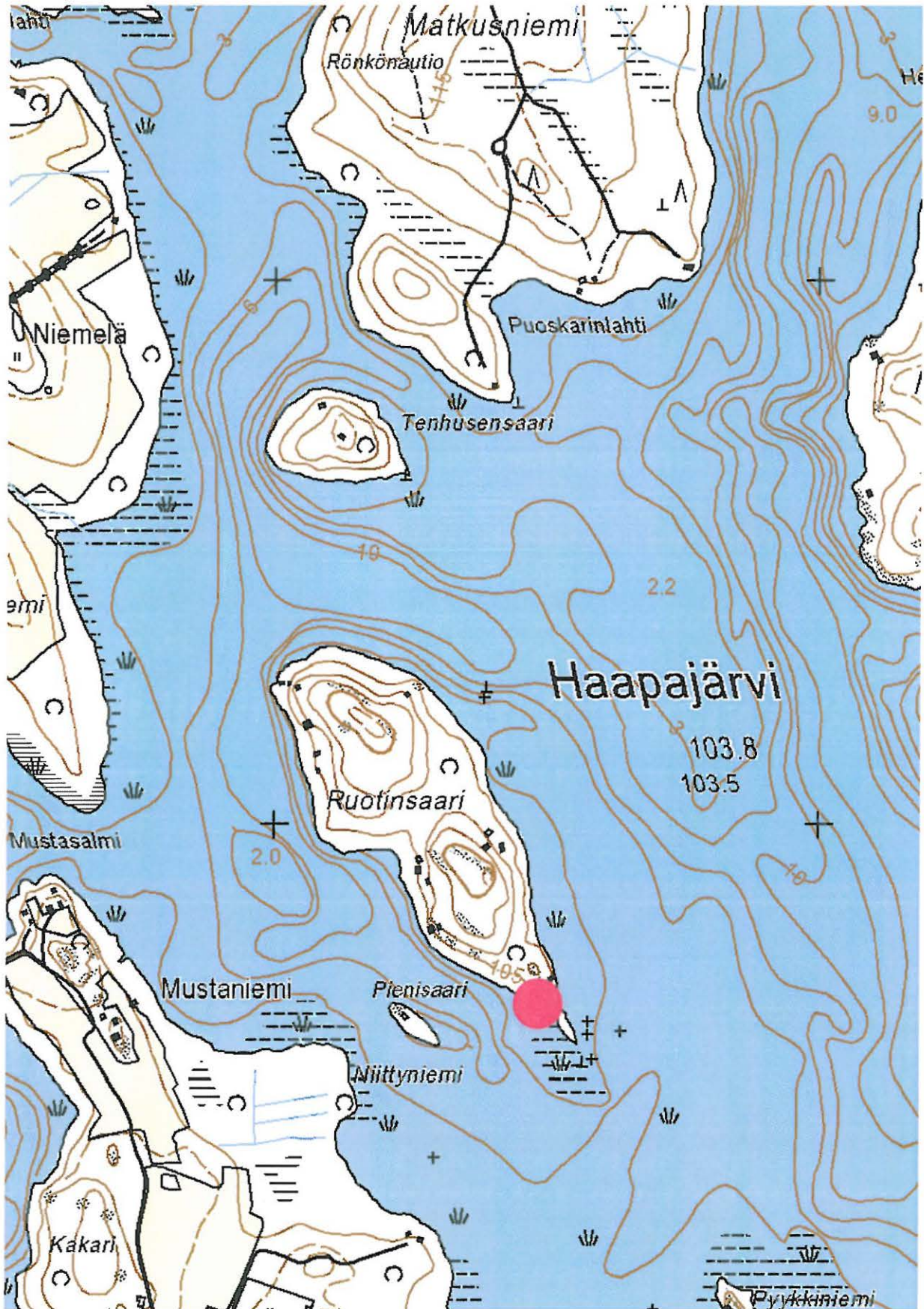
Anja Puoskari 1963, irtolöytö. KM 15874, reikäkiven katkelma
Maarit Lönnberg 1972, inventointi.

Kohdetta ei päästy tarkastamaan kesän 2006 inventoinnin aikana.

Liitteet:

PK-ote 4321 09Valtimo

kuvat: -

Valtimo Haapajärvi Ruotinsaari, irtolöytökohde. Reikäkiven (KM 15874) löytöpaikka on merkitty punaisella ympyrällä. Ote peruskartasta 4321 09 Valtimo.

31. Valtimo Haapajärvi Mustaniemi

Muinaisjäännöstyyppi: löytöpaikat - irtolöytöpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 0
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4321 09 Valtimo
Koordinaatit: 7061 279, 3589 435, z 105 mpy
Sijainti: Valtimon luterilaisesta kirkosta 4.2 km etelälounaaseen

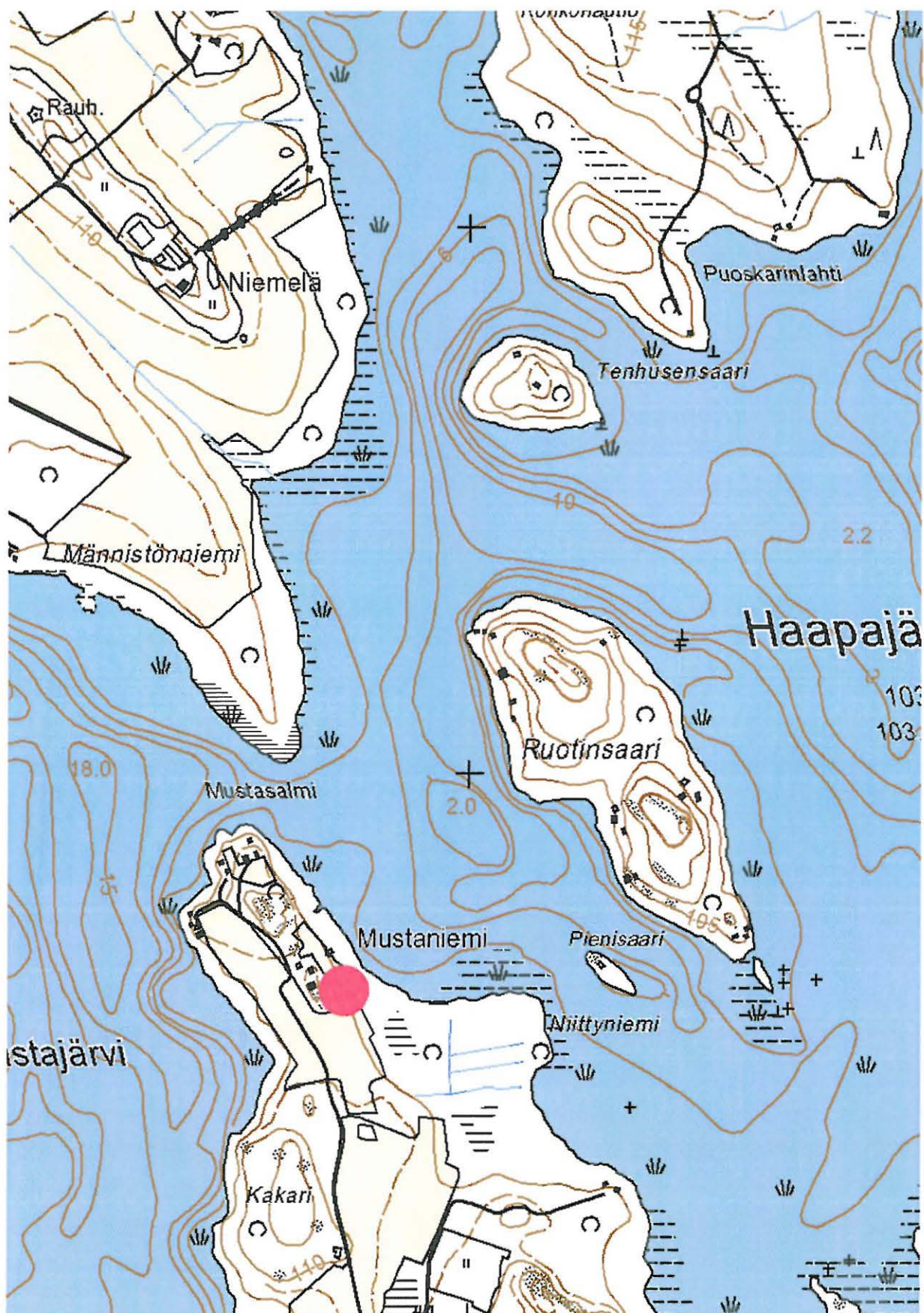
Lyhyt kohdekuvaus: Esineen on löytänyt 1960-luvun alkupuolella Johannes Tuhkanen Haapajärven Mustaniemen asuinrakennuksen kaakkoispuolelta pellostä. Esineen löytöpaikka sijaitsee noin 30 metriä talosta, ja se löytyi noin 25 cm syvyydestä kynnon yhteydessä. Löytökorkeudesta päätellen esine on ilmeisesti irtolöytö.

Tutkimukset ja löydöt:
Johannes Tuhkanen, irtolöytö. KM 19093, oikokirves.
Maarit Lönnberg 1972, inventointi.
Oili Forsberg 2006, inventointi.

Kohde tarkastettiin 12.6.2006. Mustaniemen pellot olivat nurmella, eikä uusia havaintoja irtolöytöpaikalta tehty.

Liitteet:
PK-ote 4321 09 Valtimo

kuvat: -

Valtimo Haapajärvi Mustaniemi, irtolöytökohde. Kirveen (KM 19093) löytöpaikka on merkitty punaisella ympyrällä. Ote peruskartasta 4321 09 Valtimo.

32. Valtimo Kortejärvi Kallio

<i>Muinaisjäännöstyyppi:</i>	löytöpaikat - irtolöytöpaikat
<i>Ajoitus:</i>	kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	0
<i>Lukumäärä:</i>	1
<i>Peruskartta:</i>	4321 08 Karhunpää
<i>Koordinaatit:</i>	7059 302, 3596 291, z 107.5 – 110 mpy
<i>Sijainti:</i>	Valtimon luterilaisesta kirkosta 8.6 km kaakkoon
<i>Lyhyt kohdekuvaus:</i>	Taltoa on löytynyt Kortejärven itärannalta toukokuussa 1967, läheltä rautatietä. Alue oli tuolloin peltona. Jo Lönnbergin tarkastusaikana pelto oli viljelemättä, ja se kasvoi heinää.

Tutkimukset ja löydöt:

Jalmari Schön 1967, irtolöytö. KK5, itäkarjalainen taltoa.

Maarit Lönnberg 1972, inventointi.

Oili Forsberg 2006, inventointi.

Kohde tarkastettiin 31.5.2006 yhdessä HuK Eeva-Riitta Majoisen kanssa. Pellon paikkaa ei voi juuri enää tunnistaa. Sijaintitieto onkin peräisin Lönnbergin inventointiraportin kartasta. Anti paikalla käynnistä jäi laihaksi.

Liitteet:

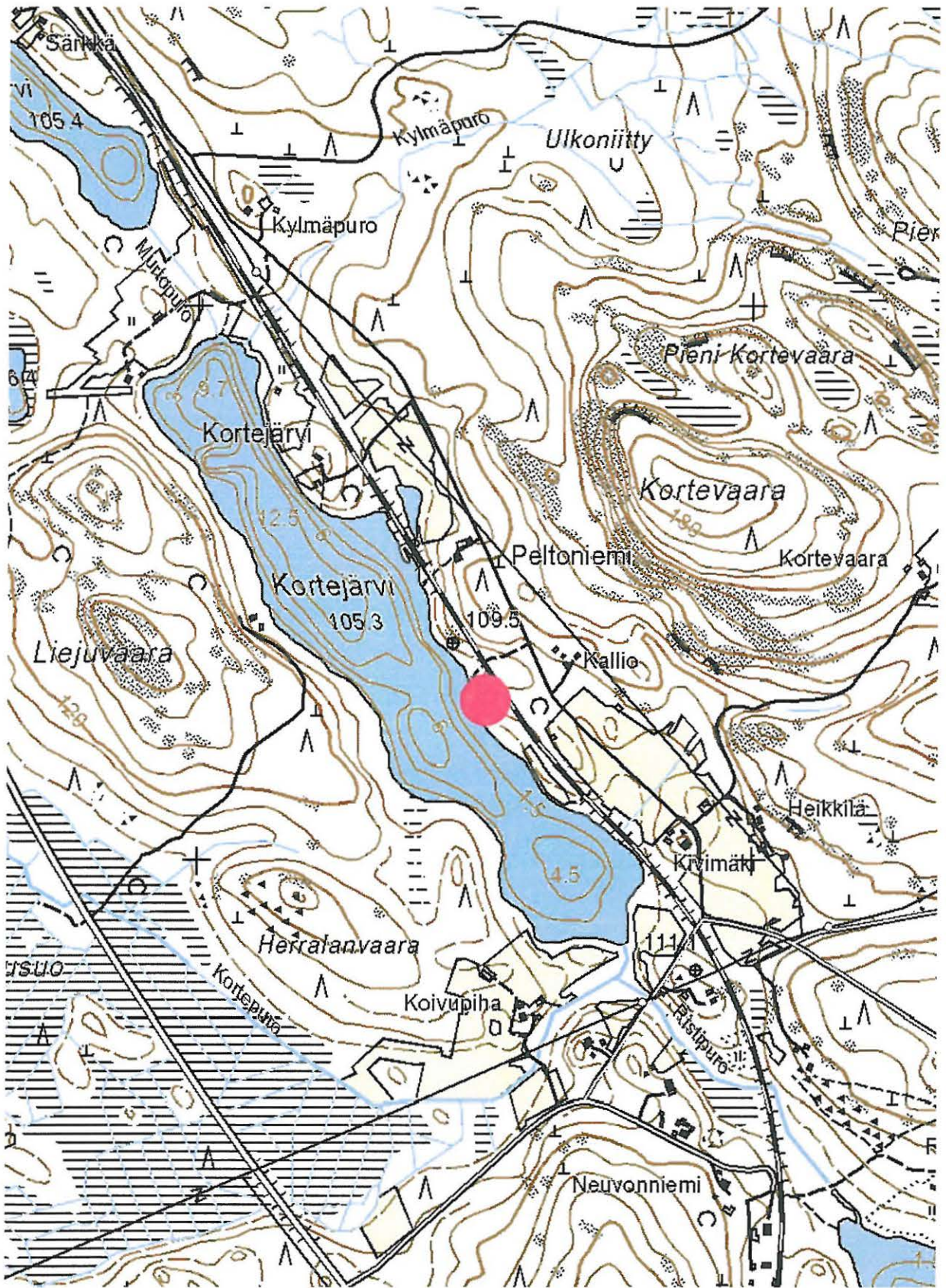
PK-ote 4321 08 Karhunpää

kuvat:

DG7_601. Karhunpään kansakoulun kokoelmat 5. Itäkarjalainen taltoa Karhunpään Kortejärven Kalliosta. 23.5.2006.

Karhunpään kansakoulu 5, Karhunpää Kortejärvi Kallio

Valtimo Kortejärvi Kallio, irtolöytökohde. Itäkarjalaisen taltan (KK 5) löytöpaikka on merkitty punaisella ympyrällä. Ote peruskartasta 4321 08 Karhunpää.

33. Valtimo Kortejärvi

Muinaisjäännöstyyppi: löytöpaikat - irtolöytöpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 0
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4321 08 Karhunpää
Koordinaatit: 7059 715, 3595 964, z 110 – 112.5 mpy
Sijainti: Valtimon luterilaisesta kirkosta 8.2 km kaakkoon

Lyhyt kohdekuvaus: Löytöpaikka sijaitsee Kortejärven itärannalla olevalla korkealla niemellä, puolisen kilometriä luoteeseen Kortejärven Kallion löytöpaikalta (KK5, itäkarjalainen taltta). Esine on löytynyt ojan kaivuun yhteydessä noin puolen metrin syvyydestä, savimaasta.

Tutkimukset ja löydöt:

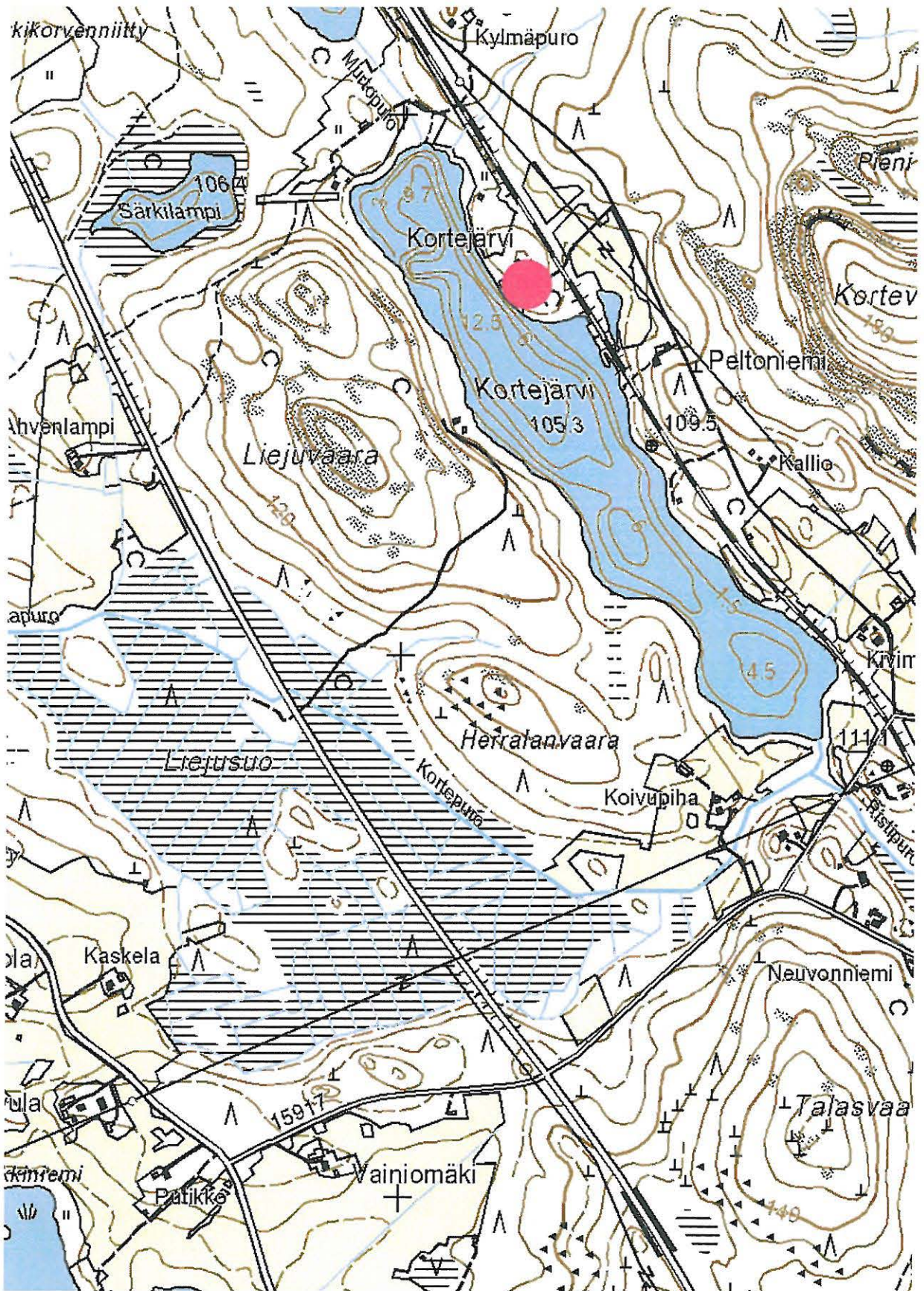
Aarne Huovinen 1936, irtolöytö. KM 10334, nelisivuinen poikkikirves.
Maarit Lönnberg 1972, inventointi.
Oili Forsberg 2006, inventointi.

Kohde tarkastettiin 31.5.2006. Mukana paikalla oli HuK Eeva-Riitta Majoinen. Korkeutensa puolesta paikalla voisi olla kivikautinen asuinpaikka, mutta mitään suoranaisesti siihen viittaavaa ei inventoinnissa havaittu.

Liitteet:

PK-ote 4321 08 Karhunpää

kuvat: -

Valtimo Kortejärvi, irtolöytökohde. Kirveen (KM 10334) löytöpaikka on merkitty punaisella ympyrällä. Ote peruskartasta 4321 08 Karhumpää.

34. Valtimo Karhujärvi Kankaanpää

Muinaisjäännöstyyppi: löytöpaikat - irtolöytöpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 0
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4321 08 Karhunpää
Koordinaatit: 7057 243, 3595 593, z 105 - 107.5 mpy
Sijainti: Valtimon luterilaisesta kirkosta 9.6 km kaakkoon

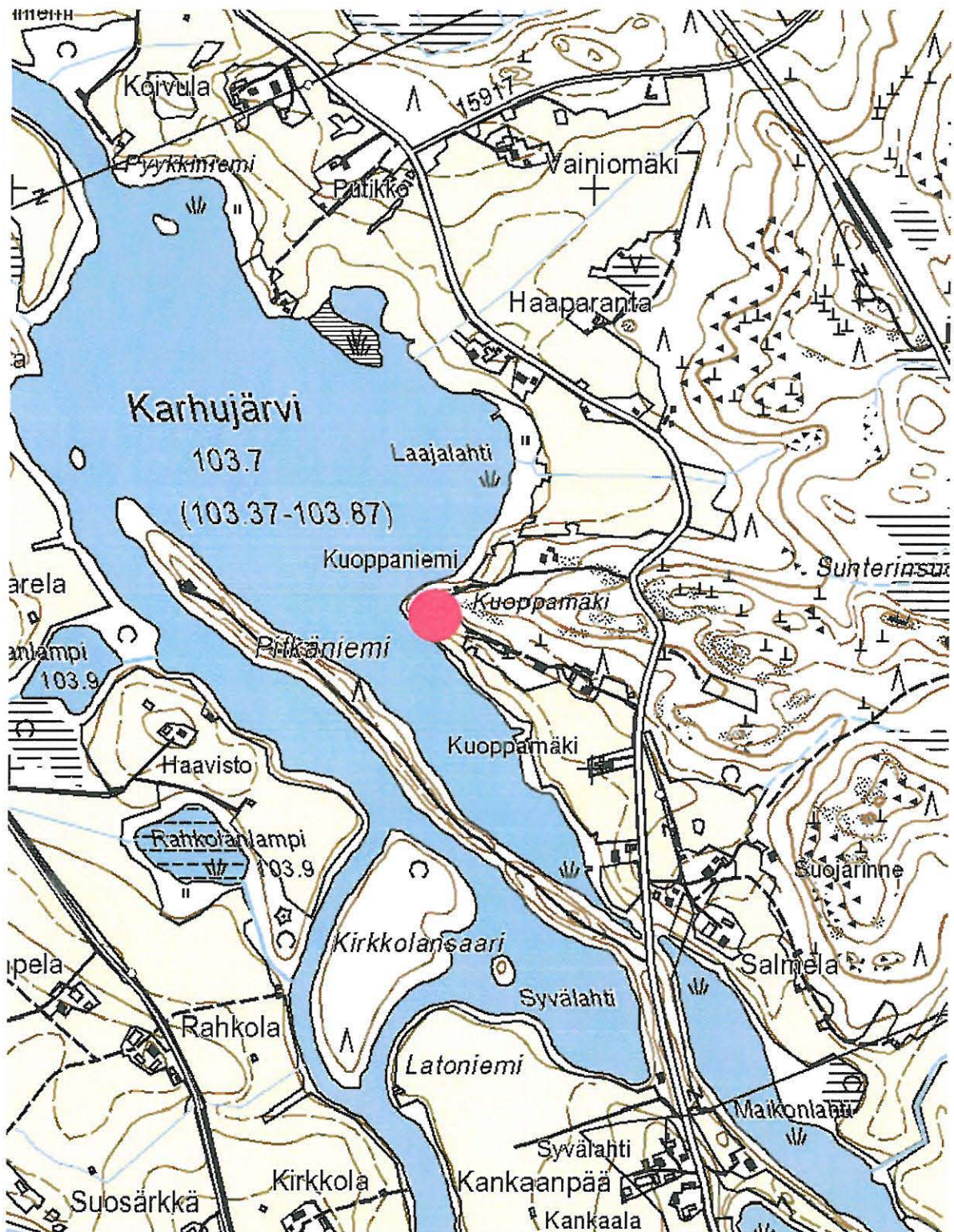
Lyhyt kohdekuvaus: Löytöpaikka sijaitsee Karhujärven itärannalla olevan niemen kärjessä. Esine on löytynyt läheltä rantaa, savisesta pellostä. Lönnberg pitää sitä selvänä irtolöytönä. Parinsadan metrin päässä niemeltä kulkee Pitkäniemi halki Karhujärven. Tältä niemeltä tunnetaan asuinpaikat Valtimo 1 Syvälahti ja Valtimo 2 Pitkäniemi.

Tutkimukset ja löydöt:
NuM 2474 (Häm 62), taltta.
Maarit Lönnberg 1972, inventointi.
Oili Forsberg 2006, inventointi.

Kesän 2006 inventoinnin aikana oli löytöalue nurmella, eikä peltoja päästy tutkimaan.

Liitteet:
PK-ote 4321 08 Karhunpää

kuvat:
DG7_593. Nurmeksen museon näyttelyssä ovat esineet. 10.5.2006.
DG7_595. Nurmeksen museo, kirveitä ja talttoja. 10.5.2006.

Valtimo Karhujärvi Kankaanpää, irtolöytökohde. Taltan (NuM 2474) löytökohta on merkitty punaisella ympyrällä. Ote peruskartasta 4321 08 Karhunjärvi.

35. Valtimo Karhunpää Kaskela

Muinaisjäännöstyyppi: löytöpaikat - irtolöytöpaikat
Ajoitus: kivikautinen/varhaismetallikautinen
Rauhoitusluokka: 0
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4321 08 Karhunpää
Koordinaatit: 7058 336, 3595 327, z 107.3 mpy
Sijainti: Valtimon luterilaisesta kirkosta 8.4 km kaakkoon

Lyhyt kohdekuvaus: Kaitataltan löytöalue on metsän reunassa olevalla alavalla rinnepellolla, jonka maaperä on savea. Valinmuotin teelmä on löytynyt hieman ylempää, Kaskelan talon pihapiiristä. Se on löytynyt marjapensaita istutettaessa. Korkeutensa puolesta paikalla olisi voinut olla varhaismetallikautinen asuinpaikka.

Tutkimukset ja löydöt:

Liisa Rautiainen, irtolöytö. KK6, vuolukivisen valinmuotin teelmä ja KK8, kaitataltta.
Maarit Lönnberg 1972, inventointi.
Oili Forsberg 2006, inventointi.

Kesän 2006 inventoinnin aikana pellot olivat nurmella, eikä Kaskelan löytöpaikkoja voitu tarkastaa.

Liitteet:

PK-ote 4321 08 Karhunpää

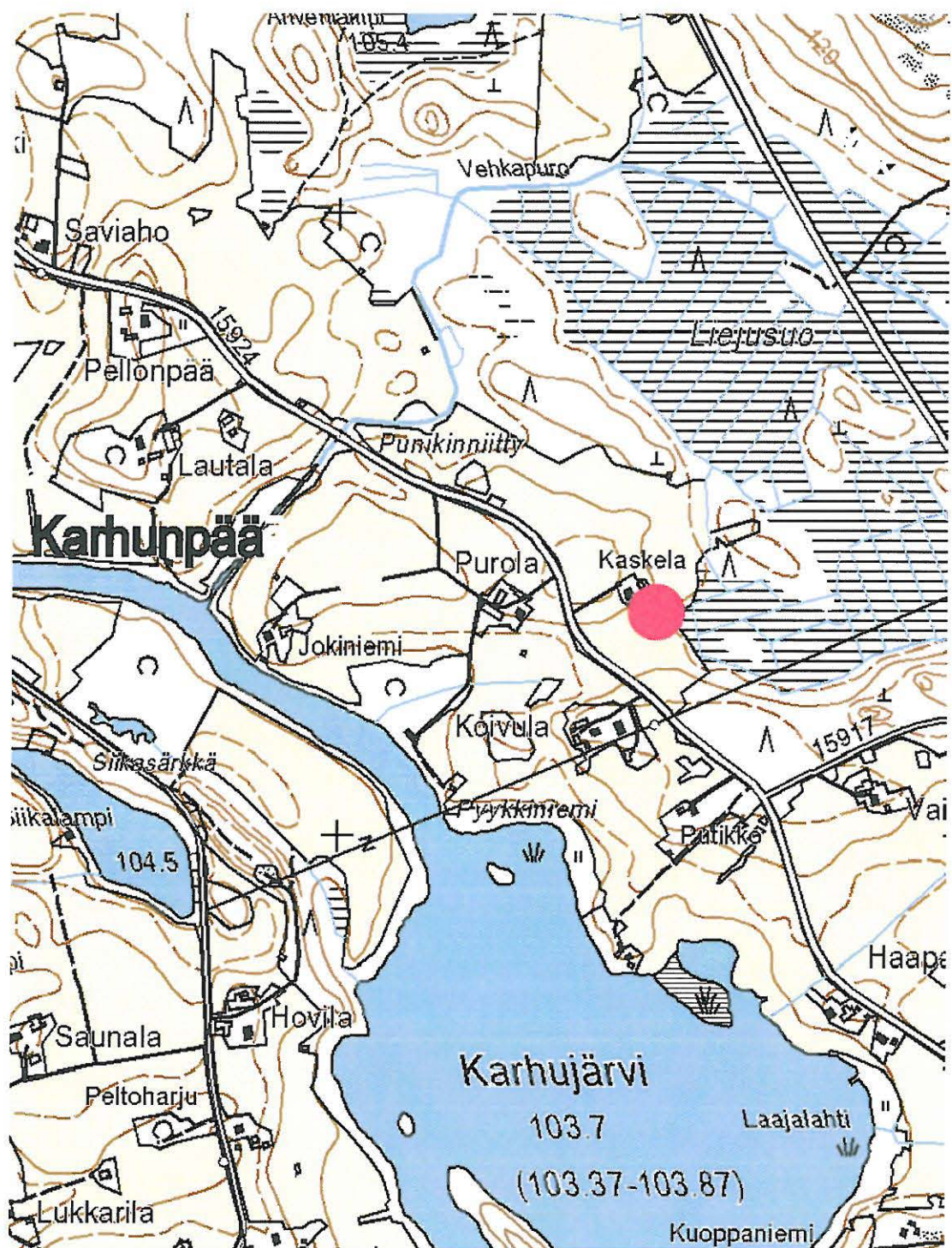
kuvat:

DG7_602. Karhunpään kansakoulun kokoelmat 6.
Valinmuotin teelmä Karhunpään Kaskelasta. 23.5.2006.
DG7_603. Karhunpään kansakoulun kokoelmat 8.
Kaitataltta Karhunpään Kaskelasta. 23.5.2006.

Karhunpään kansakoulu 6, Karhunpää Kaskela

Valtimo Karhupää Kaskela, irtolöytökohde. Esineiden (KK6, valinmuotin teelmä ja KK 8, kaitataltta) löytöpaikka on merkitty punaisella ympyrällä. Ote peruskartasta 4321 08 Karhupää.

36. Valtimo Karhunpää Niemelä

<i>Muinaisjäännöstyyppi:</i>	löytöpaikat - irtolöytöpaikat
<i>Ajoitus:</i>	kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	0
<i>Lukumäärä:</i>	1
<i>Peruskartta:</i>	4321 08 Karhunpää
<i>Koordinaatit:</i>	7058 346, 3593 714, z 107.5 – 110 mpy
<i>Sijainti:</i>	Valtimon luterilaisesta kirkosta 8 km eteläkaakkoon
<i>Lyhyt kohdekuvaus:</i>	Taltoa on löytynyt Karhujoen etelärannalla sijaitsevan Niemelän talon pohjoispuolisesta perunamaasta, auran viillon syvyydestä.

Tutkimukset ja löydöt:

Eino Turpeinen 1945, irtolöytö. KK3, tasatalta.
Maarit Lönnberg 1972, inventointi.
Oili Forsberg 2006, inventointi.

Kohde tarkastettiin 23.5.2006. Vaikka paikka topografiansa perusteella hyvinkin voisi olla kivikautinen asuinpaikka, ei sieltä inventoinneissa ole havaittu mitään tähän viittaavaa.

Liitteet:

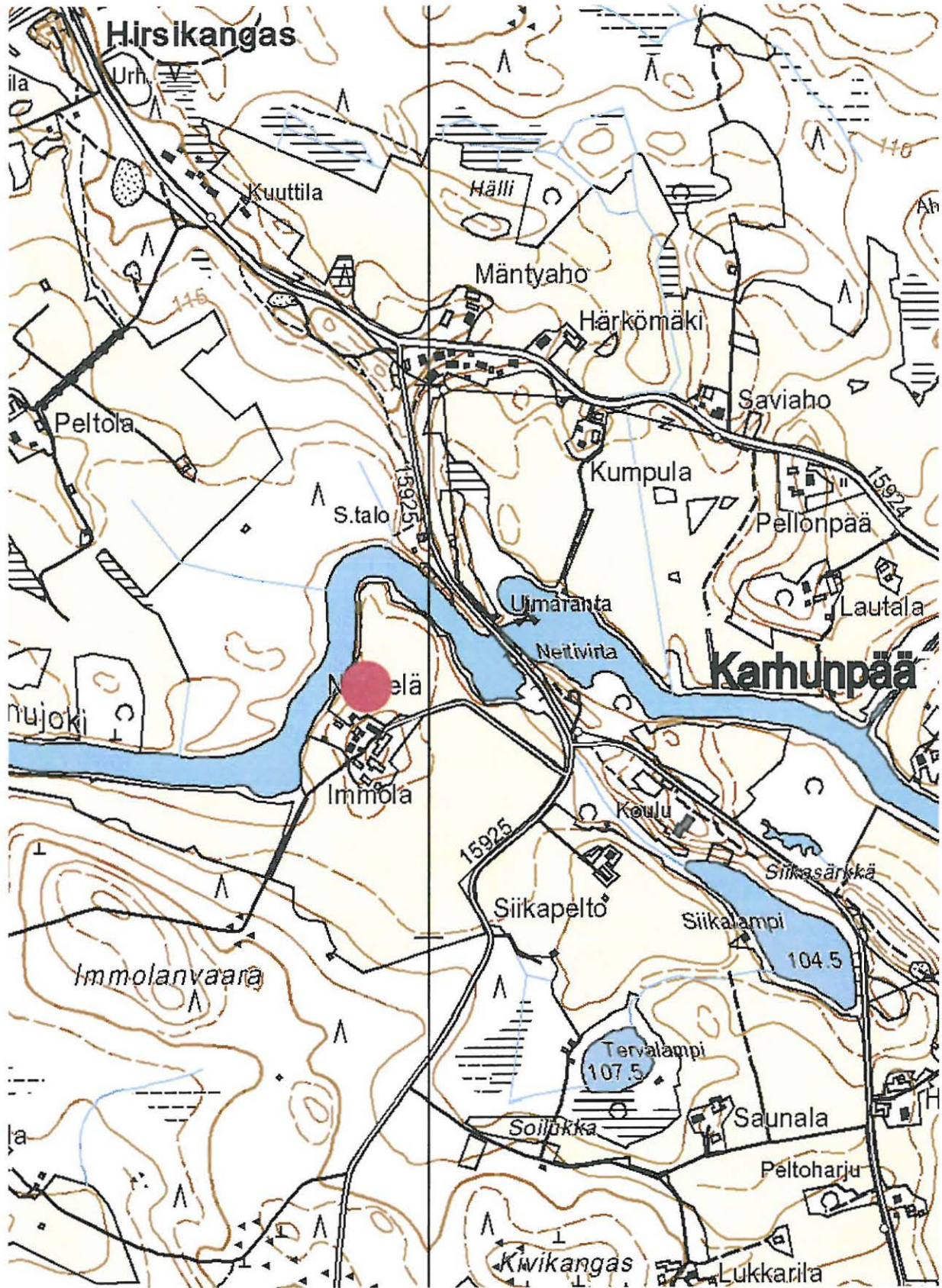
PK-ote 4321 08 Karhunpää

kuvat:

DG7_600. Karhunpään kansakoulun kokoelmat 3. Tasatalta Karhunpään Niemelästä. 23.5.2006.

Karhunpään kansakoulu 3 Karhunpää Niemelä

Valtimo Karhuppää Niemelä, irtolöytökohde. Taltan (KK 3) löytöpaikka on merkitty punaisella ympyrällä. Ote peruskartasta 4321 08 Karhuppää.

37. Valtimo Karhunpää Saarela

Muinaisjäännöstyyppi: löytöpaikat - irtolöytöpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 0
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4321 08 Karhunpää
Koordinaatit: 7057 485, 3594 712 (talon koordinaatit)
Sijainti: Valtimon luterilaisesta kirkosta 9.2 km kaakkoon

Lyhyt kohdekuvaus: Useita kiviesineitä on aikojen saatossa löytynyt Saarelan ja Mustolan väliseltä pellolta, Karhujärven länsirannalta. Esineiden tarkkoja löytöpaikkoja on vaikea rekonstruoida, mutta Lönnbergin mukaan ne ovat löytyneet noin 115 mpy, joten kyseessä on aika varmasti kivikautisen asuinpaikan rippeet.

Tutkimukset ja löydöt: NuM 2425 (Häm 27), tasatalta
NuM 2426 (Häm 4), liuskeveitsi
NuM 2441 (Häm 465/21), pohjalainen kirves
Maarit Lönnberg 1972, inventointi
Oili Forsberg 2006, inventointi

Alue oli nurmella kesän 2006 inventoinnin aikana.

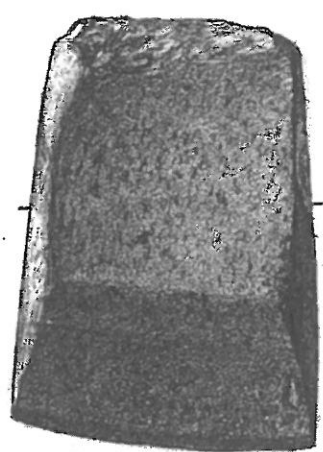
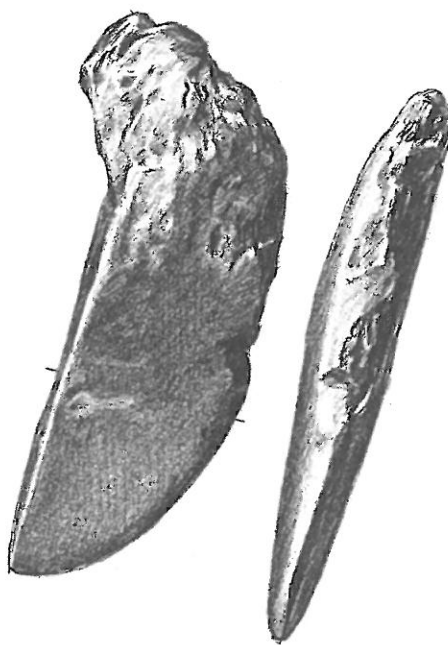
Liitteet:
PK-ote 4321 08 Karhunpää
Museoviraston verifikaattien piirroksat esineistä.

kuvat:
DG7_593. Nurmeksen museon näyttelyssä ovat esineet. 10.5.2006.
DG7_594. Nurmeksen museon veitset sekä hioin. 10.5.2006.
DG7_595. Nurmeksen museo, kirveitä ja talttoja. 10.5.2006.
DG7_596. Nurmeksen museo. Kirveitä. 10.5.2006.

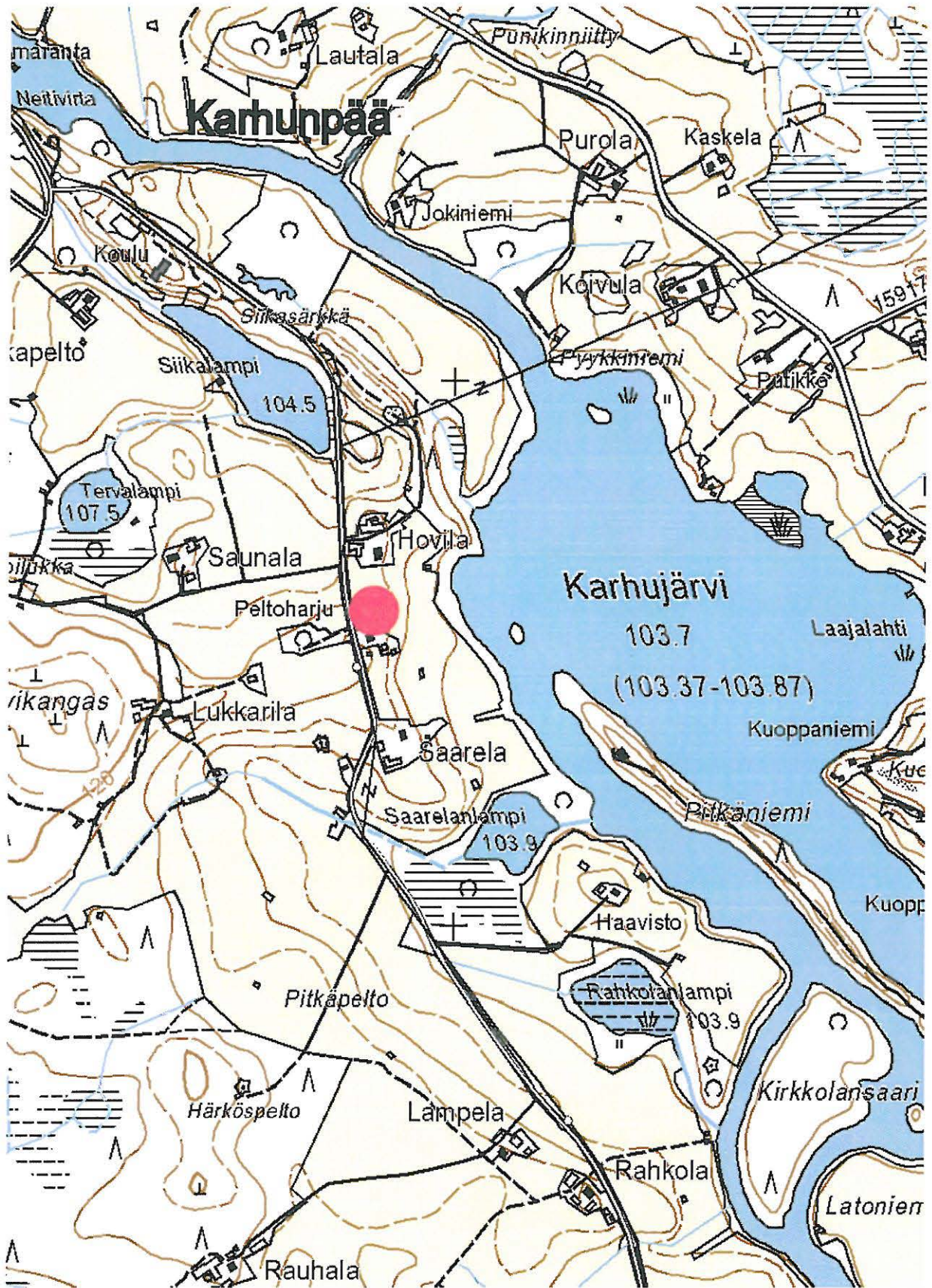

*NuM 2441, pohjalainen
kirves*

NuM 2426, liuskeveitsi

NuM 2425, tasataltta

Valtimo Karhupää Saarela, irtolöytökohde. Esineitä on löytynyt aikojen kuluessa Saarelan pelloilta. Kohde on merkitty punaisella ympyrällä. Ote peruskartasta 4321 08 Karhupää.

38. Valtimo Karhunpää Salmela

Muinaisjäännöstyyppi: löytöpaikat - irtolöytöpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 0
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4321 08 Karhunpää
Koordinaatit: 7056 266, 3595 799, z 107.5 mpy
Sijainti: Valtimon luterilaisesta kirkosta 10.6 km kaakkoon

Lyhyt kohdekuvaus: Kirveen katkelma on löytynyt saviselta joenrantapelloilta, Karhunpäänjoen itärannalta, Karhujärven eteläpuolelta. Löytöpaikka on Lönnbergin mukaan niin matala, että se joka kevät jää tulvien alle. Jostain lähistöltä on myös löytynyt reikäkivi. Kyseessä on todennäköisesti irtolöytöpaikka.

Tutkimukset ja löydöt:

NuM 2427, kirveen katkelma.

KK12, reikäkivi.

Maarit Lönnberg 1972, inventointi.

Oili Forsberg 2006, inventointi.

Paikan ohi ajettiin lukuisia kertoja kesän 2006 inventoinnin aikana. Lönnberg lienee oikeassa siinä, että paikka on liian matalalla asuinpaikaksi. Pellot olivat nurmella.

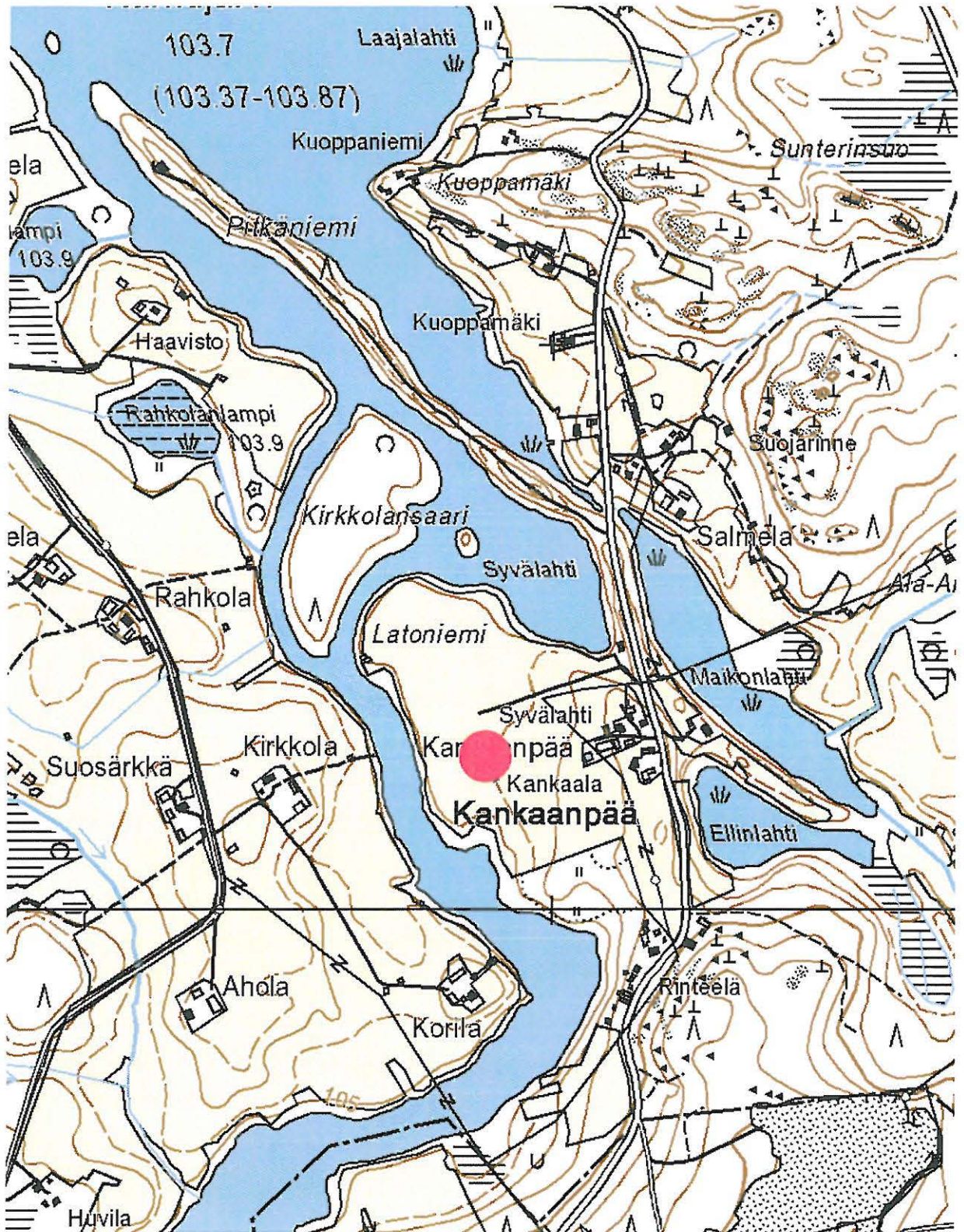
Liitteet:

PK-ote 4321 08 Karhunpää

kuvat: DG7_

DG7_593. Nurmeksen museon näyttelyssä ovat esineet. 10.5.2006.

DG7_596. Nurmeksen museo. Kirveitä. 10.5.2006.

Valtimo Karhunpää Salmela, irtolöytökohde. Löytöalue on merkitty punaisella ympyrällä. Ote peruskartasta 4321 08 Karhunpää.

39. Valtimo Karhunpää Siikasärkkä

<i>Muinaisjäänöstyyppi:</i>	löytöpaikat - irtolöytöpaikat
<i>Ajoitus:</i>	kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	0
<i>Lukumäärä:</i>	1
<i>Peruskartta:</i>	4321 08 Karhunpää
<i>Koordinaatit:</i>	7058 162, 3594 296, z 115 mpy
<i>Sijainti:</i>	Valtimon luterilaisesta kirkosta 8.2 km eteläkaakkoon
<i>Lyhyt kohdekuvaus:</i>	Kirveen teelmä on löytynyt Karhunpään kansakoulun pihalta, rakennuksen pohjoispuolelta. Paikka on korkea hiekkaharjanne, jonka länsipuolella on Siikalampi, itäpuolella Karhunpäänjoki. Jos paikalla on sijainnut kivikautinen asuinpaikka, on se kaiketi täysin tuhoutunut koulun pihaa myllerrettäessä.

Tutkimukset ja löydöt:

Hannu Heikura, irtolöytö. KM 19096, kirveen teelmä.

Maarit Lönnberg 1972, inventointi.

Oili Forsberg 2006, inventointi.

Paikalla käytiin 23.5.2006. Koulun pihaa on tasoiteltu, rakennuksia on runsaasti. Jos paikalla on ollut esihistoriallinen asuinpaikka, on se varmasti täysin tuhoutunut aikojen kuluessa.

Liitteet:

PK-ote 4321 08 Karhunpää

kuvat: -

Valtimo Karhuppää Siikasärkkä, irtolöytökohde. Löytöpaikka on merkitty punaisella ympyrällä. Ote peruskartasta 4321 08 Karhuppää.

40. Valtimo Koppelo Tervalahdi

<i>Muinaisjäännöstyyppi:</i>	löytöpaikat - irtolöytöpaikat
<i>Ajoitus:</i>	kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	0
<i>Lukumäärä:</i>	1
<i>Peruskartta:</i>	4321 06 Koppelo
<i>Koordinaatit:</i>	7066 612, 3581 149, z 132.5 mpy
<i>Sijainti:</i>	Valtimon luterilaisesta kirkosta 9.1 km länsiluoteeseen
<i>Lyhyt kohdekuvaus:</i>	Löytöpaikka sijaitsee Koppelojärven itärannalla, Tervalahden pohjukassa. Alue on alavaa niittyä, jonka maaperä on savinen.

Tutkimukset ja löydöt:

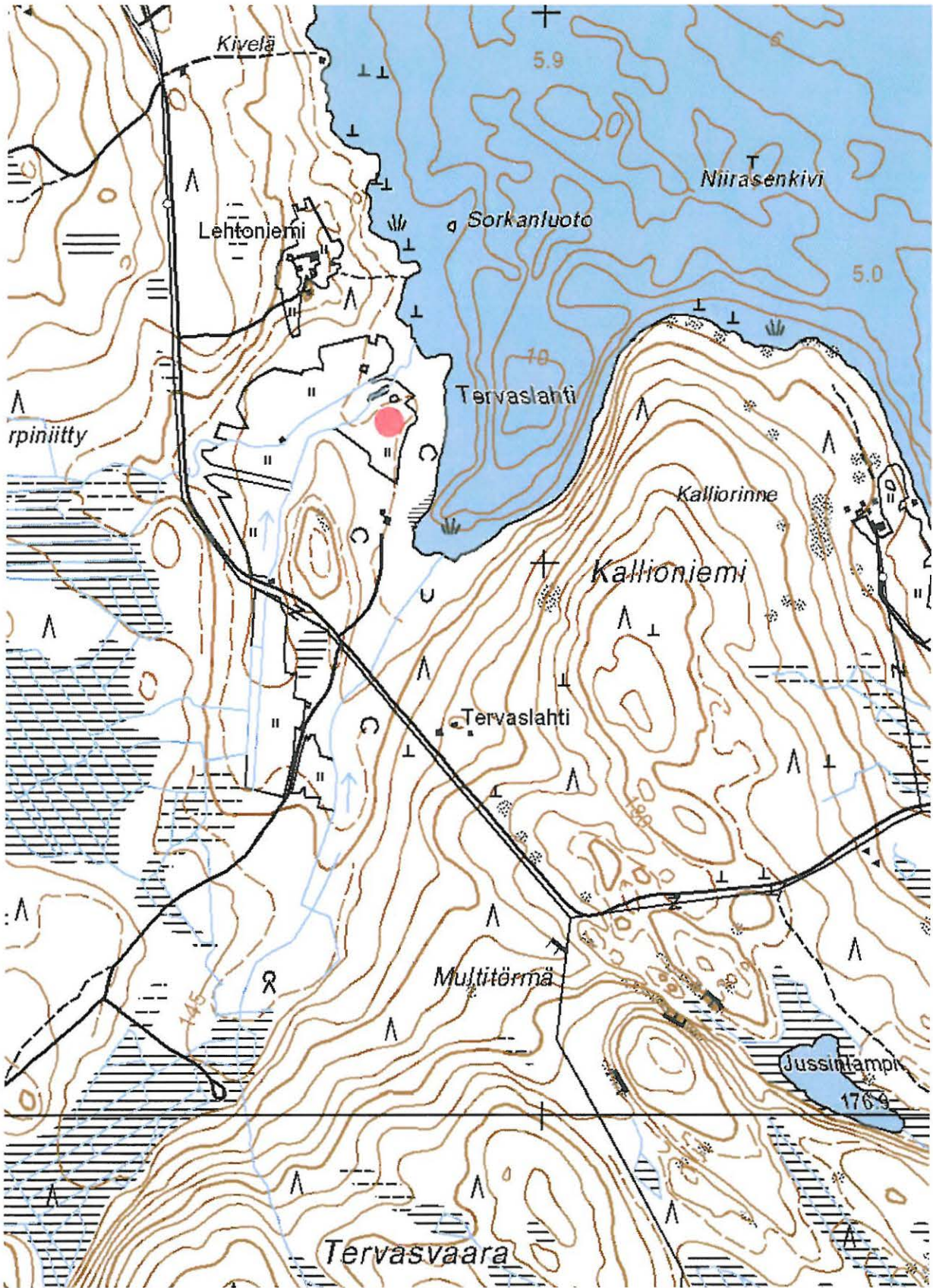
Ananias Lipponen 1935. Hämmäläisen kokoelmat 31, tasataltta (hukassa).
Maarit Lönnberg 1972, inventointi.
Oili Forsberg 2006, inventointi.

Tarkastin paikan 7.6.2006. Kohdalla on korkeuskäyrillä erottuva lahdeke, joka pistää Koppelojärven lounaispäässä Hattulanvaaran ja Kallioniemen väliin. Järveen laskee täällä puro, jonka rannoilla on niitty, jolta löytö ilmeisesti on aikoinaan tehty. Ranta oli pöpelikköinen, ja niitty heinällä, joten tarkastus jäi sangen pinnalliseksi.

Liitteet:

PK-ote 4321 06

kuvat: -

Valtimo Koppelo Tervaslahti, irtolöytökohde. Löytöpaikka on merkitty punaisella ympyrällä. Ote peruskartasta 4321 06 Koppelo.

41. Valtimo Pajukoski Kurenkoski

Muinaisjäännöstyyppi: löytöpaikat - irtolöytöpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 0
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4321 06 Koppelo
Koordinaatit: 7063 222, 3581 098, z 125 mpy (KM 15867)
7062 633, 3580 871, z 127.5 mpy (KM 19098)
Sijainti: Valtimon luterilaisesta kirkosta 9.5 km länsilounaaseen

Lyhyt kohdekuvaus: KM 15867 löytöpaikka sijaitsee Hiirenjoen eteläpuolella, Kurenkosken itäpuolella, peltorinteessä. Esine on löytynyt pellon raivauksessa savimaasta noin 20-30 cm syvyydestä. KM 19098 on löytynyt puolisen kilometriä lounaaseen edellisestä, rinnepellosta. Alue on nykyään umpeenkasvanut, maasto viettää Hiirenjokeen. Paikalla on irtolöydön yhteydessä havaittu nokiläikkiä, joita on arveltu tulisijoiksi.

Tutkimukset ja löydöt:

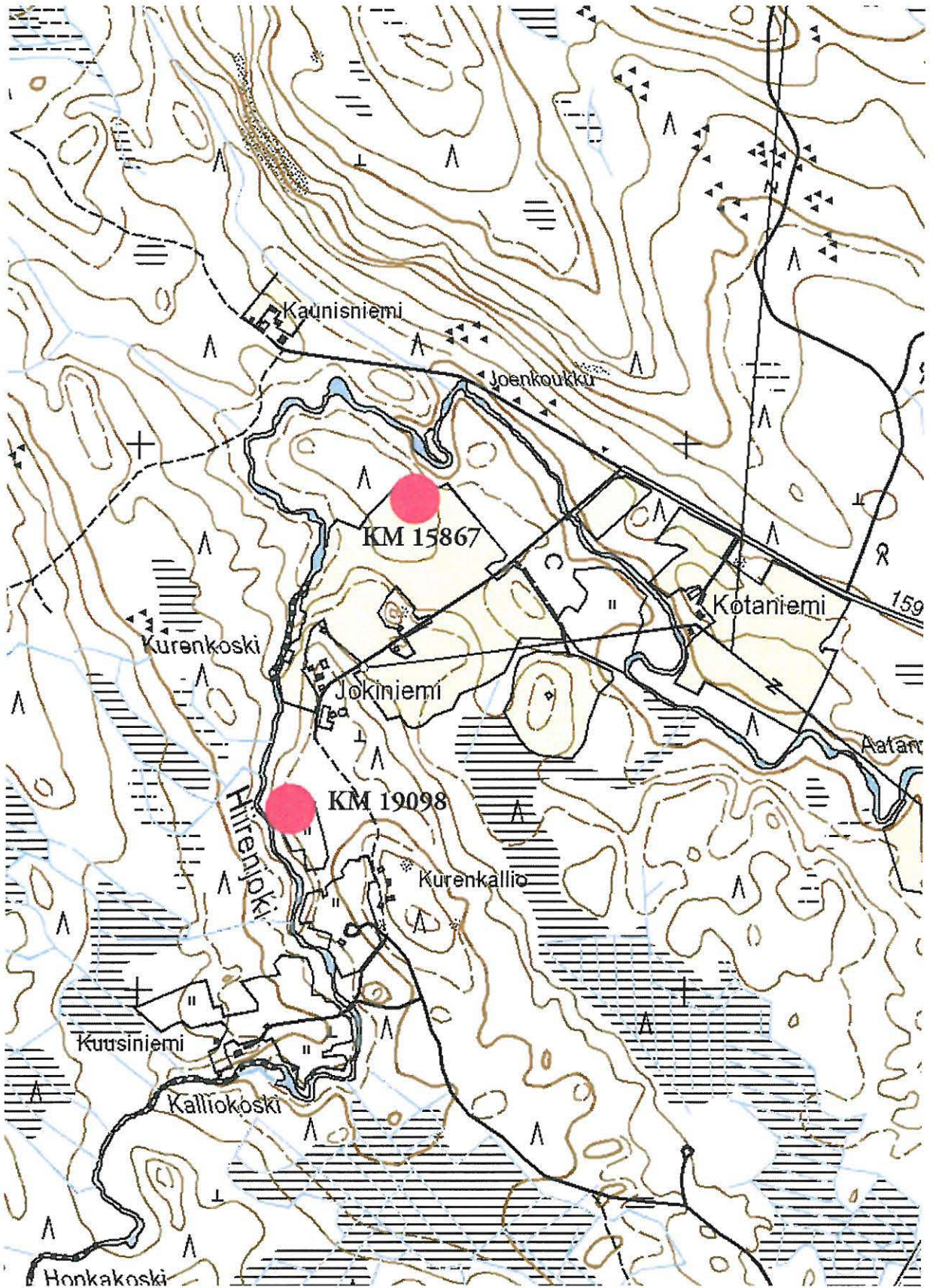
Toivo Savolainen 1963, irtolöytö. KM 15867, vuolukivinen reikäkivi.
Aarne Martikainen 1969, irtolöytö. KM 19098, reikäkivi.
Maarit Lönnberg 1972, inventointi.
Oili Forsberg 2006, inventointi.

Kohde tarkastettiin 14.6.2006. Alue vaikutti hyvin umpeenkasvaneelta, eikä oletettuja reikäkivien löytökohtia oikein kyetty maastossa hahmottamaan.

Liitteet:

PK-ote 4321 06

kuvat: -

Valtimo Pajukoski Kurenkoski, irtolöytökohde. Löytöpaikat (Lönnbergin mukaan) on merkitty punaisella ympyrällä. Ote peruskartasta 4321 06 Koppelo.

42. Valtimo Sivakkajoki Jokiranta

Muinaisjäännöstyyppi: löytöpaikat - irtolöytöpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 0
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4321 09 Valtimo
Koordinaatit: 7069 790, 3597 319, z 115 mpy
Sijainti: Valtimon luterilaisesta kirkosta 8.3 km itäkoilliseen

Lyhyt kohdekuvaus: Reikäkivet ovat löytyneet Sivakkajoen itärannalta, saviselta rinnepelloilta, läheltä Nurmeksen rajaa. Matkaa löytöpaikalta joen rantaan on noin 50 metriä, esineet ovat löytyneet 10-15 cm syvyydeltä. Joen vastarannalta, Nurmeksen puolelta, on useita irtolöytöjä puolen kilometrin säteellä reikäkivien löytöpaikasta.

Tutkimukset ja löydöt:

Vilho Meriläinen 1956, irtolöytö. KM 13918, reikäkivi.

KM 19097, reikäkivi

Maarit Lönnberg 1972, inventointi.

Oili Forsberg 2006, inventointi.

Kohde tarkastettiin 8.6.2006. Mukana paikalla oli HuK Eeva-Riitta Majoinen. Topografiansa puolesta paikka soveltuisi hyvin kivikautiseksi asuinpaikaksi, mutta tätä ei kyetty todentamaan inventoinnissa, sillä Jokirannan pellot olivat nurmella.

Liitteet:

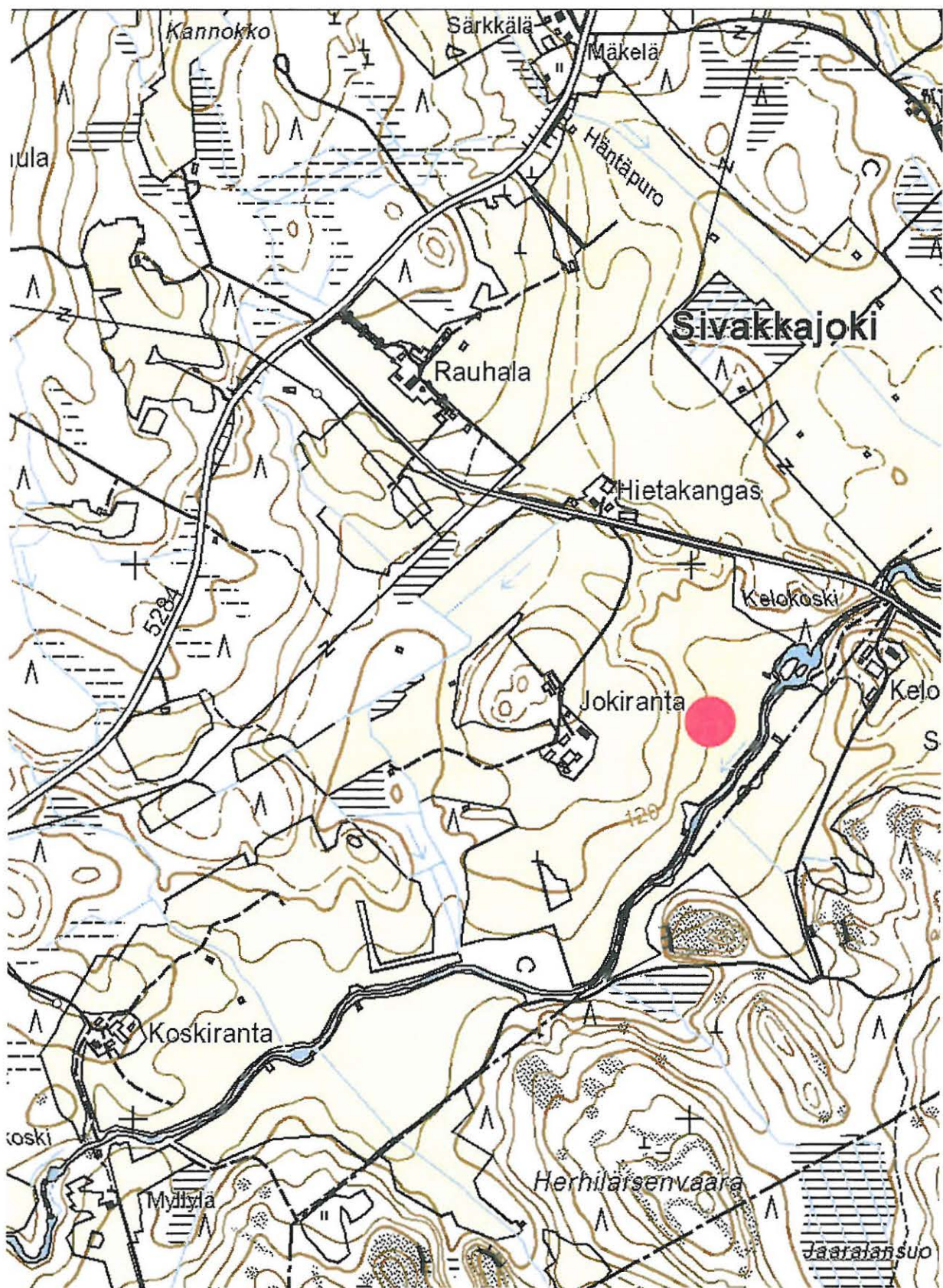
PK-ote 4321 09 Valtimo

kuvat:

DG7_463. Valtimo Sivakkajoki. Kaksi reikäkiveä (KM 13918 ja 19097) joen rannalta. Kuvattu luoteesta kaakkoon.

8.6.2006.

Valtimo Sivakkajoki Jokiranta, irtolöytökohde. Löytöpaikka on merkitty punaisella ympyrällä. Ote peruskartasta 4321 09 Valtimo.

43. Valtimo Sivakkajoki Rauhala

Muinaisjäännöstyyppi: löytöpaikat - irtolöytöpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 0
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4321 09 Valtimo
Koordinaatit: 7070 308, 3596 762, z 135 mpy
Sijainti: Valtimon luterilaisesta kirkosta 8.3 km koilliseen

Lyhyt kohdekuvaus: Löytöpaikka sijaitsee Rauhalan asuinrakennuksesta noin 150 metriä etelään, kumpuilevalla savipellolla. Sivakkajoki juoksee alueen kaakkoispuolella, noin 700 metrin päässä.

Tutkimukset ja löydöt:

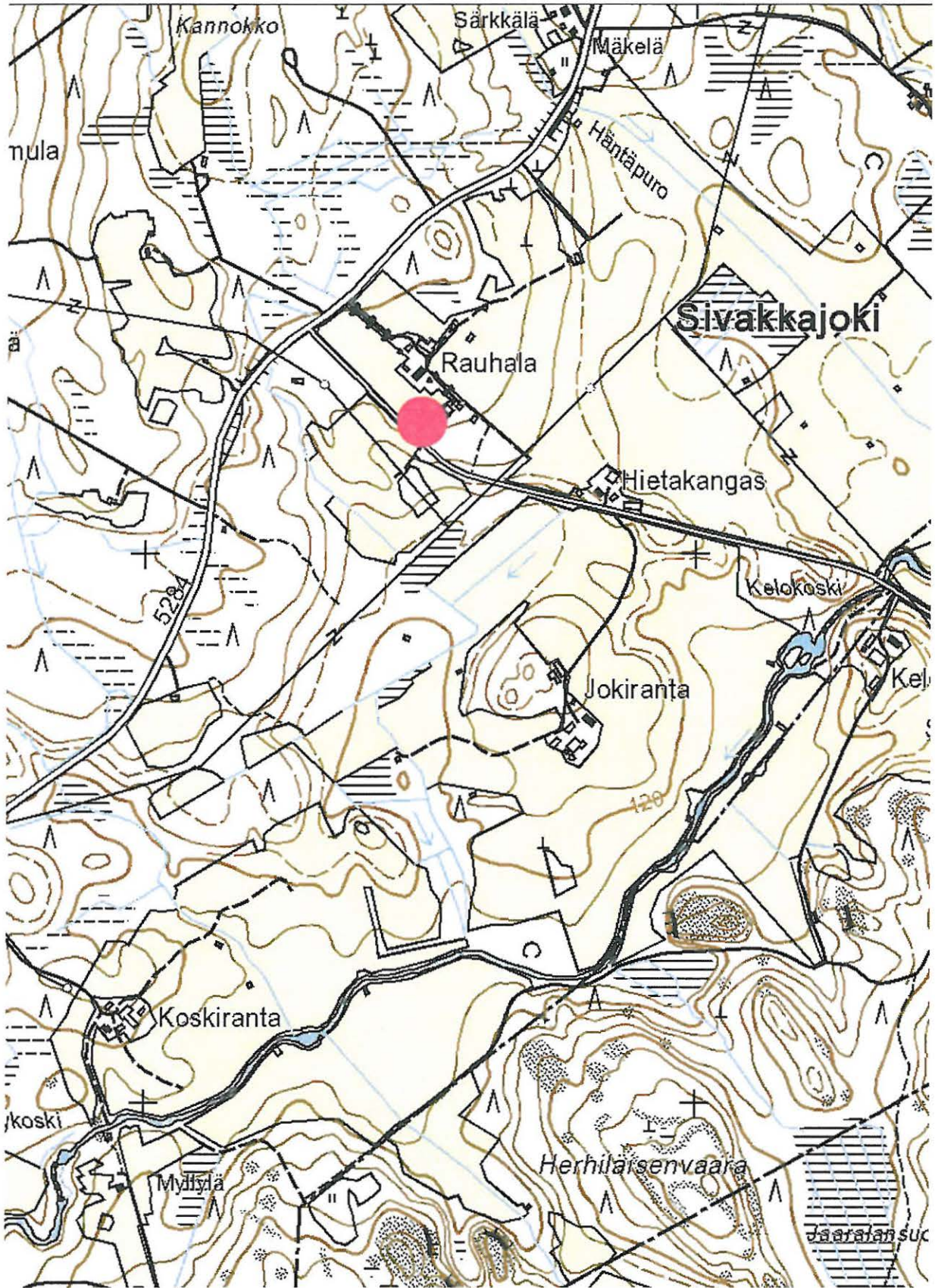
Juho Meriläinen 1945, irtolöytö. KM 11467, reikäkiven puolikas.
Maarit Lönnberg 1972, inventointi.
Oili Forsberg 2006, inventointi.

Kohde tarkastettiin 8.6.2006. Mukana paikalla oli HuK Eeva-Riitta Majoinen. Inventoinnin aikana olivat pellot alueella nurmella.

Liitteet:

PK-ote 4321 09 Valtimo

kuvat: -

Valtimo Sivakkajoki Rauhala, irtolöytökohde. Reikäkiven katkelman (KM 11467) löytöpaikka on merkitty punaisella ympyrällä. Ote peruskartasta 4321 09 Valtimo.

44. Valtimo Ylä-Valtimo Kokkaranniemi

Muinaisjäännöstyyppi: löytöpaikat - irtolöytöpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 0
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4321 09 Valtimo
Koordinaatit: 7067 156, 3591 238 (talon koordinaatit)
Sijainti: Valtimon luterilaisesta kirkosta 2.2 km koilliseen

Lyhyt kohdekuvaus: Esine on löytynyt Kokkaraisenniemestä, tarkemmat löytötiedot puuttuvat. Alue on erittäin alavaa, eikä ole todennäköistä, että siinä olisi voinut olla kivikautista asuinpaikkaa. Kysymyksessä lieneekin irtolöytö.

Tutkimukset ja löydöt:

Heikki Hämäläinen 1935, irtolöytö. NuM 2438 (Häm 18), kirves
Maarit Lönnberg 1972, inventointi.
Oili Forsberg 2006, inventointi.

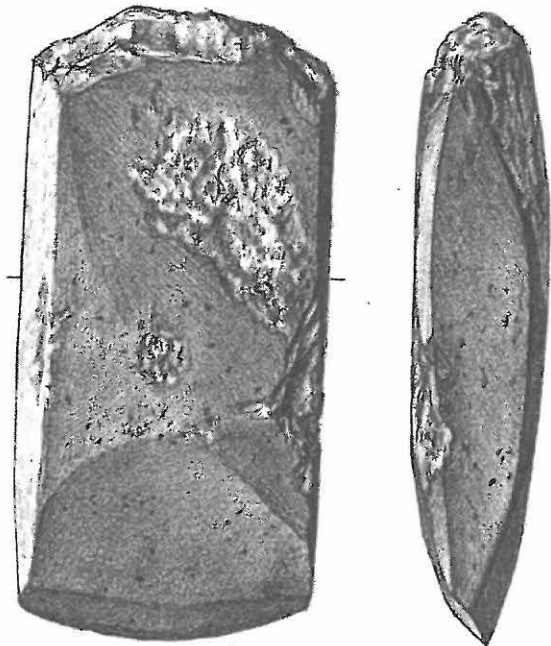
Kohde tarkastettiin 7.6.2006. Kokkaraisenniemen pellot olivat tarkastushetkellä nurmella, eikä uusia havaintoja alueelta voitu tehdä.

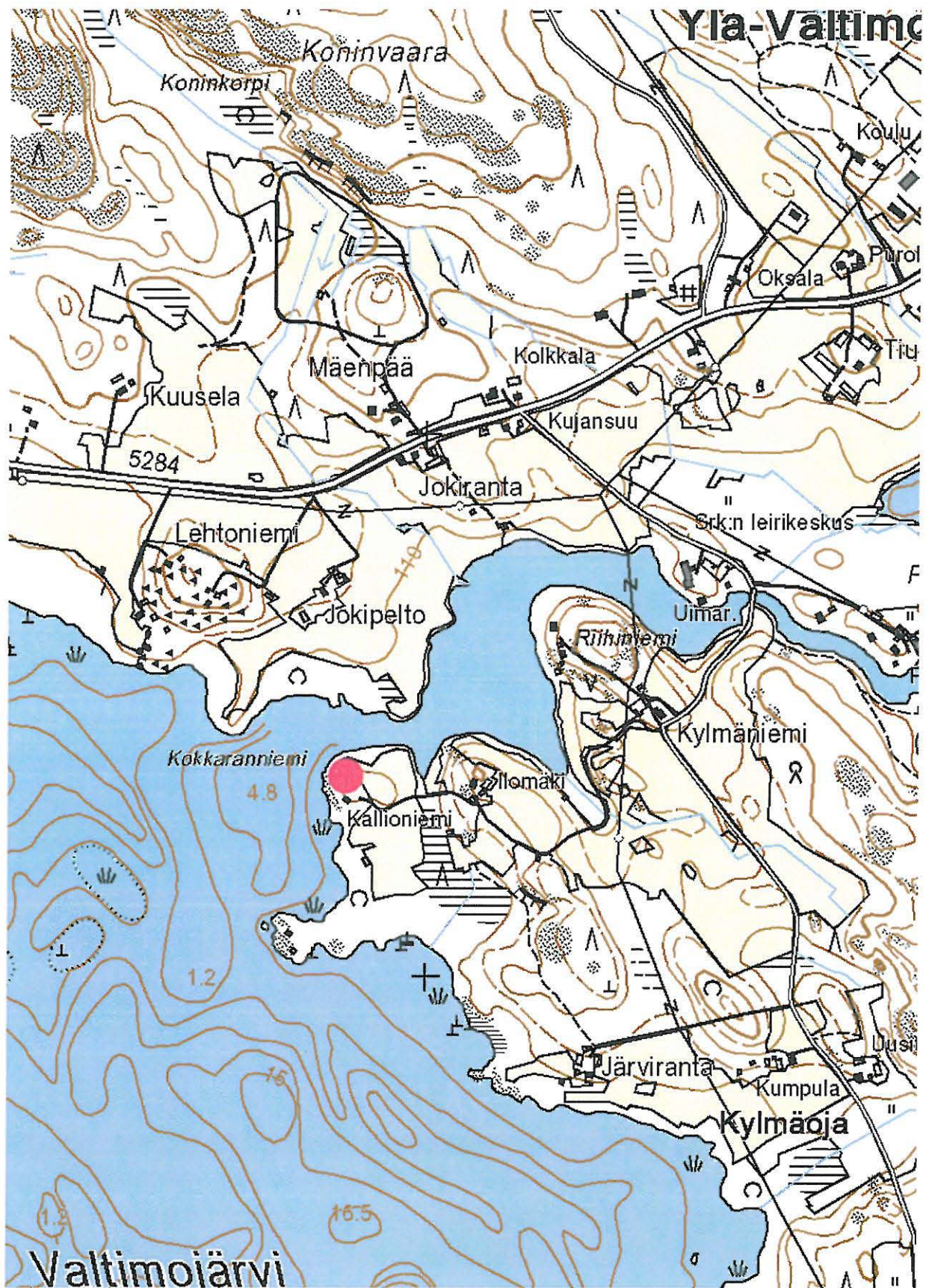
Liitteet:

PK-ote 4321 08 Karhunpää
Museoviraston verifikaatin piirros
kirveestä NuM 2438.

kuvat:

DG7_460. Valtimo Kokkaraisenniemi, irtolöytöpaikka.
NuM 2438, nelisivuinen poikkikirves, on löytynyt näiltä tienoin. Kuvattu etelästä pohjoiseen. 7.6.2006.
DG7_593. Nurmeksen museon näyttelyssä ovat esineet.
10.5.2006.
DG7_596. Nurmeksen museo. Kirveitä. 10.5.2006.

Valtimo Ylä-Valtimo Kokkaranniemi, irtolöytökohde. Löytötienoo on merkitty punaisella ympyrällä. Ote peruskartasta 4321 09 Valtimo.

45. Valtimo Nuolikoski

Muinaisjäännöstyyppi: löytöpaikat - irtolöytöpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 0
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4321 06 Koppelo
Koordinaatit: 7068 451, 3586 997, z 105 mpy
Sijainti: Valtimon luterilaisesta kirkosta 5 km luoteeseen

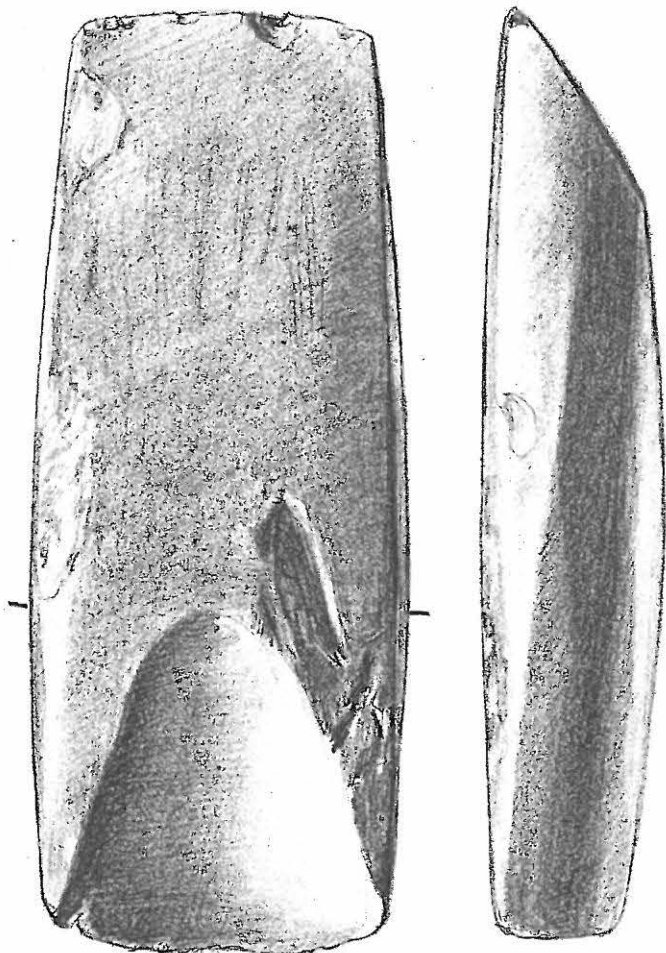
Lyhyt kohdekuvaus: Löytötiedot ristiriitaiset. Ilmeisesti esine on löytynyt Nuolikosken talon pellosta vuonna 1931. Toisten tietojen mukaan esine olisi Nurmeksen Lipinlahdesta.

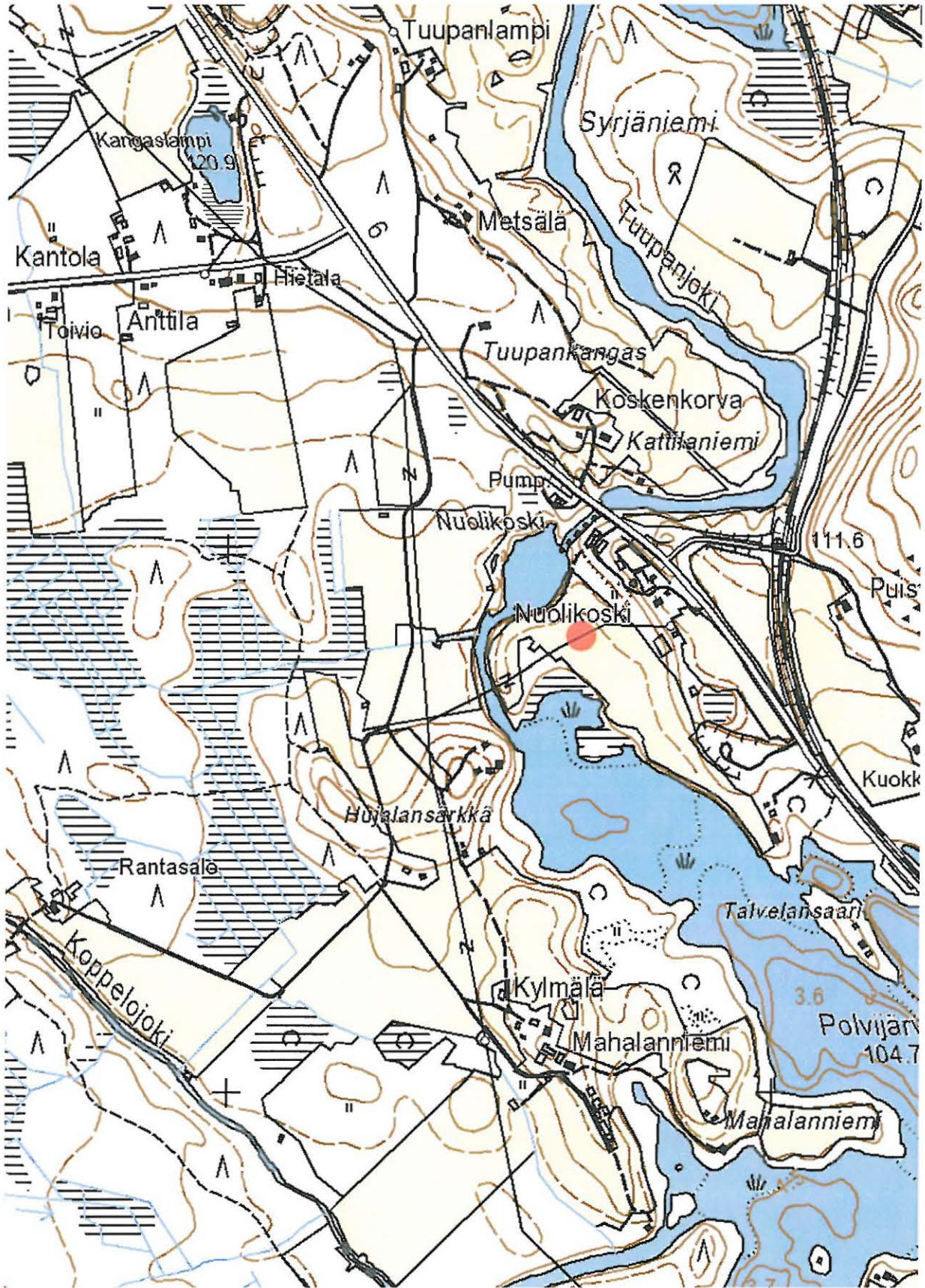
Tutkimukset ja löydöt:
Irtolöytö 1931. NuM 2424 (Häm 26), kaksoistaltta
Oili Forsberg 2006, inventointi.

Tarkastin kohteen 7.6.2006, jolloin Nuolikosken pellot olivat joko nurmella tai korkealla oraalla, joten alueen tarkastaminen jäi paikalla käynniksi.

Liitteet:
PK-ote 4321 06
Museoviraston verifikaatin piirros
kaksoistaltasta NuM 2424.

kuvat:
DG7_593. Nurmeksen museon näyttelyssä
olevat esineet. 10.5.2006.
DG7_597. Nurmeksen museo. Kourutalttoja.
10.5.2006.

Valtimo Nuolikoski, irtolöytökohde. Löytöpaikan tienoo on merkitty punaisella ympyrällä. Ote peruskartasta 4321 06 Koppelo.

46. Valtimo Lamminpää Pirola (kunnalliskoti)

Muinaisjäännöstyyppi: löytöpaikat - irtolöytöpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 0
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4321 09 Valtimo
Koordinaatit: 7065 470, 3590 394 (kunnalliskodin koordinaatit)
Sijainti: Valtimon luterilaisesta kirkosta 300 metriä kaakkoon

Lyhyt kohdekuvaus: NuM 2459 (Häm 45), kourutaltoa, on löytynyt Lamminpään ja Pirolan välisestä lammen luota, Ylä-Valtimojärveen laskevan puron alajuoksun varrelta noin vuonna 1900.

Tutkimukset ja löydöt:
NuM 2459 (Häm 45), kourutaltoa.
NuM 2460, kehdonjalashakku.
Oili Forsberg 2006, inventointi.

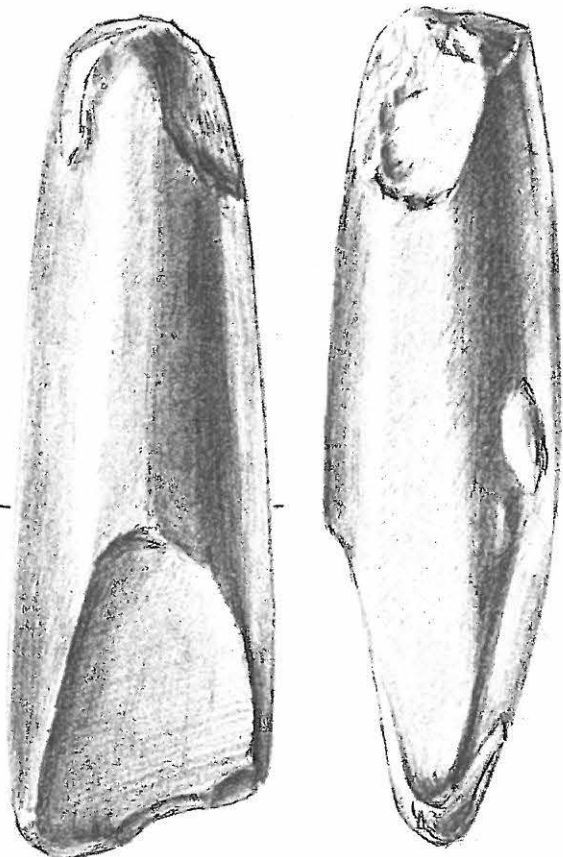
Kohdetta silmäiltiin useaan otteeseen touko-kesäkuun aikana 2006. Alue on täyteen rakennettu ja myllätty, eikä esineiden tarkka löytöpaikka ole tiedossa. Topografian perusteella voidaan kylläkin olettaa, että näillä tienoilla ihmisiä on liikkunut kivikaudelta lähtien.

NuM 2460, kehdonjalashakku, mainitaan Nurmeksen museon listauksessa, mutta sen olemassaolosta tai olinpaikasta ei ole tietoa.

Jos alueella olisi ollut kivikautinen asuinpaikka, on se varmaankin täysin hävitetty rakennustoimilla.

Liitteet:
PK-ote 4321 09 Valtimo
Museoviraston verifikaatin piirros taltasta
NuM 2459.

kuvat: -
DG7_593. Nurmeksen museon näyttelyssä ovat
esineet. 10.5.2006.
DG7_596. Nurmeksen museo. Kirveitä. 10.5.2006.

Valtimo Lamminpää Pirola, irtolöytökohde. Löytöpaikka on merkitty punaisella ympyrällä. Ote peruskartasta 4321 09 Valtimo.

47. Valtimo Elomäki Kalliokoski

<i>Muinaisjäännöstyyppi:</i>	löytöpaikat - irtolöytöpaikat
<i>Ajoitus:</i>	kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	0
<i>Lukumäärä:</i>	1
<i>Peruskartta:</i>	4322 04
<i>Koordinaatit:</i>	7074 889, 3582 312 (myllyn koordinaatit) 7074 910, 3582 273 (törmän koordinaatit)
<i>Sijainti:</i>	Valtimon luterilaisesta kirkosta 12.2 km luoteeseen
<i>Lyhyt kohdekuvaus:</i>	Miekan löytöpaikka sijaitsee Kokkojoen itärannalla, vanhan myllyn yläpuolisessa jyrkässä rinteessä. Täältä löysi mylläri Aapro Hiltunen 10. kesäkuuta 1883 miekan (KuM 281).

Tutkimukset ja löydöt:

Aapro Hiltunen 1883, irtolöytö. KuM 281, ristiretkiaikainen miekka
Maarit Lönnberg 1972, inventointi.
Oili Forsberg 2006, inventointi.

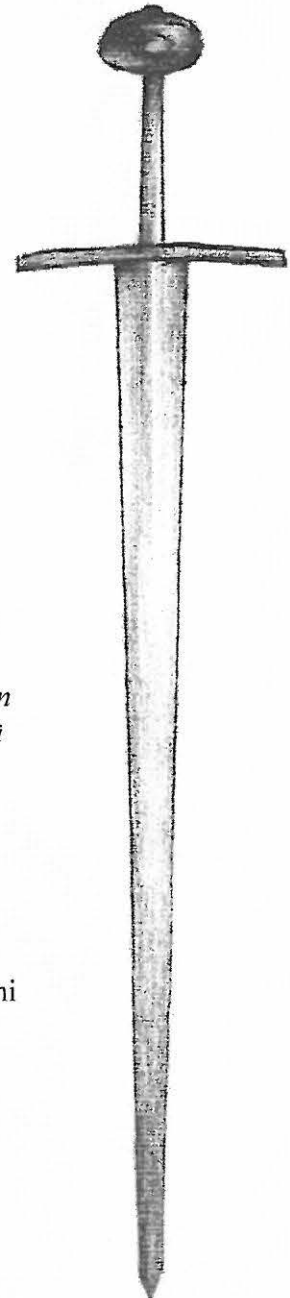
Tarkastin kohteen ensimmäisen kerran 1.6.2006, kohteelle palattiin uudelleen vielä 6.6.2006. Mukana tarkastuksissa oli HuK Eeva-Riitta Majoinen.

Alkuperäinen selostus – jota ei lie säilynyt – Aapro Hiltusen löydöstä kuvataan Kotiseutu 1/1972 seuraavasti:

Miekka, mylläri Aapro Hiltunen löysi x/6 83 jokitörmästä Elomäen kylästä; vesi kuluttanut maan alta poikkeen ja sieltä viertynnä ruumiin pääpuoli ja miekka (vierevässä rinteessä); puoli km. maata päällä, ja sitten hiilisyy ja sen alta vierineet luut ja miekka; jalkapuoli vielä siellä särkässä (hiekkatörmässä).

Edelleen kerrotaan, ettei löytäjä olisi mielellään ilmoittanut miekasta, koska hän oli sen avulla ajatellut juhannuksen aikana raha-arretta etsiä.

Kesällä 2006 voi kosken äärellä selvästi erottaa edelleen myllyn paikan. Kivi- ja jopa hirsirakenteita on vielä rannalla. Myllyn äärellä on joessa pieni kalliainen saari, rannalla saaren edustalla erottuu saaren suuntainen kivilatomo, joka lienee myllyn perustuksia. Kivien alla on hirsyä. Saaren kalliossa näkyy myös kallioon upotettuja rautaisia putkia, jotka voivat liittyä myllyn rakenteisiin. Koski on myllyn kohdalla vuolas, ja se virtaa saaren molemmin puolin. Pudotus tässä kohdassa on silmämääräisesti arvioituna 4-5 metriä. Maasto myllyn rannalla kohoaa parinkymmenen metrin päässä jyrkästi. Tämä lienee kuvauksissa mainittu myllytörmä.

Myllytörmän koordinaatit ovat 7074 910, 3582 273. Tasainen, havumetsää kasvava kangas alkaa noin 50 metrin päässä myllyn länsitörmällä. Itse törmä on viitisen metriä korkea, ja koordinaattien osoittamalla kohdalla siinä kasvaa lehtomaista aluskasvillisuutta. Pinnanmuodoista päätellen on kohdalta joskus muinoin otettu hiekkaa, tai törmä on muuten sortunut. Pintakerroksen alla on häiriintynyt podsoli, maaperä on hienoa hiekkaa. Alkuperäisestä kuvauksesta päätellen voi miekan löytökohta olla juuri tässä, koordinaattien osoittamassa kohdassa.

Törmän ja rannan väliin jää kaistale epätasaista maata, joka kasvaa lehtomaista puustoa. Kaistaleella on pieni kumpare, joka voi olla luontainen, mutta joka myös voi liittyä myllyn rakenteisiin. Kumpareella kasvaa kaksi valtavaa, vanhaa koivua. Toisen tyveen on maan tasalle kierretty puun juurta useampaan kerrokseen.

Paikalla on saattanut olla hautaus. Luita ei kuitenkaan otettu aikoinaan talteen, joten asia jää epävarmaksi.

Liitteet:

PK-ote 4322 04

Kuopion museon verifikaatin piirros ristiretkiaikaisesta miekasta, KuM 281.

kuvat:

DG7_442. Valtimo Kalliokoski, ristiretkiaikaisen miekan (KuM 281) löytöpaikan alapuolella. Panoraama, kuvattu lännestä itään. 1.6.2006.

DG7_443. Valtimo Kalliokoski, ristiretkiaikaisen miekan (KuM 281) löytöpaikan alapuolella. Panoraama, kuvattu lännestä itään. 1.6.2006.

DG7_444. Valtimo Kalliokoski, ristiretkiaikaisen miekan (KuM 281) löytöpaikan alapuolella. Panoraama, kuvattu lännestä itään. 1.6.2006.

DG7_445. Valtimo Kalliokoski. Myllyn rakenteita kosken länsirannalla. Kuvattu lounaasta koilliseen. 1.6.2006.

DG7_446. Valtimo Kalliokoski. Myllyn rakenteita kosken länsirannalla, hirsiperustetta kiveyksen alla. Kuvattu luoteesta kaakkoon. 1.6.2006.

DG7_447. Eeva-Riitta Majoinen Valtimon Kalliokosken rannalla. 6.6.2006.

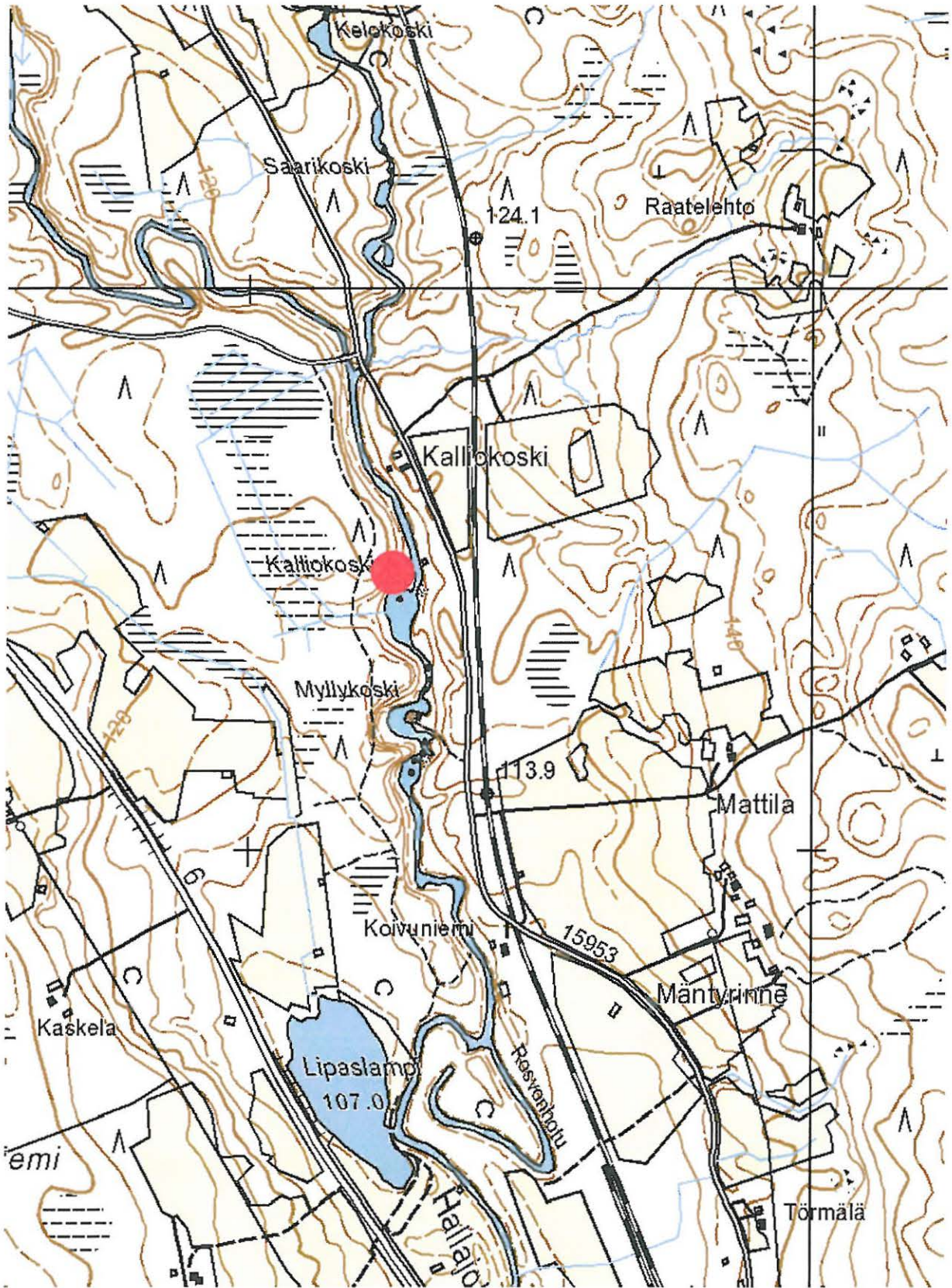
DG7_448. Valtimon Kalliokosken myllytörmää. Näiltä tienoilta kerrotaan miekan, KuM 281, löytyneen alkukesästä 1883 yhdessä ihmisluiden kanssa. Kuvattu pohjoisesta etelään. 6.6.2006.

DG7_449. Valtimon Kalliokosken myllytörmää. Näiltä tienoilta kerrotaan miekan, KuM 281, löytyneen alkukesästä 1883 yhdessä ihmisluiden kanssa. Kuvattu pohjoisesta etelään. 6.6.2006.

DG7_607. Ristiretkiaikainen miekka, KuM 281, Valtimon Kalliokoskelta. Kuvattu Kuopion museolla 26.5.2006.

DG7_442 - 444. Valtimo Kalliokoski, ristiretkiaikaisen miekan (KuM 281) löytöpaikan alapuolella. Panoraama, kuvattu lännestä itään. 1.6.2006. Kuva: Oili Forsberg/P-K museo.

Valtimo Kalliokoski, irtolöytöpaikka. Ristiretkiaikaisen miekan (KuM 281) löytöpaikka on merkitty punaisella ympyrällä. Ote peruskartasta 4322 04.

48. Valtimo Karhunpää Neitivirta

<i>Muinaisjäännöstyyppi:</i>	löytöpaikat - irtolöytöpaikat
<i>Ajoitus:</i>	kivikautinen
<i>Rauhoitusluokka:</i>	0
<i>Lukumäärä:</i>	1
<i>Peruskartta:</i>	4321 08 Karhunpää
<i>Koordinaatit:</i>	7058 620, 3594 001, z 105 mpy
<i>Sijainti:</i>	Valtimon luterilaisesta kirkosta 8 km eteläkaakkoon
<i>Lyhyt kohdekuvaus:</i>	Löytöalue sijaitsee Karhunpään Neitivirran pohjoispuolisella pellolla, uimarannan katveessa.

Tutkimukset ja löydöt:

Poutiainen et al. 1992, inventointi. KM 27654:1-2, hioin liippa, palanutta luuta.
Oili Forsberg 2006, inventointi.

Kesällä 2006 olivat pellot nurmella, eikä alueen lähempää tarkastelua päästy tekemään.

Liitteet:

PK-ote 4321 08 Karhunpää

kuvat: -

Valtimo Karhuppää Neitivirta, irtolöytökohde. Löytöpaikka on merkitty punaisella ympyrällä. Ote peruskartasta 4321 08 Karhuppää.

49. Valtimo Elomäki Lampela

Muinaisjäännöstyyppi: löytöpaikat - irtolöytöpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: 0
Lukumäärä: 1

Peruskartta: 4322 04
Koordinaatit: 7078 441, 3578 359 (Lampelan talon koordinaatit)
Sijainti: Valtimon luterilaisesta kirkosta 17.4 km luoteeseen

Lyhyt kohdekuvaus: Museoviraston arkeologian osaston topografisen arkiston verifikaatin mukaan on esine löytynyt Lampelan mailta. Koordinaateiksi annetaan 7077 90, 4431 70 (peruskoordinaatistossa), mutta nämä koordinaatit eivät osoita Lampelan maille vaan sen kaakkoispuolella sijaitsevan Koskelan pelloille. Kirveen löytösuhteet jäävät siis avoimiksi.

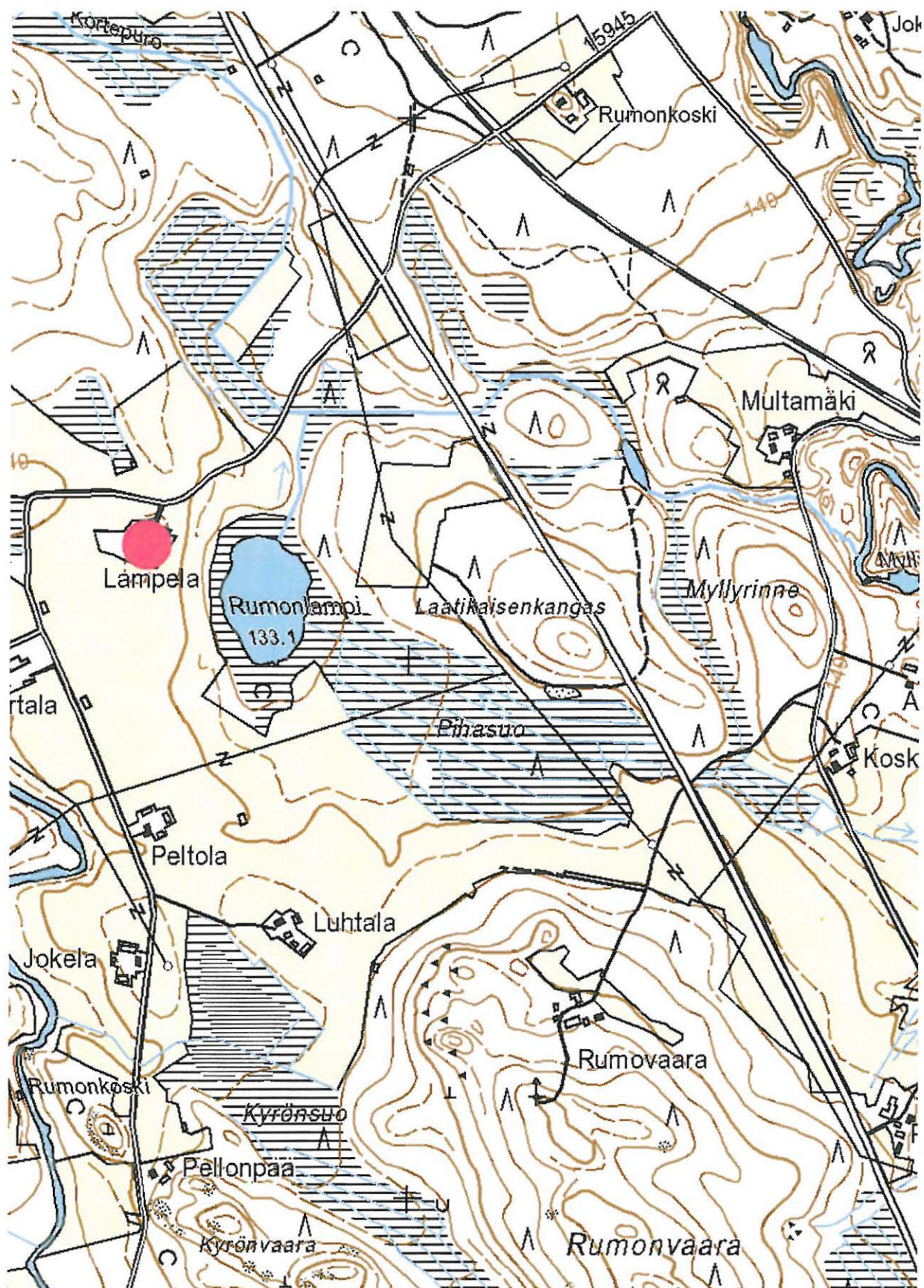
Tutkimukset ja löydöt:
Pentti Kärkkäinen 1988, irtolöytö. KM 24198, oikoteräinen kirves.
Oili Forsberg 2006, inventointi.

Kesällä 2006 olivat löytötienoon pellot nurmella.

Liitteet:
PK-ote 4322 04

kuvat:
DG7_452. Valtimo Rumonlampi, irtolöytökohde. Mj-verifikaatin koordinaattien mukaan on kirves, KM 24198, löytynyt tien ja pellon reunalta. Taustalla häämöttää Koskelan talo. Kuvattu luoteesta kaakkoon. 7.6.2006.

Valtimo Elomäki Lampela, irtolöytökohde. KM 24198, oikoteräinen kirves, on löytynyt Lampelan talon mailta. Talo on merkitty punaisella ympyrällä. Ote peruskartasta 4322 04.